

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ECZACILIK FAKÜLTESİ
YAYINLARI
Sayı : 47

MESLEKÎ LATİNCE

Dr. H. BRUNNER

Dr. Pharm. N. TANKER

ANKARA - 1978

G

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ECZACILIK FAKÜLTESİ
YAYINLARI
Sayı : 47

470.615
BRU
1978

T. C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Eczacılık Fakültesi Kütüphanesi
Tarih : 23.10.78
Demirbaş No : 1386
Yasak No : 470.615
BRU

Eczacılık, Botanik ve Tıp
Öğreniminde Yardımcı

MESLEKÎ LATİNCE

İkinci baskı

Dr. H. BRUNNER
Graz, Avusturya
Türkçe Çevirmeni ve
Lâtince Okutmanı

Dr. Pharm. N. TANKER
Ankara Üniversitesi
Eczacılık Fakültesi
Farmakognozi Profesörü

ANKARA - 1978

BİLGİSAYARA
İŞLENDİ

Ö N S Ö Z

İlk basılan sayıların bitmesinden sonra da gerek Eczacılık Fakülte ve Yüksek Okulları ve gerekse diğer kuruluşlar tarafından çokça aranması, kitabın yeniden basılması gereğini doğurmuş ve aranan bir kitap olması da yazarlara büyük kıvanç vermiştir.

Ailevî nedenlerle yurduna dönmek zorunda kalan Dr. BRUNNER(*), ikinci vatani olarak benimsediği ve çok sevdiği Türkiye'deki gelişmeleri yakından izlediği ve Türkiye'de iken ders verdiği öğrencilerini, öğrencilikleri dışında insan olarak ta gururla hatırladığı için, ikinci baskının hazırlanmasını ve gerçekleştirilmesini büyük bir hevesle desteklemiştir.

Türkçeleştirilmiş bir dil, gerekli düzeltme ve eklerle düzenlenmiş olan bu baskının hazırlanmasında yardımcı olan Dr. Erendiz ÖZBAYOĞLU'na(**) ve baskı işini büyük bir titizlikle başarmış olan A. Ü. Basımevi mensuplarına bir kez daha teşekkür etmek isteriz.

N. TANKER ve H. BRUNNER
(Aralık 1977)

(*) Dr. H. BRUNNER, halen, Graz (Avusturya) Z.B.G'de diplomalı Türkçe çevirmeni ve Latince öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

(**) Dr. E. ÖZBAYOĞLU A. Ü. Eczacılık Fakültesi, Latince öğretim görevlisidir.

BİRİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Latince, Eczacılık öğreniminde yer alan Anatomi, Botanik, Kimya, Galenik, Farmakoloji ve Farmakognozi gibi fen bilimleri alanında önemli ve yardımcı bir dildir. Bu esas, kitabın hazırlanmasında daima ön planda tutularak, Latince'nin ancak eczacılık ile ilgili esaslarını öğreten bir ders kitabı olmasına çalışılmıştır. Bu çalışma klasik Latince yönünden çok eksik görülebilir; ancak amacımız öğrencinin, eczacılık öğrenimi sırasında karşılaşacağı terimlerin anlamını kavramasını sağlamak ve bu kelimelerden, kendi kendine bazı şekiller oluşturabilecek kadar gramer kuralı öğretmektir. Esasen Eczacılık Fakülterindeki toplam 24 saatlik ders süresince, ancak bu esaslara değinilebilir.

Bu kitabın meslek hayatında da eczacıya ve botanikçiye bir anahtar vazifesi görebileceğini; mesleki terimlerin büyük çoğunluğunu içine alan geniş bir sözlük içermesi bakımından da, her zaman için bir tekrarlama ve bir danışma aracı olarak kitaptan yararlanılabileceğini ümit ve temenni ediyoruz.

Kitapta geçen tıbbi terimlerin, tıpta kullanılan Türkçe karşılıklarının büyük bir kısmı Doç. Dr. O. Altinkurt¹ ve Dr. Ö. Ağbaba² tarafından denetlenmiştir; gösterdikleri büyük ilgi ve yardımdan dolayı kendilerine burada da teşekkür etmek isteriz. Ayrıca değerli fikirlerinden yararlandığımız Dr. W. Ritter³ de müteşekkirimiz. Manüskrinin daktiloda yazılmasını kısa zamanda ve büyük bir titizlikle başarmış olan Bn. Leman Toprak ve Güvendi Matbaası sahip ve mensuplarına da teşekkür ederiz.

H. BRUNNER, N. TANKER
(1969)

- 1) Ankara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Kürsüsü
- 2) İstanbul Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Kürsüsü
- 3) Braunschweig Teknik Üniversitesi, Farmasötik Kimya Enstitüsü

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	1
KISALTMALAR	3
I. LATİNCE'DE OKUNUŞ, VURGU VE YAZIM	5
II. İSİM	
Giriş	7
I. GRUP (a çekimi)	8
Genetivus'un kullanılışı	9
İsim tamlaması	9
Miktar belirtilmesi	9
a çekimi'ne giren kelimeler	9
II. GRUP (o çekimi)	11
İsim tamlaması	12
Miktar belirtilmesi	13
A altgrubuna giren kelimeler	13
C altgrubuna giren kelimeler	14
III. GRUP (üçüncü çekim)	15
Üçüncü çekime giren kelimeler	17
IV. GRUP (u çekimi)	21
u çekimine giren kelimeler	21
V. GRUP (e çekimi)	22
YER GÖSTEREN ÖZEL İSİMLER	22
Anadolu'nun botanikte geçen bölgeleri	23
KÜÇÜKLÜK GÖSTEREN İÇTAKILI İSİMLER	23
III. SIFAT	
Giriş	26
I. GRUB'A GİREN SIFATLAR	27
A. Masculinum isimler yanında o çekiminin A alt- grubunda geçen takıları alan sıfatlar	27

	<u>Sayfa</u>
a. Yalın sıfatlar	29
b. İçtakılı sıfatlar	30
1. -aceus, -a, -um alan sıfatlar	30
2. -aeus, -a, -um alan sıfatlar	30
3. -anus, -a, -um alan sıfatlar	30
4. -arius, -a, -um alan sıfatlar	31
5. -aticus, a, -um alan sıfatlar	31
6. -atus, -a, -um alan sıfatlar	31
7. -bundus, -a, -um alan sıfatlar	33
8. -eus, -a, -um alan sıfatlar	33
9. -icius, -a, -um ve -itius, -a, -um alan sıfatlar ...	33
10. -icus, -a, -um alan sıfatlar	33
11. -idus, -a, -um alan sıfatlar	34
12. -inus, -a, -um alan sıfatlar	34
13. -orius, -a, -um alan sıfatlar	34
14. -osus, -a, -um alan sıfatlar	34
c. Bileşik sıfatlar	35
1. -folius, -a, -um ve -phyllus, -a, -um ile teşkil edilen sıfatlar	35
2. -florus, -a, -um ve -anthus, -a, -um ile teşkil edilen sıfatlar	36
3. -ideus, -a, -um ile teşkil edilen sıfatlar	36
d. Grup'landırılmayan sıfatlar	37
B. Masculinum isimler yanında o çekiminin B altgrubunda geçen takıları alan sıfatlar	37
-fer, -fera, -ferum ve -ger, -gera, -gerum ile teşkil edilen sıfatlar	37
II. GRUBA GİREN SIFATLAR	38
İki takı alan sıfatlar	42
a. Yalın sıfatlar	42
b. İçtakılı sıfatlar	42
c. Bileşik sıfatlar	43
Üç takı alan sıfatlar	44
Bir takı alan sıfatlar	44
Sıfat-fiiller	44

	<u>Sayfa</u>
SIFATLARIN ÜSTÜNLÜK DERECELERİ	45
Üstünlük derecesi (Comparativus)	45
En üstünlük derecesi (Superlativus)	46
Dereceleri kurallara uymayan sıfatlar	47
RENKLER	47
YER GÖSTEREN SIFATLAR	48
İLÂÇ ÇEŞİTLERİ	49
SAYILAR	50
1. Asıl sayılar	50
2. Sıra sayıları	52
3. Sayı zarfları	52
Sayı belirten önekler	52
Botanikte geçen bazı ölçü terimleri	53
IV. ZARF	
Sıfatlardan yapılan zarflar	55
Diğer bazı zarflar	56
V. EDAT	
Ablativus ile bağlanan edatlar	57
Accusativus ile bağlanan edatlar	57
Latince kelimelerde önek olarak kullanılan Latince edatlar (Praepositiones)	58
VI. GREKÇE'DEN GELEN KELİME GÖVDELERİ	61
VII. BİTKİ TANIMLARI (Descriptiones herbarum)	66
VIII. REÇETELERDE LATİNCE (Praescripta)	69
LİTERATÜR	71
SÖZLÜK	73

Giriş

Kitap, gramer ve sözlük olmak üzere iki kısımdan meydana gelmiştir.

Eczacılık öğreniminde geçen ve Meslekî Latince'yi öğrenip anlayabilmek için gerekli gramer bilgisi, birinci kısımda yer almıştır. Kurallar için verilen örnekler eczacılıkta ve botanikte geçen kelimelerden seçilmiştir; böylece öğrenci, Latince dersinin uygulamalarında yakından bildiği ve tanıdığı kelimeleri kullanabilecektir. Her gramer kuralından sonra o konu ile ilgili kelimelerden meydana gelmiş listeler verilmiştir; her ne kadar bu listelerin uzun olduğu düşünülebilirse de, gerçekte bunlar eczacılıkta geçen terimlerin ancak bir kısmıdır. Bu suretle öğrenim ve meslek hayatında çok geçen bu kelimelerin yazım ve söylenişinin kontrolü ve olabilecek yanlışların düzeltilmesi ders esnasında yapılabilecek, sonuçta da bu terimler anlamları ile birlikte, doğru olarak ezberlenmiş olacaktır. Listeler, ya anlamları birbirine yakın kelimelerden gruplar oluşturmak suretiyle, ya da alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir. Örnek olarak geçen ve listelerde yer alan kelimelerin hepsi sözlüğe alınmıştır.

Gramer kısmında, klasik dilin öğretiminde kullanılan kitaplarda rastlanan sıra bir dereceye kadar izlenmiş olmakla beraber, fiillere yer verilmemiştir. Çünkü Meslekî Latince dersinin gayesi cümle kurmak değil, eczacılığın çeşitli alanlarında geçen Latince terimlerin kolaylıkla hatırdan tutulmasını ve bu alanlarla ilgili makalelerin, Latince terimler yönünden, daha kolay anlaşılabilmesini sağlamaktır. Bu tip yazılarda da fiillere çok nadir rastlanır. Bunların ve bilhassa reçetelerde geçen fiillerin Türkçe karşılıkları da zaten sözlükte verilmiştir.

Botanik bakımından, bitki tanımlarına (deskripsiyon'lara) da önem verilmiştir. Bu gün dahi, deskripsiyonların Latince yazılması tercih edilmektedir. Bu konuda bir fikir vermek amacıyla kita-

ba, Türkçe çevirisiyle birlikte bir deskripsiyon örneği alınmıştır. Hazırladığımız sözlük yardımıyla bir deskripsiyonun tercüme edilmesi kısmen kolaylaşacaktır, fakat kitap daha çok temel isteyen öğrenci için hazırlandığından, bu özel alanda ilerlemiş olanlara yeterli gelmiyebilir.

Kimyasal terimler, anlamı çok kolay fakat açıklaması bu kitapta olanaksız olan kelimelerdir, bu nedenle kitabımızda, en çok geçen terimlerden sadece bazı örnekler vermekle yetindik.

Grekçe'den Meslekî Latince'ye geçmiş bazı kelime gövdeleri ve örnekler vardır. Bunlardan yararlanılarak yapılmış kelimelerin çoğu önemli olduğundan, ayrı başlıklar altında ve örneklerle beraber, listeler halinde verilmiştir. Benzer şekilde, reçetelerde geçen Latince terimler ve en önemli ilaç çeşitlerinin isimleri de ayrı birer başlık altında, kitapta yer almıştır.

Kitabımızın ikinci kısmını sözlük oluşturur. Birinci kısımda geçen kelimelerin hepsi sözlükte bulunmaktadır. Bunlara ek olarak eczacılık öğreniminde geçen tıbbî terimler (ki bunlar sözlüğe T. harfi ile alınmıştır), histoloji dahil olmak üzere anatomi ve zooloji terimleri de A. ve Z. harfleriyle ifade edilerek sözlüğe alınmıştır. Sözlüğün sadece eczacılar için değil, botanik ve kısmen tıp alanında da yararlı olacağı düşünülmüştür ve ümit edilmektedir. Bu bakımdan bilhassa botanikte geçen terimlerin büyük çoğunluğunun bulundurulmasına çalışılmıştır. Sözlüğe alınan kelimelerin Türkçe karşılıkları ile esas anlamları arasında bir değişiklik varsa ve esas anlamın bilinmesi meslekteki anlamı kavramaya yararlı olabilecekse, Latince ve Grekçe'den gelen kelimelerin esas anlamları köşeli parantez içinde verilmiştir. Bunun dışında, yazılan Türkçe anlam birden fazla ya da değişik olursa, bu fark 1, 2, 3 gibi sayı ya da B. (botanik), Z. (zooloji) gibi harflerle belirtilmiştir.

Sözlüğe, sadece derse devam eden öğrenciye hitap etmeyeceğini düşünerek, genel kültür bakımından yararlı olacak kelimeler de alınmıştır. Teleskop gibi yabancı dillerde çok geçen ve Türkçe'ye alınmış kelimeler tk. kısaltması ile belirtilmiş ve temel kelimelerin yanında gösterilmeğe çalışılmıştır.

Kısaltmalar

A.	Anatomi (histoloji dahil)
Abl.,	Ablativus hali
Akk., (Acc.)	Accusativus hali
Ar.	Arapça
B.	Botanik
bkz.	bakınız
Cğr.	Coğrafya
cf.	confer, karşılaştırınız
Comp.	Comparativus, sıfatın üstünlük derecesi
çm.	çekilmez
D.	Dativus hali
e.	edat
f.	femininum isim
Fiz.	Fizik
G.	Genetivus hali
Gal.	Galenik
gen.	genellikle
Geom.	Geometri
Gr.	Grekçe'den gelen kelime ya da kelime gövdesi
İbr.	İbranice
İt.	İtalyanca
K.	Kimya
kıs.	kısaltma
Lat.	Latince'den gelen kelime ya da kelime gövdesi
m.	masculinum isim
N.	Nominativus hali

n.	neutrum isim
örn.	örneğin
öz.	özellekle
Pl.	Pluralis = çoğul
R.	Reçetelerde (özellikle) kullanılan
s.	sıfat
Sg.	Singularis = tekil
Sup.	Superlativus, sıfatın en üstünlük derecesi
T.	Tıp
tk.	Grekçe veya Latince gövdelerden türetilmiş ve Türkçeleşmiş yabancı kelime
T.K.	Türk kodeksi
Z.	Zooloji
z.	zarf
( )	Açıklama, tanım ve bazan da ilâve edilebilecek kelime, takı ya da harfler.
[ ]	Klasik Latince ya da Grekçe'de kullanılan ve Meslekî Latince'deki anlamın kavranması için yardımcı mana ve bununla ilgili açıklamayı gösterir.
†	Terk edilmiş, fakat eski Meslekî Latince metinlerinde geçen kelimeleri gösterir.
~	Madde başı kullanılan kelime yerine kullanılır.

I. Latince'de Okunuş Vurgu ve Yazım

Latince'nin her yerde kabul edilip kullanılan belirli bir okunuşu yoktur. Eskiden konuşulan Latince asırlar boyunca değişikliğe uğramıştır, bugün klasik ve Meslekî Latince'nin okunuşu, her memlekette o memleketin dilinin özelliklerine göre farklıdır.

Bu kitapta, Türkiye'deki klasik filoloji kürsülerinde okutulan söyleniş (telâffuz) kuralları yerine, Eczacılık Fakültelerindeki öğretim üyelerinin alıştığı söyleniş şekillerine yakın kurallar verilmeğe çalışılmıştır. Bu, Türkiye'de fen bilimleri alanında en fazla benimsenmiş olan şekildir. Buna rağmen, herkes söyleniş şeklini seçmekte özgürdür, yeter ki seçilen bir tarza bağlı kalınsın.

1. Sesli harfler:

- a, e, i, o, u, y [ü veya i]¹ dir;
- ae ve oe bir tek harf gibi [e] ve [ö]: *anaemia, oedema*;
- au ve eu birbirine kaynaştırılarak, bir hece içinde, yani sürekli bir sesle okunur: *aurum, eucalyptus*;
- ei ve ie iki hece olarak okunur [ei] ve [ie]: *rei, dies*.

2. Sessiz harfler² ve okunuşları:

Sessiz harflerin çoğu Türkçe'deki gibi okunur, yalnız bazıları farklıdır.

- c** sessiz harfler ve a, o, u, au önünde [k]: *icterus, caries*; e, i, y, ae, oe önünde [s] okunur: *cera, medicina, caelum*.
- g** [g]: *gutta*; e ve i önünde [j] okunabilir: *gingiva*.

1) Köşeli parantez içinde, bu bölümde, harflerin okunuşu verilmiştir.

2) m, r, gibi harfler ses tellerinin katılmasıyla çıkartıldığı ve bu nedenle «sesli» olduğu halde, gramer kitaplarında geçen «sessiz» terimi burada da kullanılmıştır.

h	[h] (Türkçe'de Hasan , hasta gibi): <i>hilum, haustorium.</i>
j	[y] ¹ : <i>jodum, jalapa, jucca.</i>
k	[k]: <i>keratitis, kardiographia.</i> Eski Grekçe'den alınan bazı kelimelerde bulunur.
qu	[kv]: tek bir harf olarak kabul edilebilir: <i>quercus, quassia.</i>
t	[t]: <i>tinctura, tilia;</i> ia, ie ve io önünde [s] okunur: <i>potio, patientia.</i>
w	Yalnız diğer dillerden Meslekî Latince'ye alınan özel isim ve sıfatlarda bulunur.
x	[ks]: <i>saxum, taxus.</i>
z	[z]: [dz] de okunabilir: <i>influenza.</i>
ph, th, rh	[f, t, r]: <i>pharynx, therapia, rhizoma.</i>
ch	[kʰ]: <i>psychologia, chamomilla</i>
sch	[ʃ] ³ : <i>schizocarpus, schoenocaulon.</i>

3. Vurgu:

Çok heceli kelimelerde vurgu, bazı kurallara göre, kelimenin sondan ikinci veya üçüncü hecesindedir. Söyleniş henüz alışmamış olanlar için bu kitapta vurgulu harf siyah yazılacaktır, fakat böyle farklı bir harf veya işaret metinlerde hiç kullanılmaz.

4. Yazım:

Bütün Avrupa dillerinde olduğu gibi, Latince'de de özel isimler büyük harfle başlar (örn. Heracles, Pergamum). Aurum, Argentum gibi element isimleri de genellikle özel isim olarak kabul edilir. Özel isimlerden türetilen sıfatlar ise Meslekî Lâtincede hem küçük hem de büyük harfle yazılabilir (örn. Turcicus, turcicus), fakat botanikte, tür isimleri olarak, her zaman küçüktür.

1) Latince değildir; j yerine her zaman i yazılabilir.

2) Dil tarihi bakımından daha doğru söyleniş «kahve» kelimesinde olduğu gibi [h] tır.

3) Dil tarihi bakımından daha doğru söyleniş [sh] tır.

II. İsim

Giriş

Türkçe'de olduğu gibi, Latince'de de isimlerin tekilik-çoğulluğu ve nicelik halleri vardır.

Sayı:	Singularis (Sg.)	Tekil
	Pluralis (Pl.)	Çoğul

Nicelik hali: Latince'de kullanılan haller Türkçe'de kullanılan hallere çoğunlukla benzetilebilir, bazan da farklıdır. Burada bilhassa benzerlikler gösterilecektir.

yalın hal	Nominativus (N.)
-in hali	Genetivus (G.)
-e hali	Dativus (D.)
-i hali	Accusativus (Acc.)
-de /-den hali	Ablativus (Abl.)

Meslekî Latince'de en çok kullanılan haller N. ve G. dir.

Bir kelimenin değişmeyen kısmına *g ö v d e*, değişen kısmına ise *takı* (veya burada *hal takısı*) denir.

Bir ismin doğru olarak çekilebilmesi için N. halinin, G. takısının ve cinsinin bilinmesi zorunludur.

Belirtili isimler ile belirtisiz isimler arasında Latince'de bir ayrılık yoktur, *gemma* hem *bir konca* hem *konca* demektir.

Cins: Bazı Avrupa dillerinde olduğu gibi Latince'de de her ismin bir *c i n s i* vardır. Bir isim ya erkek (*masculinum*, m.) ya dişi (*femininum*, f.) ya da cinsiz, tarafsız (*neutrum n.*) dir. Doğal bakımdan cinsi olmayan bir isim *gamer* bakımından *masculinum* veya *femininum* olabilir.

Çekim: Türkçe'den farklı olarak Latince'de birkaç çeşit çekim vardır. yani isimler birkaç gruba ayrılır ve her bir gruba ait isim kendine özgü hal takılarını alarak çekilir:

- I. Grup (a çekimi)
- II. Grup (o çekimi)
- III. Grup (üçüncü çekim)
- IV. Grup (u çekimi)
- V. Grup (e çekimi)

I. GRUP (a çekimi)

Örnek:

Sg. N.	gemma	konca [isim tamlamasında: koncası]
G.	gemmae	koncanın [koncasının]
D.	gemmae	koncaya [koncasına]
Acc.	gemmam	koncayı [koncasını]
Abl.	gemma	koncada(n) [koncasında(n)]
Pl. N.	gemmae	koncalar [koncaları]
G.	gemmarum	koncaların [koncalarının]
D.	gemmis	koncalara [koncalarına]
Acc.	gemmas	koncaları [koncalarını]
Abl.	gemmis	koncalarda(n) [koncalarından]

Burada *gemm-* gövde, bu gövdeye değişik hallerde takılan ekler (-a, -ae, -ae v. s.) t a k ı dır. "Gemma-konca" kelimesinin öğrenilmesi gereken sözlük şekli ise **gemma,-ae f. dir.**

KURAL: N. sg. takısı -a, G. sg. takısı -ae olan isimler a çekimine girer ve femininum'dur.

İstisna: *collega,-ae* "meslektaş" m. ve f. olarak kullanılır.

Not: Grekçe'den gelen ve a çekimine giren bazı isimler bazı hallerde farklı takılar alır:

- a) N. sg. -e, G. sg. -es takısı alan feminin isimler acc. sg.'da -en, abl. sg.'da -e takısı alırlar, örneğin:
aloe,-es f. sarımsak   dyspnoe,-es f. nefesdarlığı, dispne
benzoe,-es f. benzoe   perone, -es f. kamaş kemik, fibula
- b) N. sg.-es, G. sg.-ae takısı alan maskulin isimler acc. Sg.'da -en veya -am, abl. sg.'da -e veya -a takısı alırlar, örneğin:
diabetes, -ae m. şeker hastalığı
ascites,-ae m. asit

Genetivus'un kullanılışı

İsim tamlaması: Türkçe'deki isim tamlamaları hem yalın hal (**gül** koncası) hem de -in hali (**gülün** koncası) ile yapıldığı halde, Latince tamlamalarda her zaman genetivus hali (gemma **rosae**) kullanılır. örneğin:

gemma,-ae f. konca,	rosa,-ae f. gül:	
gül koncası	[gülün koncası] ¹	gemma rosae
rosa,-ae f. gül	aqua,-ae f. su:	
gül suyu	[gülün suyu] ¹	aqua rosae

Tamlamada (veya isim takımında) yalın halde bulunan ve yardımcı formada -in eki alan tamlıyan² Latince'de G. halindedir ve genellikle arkada bulunur.

Miktar göstermek için de G. hali kullanılır; genellikle miktarı belirtilen maddeyi gösteren kelime önde, ölçü gösteren kelime ise arkada bulunur, örneğin:

aqua,-ae f. su,	phialia,-ae. f. şişe :	
bir şişe su	[suyun bir şişesi]	aquae phiala
aqua,-ae f. su,	gutta,-ae f. damla:	
bir damla su	[suyun bir damlası]	aquae gutta

a çekimine giren kelimeler:

vita,-ae f.	nebula ³	capsula
natura	gelatina	scatula
cena	charta	lagna /lagoena
diaeta	mistura /mixtura	phiala
therapia	tinctura	essentia
vitamina	tab(u)letta	calcaria
medicina	pilula	magnesia
anatomia	ampulla	camphora
chirurgia	pasta	terebinthina
officina	lana	materia
pharmacia	cera	substantia
pharmacopoea	creta	

- 1) Doğru bir çeviri yapabilmek için, bu yardımcı forma göz önünde bulundurulabilir.
- 2) Türkçe gramerinde isim tamlamalarında önde bulunan kelimeye tamlıyan, arkada bulunana da tamlanan denir.
- 3) Gövdesi -ul- ya da -ol- harfleriyle biten, a ve o çekimlerine giren ve N. sg.'da üç veya üçten fazla heceden ibaret olan isimler, kelimenin sondan üçüncü hecesinde vurguludur (s. 24'e de bakınız).

massa	urina	flora
copia	urea	familia
terra	saliva	silva
argilla	pituita	planta
arena	lacrima	herba
figura	protuberantia	plumula
forma	porta	stipula
formula	fossa	lamina
linea	fissura	gemma
signatura	pustula	corolla
flexura	fistula	corona
arteria	causa	anthera
vena	noxia	glandula
aorta	fractura	cellula
lymph	ruptura	membrana
medulla	inertia	fibra
spina	sommolentia	testa
vertebra	insomnia	vagina
trachea	dementia	cepa
cochlea	anaemia	pulpa
conjunctiva	leucaemia	drupa
cornea	colica	bacca
retina	hernia	siliqua
pupilla	angina	macula
orbita	influenza	nota
palpebra	pneumonia	costa
lingua	urticaria	carina
gingiva	cholera	ala
maxilla	lepra	columna
mandibula	lyssa	coma
tonsilla	struma	seta (saeta)
mamma	inertia	squama
mamilla	amoeba	verruca
tunica	spongia	papilla
palma	formica	cupula
patella	vipera	arista
placenta	rana	spatha
coxa	taenia	inflorescentia
urethra	sepia	umbrella
vesica	balaena	panicula
prostata		spica
		acantha
		axilla

barba	mentha	tilia
clava	senna	liquiritia
cauda	malva	amygdala
unda	scilla	ephedra
serra	china	jalapa
hasta	althaea	oryza
sagitta	gentiana	ipecacuanha
stella	valeriana	
luna	yucca	farina
flamma	melissa	resina
	chamomilla	galla
hora	belladonna	
hebdomada		

II. GRUP (o çekimi)

Bu çekime giren isimler üç altgrupta toplanır:

- A) Bu altgruba giren isimler N. sg.'de -us, G. sg. 'de -i takısını alır ve maskulinum'dur; ağaç isimleri ile *carbatus,-i* "gaz" ve *bolus,-i* "kil" femininum'dur.

Örnek:

Sg. N.	succus	usare [isim tamlamasında: usaresi]
G.	succi	usaren'in [usaresinin]
D.	succo	usareye [usaresine]
Acc.	succum	usareyi [usaresini]
Abl.	succo	usarede(n) [usaresinde(n)]
Pl. N.	succi	usareler [usareleri]
G.	succorum	usarelerin [usarelerinin]
D.	succis	usarelere [usarelerine]
Acc.	succos	usareleri [usarelerini]
Abl.	succis	usarelerde(n) [usarelerinde(n)]

Not: Grekçe'den gelen ve A altgrubuna giren maskulin isimlerde, N. sg. halinde -us yerine -os takısına da rastlanır, örneğin:

adelphos,-i m. kardeş
nephros,-i m. böbrek
strychnos,-i m. ve f. kargabüken

İsim gövdesi: succ-; sözlük şekli: **succus,-i m.**

- B) Gövdesi -r ile bitenler: N. sg. 'de takı almaz, bazı kelimelerde N. sg.'de r harfinin önüne bir e harfi girer. Diğer hal takıları evvelki grupta olduğu gibidir. Bu çok küçük gruba giren isimler de masculinumdur.

Örnekler:

Sg. N.	ager tarla	[tarlası]	puer	oğlan	[oğlanı]
G.	agri tarlanın	[tarlasının]	pueri	oğlanın	[oğlanının]
D.	agro tarlaya	[tarlasına]	puero	oğlana	[oğlanına]
	v.s.		v.s.		

İsim gövdeleri: agr-, puer-

Sözlük şekilleri: **ager, agri m.; puer, pueri m.**

- C) Bu altgruba giren isimler N. sg.'de **-um**, G.sg.'de **-i** takısını alır ve neutrumdur.

Örnek:

Sg. N.	folium	yaprak	[yaprağı]
G.	folii	yaprağın	[yaprağının]
D.	folio	yaprağa	[yaprağına]
Acc.	folium	yaprağı	[yaprağını]
Abl.	folio	yaprakta(n)	[yaprağında(n)]
Pl. N.	folia	yapraklar	[yaprakları]
G.	foliorum	yaprakların	[yapraklarının]
D.	foliis	yapraklara	[yapraklarına]
Acc.	folia	yaprakları	[yapraklarını]
Abl.	foliis	yapraklarda(n)	[yapraklarında(n)]

İsim gövdesi: foli-; sözlük şekli: **folium,-i n.**

KURAL: Neutrum isimlerin Acc. hali, bütün çekimlerde, N. halinin aynıdır ve pl. 'da her zaman -a takısını alır.

İsim tamlaması örnekleri:

lignum,-i n. odun, acetum,-i n. sirke:

odun sirkesi [odunun sirkesi] acetum ligni

Not: Grekçe'den gelen ve o grubunun C altgrubu'na giren neutral isimlerde N. sg. halinde -um yerine -on takısına da rastlanır, Örneğin:

organon,-i n. organ
encephalon,-i n. beyin
colon,-i n. kolon, kalın bağırsak

belladonna, -ae f. belladon, folium,-i n. yaprak:
belladon yaprakları [belladonun yaprakları] folia belladonnae
aurantium,-i n. portakal, succus,-i m. usare:
portakal usaresi [portakalın usaresi] succus aurantii

Miktar belirtilmesi örnekleri:

aqua,-ae f. su, litrum,-i n. litre:
bir litre su [suyun bir litresi] aquae litrum
succus,-i m. usare, pauxillum,-i n¹. biraz:
biraz usare [usarenin birazı] succi pauxillum

A altgrubuna girenler:

medicus,-i m.	pylorus	carbunculus
chirurgus	stomachus	icterus
annus	mucus	typhus
autumnus	umbilicus	stimulus
rhombus	anus	
cubus	testiculus	ramus
radius	uterus	racemus
crystallus	carpus	corymbus
tumulus	digitus	scapus
typus	bronchus	conus
terminus	musculus	strobilus /strobulus
numerus	nervus	truncus
fumus	isthmus	pedunculus
cibus	sulcus	petiolus
somnus	tubus	thalamus
carbasus,-i f.	tubulus	sorus
bolus,-i f.	uncus	stylus
bolus,-i m.	lobus	funiculus
penicillus	nucleus	loculus
cyathus	anulus /annulus	folliculus
scrupulus	morbis	arillus
syrupus /sirupus	focus	pappus
succus /sucus	callus	fasciculus
	crampus	bulbus
capillus	spasmus	hortus
pilus	thrombus	globus
nasus	embolus	globulus
oculus	meteorismus	angulus
oesophagus	furunculus	

1) Bu kelime Türkçe'dekinin aksine, Latince'de isim'dir.

fungus	thymus	citrus f.
bacillus	eucalyptus f.	amygdalus f.
coccus	pinus f.	ricinus f.
chondrus		

o çekiminin C altgrubuna giren isimler:

individuum,-i n.	segmentum	hilum
praeceptum	antrum	ovum
praescriptum	stratum	ovulum
vitrum	sceletum	ovarium
litrum	sensorium	gynoecium
semilitrum	cranium	
pauxillum	tympanum	dorsum
criterium	cerebrum	flagellum
experimentum	brachium	flabellum
scalpellum	peritonaeum	peltum
balneum	intestinum	cilium
collyrium	rectum	tomentum
collutorium		vexillum
infusum	dumetum	amentum
decoctum	haustorium	rostrum
extractum	cambium	spirillum
fluidextractum	folium	bacterium
derivatum	capitulum	caelum
acetum	receptaculum	saxum
vinum	labium /labrum	pratium
oleum	labellum	
sebum	petalum	linum
vaselinum	sepalum	cinnamomum
lanolinum	tepalum	anisum
linimentum	filamentum	colchicum
unguentum	staminodium	triticum
oculentum	sporangium	gossypium
suppositorium	indusium	balsamum
fomentum	velum	colophonium
emplastrum	pricarpium	amylum
depilatorium	tegmentum	gelatinum ¹
ceratum	integumentum	morphinum ¹
granum	pistillum	strychinum ¹
granulum	carpellum	opium
granulatum	lomentum	penicillinum
sedimentum	saeptum /septum	serum
praecipitatum	pigmentum	vaccinum

1) İngilizce yazılmış kitaplarda bu kelimeler a çekimindedir: gelatina, morphina, strychnina. Aynı şekilde insulinum /a, pepsinum /a, atropinum /a, santonium /a, chininum /a ve quininum /a, cocainum /a, coffeinum /caffaina, codeinum /a da rastlanır.

venenum	phenolum	glycerinum
talcum	chloroformium	ammonium
benzinum	alcoholatum	acidum
benzolum		oxydum ¹

Bütün kimyasal elementler de C altgrubuna girer. Bunların bellibaşlıları:

Al	Aluminium	H	Hydrogenium
Sb	Antimonium, Stibium	I	Jodum
Ag	Argentum	Li	Lithium
As	Arsenum	Mg	Magnesium
Au	Aurum	Mn	Manganum
Ba	Barium	Na	Natrium, Sodium
Bi	Bismuthum	N	Nitrogenium
Br	Bromum	O	Oxygenium
Cd	Cadmium	Pb	Plumbum
Ca	Calcium	K	Potassium, Kalium
C	Carboneum	Ra	Radium
Ce	Cerium	Sn	Stannum
Cl	Chlorum	Sr	Strontium
Cr	Chromium	Th	Thorium
Cu	Cuprum	Ti	Titanium
Fe	Ferrum	U	Uranium
He	Helium	V	Vanadium
Hg	Hydrargyrum	Zn	Zincum

III. GRUP (üçüncü çekim)

Bu gruba giren isimlerde N. sg. 'in yapılışı için kesin bir kural yoktur. N. sg. şeklinin bilinmesi, cinsin saptanmasına yarar, diğer halleri yapabilmek için zorunlu olan G. sg. şeklinin bilinmesidir.

Bu gruptaki G. sg. takısı daima -is tir. Bu takı kaldırılarak ismin gövdesi elde edilir ki, buna aşağıdaki cetvelde gösterilen takılar eklenerek diğer hallere geçilir. (Burada klasik dil bakımından bütünlük düşünülmemiş ve açıklamalar, öğrencilerin kolayca anlayıp yararlanacağı biçimde kısaltılmış ve basitleştirilmiştir.)

Sg.		Pl.
N.		(m.f.) -es, (n.) -a(-ia)
G.	-is (-ios, -eos)	-um (-ium) ²
D.	-i	-ibus
Acc. (m.f.)	-em (-im,-in;-a), (n.)=N.	= N.
Abl.	-e (-i)	= D.

- 1) oxydum ferri; magnesii, zinci v. s. demir oksit, magnezyum oksit, çinko oksit
- 2) Gövdesinin sonunda (yani G. takısı olan -is'in önünde) iki veya üç sessiz harf bulunan isimlerde (örn. vent-, dent-, gland-); G ve H gruplarına giren isimlerde rastlanır.

Üçüncü çekimdeki isimler, çoğunlukla N. sg. ve G. sg. 'deki şekillerine ve cinslerine göre, birkaç altgrupta toplanabilir. Çekim bakımından en önemli fark, yukarıdaki cetvelde de görüldüğü gibi, masculinum ve femininum isimler ile neutrum isimler arasında olduğu halde, m. ve f. isimler ile n. isimler için sadece birer örnek vermekle yetinilmiyerek çeşitli gruplara ait birkaç örnek verilmesi daha uygun görülmüştür.

Örnekler :

		A grubu		C grubu	
Sg.	N.	liquor	çözelti ¹	regio	bölge
	G.	liquoris	çözeltinin	regionis	bölgenin
	D.	liquori	çözeltiye	regioni	bölgeye
	Acc.	liquorem	çözeltiyi	regionem	bölgeyi
	Abl.	liquore	çözeltide(n)	regione	bölgede(n)
Pl.	N.	liquores	çözeltiler	regiones	bölgeler
	G.	liquorum	çözeltilerin	regionum	bölgelerin
	D.	liquoribus	çözeltilere	regionibus	bölgelere
	Acc.	liquores	çözeltileri	regiones	bölgeleri
	Abl.	liquoribus	çözeltilerde(n)	regionibus	bölgelerde(n)

İsim gövdeleri: liquor-, region-

Sözlük şekilleri: liquor,-oris m.; regio,-onis f.

		Ç grubu		G grubu	
Sg.	N.	radix	kök	classis	sınıf
	G.	radicis	kökün	classis	sınıfın
	D.	radici	köke	classi	sınıfa
	Acc.	radicem	kökü	classem	sınıfı
	Abl.	radice	kökte(n)	classe	sınıfta(n)
Pl.	N.	radices	kökler	classes	sınıflar
	G.	radicum	köklerin	classium	sınıfların
	D.	radicibus	köklere	classibus	sınıflara
	Acc.	radices	kökleri	classes	sınıfları
	Abl.	radicibus	köklerde(n)	classibus	sınıflarda(n)

İsim gövdeleri: radic-, class-

Sözlük şekilleri: radix,-icis f.; classis,-is f.

1) Bundan önceki çekim örneklerinde verilen ve isim tamlamasında kullanılan şekiller bundan böyle verilmeyecektir.

	G grubu		H grubu	
Sg.	N. corpus	vücut	animal	hayvan
	G. corporis	vücudun	animalis	hayvanın
	D. corpori	vücuda	animali	hayvana
	Acc. corpus	vücudu	animal	hayvanı
	Abl. corpore	vücutta(n)	animali	hayvanda(n)
Pl.	N. corpora	vücutlar	animalia	hayvanlar
	G. corporum	vücutların	animalium	hayvanların
	D. corporibus	vücutlara	animalibus	hayvanlara
	Acc. corpora	vücutları	animalia	hayvanları
	Abl. corporibus	vücutlarda(n)	animalibus	hayvanlarda(n)

İsim gövdeleri: corpor-, animali-

Sözlük şekilleri: **corpus,-oris n.**; **animal,-alis n.**

- A) N. sg. 'i **-or**, G. sg.'i **-oris** ile biten isimler bu gruba girer ve bunlar **m.** dir. İstisna: **arbor,-oris f.** "ağaç".

levator	extensor	tumor
rotator	dilatator	vapor
supinator	constrictor	(h)umor
flexor	sopor	liquor
arrector	dolor	color
abductor	calor	odor
adductor	rubor	aequator

- B) N. sg.'i **-er**, G. sg.'i **-eris** ile biten isimler. Bunların bazıları **m.**, bazıları da **n.** dur.

cadaver,-eris n.	zingiber,-eris n.	aer ¹ , aeris m. ²
tuber,-eris n.	suber,-eris n.	aether,-eris m.
papaver,-eris n.	ver, veris n.	cancer,-eris m.
piper,-eris n.		ureter,-eris, m.

- C) N. sg. biçimi **-o** ile biten isimler bu gruba girer. Bunlardan N. sg. ve G. sg. biçimleri **-do,-dinis, -go,-ginis, -io,-ionis** olanlar **f.**, diğerleri ise **m.** dir. İstisna: *ordo,-inis m.* "takım"; *papilio,-onis m.* "kelebek"; *tendo,-inis m.* "kiriş"; *turio,-onis m.* "yeni açılmış tomurcuk"; *caro, carnis f.* "et".

abductio,-onis f.	flexio,-onis f.	praescriptio,-onis f.
adductio,-onis f.	arrectio,-onis f.	tritratio,-onis f.
rotatio,-onis f.	dilatatio,-onis f.	extractio,-onis f.
supinatio,-onis f.	constrictio,-onis f.	maceratio,-onis f.

- 1) sayfa 5 teki kuraldan farklı olarak ae harfleri bu kelimedede iki hece olarak okunur.
2) Acc. sg. -a.

emulsio,-onis f.	radiatio,-onis f.	inflammatio,-onis f.
suspensio,-onis f.	reflectio,-onis f.	constipatio,-onis f.
granulatio,-onis f.		lumbago,-inis f.
confectio,-onis f.	libido,-inis f.	prurigo,-inis f.
potio,-onis f.	emotio,-onis f.	impetigo,-inis f.
lotio,-onis f.	commotio,-onis f.	luxatio,-onis f.
solutio,-onis f.	relaxatio,-onis f.	perforatio,-onis f.
mucilago,-inis f.	inhibitio,-onis f.	
inhalatio,-onis f.	stimulatio,-onis f.	sectio,-onis f.
injectio,-onis f.	inspiratio,-onis f.	regio,-onis f.
operatio,-onis f.	expiratio,-onis f.	
purgatio,-onis f.	expectoratio,-onis f.	aberratio,-onis f.
unctio,-onis f.	mictio,-onis f.	margo,-inis f.
transfusio,-onis f.	palpitatio,-onis f.	hirudo,-inis f.
frictio,-onis f.	mutatio,-onis f.	cartilago,-inis f.
	digestio,-onis f.	vibrio,-onis f.
derivatio,-onis f.	assimilatio,-onis f.	
praecipitatio,-onis f.	dissimilatio,-onis f.	homo,-inis m.
saturatio,-onis f.		embryo,-onis m.
sterilisatio,-onis f.	infectio,-onis f.	pulmo,-onis m.
fumigatio,-onis f.	irritatio,-onis f.	sapo,-onis m.
		carbo,-onis m.

Ç) N. sg.'de **-x** ile biten isimler bu gruba girer ve genellikle **f.** olup **-x, -xy, -ynx** ile biten isimlerle *thorax, -acis* "göğüs kafesi, toraks" **m.** dur.

crux, crucis f.	radix,-icis f.	frutex,-icis m.
varices,-um f. ¹	pix, picis f.	suffrutex,-icis m.
appendix,-icis f.	filix, filicis f.	cortex,-icis m.
fauces, faucium f. ²	smilax,-acis f.	apex,-icis m.
faex, faecis f.	salix,-icis f.	latex,-icis m.
borax,-acis f.	larix,-icis f.	calyx,-ycis m.
nux, nucis f.	stryrax,-acis f.	larynx,-yngis m. ³
spadix,-icis f.	index,-icis m.	pharynx,-yngis m. ³

D) N. sg. 'de **-as** ile biten isimler. Bunlar genellikle **f.**, yalnız kimyasal terimler **m.** dur.

gravitas,-atis f.	fertilitas,-atis f.	carbonas,-atis m.
graviditas,-atis f.	summitates,-um f. ⁴	nitras,-atis m.
varietas,-atis f.	quantitas,-atis f.	sulphas,-atis m. ⁵
sterilitas,-atis f.	aestas,-atis f.	
	cavitas,-atis f.	

- 1) Sg. şekli varix,-icis f. çok nadiren kullanılır.
- 2) Sg. şekli faux, faucis kullanılmaz; G. Pl.teki -ium takısı kurala uymaz (bkz. s. 15 not 2)
- 3) Gövde sonunda 2 sessiz harf bulunduğu halde G. Pl. takısı -um dur.
- 4) Sg. summitas,-atis f. az kullanılır.
- 5) Acetas, arsenas, benzoas, boras, chloras, chromas, citras, gluconas, lactas, oleas, phosphas, salicylas, stereas, tannas, tartras v. s. benzer kelimelerdir.

E) N. sg.'i sessiz bir harften sonra **-s** ile biten isimler. Bunlar genellikle **f.**, bazıları da **m.** dir.

glans, glandis f.	dens, dentis m.
pars, partis f.	fons, fontis m.
lens, lentis f.	pons, pontis m.
frons, frontis f.	adeps, adipis m.
hiems, hiemis f.	infans,-ntis m. f.

F) N. sg.'i **-es** veya **-is** ile biten ve G. sg.'deki hece adedi N.'tekinden bir fazla olan isimler. Bunlardan **-is,-idis** ve **-is,-itis** ile biten isimler **f.**, diğerleri **m.** dur. İstisna: *lapis,-idis* "taş" ve **-is,-itis** ile biten kimyasal terimler de **m.** dur.

fomes, fomitis m.	appendicitis,-idis f. ²
stipes, stipitis m. f.	hepatitis,-idis f.
paries, parietis m.	retinitis,-idis f.
pes, pedis m.	cystitis,-idis f.
sanguis,-inis m.	iris,-idis f.
pulvis,-eris m.	epidermis,-idis f.
cinis,-eris m.	berberis,-idis f.
sulphis,-itis m. ¹	mays, maydis f.
arsenis,-itis m.	adonis,-idis m. f.

G) N. sg.'i **-es** veya **-is** ile biten ve G. sg. 'deki hece adedi N.'tekine eşit olan isimler. Bunlar genellikle **f.**, bazıları da **m.** dur. Bu grupta G. Pl. takısı **-ium**'dur.

sepes,-is f.	cutis,-is f. ⁴	crisis,-is f. ⁵
indoles,-is f.	diarthrosis,-is f. ³	phthisis,-is f. ⁵
	naris,-is f. ⁴	tussis,-is f. ⁴
axis,-is f.	auris,-is f.	pertussis,-is f. ⁴
basis,-is f. ³	pelvis,-isf.	sitis,-is f. ⁴
analysis,-is f. ³	cystis,-is f.	febris,-is f. ⁴
dosis,-is f. ³	bilis,-is f.	
classis,-is f.		orbis,-is m.
sinapis,-is f.	anamnesis,-is f. ³	finis,-is m.
hydrastis,-is f.	diagnosis,-is f. ⁵	collis,-is m.
avis,-is f.	narcosis,-is f. ⁵	ensis,-is m.

- 1) Bisulphis, hydrochloris, hypophosphis, nitris, phosphis ve diğer asit tuzları aynı şekilde yapılır.
- 2) N. sg.'de **-itis** ile biten isimler tıpta iltihap gösterir; diğre bazı örnekler: arthritis, carditis, gastritis, otitis v.s.
- 3) G. sg. 'de **-is** takısı yerine **-ios** ve **-eos** takılarına da rastlanır. Acc. sg. **-im, -in**; Abl. sg. **-i (-e)**.
- 4) Acc. sg. **-im** ve **-em**, Abl. sg. **-i** ve **-e**
- 5) G. sg.'de **-is** takısı yerine **-ios** ve **-eos** takılarına da rastlanır. Acc. sg. **-im, -in**; Abl. sg. **-i (-e)**

mensis,-is m.	crinis,-is m.	vermis,-is m.
menses,-(i) um m.	unguis,-is m.	anguis,-is m. f.
ignis,-is m. ¹	canalis,-is m.	canis,-is m. (f.) ²
caulis,-is m.	testis,-is m.	

Ğ) N. sg. ve G. sg. halleri **-us,-eris; -us,-oris; -men,-minis; -ma, -matis** ile biten isimler. Bu gruba giren isimler **n.** dur.

latus,-eris n.	limen,-inis n.	sarcoma,-atis n.
genus,-eris n.	abdomen,-inis n.	trauma,-atis n.
ulcus,-eris n.	stamen,-inis n.	ekzema,-atis n.
valnus,-eris n.	semen,-inis n.	erythema,-atis n.
	gramen,-inis n.	oedema,-atis n.
tempus,-oris n.	legumen,-inis n.	coma,-atis n.
corpus,-oris n.	acumen,-inis n.	plasma,-atis n.
pectus,-oris n.	vimen,-inis n.	soma,-atis n.
jecus,-oris n.		stigma,-atis n.
	systema,-atis n.	sperma,-atis n.
nomen,-inis n.	gramma,-atis n.	stoma,-atis n.
lumen,-inis n.	gargarisma,-atis n.	anthera,-atis n.
bitumen,-inis n.	asthma,-atis n.	cyma,-atis n.
albumen,-inis n.	carcinoma,-atis n.	rhizoma,-atis n.
		enema,-atis n.

H) Bu gruba giren isimler Alb. sg.'de **-i**, N.Pl.'da **-ia**, G. Pl.'de **-ium** takılarını alır ve bunlar da **n.** dur.

mare, maris n.	antifebrile,-is n.	calcar,-aris n.
rete,-is n.	injectabile,-is n.	cochlear,-aris n.
	animal,-alis n.	

I) Gruplara girmeyen **m., f. ve n.** isimler.

lichen, lichenis m.	gaster, gastris f.	mel, mellis n.
ren, renis m.	incus, incudis f.	inguen, inguinis n.
furfur, furfuris m.	palus, paludis f.	caput, capitis n.
sol, solis m.		lac, lactis n.
sal, salis m.	femur,-oris n.	
mas, maris m.	sulfur,-uris n.	cor, cordis n.
flos, floris m.	os, oris n.	hepar,-atis n.
venter, ventris m.	os, ossis n.	vas, vasis n.

1) Acc. sg. -im ve -em, Abl. sg. -i ve -e

2) G. Pl. can(i)um

IV. GRUP (u çekimi)

Bu gruba giren isimler N. sg. ve G. sg.'de **-us** takısını alır ve masculinum'dur; *manus,-us f.* "el", *acus,-us f.* "iğne", *domus,-us f.* "ev", *quercus,-us* "meşe" ise (ağaç olduğu için) femininum'dur.

Örnek:

Sg.	N.	fructus	meyve
	G.	fructus	meyvenin
	D.	fructui	meyveye
	Acc.	fructum	meyveyi
	Abl.	fructu	meyvede(n)
Pl.	N.	fructus	meyveler
	G.	fructuum	meyvelerin
	D.	fructibus	meyvelere
	Acc.	fructus	meyveleri
	Abl.	fructibus	meyvelerde(n)

İsim gövdesi: fruct-; sözlük şekli: **fructus,-us m.**

Neutrum isimlerden oluşan çok küçük bir grup Sg. N. D. Acc. hallerinde **-u**, Pl. N. Acc. hallerinde de **-ua** takılarını alır. Diğer haller fructus'ta olduğu gibi yapılır.

Örnekler: *cornu,-us n.* "boynuz" *genu,-us n.* "diz"

u çekimine giren maskulin isimler:

apparat ^{us} , -us m.	sinus	risus
spiritus	sensus	pulsus
potus	visus	fetus
haustus	gustus	partus
arcus	auditus	abortus
tractus	olfactus	exitus
artus	tactus	usus
ductus	contactus	abusus
hiatus	situs	casus
meatus	status	relapsus
aquaeductus	aspectus	ictus
aditus	habitus	pruritus
processus	successus	vomit ^{us}
recessus	flexus	decubitus
plexus	motus	abscessus

V. GRUP (e çekimi)

Bu gruba giren isimler N. sg.'de -es, G. sg.'de -ei takıların alır ve femininum'dur. yalnız *dies, diei* "gün" ve *meridies,-ei* "öğle" masculinum'dur.

Örnek:

Sg.	N.	species	tür
	G.	speciei	türün
	D.	speciei	türe
	Acc.	speciem	türü
	Abl.	specie	türde(n)
Pl.	N.	species	türler
	G.	specierum	türlerin
	D.	speciebus	türlere
	Acc.	species	türleri
	Abl.	speciebus	türlerde(n)

Sözlük şekli: **species,-ei f.**

Bu gruba giren bazı isimler:

dies	res
facies	glacies
caries	scabies
materies	

YER GÖSTEREN ÖZEL İSİMLER

Latince yazılmış botanik kitaplarında bitkilerin yayılış alanları, eski Latince bölge isimleri ile gösterilmiştir. Bu konuda botanikle ilgili Latince kitaplarında (örn. Stearn 215 – 234), tarih atlaslarından ve coğrafya sözlüklerinden¹ geniş ölçüde yararlanılabilir.

Botanik kitaplarında çok görülen ve kitabımızın sözlük kısmına alınmış bazı önemli yer ve bölge isimleri vardır. Bugünkü Türkiye sınırları içinde kalanlardan en çok geçen isimler buraya da alınmıştır.

Yer gösteren isimler Latince'de de büyük harfle yazılır. Eski Anadolu'daki bölgelerin isimleri ve Latince yazılmış botanik kitaplarında kabul edilen sınırları² şöyledir:

- 1) S. Öngör, Coğrafya Sözlüğü, İstanbul (1961); Webster's Geographical Dictionary, Springfield (1949)
- 2) Tarih boyunca Anadolu'daki bölgelerin sınırları, siyasi nedenlerden ötürü sık sık değişikliğe uğradığından burada verilen sınırlara farklı kitaplarda, farklı şekilde rastlanabilir.

- Armenia : (Türkiye sınırları içindeki kısmı) Kars – Erzurum–
Tunceli – Elazığ – Diyarbakır – Siirt – Bitlis – Van böl-
gesi.
- Bithynia : Bursa – İzmit – Bolu – Zonguldak bölgesi.
- Cappadocia : Sivas’ın güney kısmı – Yozgat’ın güney kısmı – Kır-
şehir – Niğde – Malatya’yı içine alan bölge.
- Caria : Muğla – Aydın çevresi.
- Cilicia : Toros dağlarıyla Akdeniz arasında kalan ve Ermenek’-
ten itibaren Mersin – Adana ovasını içine alan bölge
- Galatia : Ankara ve çevresi.
- Ionia : Gediz nehri ile Bodrum arasında İzmir – Söke çev-
resi.
- Isauria : Pisidia ile Cilicia arasında kalan (Beyşehir’den Alan-
ya’ya doğru uzanan) saha.
- Lycaonia : Konya ve çevresi.
- Lycia : Fethiye ile Antalya arasında kalan yarımada.
- Lydia : Manisa – Eşme çevresi.
- Mysia : Çanakkale – Balıkesir bölgesi.
- Pamphylia : Antalya – Alanya bölgesi.
- Paphlagonia : doğuda Kızılırmak’a kadar Çankırı – Kastamonu
bölgesi.
- Phrygia : Denizli – Uşak – Kütahya – Eskişehir – Afyon çevresi.
- Pisidia : güneyde Toroslar’a kadar Burdur – Isparta çevresi.
- Pontus : Bartın – İnebolu arası ile Sinop – Samsun – Amasya –
Tokat – Yozgat’ın kuzey kısmı – Sivas’ın kuzey kıs-
mı – Erzincan – Gümüşhane’yi içine alan ve Çoruh
nehrine kadar uzanan bölge.
- Amanus : Hatay çevresi.
- Taurus : Toros dağları.
- Antitaurus : Gülek Boğazının doğusunda, Toros dağlarının devamı.

KÜÇÜKLÜK GÖSTEREN İÇTAKILI İSİMLER

Latince’de genellikle isim gövdesi değişmeden eklenen **-ol-**,
-ul- ve bazan da **-el-** içtakıları Türkçe’de **-cik**, **-cık**, **-cuk** takıları gibi
çoğunlukla bir şeyin küçüğünü ifade eder¹.

1) Benzer şekilde, bu içtakılar sıfatlarda da kullanılır, örneğin:
parvus,-a,-um küçük, parvulus,-a,-um küçücük

a veya o çekim grubundaki bir isimden türetilen içtakılı yeni isimde cins ve çekim bakımından bir değişiklik görülmez; halbuki III., IV. ve V. nci isim gruplarına giren bir isimden türetilen ve küçüklük gösteren içtakılı yeni ismin cinsi aynı kaldığı halde grubu değiştirerek, f. olduğu takdirde a çekim grubuna, m. veya n. olduğu takdirde de o çekiminin A veya C grubuna girer.

arteria,-ae f.	arter	arteriola,-ae f.	küçük arter
bractea,-ae f.	brakte	bracteola,-ae f.	küçük brakte, brakteol
fossa,-ae f.	çukur	fossula,-ae f.	küçük çukur
siliqua,-ae f.	B. silikva	silicula,-ae f.	B. küçük silikva
umbella,-ae f.	B. şemsiye	umbellula,-ae f.	B. küçük şemsiye
bulbus,-i m.	soğan	bulbulus,-i m.	küçük soğan
globus,-i m.	küre	globulus,-i m.	küçük küre
tubus,-i m.	boru, tüp	tubulus,-i m.	küçük boru, küçük tüp
granum,-i n.	tane	granulum,-i n.	küçük tane
cornu,-us n.	boynuz	corniculum,-i n.	küçük boynuz
calyx,-ycis m.	kaliks	calyculus,-i m.	küçük kaliks
dens, dentis m.	diş	denticulus,-i m.	küçük diş
unguis,-is m.	tırnak	unguiculus,-i m.	küçük tırnak
radix,-icis f.	kök	radicula,-ae f.	küçük kök
caput,-itis n.	baş	capitulum,-i n.	başçık
corpus,-oris n.	vücut	corpusculum,-i n.	küçük vücut
rete,-is n.	ağ	reticulum,-i n.	küçük ağ

Kelime yapısı kurallarına göre bazan ufak farklar görülebilir. Örneğin *corniculum,-i n.*, *denticulus,-i m.* sözcüklerinde olduğu gibi, ismin esas gövdesi ile küçüklük gösteren içtaki arasına **-ic -** eki girer.

Bazan esas isim ile içtaki alan isim anlamca, hem büyüklük hem de biçim bakımından ayrılık gösterir.

lingua,-ae f.	dil	lingula,-ae f.	dilcik
		ligula,-ae f.	gramine yaprağında dil şeklinde çıkıntı
pluma,-ae f.	tüy	plumula,-ae f.	bitki embriyonunda gövde
locus,-i m.	yer	loculus,-i m.	küçük boşluk, B. ovaryumun veya karpellerin gözlerinin her biri
cerebrum,-i n.	beyin	cerebellum,-i n.	A. beynin bir kısmı, beyincik
ovum,-i n.	yumurta	ovulum,-i n.	ovül, tohum taslağı

funis,-is m.	ip	funiculus,-i m.	ipçik, funikulus, A. kordon, küçük ipsi bir oluşum, B. ovülün plasentaya bağlandığı sap
pes, pedis m.	ayak	pedunculus,-i m.	çiçek sapı
auris,-is f.	kulak	auricula,-ae f.	kulak kepçesi, (kalpte) kulakçık

Bazan da Meslekî Latince'de esas sözcük ile içtaklı almış sözcük arasında anlamca hiç bir ilişki yoktur.

forma,-ae f.	biçim	formula,-ae f.	formül
clavis,-is f.	anahtar	clavicula,-ae f.	köprücük kemiği

Küçüklük gösteren içtaklı isimlerden bazılarının yalnız takılı şekilleri kullanılır, takısız şekilleri kullanılmaz.

capsula,-ae f. ¹	kapsül	petiolus,-i m.	yaprak sapı. petiyol
cellula,-ae f. ¹	hücre	scrupulus,-i m.	ufacık parça
cupula,-ae f.	kubbe, kadeh	tumulus,-i m.	Cğr. A. tepelik
pilula,-ae f. ¹	hap		

1) Capsa, cella, pila v. s. Meslekî Latince'de kullanılmaz.

III. Sıfat

Giriş

Bir sıfatın görevi, yanında bulunduğu ismi nitelemektir. Nitelediği isimle ilgili olduğundan, Latince’de isimle beraber sıfat ta çekilir.

- KURAL :** 1. Bir sıfat, yanında bulunduğu isim ile beraber çekilir, yani ismin cinsine, haline ve sayısına (tekillik - çoğulluk) uyar.
2. Sıfat genel olarak isimden sonra gelir. Türkçe’ye çevirirken sıfat öne alınmalıdır.

Sıfatlar çekim bakımından iki gruba ayrılabilir:

- I. GRUP : I. ve II. isim grubunun takılarını alan sıfatlar,
II. GRUP : Genellikle III. isim grubunun takılarını alan sıfatlar.

Sıfatlar gövde yapısı bakımından da başlıca üç gruba ayrılabilir:

- a. Yalın sıfatlar, esas gövdelerine doğrudan doğruya hal takısı alan sıfatlardır.
- b. İçtakılı sıfatlar, ismin ve nadiren yalın sıfatın veya fiilin gövdesine bir içtaki eklenmesinden sonra hal takısı alan sıfatlardır. İsim, yalın sıfat ve fiil gövdesi ile içtakının anlamları biliniyorsa, meydana gelen sıfatın anlamı da, genellikle, tahmin edilebilir.
- c. Gövdesi iki kelimededen yapılmış bileşik sıfatlar.

I. GRUBA GİREN SIFATLAR

Bunlar, I. ve II. isim grubu'nun takılarını alır; bu gruba giren bir sıfat,

- masculinum isimler yanında o çekiminin A (nadiren B) grubunda geçen takıları alır, yani succus (nadiren ager, puer) gibi çekilir. (bkz. s. 12),
- femininum isimler yanında a çekiminde geçen takıları alır, yani gemma gibi çekilir (bkz. s. 8),
- neutrum isimler yanında o çekiminin C grubunda geçen takıları alır, yani folium gibi çekilir (bkz. s. 12).

Örnekler:

Gövdesi magn- olan sıfat (sözlük şekli: **magnus,-a,-um** “büyük”) şu şekilde çekilir:

	m. isimler yanında	f. isimler yanında	n. isimler yanında
Sg.	N. magnus	magna	magnum
	G. magni	magnae	magni
	D. magno	magnae	magno
	Acc. magnum	magnam	magnum
	Abl. magno	magna	magno
Pl.	N. magni	magnae	magna
	G. magnorum	magnarum	magnorum
	D. magnis	magnis	magnis
	Acc. magnos	magnas	magna
	Abl. magnis	magnis	magnis

Gövdesi nigr- olan sıfat (sözlük şekli: **niger, nigra, nigrum**¹ “siyah”) şu şekilde çekilir:

Sg.	N. niger	nigra	nigrum
	G. nigri	nigrae	nigri

Diğer haller de magnus,-a,-um'da olduğu gibi yapılırlar, yani fark sadece N. Sg. m.'dadır.

1) I. Grup sıfatların gövdesi -r ile biten bazı çekim biçimlerinde, -r'den önce bir e harfi bulunur. Bu e harfinin hangi sıfatlarda bulunacağı tayin edilemeyeceğinden sözlüğe, yanlışlık yapılmaması için, bu gibi sıfatların m., f. ve n. biçimlerinin tümünün yazılması uygun görülmüştür.

a. Birinci gruba giren sıfatların masculinum isimler ile beraber çekimi.

hortus,-i m. bahçe; magnus,-a,-um büyük

Sg.	N.	hortus magnus	büyük bahçe
	G.	horti magni	büyük bahçenin
	D.	horto magno	büyük bahçeye
	Acc.	hortum magnum	büyük bahçeyi
	Abl.	horto magno	büyük bahçede(n)
Pl.	N.	horti magni	büyük bahçeler
	G.	hortorum magnorum	büyük bahçelerin
	D.	hortis magnis	büyük bahçelere
	Acc.	hortos magnos	büyük bahçeleri
	Abl.	hortis magnis	büyük bahçelerde(n)

pulvis,-eris m¹. toz; purus,-a,-um temiz

Sg.	N.	pulvis purus	temiz toz
	G.	pulveris puri	temiz tozun
	D.	pulvere puro	temiz toza
	Acc.	pulverem purum	temiz tozu
	Abl.	pulvere puro	temiz tozda(n)
Pl.	N.	pulveres puri	temiz tozlar
	G.	pulverum purorum	temiz tozların
	D.	pulveribus puris	temiz tozlara
	Acc.	pulveres puros	temiz tozları
	Abl.	pulveribus puris	temiz tozlarda(n)

b. Birinci gruba giren sıfatların femininum isimlerle beraber çekimi.

phiala,-ae f. şişe; magnus,-a,-um büyük

Sg.	N.	phiala magna	büyük şişe
	G.	phialae magnae	büyük şişenin
	D.	phialae magnae	büyük şişeye
	Acc.	phialam magnam	büyük şişeyi
	Abl.	phiala magna	büyük şişede(n)
Pl.	N.	phialae magnae	büyük şişeler
	G.	phialarum magnarum	büyük şişelerin
	D.	phialis magnis	büyük şişelere
	Acc.	phialas magnas	büyük şişeleri
	Abl.	phialis magnis	büyük şişelerde(n)

1) 3. çekim, F grubu, s. 19.

margo,-inis f'. kenar; rube, rubra, rubrum kırmızı

Sg.	N.	margo rubra	kırmızı kenar
	G.	marginis rubrae	kırmızı kenarın
	D.	margini rubrae	kırmızı kenara
	Acc.	marginem rubram	kırmızı kenarı
	Abl.	marginem rubra	kırmızı kenarda(n)
Pl.	N.	marginem rubrae	kırmızı kenarlar
	G.	marginum rubrarum	kırmızı kenarların
	D.	marginibus rubris	kırmızı kenarlara
	Acc.	marginem rubras	kırmızı kenarları
	Abl.	marginibus rubris	kırmızı kenarlarda(n)

c. Birinci gruba giren sıfatların neutrum isimlerle beraber çekimi.

folium,-i n. yaprak; magnus,-a,-um büyük

Sg.	N.	folium magnum	büyük yaprak
	G.	folii magni	büyük yaprağın
	D.	folio magno	büyük yaprağa
	Acc.	folium magnum	büyük yaprağı
	Abl.	folio magno	büyük yaprakta(n)
Pl.	N.	folia magna	büyük yapraklar
	G.	foliorum magnorum	büyük yaprakların
	D.	foliis magnis	büyük yapraklara
	Acc.	folia magna	büyük yaprakları
	Abl.	foliis magnis	büyük yapraklarda(n)

Birinci gruba giren sıfatlar, s. 27'de görüldüğü gibi, m. isimler yanında o çekiminin A (veya nadiren B) grubunda geçen takıları alır.

A. Masculinum isimler yanında o çekiminin A grubunda geçen takıları alan sıfatlar gövde yapısı bakımından aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir:

a. Yalın sıfatlar: Gövdesine doğrudan doğruya hal takısı alan sıfatlardır.

magnus,-a,-um	multus	siccus
altus	paucus	laevus
excelsus	totus ²	crudus
grossus	verus	purus

1) 3. çekim, C grubu, s. 17.

2) İstisna olarak her üç cinsten G. sg. totius, D. sg. toti'dir.

latus	novus	cavus
longus	rectus	vivus
oblongus	amarus	planus
angustus	alienus	crassus
parvus	clarus	laxus
nanus	aequus	densus
bonus	bellus	nudus
malus	varius	hirtus

b. İçtakılı sıfatlar: Gövdeye içtakılı ilâvesinden sonra hal takısı alan sıfatlardır. Latince'de çok fazla rastlanan içtakılar, sıfatlara genellikle belirli bir anlam verirlerse de kurallara uymıyan anlamdaki kelimelerin sayısı hiç te az değildir.

İçtakılı sıfatlar birkaç altgrupta toplanabilir:

1. **-aceus,-a,-um:** benzerlik gösterir, örneğin *herbaceus,-a,-um* (herba,-ae f.)¹ "otsu".

cretaceus (creta,-ae f.) ¹	rosaceus (rosa,-ae f.)
coriaceus (corium,-i n.)	setaceus (seta,-ae f.)
foliaceus (folium,-i n.)	violaceus (viola,-ae f.)
olivaceus (oliva,-ae f.)	vitaceus (vitis,-is f.)
membranaceus (membrana,-ae f.)	

Anlamca yukarıdaki kurala doğrudan doğruya uymayan sıfatlar da vardır:

amylaceus (amylum,-i n.)	nişasta içeren
oleaceus (oleum,-i n.)	yağa benzer; yağlı
oleraceus (olus,-eris n.)	sebze benzer; sebze olarak yetiştirilen
papyraceus (papyrus,-i m.)	1. papirüs bitkisine benzer; papirüs bitkisinden elde edilmiş
	2. kâğıt gibi ve opak
sebaceus (sebum,-i n.)	içyağına benzer; içyağından yapılmış, içyağlı

2. **-aeus,-a,-um:** bkz. yer gösteren sıfatlar s. 49.

3. **-anus,-a,-um:** durum (bkz. yer gösteren sıfatlar s. 49) ve ilgi gösterir.

montanus (mons, montis m.)	dağlarda bulunan
urbanus (urbs, urbis f.)	şehirlere bulunan
humanus (homo,-inis m.)	insan ile ilgili

1) Parantez içinde bulunan sözcükler hem temel sözcüğü göstermek hem de evvelce geçmiş olan kelimeleri tekrarlamak amacıyla buraya alınmıştır ve bu sözcüklerin hepsi kitabın arkasındaki sözlükte bulunmaktadır. Parantez içinde bir sözcük verilmediyse, ya bir temel kelime mevcut değildir ya da var olan sözcük eczacı için önem taşımaz.

4. **-arius,-a,-um**: genellikle ilgi gösterir, örneğin *agrarius,-a,-um* (ager, agri m.) “tarla ile ilgili, tarlalarda yetişen”.

arenarius (arena,-ae f.)	kum ile ilgili, kumlu toprakta yetişen
coriarius (corium,-i n.)	sepileme ile ilgili
veterinarius	veteriner, baytarlık ile ilgili

5. **-aticus,-a,-um**: yetişme yerini gösterir.

silvaticus/sylvaticus (silva,-ae f.)	ormanda yetişen
aquaticus (aqua,-ae f.)	suda yetişen

6. **-atus,-a,-um** : benzerlik, içerme, ait olma, ilişki ya da bir eylemin sonucunu belirtir.

Örnekler :	<i>stellatus</i> (stella,-ae f.)	yıldızlı
	<i>saponatus</i> (sapo,-onis m.)	sabun içeren
	<i>lanatus</i> (lana,-ae f.)	yünlü
	<i>siccatus</i> (siccare)	kurutulmuş

medicatus	bromatus (bromum,-i n.)
deresinatus (resina,-ae f.)	chloratus (chlorum,-i n.)
examaratus (amarus,-a,-um)	sulfuratus (sulfur,-uris n.)
exoleatus (oleum,-i n.)	jodatus (jodum,-i n.)
excorticatus (cortex,-icis m.)	benzoatus (benzoe,-es f.)
mundatus	ferratus (ferrum,-i n.)
depuratus (purus,-a,-um)	salicylatus
rectificatus (rectus,-a,-um)	oxydatus (oxydum,-i n.)
raffinatus	prostratus
exsiccatu (siccare)	resupinatus
granulatus (granulum,-i n.)	reclinatus
praeparatus	inclinatus
praecipitatus	declinatus
pulveratus (pulvis,-eris m.)	curvatus
hydrogenatus (hydrogenium,-i n.)	arcuatus (arcus,-us m.)
saccharatus (saccharum,-i n.)	carinatus (carina,-ae f.)
albuminatus (albumen,-inis n.)	circinnatus
anisatus (animum,-i n.)	verticillatus (vertex,-icis m.)
opiatus (opium,-i n.)	decussatus
camphoratus (camphora,-ae f.)	perfoliatus (folium,-i n.)
glycerinatus (glycerinum,-i n.)	connatus
liberatus (liber, libera, liberum)	innatus
inspissatus	lanceolatus
concentratus	ovatus (ovium,-i n.)
crystallisatus (crystallus,-i m.)	cochleatus (cochlea,-ae f.)
destillatus (stillia,-ae f.)	

testiculatus (testiculus,-i m.)	squamatus (squama,-ae f.)
oblongatus (longus,-a,-um)	imbricatus (imbrex,-icis m.)
palmatus (palma,-ae f.)	corticatus (cortex,-icis m.)
sagittatus (sagitta,-ae, f.)	bracteatus (bractea,-ae f.)
hastatus (hasta,-ae f.)	glomeratus (glomus,-eris n.)
flabellatus (flabellum,-i n.)	agglomeratus
pennatus (penna,-ae f.)	aggregatus (grex, gregis m.)
lunatus (luna,-ae f.)	echinatus
lunulatus (lunula,-ae f.)	perforatus (foramen,-inis n.)
falcatus (falx, falcis f.)	rostratus (rostrum, -i n.)
gladius (gladius,-i m.)	cristatus (crista,-ae f.)
cordatus (cor, cordis m.)	coronatus (corona,-ae f.)
peltatus (peltum,-i n.)	labiatus (labium,-i n.)
rotatus (rota,-ae f.)	flagellatus (flagellum,-i n.)
rotundatus (rotundus,-a,-um)	capitatus (caput,-itis n.)
orbiculatus (orbis,-is m., orbiculus,-i m.)	clavatus (clava,-ae f.)
angulatus (angulus,-i m.)	foliatus (folium,-i n.)
quadratus	paniculatus (panicula,-ae f.)
deltatus	umbellatus (umbella,-ae f.)
obdeltatus	petiolatus (petiolus,-i m.)
spatulatus	pedunculatus (pedunculus,-i m.)
laciniatus (lacinia,-ae f.)	corollatus (corolla,-ae f.)
aculeatus (acus,-us f.)	barbatus (barba,-ae f.)
aristatus (arista,-ae f.)	jubatus (juba,-ae f.)
apiculatus (apex,-icis m., apiculus,-i m.)	capillatus (capillus,-i m.)
subulatus (subula,-ae f.)	penicillatus (penicillus,-i m.)
hamatus (hamus,-i m.)	virgatus (virga,-ae f.)
truncatus (trucus,-i m.)	plicatus (plica,-ae f.)
acuminatus (acumen,-inis n.)	sulcatus (sulcus,-i m.)
alatus (ala, -ae f.)	reticulatus (rete,-is n., reticulum,-i n.)
caudatus (cauda,-ae f.)	canaliculatus (canalis,-is m., canaliculus,-i m.)
undatus (unda,-ae f.)	annulatus (annulus,-i m.)
undulatus (undula,-ae f.)	odoratus (odor,-oris m.)
serratus (serra,-ae f.)	venenatus (venenum,-i n.)
dentatus (dens, dentis m.)	baccatus (bacca,-ae f.)
mucronatus	spicatus (spica,-ae f.)
ciliatus (cilium,-i n.)	campanulatus (campanula,-ae f.)
crenatus (crena,-ae f.)	urceolatus (urceolus,-i m.)
crenulatus (crenula,-ae f.)	coloratus (color,-oris m.)
sinuatus (sinus,-us m.)	carminatus
lobatus (lobus,-i m.)	incarnatus (caro, carnis m.)
emarginatus (margo,-inis f.)	purpuratus
notatus (nota,-ae f.)	cupreatus (cumprum,-i n.)
maculatus (macula,-ae f.)	auratus (aurum,-i n.)
punctatus (punctum,-i n.)	
striatus (stria,-ae f.)	

7. **-bundus,-a,-um**: bir işi yapanı gösterir.

floribundus (flos, floris m.)	çiçeklenen
ridibundus (ridere)	gülen

8. **-eus,-a,-um**: renk, şekil ve kalite bakımından benzerlik veya kullanılan materyeli belirtir, örneğin *vitreus,-a,-um*, (*vitrum*, -i n.) “camdan yapılmış”; *arboreus,-a,-um* (*arbor*, -oris f.) “ağaç şeklinde”. (Yer gösteren sıfatlar s. 49’a da bakınız.)

carneus (caro, carnis m.)	lapideus (lapis, -idis m.)
castaneus (castanea, -ae f.)	niveus (nix, nivis f.)
cinereus (cinis, -eris m.)	osseus (os, ossis n.)
corneus (cornu, -us n.)	piceus (pix, picis f.)
giganteus (gigas, -antis m.)	sulfureus (sulfur, -uris n.)

Anlamca yukarıdaki kurala doğrudan doğruya uymayan sıfatlar da vardır:

aereus (aer, aeris m.) ¹	hava içeren, B. havada bulunan
calcareus (calx, calcis f.)	kireçli, B. kireçli toprakta yetişen
cereus (cera, -ae f.)	balmumundan yapılmış, balmumu içeren; renk ve koku bakımından balmumuna benzer

9. **-icius,-a,-um ve -itius,-a,-um**: bir eylemin sonucunu ifade eder.

adventicus (advenire)	dışarıdan gelmiş, yabancı, normal dışı
factitius (facere)	[yapılmış] suni, yapay, artifisyel
insiticius	(meyve ağaçlarına) aşılınmış

10. **-icus,-a,-um**: ilgi ifade eder, örneğin *diabeticus,-a,-um* (*diabetes*, -is m.) “şeker hastalığı ile ilgili”.

aromaticus	technicus
anhydricus	syntheticus
balsamicus (basamum, -i n.)	elasticus
proteinicus	domesticus (domus, -us f.)
physiologicus	rhombicus (rhombus, -i m.)
narcoticus (narcosis, -is f.)	cylindricus
gynaecologicus (gynaecologia, -ae f.)	ellipticus
hepaticus (hepar, -atis n.)	metallicus
urologicus	
catharticus	boricus
acusticus	nitricus
	sulfuricus

1) Söylenişi için s. 17, not 1’e bkz.

11. **-idus,-a,-um**: bir hali ifade eder, örneğin *humidus,-a,-um* (humor,-oris m.) “rutubetli”.

acidus	hybridus / hibridus
aridus	liquidus (liquor,-oris m.)
calidus (calor,-oris m.)	nitidus
fluidus (fluere)	pellucidus (lux, lucis f.)
floridus (flos, floris m.)	perliquidus
foetidus	splendidus
frigidus (frigor,-oris, m.)	subliquidus
gravidus	trepidus
hispidus	

12. **-inus,-a,-um**: ilgi, ilişki ya da hal, benzerlik veya biçim ifade eder, örneğin *nervinus,-a,-um* (nervus,-i m.) “sinirler ile ilgili, sinir teskin edici”; *amygdalinus,-a,-um* (amygdala,-ae f.) “bademe benzer”.

anthracinus (anthrax,-acis m.)	lupulinus
argentinus (argentum,-i n.)	marinus (mare,-is n.)
betulinus(betula,-ae f.)	masculus (mas, masculus)
cannabinus (cannabis,-is f.)	matutinus
corallinus	ovinus (ovis,-is f.)
femininus (femina,-ae f.)	palatinus (palatum,-i n.)
fibrinus (febris,-is f.)	ursinus (ursus,-i m.)
intestinus	uterinus (uteris,-i m.)
kalinus (kali n.)	vitellinus (vitellus,-i, m.)

13. **-orius,-a,-um**: bir eylem ile ilgiyi gösterir.

exploratorius (explorare)	araştırma yapmak ile ilgili
masticatorius	çiğneme (hareketi) ile ilgili
respiratorius (respirare)	nefes alma (hareketi) ile ilgili

14. **-osus,-a,-um**: bolluk¹, çokluk, birşeyce zenginlik gösterir; bir çok hallerde ise miktar kastedilmeyebilir. Örneğin *granulosus,-a,-um* (granulum,-i n.) “çok granüllü” veya “granüllü”; *ramosus,-a,-um* (ramus,-i m.) “çok dallı”; *vinosus,-a,-um* (vinum,-i n.) “çok şarap içeren” veya “şarap içeren”.

acetosus (acetum,-i n.)	bituminosus (bitumen,-inis n.)
adiposus (adeps, adipis m.)	calosus (callus,-i m.)
angulosus (angulus,-i m.)	capillosus (capillus,-i m.)
aquosus (aqua,-ae f.)	farinosus (farina,-ae f.)

1) Bu bolluk anlamı, çoğu kez kaybolur.

filamentosus (filamentum,-i n.)	pilosus (pilus,-i m.)
foliosus (folium,-i n.)	pulposus (pulpa,-ae f.)
frondosus (frons, frondis f.)	rugosus (rugae,-arum f.)
glandulosus (glandula,-ae f.)	spinosus (spina,-ae f.)
gummosus (gummi n.)	spinulosus (spinula,-ae f.)
maculosus (macula,-ae f.)	spirituosus (spiritus,-us m.)
mamillosus (mamilla,-ae f.)	succosus (succus,-i m.)
mucosus (mucus,-i m.)	tomentosus (tomentum,-i n.)
nervosus (nervus,-i m.)	venenosus (venenum,-i n.)
nodosus (nodus,-i m.)	venosus (vena,-ae f.)
oleosus (oleum,-i n.)	verrucosus (verruca,-ae f.)
papillosus (papilla,-ae f.)	vesiculosus (vesicula,-ae f.)

Anlamca yukarıdaki kurala doğrudan doğruya uymayan sıfatlar da vardır:

bulbosus (bulbus,-i m.)	çok bulb(us)lu; bulba benzer, bulb taşıyan
fruticosus (frutex,-icis m.)	çalı şeklinde
racemosus (racemus,-i n.)	rasem şeklinde
globosus (globus,-i m.)	küre şeklinde
spongiosus (spongia,-ae f.)	süngerimsi
bracteosus (bractea,-ae f.)	brakteye benzer
paludosus (palus,-udis f.)	bataklıkta yetişen
uliginosus (uligo,-inis f.)	rutubetli toprakta (bataklıkta) yetişen
nemosus (nemus,-oris n.)	ormanda yetişen
fumosus (fumus,-i m.)	duman rengine

c. Gövdesi iki sözcükten yapılmış bileşik sıfatlar: Bu sıfatlardaki ikinci sözcük birinci tarafından nitelenir. Burada, örnek olarak, öğrenciler için önemli üç altgrup veriyoruz.

1. **-folius,-a,-um; -phyllus,-a,-um** (Gr.) “... yapraklı” demektir.

Örnekler:

<i>acutifolus,-a,-um</i> (acutus,-a,-um)	[yaprakları sivri olan] sivri yapraklı
<i>gossypifolius,-a,-um</i> (gossypium,-i n.)	[yaprakları pamuğunki gibi]
<i>quadrifolius,-a,-um</i> (quattuor)	dört yapraklı
<i>cyclophyllus,-a,-um</i> (cyclo-)	daire biçiminde yapraklı
<i>stenophyllus,-a,-um</i> (steno-)	dar yapraklı
<i>aphyllus,-a,-um</i>	yapraksız

angustifolius (angustus,-a,-um)	lauri- (laurus,-i f.)
asperi- (asper,-era,-erum)	mille- (mille)
castaneae- (castanea,-ae f.)	obtusi- (obtusus,-a,-um)
cere- (cera,-ae f.)	plani- (planus,-a,-um)
cordi- (cor, cordis n.)	pruni-
crenati- (crenatus,-a,-um)	aeterni-
crispi- (crispus,-a,-um)	pauci-
cunei- (cuneus,-i m.)	longi-
ensi- (ensis,-is m.)	amenti-
grandi- (grandis,-e)	micro-
integri- (integer,-ra,-rum)	

2. **florus,-a,-um; -anthus,-a,-um**: “... çiçekli” demektir.

Örnekler:

<i>amentiflorus,-a,-um</i> (amentum,-i n.)	[çiçekleri tırtıla benzer] tırtıl çiçekli
<i>noctiflorus,-a,-um</i> (nox, noctis f.)	geceleyin çiçek açan
<i>dianthus,-a,-um</i> (di-)	iki çiçekli
<i>pyncnanthus,-a,-um</i> (pync-)	sık çiçekli
cauliflorus- (caulis,-is f.)	pauci- (pauci,-ae,-a)
laxi- (laxus,-a,-um)	sessili- (sessilis,-e)
longi- (longus,-a,-um)	tubuli- (tubulus,-i m.)

3. **-ideus,-a,-um**¹: “... şeklinde olan, benzer” demektir.

Örnekler:

<i>cephaloideus,-a,-um</i> (cephalo-)	[baş şeklinde] başa benzer		
<i>conoideus,-a,-um</i> (conus,-i m.)	koniye benzer		
<i>ovoideus,-a,-um</i> (ovum,-i n.)	yumurtaya benzer		
amygdaloideus	disco-	rhombo-	sphaero-
bulbo-	ellipso-	scapho-	trapezo-
cubo-	lambdo-	sesamo-	trocho-
delto-	petalo-		

1) Grekçe'den gelen -id- gövdesi «biçim» demektir.

d. Gruplandırılmıyan sıfatlar: Bu sıfatlar A altgrubundaki takıları alır, fakat yukarıdaki grupların hiçbirine sokulmamıştır.

sectus,-a,-um	immaturus	arrectus	succulentus
fractus	hibernus	alternus	esculentus
transversus	nocturnus	oppositus	vinolentus
diffusus		appositus	
medius	obtusus	erectus	hirsutus
intermedius	retusus	compositus	minutus
apertus	rotundus	maritimus	dilutus
malignus	acutus	asepalus	absolutus
lotus	partitus	sensitivus	acutus
mixtus	repandus	adhaesivus	deciduus
expressus	extrorsus	aperativus	annuus
fixus	introrsus	carminativus	continuus
suillus	reflexus	aestivus	perpetuus
ustus	superus	sativus	vacuus
compactus	inferus		contiguus
adultus	externus	cornutus	fecundus
maturus	internus	nasutus	rotundus
			profundus

B. Masculinum isimler yanında o çekiminin B grubunda geçen takıları alan, yani *ager* veya *puer* gibi çekilen sıfatlar nispeten az olduğundan sınıflandırılmadan verilecektir. Yalnız burada, gövdenin sonundaki r'nin önünde bulunan e harfinin, bazı sıfatlarda bütün biçimlerde, bazılarında ise sadece m. N. sg. biçiminde var olduğuna dikkat edilmelidir.

asper,-era,-erum	pulcher,-ra,-rum	glaber,-ra,-rum
tener,-era,-erum	aeger,-ra,-rum	integer,-ra,-rum
liber,-era,-erum	ruber,-ra,-rum	scabei,-ra,-rum
dexter,-(e)ra,-(e)rum	niger,-ra,-rum	

Birleşik sıfatlarda geçen **-fer(us),-fera,-ferum** ve bazan **-ger,-gera,-gerum**, “... taşıyan.” “... getiren” demektir.

Örnekler:

<i>somnifer,-fera,-ferum</i> (somnus,-i m.)	uyku getiren, uyutucu
<i>sudorifer,-fera,-ferum</i> (sudor,-oris m.)	terletici
<i>spiciger,-gera,-gerum</i> (spica,-ae f.)	başak taşıyan

cerifer (cera,-ae f.)	dactyli- (dactylus,-i m.)
cruci- (crux, crucis f.)	ensi- (ensis,-is m.)
cupuli- (cupula,-ae f.)	foramini- (foramen,-inis n.)

fructi- (fructus,-us m.)
gemmi- (gemma,-ae f.)
globi- (globus,-i m.)
globuli- (globulus,-i m.)
grani- (granum,-i n.)
lacti- (lac, lactis n.)
margariti- (margarita,-ae f.)
nuci- (nux, nucis f.)
ovi- (ovum,-i n.)

pili-(pilus,-i m.)
pomi-(pomum,-i n.)
sebi- (sebum,-i n.)
semini- (semen,-inis n.)
subuli- (subula,-ae f.)
succini- (succinum,-i n.)
vini- (vinum,-i n.)
laniger,-gera,-gerum (lana, -ae f.)
pubiger,-gera,-gerum (pubes,-is f.)

II. GPUBA GİREN SIFATLAR

Bu gruba giren sıfatlar, III. isim grubunun hal takılarını, fakat Abl. sg.'de -i, N. Pl. n.'da -ia ve G. Pl.'de -ium alır.

Bu sıfatlar N. sg. 'deki takı sayısına göre üç bölüme ayrılır:

N. sg. de 2 takı alan sıfatlar

N. sg. de 3 takı alan sıfatlar

N. sg. de 1 takı alan sıfatlar

N. sg.'de 2 takı alan sıfatlar: N. sg. 'de m. ve f. için aynı , n. için ise farklı takı gösterenler, örneğin m. f. isim yanında similis, n. isim yanında simile "benzer".

Sözlük şekli: **similis,-e**

		m.f. isim yanında	n. isim yanında
Sg.	N.	similis	simile
	G.	similis	
	D.	simili	
	Acc.	similem	simile
	Abl.	simili	
Pl.	N.	similes	similia
	G.	similium	
	D.	similibus	
	Acc.	similes	similia
	Abl.	similibus	

N. sg.'de 3 takı alan sıfatlar: İki takı alan sıfatlar gibi çekilir, fakat N. sg.'de üç cins için de farklı takı alırlar, örneğin m. isim yanında acer, f. isim yanında acris, n. isim yanında acre "keskin". Bu sıfatlar sözlüğe kısaltma yapılmadan alınır: **acer, acris, acre.**

	m. isim yanında	f. isim yanında	n. isim yanında
Sg. N.	acer	acris	acre
G.	acris	acris	acris
D.	acri	acri	acri
Acc.	acrem	acrem	acre
Abl.	acri	acri	acri
Pl. N.	acres	acres	acria
G.	acrium	acrium	acrium
D.	acribus	acribus	acribus
Acc.	acres	acres	acria
Abl.	acribus	acribus	acribus

Çekim örneğinde görüldüğü gibi 2 takılı sıfatlara kıyasla tek fark N. sg'dedir.

N. sg. 'de 1 takı alan sıfatlar ve -ns ile biten partisipler (sıfat fiiller): Bu bölüme giren sıfatların N. sg.'de m. f. n. cinsleri için bir tek şekil vardır, yalnız Acc. sg. ve N. Acc. pl'de cinsler bakımından fark görülür, örneğin m. f. n. isim yanında simplex, G. sg. simplicis "basit".

Sözlük şekli: **simplex,-icis.**

	m.f. isim yanında	n. isim yanında
Sg. N.	simplex	
G.	simlicis	
D.	simplici	
Acc.	simplicem	simplex
Abl.	simplici	
Pl. N.	simplices	simplicia
G.	simplicium	
D.	simplicibus	
Acc.	simplices	simplicia
Abl.	simplicibus	

Bu bölüme giren bazı örnekler:

Sözlük şekli:	par, paris <i>eşit</i>	sapiens,-ntis <i>akıllı</i>	repens,-ntis <i>sürünen</i> (sıfat fiil)
Sg.N. m.f. n.	par	sapiens	repens
G.	paris	sapientis	repentis
D.	pari	sapienti	repenti
	v.s.	v.s.	v.s. ¹

İki takı alan sıfatların isimler ile beraber çekimi:

		pulvis,-eris m. toz;	volatilis,-e uçucu
Sg. N.	pulvis volatilis		uçucu toz
G.	pulveris volatilis		uçucu tozun
D.	pulveri volatili		uçucu toza
Acc.	pulverem volatilem		uçucu tozu
Abl.	pulvere volatili		uçucu tozda(n)
Pl. N.	pulveres volatiles		uçucu tozlar
G.	pulverum volatilium		uçucu tozların
D.	pulveribus volatilibus		uçucu tozlara
Acc.	pulveres volatiles		uçucu tozları
Abl.	pulveribus volatilibus		uçucu tozlarda(n)
		os, ossis n. kemik;	brevis,-e kısa
Sg. N.	os breve		kısa kemik
G.	ossis brevis		kısa kemiğin
D.	ossi brevi		kısa kemiğe
Acc.	os breve		kısa kemiği
Abl.	osse brevi		kısa kemikte(n)
Pl. N.	ossa brevia		kısa kemikler
G.	ossium brevium		kısa kemiklerin
D.	ossibus brevibus		kısa kemiklere
Acc.	ossa brevia		kısa kemikleri
Abl.	ossibus brevibus		kısa kemiklerde(n)

1) İsim olarak kullanıldığı zaman Abl. sg. -e takısı alır. Fakat Meslekî Latince'de bu fark genellikle önemsenmez.

Üç takı alan sıfatların isimlerle beraber çekimi:

	planta,-ae f. bitki;	silvester, silvestris, silvestre	ormanda yetişen
Sg.	N. planta silvestris		ormanda yetişen bitki
	G. plantae silvestris		ormanda yetişen bitkinin
	D. plantae silvestri		ormanda yetişen bitkiye
	Acc. plantam silvestrem		ormanda yetişen bitkiyi
	Abl. planta silvestri		ormanda yetişen bitkide(n)
Pl.	N. plantae silvestres		ormanda yetişen bitkiler
	G. plantarum silvestrium		ormanda yetişen bitkilerin
	D. plantis silvestribus		ormanda yetişen bitkilere
	Acc. plantas silvestres		ormanda yetişen bitkileri
	Abl. plantis silvestribus		ormanda yetişen bitkilerde(n)

Bir takı alan sıfatların isimlerle beraber çekimi:

	potio,-onis f. posyon;	expectorans,-ntis	balgam söktürücü
Sg.	N. potio expectorans		balgam söktürücü posyon
	G. potionis expectorantis		balgam söktürücü posyonun
	D. potioni expectoranti		balgam söktürücü posyona
	Acc. potionem expectorantem		balgam söktürücü posyonu
	Abl. potione expectoranti		balgam söktürücü posyonda(n)
Pl.	N. potiones expectorantes		balgam söktürücü posyonlar
	G. potionum expectorantium		balgam söktürücü posyonların
	D. potionibus expectorantibus		balgam söktürücü posyonlara
	Acc. potiones expectorantes		balgam söktürücü posyonları
	Abl. potionibus expectoran- tibus		balgam söktürücü posyonlar- da(n)
	unguentum,-i n. pomat;	leniens,-ntis	yumuşatıcı
Sg.	N. unguentum leniens		yumuşatıcı pomat
	G. unguenti lenientis		yumuşatıcı pomadın
	D. unguento lenienti		yumuşatıcı pomada
	Acc. unguentum leniens		yumuşatıcı pomadı
	Abl. unguento lenienti		yumuşatıcı pomatta(n)
Pl.	N. unguenta lenientia		yumuşatıcı pomatlar
	G. unguentorum lenientium		yumuşatıcı pomatların
	D. unguentis lenientibus		yumuşatıcı pomatlara
	Acc. unguenta lenientia		yumuşatıcı pomatları
	Abl. unguentis lenientibus		yumuşatıcı pomatlarda(n)

İki takı alan sıfatlar da gövde yapısı bakımından sınıflandırılabilir.

a. Yalın sıfatlar:

gravis,-e	mollis
levis	dulcis
brevis	suavis
mitis	affinis (finis,-is m.)
fortis	pinguis
grandis	perennis
viridis	inermis (arma,-orum n.)
communis	edulis
tenuis	acaulis (caulis,-is m.)
omnis	

b. İçtakılı sıfatlar: Bu sıfatlar da içtakılarına göre gruplandırılmıştır, fakat bu içtakıların anlamını kesin olarak saptamak, her zaman olası değildir.

variabilis	hiemalis (hiems, hiemis f.)
flexibilis	majalis
spectabilis	viminalis
saxatilis (saxum,-i n.)	officinalis (officina,-ae f.)
volatilis	neutralis
	medicinalis (medicina,-ae f.)
normalis	abdominalis (abdomen,-inis n.)
terminalis (terminus,-i m.)	brachialis (brachium,-i n.)
axialis (axis,-is f.)	bronchialis (branchus,-i m.)
basalis (basis,-is f.)	buccalis (bucca,-ae f.)
centralis (centrum,-i n.)	caecalis (caecum,-i n.)
lateralis (latus,-eris n.)	caudalis (cauda,-ae f.)
bilateralis	cerebralis (cerebrum,-i n.)
collateralis	costalis (costa,-ae f.)
marginalis (margo,-inis f.)	corticalis (cortex,-icis m.)
radialis (radius,-i m.)	dentalis (dens, dentis m.)
	digialis (digitus,-i m.)
verticalis	dorsalis (dorsum,-i n.)
horizontalis	facialis (facies,-ei f.)
ovalis (ovum,-i n.)	fetalis (fetus,-us m.)
pyramidalis	frontalis (frons, frontis f.)
spiralis	genitalis (genus,-eris n.)
vegetalis	gingivalis (gingiva,-ae f.)
animalis (animal,-alis n.)	intestinalis (intestinum,-i n.)
cerealis	labialis (labium,-i n.)
	lacrimalis (lacrima,-ae f.)
vernalis (ver, veris n.)	lingualis (lingua,-ae f.)
aestivalis	
autumnalis (autumnus,-i m.)	

mentalis (mentum,-i n.)	alaris (ala,-ae f.)
nasalis (nasmus,-i m.)	auricularis (auricula,-ae f.)
oralis (os, oris n.)	capillaris (capillus,-i m.)
peroralis	ciliaris (cilium,-i n.)
orbitalis (orbita,-ae f.)	clavicularis (clavicula,-ae f.)
palpebralis (palpebra,-ae f.)	capsularis (capsula,-ae f.)
pectoralis (pectus,-oris n.)	glandularis (glandula,-ae f.)
pulmonalis (pulmo,-onis m.)	vascularis (vas, vasis n.)
renalis (ren, renis m.)	granularis (granulum,-i n.)
seminalis (semen,-inis n.)	lenticularis (lens, lentis f., lenticula,-ae f.)
spinalis (spina,-ae f.)	lobaris (lobus,-i m.)
squamalis (squama,-ae f.)	nuclearis (nucleus,-i m.)
temporalis (tempus,-oris n.)	papillaris (papilla,-ae f.)
thoracalis (thorax,-acis m.)	palmaris (palma,-ae f.)
trachealis (trachea,-ae f.)	peduncularis (pedunculus,-i m.)
urinalis (urina,-ae f.)	pupillaris (pupilla,-ae f.)
urogenitalis	salivaris (saliva,-ae f.)
vaginalis (vagina,-ae f.)	testicularis (testiculus,-i m.)
ventralis (venter,-tris m.)	
vertebralis (vertebra,-ae f.)	
vesicalis (vesica,-ae f.)	arvensis (arvum,-i n.)
visceralis (viscera,-um n.)	hortensis (hortus,-i m.)
zonalis (zona,-ae f.)	pratensis (pratium,-i n.)
	caelestis (caelum,-i n.)
circularis ¹	rupestris (rupes,-is f.)
orbicularis (orbis,-is m.)	lacustris (lacus,-us m.)
anularis (anulus,-i m.)	fertilis
angularis (angulus,-i m.)	fragilis
stellaris (stella,-ae f.)	infantilis (infans,-ntis m. f.)
acicularis (acicula,-ae f.)	nobilis
navicularis (navicula,-ae f.)	sessilis
cochlearis (cochlea,-ae f., cochlear,-arism.)	solubilis
linearis (linea,-ae f.)	sterilis
umbellaris (umbella,-ae f.)	subtilis
basilaris (basis,-is f.)	textilis
axillaris (axilla,-ae f.)	utilis
petiolaris (petiolus,-im.)	vegetabilis
vulgaris (vulgus,-i n.)	virilis
singularis	volatilis
	volubilis
	versatilis

c. Bileşik sıfatlar: İki sözcükten yapılmış bileşik sıfatlarda geçen **-formis,-e** “..... şeklinde” demektir; örneğin *filiformis,-e* “iplik biçiminde, ipliksi”.

1) Gövdelerinde l harfi bulunan isimlere sıfat takısı olarak -alis yerine -aris eklenir.

arciformis (arcus,-us m.)	fungi- (fungus,-i m.)
calcei- (calceus,-i m.)	fusi- (fusus,-i m.)
carini- (carina,-ae f.)	lingui- (lingua,-ae f.)
clavi- (clavis,-is f.)	napi- (napus,-i m.)
cochleari- (cochlear,-aris n.)	pampini- (pampinus,-i m.)
cordi- (cor, cordis n.)	papilli- (papilla,-ae f.)
cruci- (crux, crucis f.)	pedi- (pes, pedis m.)
cunei- (cuneus,-i m.)	piri-,pyri- (pirum,-i n.)
cupuli- (cupula,-ae f.)	reni- (ren, renis m.)
cyathi- (cyathis,-i m.)	spici- (spica,-ae f.)
digitali- (digitus,-i m.)	tubi- (tubus,-i m.; tuba,-ae f.)
ensi-(ensis,-is m.)	tubuli- (tubulus,-i m.)
falci- (falx, falcis f.)	vermi- (vermis,-is m.)
flabelli- (flabellum,-i n.)	vermiculi- (vermiculus,-i m.)
flagelli- (flagellum,-i n.)	

Üç takı alan sıfatlar:

acer, acris, acre
celer, celeris, celere
campester, campestris, campestre (campus,-i m.)
silvester, silvestris, silvestre (silva,-ae f.)
terrester, terrestris, terrestre (terra,-ae f.)

Bir takı alan sıfatlar: Bu başlık altında toplanan sıfatlar temel sözcükleri bakımından çok değişiktir. Bunları iç yapılarına göre düzenlemek yerine takılarına göre sıralamanın öğrenci için daha yararlı olacağı düşünülmüştür.

tenax,-acis	simplex,-icis	praecox,-ocis	-color,-coloris
fugax,-acis	duplex,-icis	ferox,-ocis	-ceps,-cipitis
capax,-acis	triplex,-icis	velox,-ocis	
fallax,-acis	multiplex,-icis	par, paris	
audax,-acis	helix,-icis	dispar, disparis	
efficax,-acis		mas, maris	

-ides ve **-odes** ekleri ile de (cf. s. 36 **-ideus**) benzerlik anlatan bileşik sıfatlar yapılır:

aloides,-is	fragariodes
circoides	iridiodes
pinoides	pulmonariodes

Sıfat-fiiller (ortaçlar)¹ ve gövdesi -nt- eki ile biten sıfatlar: Meslekî Latince'de fiiller çok az fakat buna karşılık sıfat-fiiller oldukça fazla geçtiği için bu kitapta fiiller anlatılmamıştır. (Özellikle

1) Latince gramerinde kullanılan deyim participium = partisip'tir.

reçetelerde geçen fiil şekilleri ise sözlük kısmında bulunmaktadır). Sıfat-fiiller şekil ve çekim bakımından bir takılı sıfatlara uyduğundan, öğrenmede kolaylık sağlaması düşüncesiyle, bu bölüme alınmıştır.

dilatans,-ntis	serpens	frutescens
fervens	adstringens	fruticans
bulliens	constringens	arborescens
fumans	urens	senescens
	fragrans	pubescens
decurrens	olens	acaulescens
descendens	deodorans	
ascendens	graveolens	sapiens
scandens	suaveolens	valens
eminens	succulens	bivalens
adhaerens	albescens	prudens
decumbens	canescens	ingens
(de)pendens	flavescens	vehemens
procumbens	lutescens	recens
repens	rubescens	frequens
reptans	rufescens	virulens
natans	virescens	
fluitans		

SIFATLARIN ÜSTÜNLÜK DERECELERİ

Sıfatların şimdiye kadar gösterilen temel şeklinden başka üstünlük ve en üstünlük şekilleri de vardır.

ÜSTÜNLÜK DERECEŚİ (Comparativus)

Üstünlük derecesi, sıfat gövdesine N. sg.'de m. ve f. cinsler için *-ior*, n. cinsi için de *-ius* eklenerek yapılır. üstünlük derecesinde bulunan her sıfat, isimlerin III. grubu gibi çekilir.¹

Örnekler: *longus,-a,-um* "uzun"; *longior* (m.f), *longius* (n.) (sözlük şekli: *longior,-ius*) "daha uzun"; *sapiens,-ntis* "akıllı", *sapientior,-ius* "daha akıllı"; *acer, acris. acre* "keskin", *acrior,-ius* "daha keskin."

m. ve f. isim yanında		n. isim yanında	
Sg. N	acrior		acrius
G.		acrioris	
D.		acriori	
Acc.	acriorem		acrius
Abl.		acriore	

1) Diğer sözcüklerle, II gruba giren sıfatlardan Abl. sg. ve N. pl.n. hallerinde değişiktir (bkz. s. 38-39).

	m. ve f. isim yanında	n. isim yanında
Pl. N.	acriores	acriora
G.	acriorum	
D.	acrioribus	
Acc.	acriores	acriora
Abl.	acrioribus	

Bazı sıfatlar, eczacılıkta, yalnız üstünlük derecesinde kullanılırlar [Bunların temel şekli yoktur, en üstünlük derecesi ise Meslekî Latince’de geçmez] örneğin *superior,-ius* “(daha) üstte bulunan”; *inferior,-ius* “(daha) altta bulunan”; *exterior,-ius* “(daha) dışta bulunan”; *interior,-ius* “(daha) içte bulunan”.

EN ÜSTÜNLÜK DERECEŚİ (Superlativus)

En üstünlük derecesinde bulunan bütün sıfatlar a ve o çekimlerine göre çekilir. Bunlar, sıfat gövdesi ile -us,-a,-um çekim takısı arasına giren ve en üstünlük durumunu belirten içtaki bakımından 3 gruba ayrılabilir:

- a. En üstünlük belirtisi olarak *-issim-* içtakısı alan sıfatlar. Bunlar çok fazla sayıdadır.

Örnekler:

longus,-a,-um	longissimus,-a,-um	en uzun , çok uzun
brevis,-e	brevissimus,-a,-um	en kısa, çok kısa
sapiens,-ntis	sapientissimus,-a,-um	en akıllı, çok akıllı

- b. En üstünlük şekillerinde *-errim-* hecelerini içeren sıfatlar:

1. N. sg. m. şekli -r ile biten ve I. sıfat grubuna girenler (bkz. s. 37)

Örnek:

pulcher, pulchra, pulchrum	pulcherrimus,-a,-um	en güzel, çok güzel
----------------------------	---------------------	---------------------

2. Gövdeleri -r ile biten ve II. sıfat bölümüne girenler:

Örnek:

acer, acris, acre	acerrimus,-a,-um	en keskin, çok keskin
-------------------	------------------	-----------------------

- c. -ilis ile biten ve en üstünlük şekillerinde *-illim-* hecelerini içeren sıfatlar şunlardır:

Örnekler:

facilis,-e	facillimus,-a,-um	en kolay, çok kolay
difficilis,-e	difficillimus,-a,-um	en zor, çok zor
similis,-e	simillimus,-a,-um	en benzer, çok benzer
dissimilis,-e	dissimillimus,-a,-um	en farklı, çok farklı
humilis,-e	humillimus,-a,-um	en alçak, çok alçak
gracilis,-e	gracillimus,-a,-um	en narin, çok narin

Dereceleri kurallara uymıyan sıfatlar:

bonus,-a,-um (iyi)	melior,-ius	optimus,-a,-um
malus,-a,-um (fena)	pejor,-jus	pessimus,-a,-um
parvus,-a,-um (küçük)	minor,-us	minimum,-a,-um
magnus,-a,-um (büyük)	major,-jus	maximum,-a,-um
multi,-ae,-a (çok)	plures,-a	plurimi,-ae,-a

RENKLER¹

albus (beyaz)	atratus
albescens, albicans, albidus	coracinus
leuco- ² , argo-	ebeneus
calcareus	fulgineus
candidus	piceus
canus, incan	pullus
cretaceus	
eburneus, eborinus	fuscus (kahverengi)
gypseus	badius
lacteus	castaneus
niveus	cupreatus, cupreus
	brun(n)eus, fuscatus, spadiceus,
	phaeo-
griseus (gri)	hepaticus
argentatus, argentinus, argureus	porphyreus
caesius	ferrugineus, rubiginosus
cineraceus	
cinereus	luteus (sarı)
fumeus, fumosus	alutaceus
lividus, plumbeus	armeniacus
murinus	auratus, aureus, chryso-
schistaceus	cerinus, cereus
	citreus, citrinus
niger (siyah)	croceus
anthracinus	flavidus, flavus, luteolus, lutescens
ater, mela-	

- 1) Daha uzun bir liste W. T. Stearn, Botanical Latin, 243'te verilmiştir.
- 2) Grekçe'den gelen renk terimleri genellikle tek başına değil, yalnız bileşik kelimelerin kısımları olarak kullanılır.

gilvus
xantho-
ochraceus, oc(h)reus
sulphureus
vitellinus

viridis (yeşil)
aeruginosus
olivaceus
prasinus, smaragdinus
chloro-

caeruleus (mavi)
azureus
cyan(a)eus
glaucescens
glaucus

lilacinus
lividus
violaceus

ruber (kırmızı)
carminatus, coccineus
carneus, incarnatus
corallinus
flammeus, igneus
phoeniceus, purpuratus, purpureus,
roseus, rhodo-
ruber, erythro-
rubens, rubescens, rubeus
ribudus, rubicundus
rufus
sanguineus
sclareus

Renklerle ilgili diğer bazı terimler:

coloratus
decoloratus
discolor
luminosus, splendidus
marmoratus
opacus

obscurus, phaeus
pallidus
pictus
variegatus
vernicosus
versicolor

YER GÖSTEREN SIFATLAR

Bitkiler isimlerini bazan yetiştikleri yer ve yöreden alırlar (örn. *Digitalis trojana*, *Cyclamen cilicicum*). Bu sözcükler çoğunlukla yer gösteren isimlerden (bkz. s. 22) oluşturulmuş sıfatlardı ve Mesleki Latince'de aslında hem küçük hem de büyük harfle başlayabilir, fakat botanikte tür ismi olarak hep küçük harfle başlar.

Örnek:

Turcicus, turcicus

Türk, Türkiye ile ilgili, Türkiye'de yetişen,
Türkiye'de bulunan, Türkiye'den gelen

Yer gösteren isimlerden oluşturulan sıfatların bir kısmı I. grup sıfatlara, bir kısmı da II. grup sıfatlara girer.

Not: Önek olarak kullanılan s u b - «hemen hemen», a t r o - «koyu» demektir. Renk terimlerinin önünde bulunan c l a r e kelimesi «açık» anlamına gelir: subcaeruleus, atrosanguineus, clare roseus gibi.

I. gruba giren sıfatlar: Bunlar genellikle şu ekleri alırlar.¹:

-icus,a,-um

cappadocius,-a,-um

caricus,-a,-um

chalcedonicus,-a,-um

ponticus,-a,-um

Cappadocia'da yetişen²

Caria'da yetişen

İstanbul'un Kadıköy yakasında yetişen

Pontus'ta yetişen

-anus,-a,-um; -enus,-a,-um; -inus,-a,-um.

trojanus,-a,-um

peruvianus,-a,-um

damascenus,-a,-um

florentinus,-a,-um

alpinus,-a,-um

eski Truva yakınlarında yetişen

Peru'da yetişen

Şam yakınlarında yetişen

Floransa yakınlarında yetişen

Alplerde yetişen

-(a)eus,-a,-um; -ius,-a,-um

europaeus,-a,-um

smyrnaeus,-a,-um

phoeniceus,-a,-um

ionius (jonius),-a,-um

lycius,-a,-um

lydius,-a,-um

phrygius,-a,-um

Avrupa'da yetişen

İzmir yakınlarında yetişen

Finike'de yetişen

İonia'da yetişen

Lycia'da yetişen

Lydia'da yetişen

Phrygia'da yetişen

-iacus,-a,-um

armeniacus,a,-um

austriacus,-a,-um

syriacus,-a,-um

Eski Ermenistan'da yetişen

Avusturya'da yetişen

Suriye'de yetişen

II. Gruba giren yer sıfatları:

-ensis,-e

halepensis,-e

sinensis,-e

chinensis,-e

Halep'te yetişen

Çin'de yetişen

Çin'de yetişen

İLÂÇ ÇEŞİTLERİ

Aşağıdaki sıfatların neutrum şekilleri, isim olarak kullanıldığı zaman ilâç çeşitlerini anlatır.

- 1) Daha uzun bir ek listesi W. T. Stearn, Botanical Latin, s. 213-214'te verilmiştir.
- 2) Yer gösteren sıfatlar çoğunlukla bitki isimlerinde kullanıldığından listelerimize yalnız «yetişen» çeviri biçimi alınmıştır. Fakat bazan örnekte verilen diğer çeviri biçimleri daha uygun olabilir.

Örnekler:

externus,-a,-um externum,-i n. externa.-orum n.(Pl.) desinficiens,-ntis s. desinficientia, -ium n. (Pl.)	dışta bulunan, dışarıdan kullanılan dışarıdan (haricen) kullanılan ilaç dışarıdan (haricen) kullanılan ilaç çeşitleri dezenfektan ilaç dezenfektan ilaç çeşitleri	
anaestheticus,-a,-um analepticus,-a,-um analgeticus,-a,-um antiasthmaticus,-a,-um antemeticus,-a,-um anthelminthicus,-a,-um antiarthriticus,-a,-um antibioticus,-a,-um anticonvulsivus,-a,-um antidiarrhoicus,-a,-um antidiphthericus,-a,-um antiepilepticus,-a,-um antihidroticus,-a,-um antimalaricus,-a,-um antimycoticus,-a,-um antiparasiticus,-a,-um antiphlogisticus,-a,-um antipyreticus,-a,-um antirheumaticus,-a,-um	antisepticus,-a,-um antisiphyliticus,-a,-um antispasmodicus,-a,-um cardiacus,-a,-um cardiotonicus,-a,-um carminativus,-a,-um catharticus,-a,-um cholagogus,-a,-um dentifricius,-a,-um diaphoreticus,-a,-um diureticus,-a,-um drasticus,-a,-um emeticus,-a,-um haemostaticus,-a,-um hidroticus,-a,-um hypnoticus,-a,-um insecticidus,-a,-um internus,-a,-um ophthalmicus,-a,-um	prophylacticus,-a,-um rhinologicus,-a,-um sedativus,-a,-um stomachicus,-a,-um tonicus,-a,-um absorbens,-ntis anticoagulans,-ntis aperiens,-ntis demulcens,-ntis desinficiens,-ntis detergens,-ntis effervescens,-ntis emolliens,-ntis expectorans,-ntis laxans,-ntis leniens,-ntis purgans,-ntis roborans,-ntis stimulans,-ntis

SAYILAR¹

Meslekî Latince'de sayılar genellikle sayıyla (Romen veya Arap sayısı), nadiren de, aşağıda verildiği şekilde, sözcük halinde yazılır.

1. ASIL SAYILAR (*bir, iki, on, yüz* gibi)

Sayılar, onluk dizilerdeki son iki sayı (8, 9) hariç, Türkçe'deki gibi yapılır (örn. 25 = viginti quinque, 36 = triginta sex)². Onluk dizilerin son iki sayısı ise kendisinden sonra gelen diziden 2 veya 1 çıkartmak suretiyle yapılır (örn. 38 = duodequadraginta, 59 = undesexaginta).

- 1) Bazı konular çok önemli olmadıkları düşüncesiyle tamamen kitabın dışında bırakılacak yerde, bunların esasları kısa bir şekilde verilmeğe çalışılmıştır. Sayılarla ilgili daha uzun bir liste J. W. Cooper., A. C. Mc Laren, Latin for Pharmaceutical Students, s. 19 ve 36'da bulunmaktadır.
- 2) Nadiren, Türkçe'den farklı olarak, quinque et viginti, sex et triginta şekli de kullanılır.

Bir, iki, üç ile yüzün ve binin katları çekilir, diğer asıl sayılar çekilmez.

	m. isim yanında	f. isim yanında	n. isim yanında	m. isim yanında	f. isim yanında	n. isim yanında
N.	unus	una	unum	duo	duae	duo
G.	unius	unius	unius	duorum	duarum	duorum
D.	uni	uni	uni	duobus	duabus	duobus
Acc.	unum	unam	unum	duos	duas	duo
Abl.	uno	una	uno	duobus	duabus	duobus

	m. isim yanında	f. isim yanında	n. isim yanında
N.	tres	tres	tria
G.	trium	trium	trium
D.	tribus	tribus	tribus
Acc.	tres	tres	tres
Abl.	tribus	tribus	tribus

CC N. m. ducenti f. ducentae, n. ducenta; G. m. ducentorum f. ducentarum n. ducentorum v. s. I. gruptaki sıfatlar gibi

MMM N. tria milia¹, G. trium milium, D. tribus milibus v. s.

IV quattuor, V quinque, VI sex, VII septem, VIII octo, IX novem, X decem,

XI undecim, XII duodecim, XIII tredecim, XIV quattuordecim, XV quindecim, XVI sedecim, XVII septendecim, XVIII duodeviginti, XIX undeviginti, XX viginti

XXI viginti unus (-a,-um) = unus (-a,-um) et viginti; XXII viginti duo (-ae,-o) = duo (-ae,-o) et viginti v. s. . . . XXVIII duodetriginta, XXIX undetriginta, XXX triginta

XL quadraginta, L quinquaginta, LX sexaginta, LXX septuaginta, LXXX octoginta XC nonaginta, C centum,

CC ducenti,-ae,-a, CCC trecenti,-ae,-a, CCCC quadingenti,-ae,-a, D quingenti,-ae,-a, DC sescenti,-ae,-a, DCC septingenti,-ae,-a, DCCC octingenti,-ae,-a, C Mnongenti,-ae,-a, M mille, MM duo milia.

Asıl sayılar reçetelerde iki şekilde kullanılır:

a. Adet göstermede:

capsula I = capsula (N. sg.) una

capsulae III = capsulae (N. pl.) tres

b. Ölçmede (ağırlık, uzunluk, miktar tayininde):

aquae litra II (aquae G. sg., litra N. pl. n., II = duo N. pl.)

unguenti gr. C (unguenti grammata centum)

foliorum lauri gr. XX (foliorum G. pl., lauri G. sg., XX = viginti)

1) Milia sözcüğü, 3. isim grubu'nun H altgrubuna giren sözcükler gibi çekilir.

2. SIRA SAYILARI (*birinci, ikinci, onuncu* gibi):

Sıra sayıları da I. gruptaki sıfatlar gibi çekilir ve sıfatlar gibi isimlerle beraber kullanılır.

I. primus,-a,-um¹, II. secundus,-a,-um¹, III. tertius,-a,-um, IV. quartus,-a,-um, V. quintus,-a,-um, VI. sextus,-a,-um, VII. septimus,-a,-um, VIII. octavus,-a,-um, IX. nonus,-a,-um, X. decimus,-a,-um.

XI. undecimus,-a,-um, XII. duodecimus,-a,-um, XIII. tertius decimus,-a,-um, . . . XVIII. duodevicesimus,-a,-um, XIX. undevicesimus,-a,-um, XX. vicesimus,-a,-um,

XXX. tricesimus,-a,-um, XC. quadragesimus,-a,-um, L. quinquagesimus,-a,-um, LX. sexagesimus,-a,-um, LXX. septuagesimus,-a,-um, LXXX. octogesima,-a,-um, XC. nonagesimus,-a,-um,

C. centesimus,-a,-um, CC. ducentesimus,-a,-um, M. millesimus,-a,-um

Sıra sayıları reçetelerde en çok ilâcın alınacağı saati belirtmek için kullanılır.

Saat 1 - 11 a.m. = ante² meridiem = öğleden evvel

Saat 13 - 23 p.m. = post² meridiem = öğleden sonra

gece saat 3'de [üçüncü saatte öğleden evvel]
hora III. (=tertia) a.m.

akşam saat 7'de [yedinci saatte öğleden sonra]
hora VII. (= septima) p.m.

Not: meridiem «öğleyin», media nocte «gece yarısı» demektir.

3. SAYI ZARFLARI³ (*bir defa, iki defa* gibi):

semel-bir defa, bis-iki defa, ter-üç defa, quater-dört defa, quinquies-beş defa, sexies-altı defa, septies-yedi defa, octies-sekiz defa, novies-dokuz defa, decies-on defa, vicies-yirmi defa.

SAYI BELİRTEN ÖNEKLER:

Klâsik Latince'den gelen bazı sözcük gövdeleriyle eski Grekçe'den gelen sözcük gövdelerinde kullanılan ve sayı belirten önekler birbirinden farklıdır, örneğin Lat. **biflorus,-a,-um**, Gr. **dianthus,-a,-um** «iki çiçekli».

1) Kimyasal terimlerde geçen proto- ve deuto- önekleri aslında «ilk, birinci; çift, ikinci» demektir.

2) bkz. s. 79

3) Bu terim klasik Latince'nin gramerinden devralınmıştır.

Latince'den gelen önekler	Gerekçeden gelen önekler			
1 uni-	mon(o)-	bir, tek	unidentatus monanthus	tek dişli tek çiçekli
2 bi(s)- ¹	di-	iki (defa), çift	bialatus diantherus	iki kanatlı iki anterli
3 tri-	tri(cho)-	üç	tricolor trigonus	üç renkli üç köşeli
Latince	Grekçe			
4 quadr(i /u)-	tetr(a)-	dört		
5 quinqu(e)- quinci-	pent(a)-	beş		
6 sex	hex(a)-	altı		
7 septem-	hept(a)-	yedi		
8 octo-	oct(a /o)-	sekiz		
9 novem /n-	enne(a)-	dokuz		
10 decem-	dec(a)-	on		
100 cent(i)-	hekato(n)-	yüz		
1000 mille-	chili(o)-	bin		
semi-	hemi-	yarım	semiapertus hemisphaericus	yarı(m) açık yarım küre şeklinde
sesqui-		birbuçuk	sesquipedalis	birbuçuk ayak uzunluğunda
pauci-	olig(o)-	az	paucispinus oligocarpus	az dikenli az meyveli
mult(i)-	pleio- poly-	çok	multangulus polystichus	çok köşeli çok sıralı

BOTANİKTE GEÇEN BAZI ÖLÇÜ TERİMLERİ²:

linea,-ae f. [çizgi] İngiliz sistemine göre 2. 1167 mm, Fransız sistemine göre 2.325 mm.

linearis,-e linea uzunluğunda

pollex,-icis m. [başparmak] aşağı-yukarı 2.54 cm (başparmağın ilk boğumunun uzunluğu)

pollicaris,-e pollex uzunluğunda

1) bi- botanikte bazan da «ikinci derecede de» anlamına gelir, örneğin bipennatus «ikinci derecede de pennat».

2) Bitki tanımlarında geçen bu terimler, çoğunlukla acc. halinde bulunur.

uncia,-ae f. = pollex
uncialis = pollicaris
pes, pedis m. [ayak] İngiliz ölçü sistemine göre 30.5 cm, Fransız sistemine göre 32.5 cm.
pedalis,-e pes uzunluğunda
brachium,-i n. kol
brachialis,-e kol uzunluğunda
Ölçü gösteren sıfatlara sayı belirten önekler de takılır:

Örnekler:

duolinearis,-e	iki linea uzunluğunda
quinquepollicaris,-e	beş pollex uzunluğunda
triuncialis,-e	üç uncia uzunluğunda
sesquipedalis,-e	birbuçuk pes uzunluğunda

IV. Zarf

Zarflar, fiil ve sıfatları niteleyen ve çekilmeyen sözcüklerdir. Çoğunlukla sıfatlardan yapıldığı gibi diğer gövdelerden de türetilir ve hatta, doğrudan doğruya kendisi zarf olan sözcükler de vardır.

Sıfatlardan yapılan zarflarda, zarfın aldığı ekler türediği sıfatın eklerinden farklıdır. Bir sıfattan türetilen zarfın,

- temel şekli, I. grup sıfatlarda gövdeye *-e takısı*, II. gruba girenlerde sıfatın gövdesine genellikle *-iter takısı* ve gövdesi *-nt-* ile biten sıfatlara *-er takısı* ekleyerek;
- üstünlük derecesi, I. ve II. gruptaki sıfatların gövdelerine (dereceleri kurallara uymayan sıfatların ise üstünlük derecesindeki gövdelerine) *-ius takısı* ekleyerek;
- en üstünlük derecesi ise, I. ve II. gruptaki sıfatların en üstünlük derecesindeki gövdelerine *-e takısı* ekleyerek yapılır.

Örnekler:

- Zarf'ın temel şekli:

	sıfat	sıfat gövdesi	zarf	Türkçe anlamı
I. grup sıfatlar	purus,-a,-um pulcher, pulchra, pulchrum	pur- pulchr-	pure pulchre	temiz (bir) şekilde güzel (bir) şekilde
İstisna:	bonus,-a,-um	bon-	bene	iyi (bir) şekilde
II. grup sıfatlar	acer, acris, acre sapiens,-ntis	acr- sapien-	acriter sapienter	keskin (bir) şekilde akıllı (bir) şekilde
İstisna:	facilis,-e	facil-	facile	kolay (bir) şekilde

b) Zarf'ın üstünlük derecesi:

Sıfat	sıfat gövdesi	zarf	Türkçe anlamı
purus,-a,-um	pur-	purius	daha temiz şekilde
acer, acris, acre	acr-	acrius	daha keskin şekilde
İstisna:	mel-	melius	daha iyi şekilde
bonus,-a,-um			

c) Zarf'ın en üstünlük derecesi:

sıfat	Sup. sıfat gövdesi	zarf	Türkçe anlamı
purus,-a,-um	purissim-	purissime	en temiz şekilde
acer, acris, acre	acerrim-	acerrime	en keskin şekilde
facillis,-e	facillim-	facillime	en kolay şekilde
İstisna:	optim-	optime	en iyi şekilde
bonus,-a,-um			

Diğer zarfların yapılışı hakkında kurallar yerine, çok geçen sözcüklerin alınması daha uygun görülmüştür. (Bu liste dışında kalan bazı zarflar sözlükte bulunmaktadır.)

alternatim	almaşık olarak
cochleatim	tek tek kaşık halinde, kaşık kaşık
guttatim	damla halinde, damla damla
statim	hemen
cot(t)idie, quotidie	hergün, günde
dein(de)	sonradan
ferre	hemen hemen, takriben, yaklaşık
hodie	bugün
mane	sabahleyin, sabah
perinde	aynı şekilde
postridie	ertesi gün
c(a)eterum	bundan başka, ayrıca
demum	nihayet, sonunda
interdum	bazan
iam	daha, henüz
etiam	de (da), ayrıca
imprimis	her şeyden önce, özellikle
satis	yeterli, yeter miktarda; oldukça
cito	çabuk
illico	hemen
alibi	başka yerde
ibi	orada
nunc	şimdi
semper	daima
simul	aynı zamanda, beraber
vix	hemen hemen, (çok az, birazcık), ancak, hemen hemen değil

V. Edat

Bir cümlede kavramlar arasında anlam ilgisi kurmaya yarayan kelimelerden edatlar, diğer Avrupa dillerinde olduğu gibi, Latince de de isim ile beraber kullanılır.

Bu sözcükler, bazan isme bir takı ekleyerek (-e,-a; -de,-da; -den, -dan) , bazan bir edat kullanarak (dolayı, için, ile, göre) ve bazan da takı almış bir isim yardımıyla (etrafında, yanında) Türkçe'ye çevrilir.

Latince'de edatlarla beraber kullanılan isimler, edatına göre, ya Acc. veya Abl. takısı alır. Bu kuralın istisnaları da vardır, örneğin *in* edatı bazan Acc. bazan da Abl. ile bağlanır. Türkçe'ye çevrilirken ismin sonundaki Acc. ve Abl. takılarının çekim cetvellerinde gösterilen Türkçe anlamı dikkate alınmaz.

Abl. ile bağlanan edatlar:

a, ab ¹	-dan, -den
cum	ile (beraber)
e, ex ¹	-den, içinden
in	-de (yer), içinde (yer, vakit) ²
pro	için, olarak kullanılan ³
sine	-sız, -siz, -suz, -süz

Acc. ile bağlanan edatlar:

ad ⁴	-e kadar (azamî miktar, yer) yanın(da)
adversus	-e karşı, -e doğru
ante	-den evvel

1) Sesli harf ile başlayan bir kelime önünde yalnız ikinci şekil kullanılır

2) *in phiala*, *in die*; fakat: *initio*.

3) *guttae pro oculis* [gözler için damlalar] göz damlası; *mixtura pro collyrio* [kolir olarak kullanılan karışım]

4) Bitki tayinlerinde bazen eş anlamda olan «ad Acc. usque» kullanılır.

apud	yanında
circa	etrafında, takriben, yaklaşık olarak
circum	etrafın(d)a
contra	-e karşı
in	içine
infra	altında, -den az
inter	arasın(d)a
intra	için(d)e, esnasında
iuxta	hemen yanında
per	sırasında, -den geçerek
post	-den sonra
praeter	-den başka , dışında
prope	-e yakın
propter	-den dolayı
secundum	-e göre
secus	boyunca
supra	üstünde, üzerinde
trans-	-den geçerek, karşı taraf(t)a, başka yere

LATİNCE KELİMELERDE ÖNEK OLARAK KULLANILAN LATİNCE EDATLAR (praepositiones)

Önek olarak bir edat kullanmak suretiyle türetilen sözcüklerde edatın esas anlamı çoğu zaman silikleşir. Her ne kadar bu yeni kelimelerde edat sık sık değişikliğe uğrarsa da, değişikliğe uğramayanlar yine de çoğunluğu oluşturduğundan, bu önekleri öğrenmek, sözcüklerin anlaşılması için yararlı olacaktır.

önek	anlam	örnek
ab-	uzatma, uzak durum	abaxialis absconditus abstractus
abs- c, t önünde		
ad-	yakın(d)a, yakının(d)a yakınlaşma, yakın durum	adhaerens accretus affinis agglomeratus allatus annexus appendix arrectus assimilatio attenuatus
ac- c önünde		
af- f önünde		
ag- g önünde		
al- l önünde		
an- n önünde		
ap- p önünde		
ar- r önünde		
as- s önünde		
at- t önünde		

örnek	anlam	örnek
ante-	önceden, ön	antebrachium antecedens
circum- (cum-)	etrafta, etrafında birbirine yaklaşma, beraber, yanyana	circumanalis
co- sesli harf ve h önünde		coagulum
col- l önünde		collateralis
com- b, m, p önünde		compositus
con- c, d, f, g, j, n, qu s, t, v önünde		connatus
cor- r önünde		corrigenis
de-	aşağıya doğru hareket, ayrılma	depressus
des- sesli harf önünde		desinficiens
di(s)-	birbirinden hareket, olumsuzluk	dilatator dissimilis
e- veya ex-	dışarıya hareket, dışardaki durum; yoksunluk, -sız; tamamen	edentatus exsertus exsiccatus
ex- sesli harf ve h önünde (muhakkak) ef- f önünde		examaratus effusus
extr(a)-	dışarıda, dışarıya	extraordinarius extrorsus
in-	1. içe doğru hareket, içerisinde olma	injectabile
il- l önünde		illustris
im- b, p, m önünde		immersus
ir- r önünde		irradiatio
	2. -sız (yoksunluk), olumsuzluk	illegitimus immaturus irregularis
infra-	altta	infranodalis
inter-	arası	intercostalis
intra-	içeri(de)	intramuscularis
ob-	ters, aşağıya, karşı	obovatus occidentalis offere oppositus
oc- c önünde		
of- f önünde		
op- p önünde		
per-	1. arasından,-den,-den ge- çerek	perfoliatus pellucidus
pel- l önünde	2. çok	percalefactus
	3. sonuna kadar, tamamen	perfectus

prae-	evvel, önce; önde	praecox praemorsus
pro-	dışarıya, öne doğru; önce	procumbens proangiosperma
re- retro-	geri; tekrar	recurvatus retrorsus
se-	ayrılma	segregatus
sub- suc- c önünde suf- f önünde sug- g önünde	1. altında, altta bulunan 2. hemen hemen, âdeta, biraz	submersus succubus suffrutescens suggerere subserratus subacaulis subfuscus subrotundus subliquidus
super-, supra-	üstte, üstünde	superficialis suprarenalis
trans-	-den geçerek başka taraf(t)a, başka yere	transfusio

VI. Grekçe'den Gelen ve Meslekî Latince'de Çok Geçen Kelime Gövdeleri

Grekçe'den gelen kelime gövdeleri¹, meslekî Latince'de çoğunlukla bileşik kelimelerde geçer ve Latince'nin takılarını alır. Bir birleşik kelime, kural olarak, Latince ve Grekçe'den gelen gövdeler yanyana bulunamaz. Klasik dilde bulunmayan pyrolignosus gibi istisnalar ise, meslekî ihtiyaçlar karşısında oluşturulmuştur. Diğer modern dillerde olduğu gibi, Türkçe'de de bu gövdelerden türetilmiş çok sayıda kelime vardır.

Grekçe gövde	Türkçesi	Meslekî Latince'de geçen örnekler	Türkçe'de kullanılan yabancı sözcükler
acanth-	diken	brachyacanthus	
aem-, haema(to)- haemo-	kan	anaemia, haematoma	hemostatik
aer(o)- ²	hava	aereus	anaerop
aetio-	neden	aetiologia	etiyojoloji
-alg-, -algia	ağrı	analgeticum, myalgia	nevralsi
amphi-	etrafta; çift, iki	amphicarpus	anfiteatr
a(n)-	-sız	aphyllus, anhydricus	anemi
ana-	yukarıya, yukarıda	anatropus	analiz
andr(os)-	erkek, insan; B.stamen	androeceum	androfobi
anemo-	rüzgâr	anemophilus	anemogam
anth(o)-	çiçek	polyanthus	antoloji
anthrop(o)-	insan	anthropomorphus	antropoloji

1) Grekçe'den gelen gövdeler Gr. kısaltması ile kitabın sözlük kısmında bulunmaktadır. Bu listeye alınanlar ise ezbere bilinmesi en çok gerekli olan gövdelerdir. Grekçe'den gelen gövdelere ait daha etraflı bilgi E.C. Jaeger, «A Source book...» ve C.I.F. Werner, «Wortelemente...» isimli kitaplardan sağlanabilir.

2) ae harfleri iki hece olarak okunur.

my(o)-, myos-	[fare] kas	myologia	miyokard
neo-	yeni, taze, körpe	neotypus	neolitik
neur(o)-	sinir	neuralgia	nöroloji, nevrалji
nom-	kanun	astronomia	otonomi
oct(a /o)-	sekiz	octandrus	oktan, oktaedre, oktagon
odon(to)-	diş	macrodontus	ortodonti
oec(o)-, oic(o)-	ev	androeceum, monoicus	ekonomi
oligo-	az	oligosporus	oligosakarit
op-	görme, göz	myops	optik
ophthalmo-	göz	ophthalmicus	oftalmoloji
orth(o)-	düz, doğru dik	orthotropus	ortografi
osteo-	kemik	periosteum	osteolodi
p(a)ed(io)-	çocuk, kukla	paediatrica	pedagog
pan(to)-	hep, tam, bütün	panropicus	panteon
para- ¹	boyunca, yanında, yakın	paracorolla	paralel
path(o)-	hastalık	pathologia	psikopat
pent(a)-	beş	pentandrus	pentan
peri-	etrafta, etrafında	perigynus	periskop
phaeo-	kahverengi	phaeophyceae	
phag-	yemek	oesophagus	polifaji
phaner(o)-	görülebilir, görünür	phaneranthus	fanerogam
pharmaco-	ilâç	pharmacia	farmakoloji
phil(o)-	sevme; dost	hygrophilus	hemofili
phob-, phobia	korkma, korku	hydrophobus	fobi
-phor-	taşıyan	trichophorus	fosfor
phos-, phot (o)-	ışık	phosphorus	fotograf
phyll-	yaprak	monophyllus	klorofil
physi(o)-	tabiat	physiologia	fizik
phyt-	bitki	spermatophyta	fitopatoloji
platy-	yassı	platyphyllus	platform
pl(e)io-	[daha çok] birkaç çok sayıda	pleiochasium	
pneum(ato)-, pno-	nefes	pneumaticus dyspnoe	pnömoni
pod-	ayak	macropodus	antipot
poly-	çok	polyanthus	polimerizasyon
pros-	-e doğru;yanın(da)a, yakın, üstelik,ön (tarafda bulunan)	prosencephalon	prostat
prot(o)-	ön tarafta, ön(d)e; önce, ilk, birinci; ilkel	protophloema protoplasma protozoa	prototip
pseud(o)-	yalancı, yanlış, benzer	pseudanthus	psödoparenkima

1) Bu öneke Latince gövdelerle beraber sık sık rastlanır, örneğin paranasalis, paracorolla

psych(o)-	ruh	psychologia	psikanaliz
pyncn(o)-	sık, yoğun	pyncnanthus	piknometre
pyr(o)-	ateş	antipyreticum	pirosfer
rhiz(o)-	kök	exorrhizus	rizom
rhodo-	gül; kırmızı	rhodophyceae	
schiz(o)-	yarma	schizocarpus	şizofreni
scop-, scep-	bakma	hygroscopicus	mikroskop
sperm(ato)-	tohum	microspermus	sperma
sphaer(o)-	küre	sphaericus	atmosfer
stat-	dur(dur)ma	haemostaticus	statik
sten(o)-	dar	stenopetalus	stenografi
sthen(o)-	kuvvet	asthenia	nevrasteni
stom(ato)-	ağız	stomatitis	anastomoz
syl-sym-, syn-	beraber, ortak	sympetalus	simbiyoz,
tachy-	çabuk	synanthus	sentez
tele-	uzak; son, hedef	tachygenesis	taşikardi
tetr(a)-	dört	telencephalon	teleskop
therap(eu)-	tedavi	tetragonus	tetraedr
therm(o)-	sıcak, ılık	therapeuticus	terapi
tom-	kesme	isothermus	termofor
		dichotomus	mikrotom,
			anatomi
ton-	[gerilim], kuvvet	cardiotonicus	tonik
tri(cho)-	üç	triandrus	trigonometri
		trichotomus	
tricho-	kıl, saç	trichostylus	trişin
trop-	dönme	amphitropus	tropik
troph-	besle(n)me	autotrophus	hipotrofi
typ(o)-	cins, çeşit	neotypus	tip
xyl(o)-	odun	xylosteus	ksilofon
zo(o)-	canlı	zootherapia	zooloji
zyg(o)-	[boyunduruk]	zygomorphus	
	B. iki eşit parça ile ilgili		

VII. Bitki Tanımları

(Descriptiones herbarum)

Geçen yüzyıllarda botanikçiler, bitki tanımlarının (deskripsiyonlarının) her ülkede anlaşılabilmesini sağlamak amacıyla, bunları Latince yazmayı uygun görmüşler ve buna alışmışlardır. Örneğin 1867 – 1888 yıllarında, İsviçreli botanikçi E. Boissier tarafından yayımlanmış olan ve Türkiye florasını geniş ölçüde içine alan ilk eser, «Flora Orientalis¹», Latince yazılmıştır. Bugün bile, yeni bitkilerin tanımlarının «International Code of botanical Nomenclature»'ye göre Latince yazılması zorunludur².

Bu gibi tanımları anlayıp dilden dile çevirerek bitkileri tayin etmek, daha ziyade, botanikçilerin görevi olduğundan, meslekî Latince'nin ancak temelini öğretmek gayesiyle yazılmış bir kitapta (ve verilen bir derste) bu tanımlara geniş ölçüde yer verilemez. Fakat bu kitapta gösterilen gramer ve sözlükteki kelimeler yardımıyla tayinler üzerinde çalışmağa başlanabilir. Aslında, gramer bilen bir kimse için tayin, sadece sözlük ve alışkanlık meselesidir.

Tanımlardaki ilk adımları kolaylaştırmak amacıyla, aşağıda Türkçe çevirili bir örnek verilmiştir:

C. libanoticum Hildebr³.

Tuber parvum vel mediocre, vix ultra 4 cm Ø, paulum compressum, initio puberulum mox glabrum et suberoso-corticatum, in facie inferiore-deinde saepe lateraliter-fasciculato-radicerum.

Tüber küçük veya orta büyüklükte, çapı 4 cm'den ancak fazla, az basık, başlangıçta ince tüylü, az sonra tüysüz ve mantar yapısında kabuklu, alt yüzde (daha sonraları da az çok yan taraflarda) demet şeklinde köklü.

1) E. Boissier, Flora Orientalis, 5 cilt, Geneva (1867-1888)

2) W. T. Stearn, Botanical Latin, s. 156 (1973)

3) O. Schwarz, Systematische Monographie der Gattung Cyclamen L., Teil I., Feddes Rep. 58, 255 (1955)

Folia synanthia, ovato-reniformia, rotundata margine leviter angulato-subintegra vel paucidentata argenteo-zo-nata petiolis geniculato-ascendendibus.

Flores vernaes, odorati, sat magni vel mediocres, geniculatim pedunculati; calycis lacinae ovato-lanceolatae acutatae 3-5 nerviae;

corollae tubus urceolatus ore lato; corollae lobii ovato- el oblongo-lanceolati, obtusi vel apiculato-acutati vel acutiusculi, clare rosei vel purpurascens-basi minus colorati macula lata atro-purpurea notati, usque ad 30 mm. longi;

filamenta distincta; antherae luteae dorso saepe purpurascens;

stylus paulum exsertus; capsula subglobosa; pollinis granula¹ ca. 15 μ $\varnothing$; chromosomata maiuscula 2n = 30.

Yapraklar (çiçeklerle) aynı zamanda çimlenir (açılır), ovat-reniform, rotundat, kenarları hafifçe köşeli-tama yakın, veya seyrek dişli, gümüşü kuşaklı, yaprak sapları (dirsek şeklinde kıvrılan) eklemli ve yükselici.

Çiçekler ilkbaharda açar, kokulu, oldukça büyük veya orta büyüklükte, eklemli saplı, kaliks lobları ovat-lanseolat, sivri uçlu, 3-5 damarlı;

korolla tübü urseolat (testi şeklinde), ağzı geniş; korolla lobları ovat veya oblong-lanseolat, küt veya birdenbire küçük ince bir uçla biten, ya da az sivri, açık kırmızı veya erguvanî, tabana doğru renk daha açık ve tabanda siyah-erguvanî geniş bir nokta ile işaretli (işaretlenmiş), 30 mm kadar uzun;

filamentler belli, anterler sarı, sırtta ekseriya erguvanî

stilus biraz dışarı çıkmış (açıkta); kapsül hemen hemen küremsi, polen taneleri takriben 15 μ çapında; kromozomlar büyükçe 2n = 30.

Latince yazılmış tariflerden çeviriler yapmak zorunda kalan eczacı ve botanikçilere bir dereceye kadar faydalı olabilir düşüncesiyle, tariflerde rastlanan kelimelerin ve kısaltmaların çoğu, bu kitaptaki sözlüğe alınmıştır. Bulunmayanlar ise şu kaynaklarda aranabilir:

BISCHOFF, G. W., Wörterbuch der beschreibenden Botanik, 2. Auflage, Schweizerbart'sche Verlagshandlung und Druckerei, Stuttgart (1857)

COSTE, H., Flore descriptive et illustrée de la France, Vol. 1. Seconde tirage, Librairie des sciences et des art, Paris (1937)

JACKSON, B. D., A Glossary of Botanic Terms, Forth edition, G. Duckworth and Co., London (1928, yeni baskı 1965)

KENNETH, J. H., Henderson's Dictionary of Biological Terms, Eighth edition, Oliver and Boyd, Edinburgh (1963)

LAWRENCE, G. H. M., Taxonomy of Vascular Plants, Eighth printing, The Macmillan Company, New York (1969)

1) Schwarz'da yanlış olarak «granulae» dir.

STEARN, W. T., Botanical Latin, David and Charles, Devon (1973)

STEINMETZ, E. F. Vocabularium Botanicum, İkinci baskı E. F. Steinmetz, Amsterdam (1953)

ZANDER, R., ENCKE, F., BUCHHEIM, G., Handwörterbuch der Pflanzennamen, 9. Auflage, Eugen Ulmer, Stuttgart (1964)

VIII. Reçetelerde Latince

(Praescripta)

Klasik dillerden Latince, bazı alanlarda eskiden sahip olduğu anlaşma aracı özelliğini koruduğu halde, bazı alanlarda ise eski önemini kaybetmiştir. Bu gün botanik terimlerde Latince hâlâ kullanılır ve bu, dilleri farklı memleketlerdeki botanikçilerin de anlaşmasını kolaylaştırır; reçete'de kullanılışı ise hemen hemen tamamen bırakılmıştır.

Reçete, bir hasta hakkında ve hastanın yararına, o ülkedeki hekim ile eczacının anlaşmasını sağlayan bir araçtır.

Türkiye'de hekim reçeteyi Fransızca ve Türkçe yazar, Latince'den alınmış terimler ise nispeten çok azdır. Şu halde öğrenciye Latince reçete yazmasını öğretmek, hiç bir yarar sağlamıyacaktır. Bu düşünceyle kitabımızda bu konuya geniş yer verilmemiştir. Diğer taraftan Türkiye'de yazılmış reçetelerde her zaman rastlanan Latince terimleri ve bunların kısaltılmış şekillerini bir eczacının kesinlikle bilmesi gerekir. Bunlardan en önemlileri şunlardır:

aa	ana	herbirinden
ad	ad	-e kadar
bol.	bolus	büyük hap, bol
decoct.	decoctum	dekoksasyon
D.P.	directione propria	tarif üzere
gtt.	gutta, guttae	damla(lar)
inf.	infusum	infüzyon
inj., inject.	injectio	enjeksiyon
lin.	linimentum	liniment
pro usu ex.	pro usu externo	haricen (dışarıdan) kullanmak üzere

q. s.	quantum satis (sufficit, sufficient)	yeteri kadar
R., Rp., rp.	recipe	alınız (eczacıya hitaben)
sum.	sume, sumat	al, alsın (hastaya emir)
us. ex.	usus externus	haricen (dışarıdan) kullanılır.

Reçetelerde nisbeten daha az rastlanan terimler R. kısaltması ile kitabın sözlük kısmına alınmıştır. Bu konuda daha fazla bilgi almak isteyenler literatürde (s. 71) kayıtlı olan AHRENS, COOPER-McLAREN, YALVAÇ'ın kitaplarına bakabilirler. Aynı amaçla yararlanılabilecek şu kitaplar da vardır:

JENKINS, G. L., FRANÇHE, E., BRECHT, E. A., SPERANDIO, G. J., Scoville's
The Art of Compounding, New York (1957)

REUTER, F., Formulae magistrales Berolinenses, Weidmann, Berlin (1966)

YARAR, N. R., Reçete nasıl yazılır, Dördüncü baskı İstanbul (1948)

BİBLİYOGRAFYA

- AHRENS, G., *Naturwissenschaftliches und medizinisches Latein*, 3. Auflage, Barth Verlag, Leipzig (1963)
- AKSEL, İ. Ş., *Psikiyatri*, 2. baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul (1959)
- BAILEY, L. H., *Manual of Cultivated Plants*, Sixth printing, The Macmillan Company, New York (1961)
- BAYTOP, A., *Farmasötik Botanik*, İstanbul Üniv. Yay. No. 2311, Ecz. Fak. Yay. No. 25, Baha Matbaası, İstanbul (1977)
- BAYTOP, T., *Türkiye'nin Tıbbi ve Zehirli Bitkileri*, İstanbul Üniv. Yay. No. 1039, Tıp Fak. Yay. No. 59, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul (1963)
- BEDEVIAN, A. K. *Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names*, Argus and Papiasian Presses, Cairo (1936)
- BERKOL, N. A., ZEREN, Z., *Bir ciltte anatomi*, Filiz Kitabevi, İstanbul (1966)
- BOISSIERE, G., *Larousse Médical Illustré*, Librairie Larousse, Paris (1952)
- BERGER, F., *Handbuch der Drogenkunde*, 7 cilt, Verlag W. Mandrich, Wien (1949-1967)
- BISCHOFF, G. W., *Wörterbuch der beschreibenden Botanik*, 2. Auflage, Schweizerbart'sche Verlagshandlung und Druckerei, Stuttgart (1857)
- COOPER, J. W., McLAREN, A. C., *Latin for Pharmaceutical Students*, Sixth edition, Pitman Medical Publishing Co., London (1957, yeni baskı 1964).
- COSTE, H., *Flore descriptive et illustrée de la France*, Vol. I, Second tirage, Librairie des sciences et des arts, Paris (1937)
- DAVIS, P. H., *Flora of Turkey and the East Aegean Island*, Vol. 1, 2, 3, 4, 5, University Press, Edinburgh (1963, 1966, 1970, 1972, 1975)
- DEMİRİZ, H., *Farmakobotanik*, 4. baskı, İstanbul (1965) (teksir)
- Dorland's *Illustrated Medical Dictionary*, 24th edition, W. B. Saunders Company, Philadelphia (1965)
- FEATHERLY, H. I., *Taxonomic Terminology of the Higher Plants*, 2. edition, Hafner Publishing Company, New York (1965)
- HENSS, D., CIBA, W., GLOTZBACH, H., *Fremdwörterbuch naturwissenschaftlicher Begriffe*, Aulis Verlag, Deubner und Co., Köln (1966)
- HUNNUIS, L., *Pharmazeutisches Wörterbuch*, W. de Gruyter, Berlin (1955)
- JACKSON, B. D., *A Glossary of Botanic Terms*, Forth edition, G. Duckworth and Co., London (1928, yeni baskı 1965)

JAEGER, E. C., A. Source-book of Biological Names and Terms, Third edition, Charles C. Thomas, Springfield U. S. A. (1955)

KENNETH, J. H., Henderson's Dictionary of Biological Terms, Eighth edition, Oliver and Boyd, Edinburg (1963)

LAWRENCE, G. H. M., Taxonomy of Vascular Plants, Eighth printing, The Macmillan Company, New York (1960)

Latince sözcük, sözlükteki başka bir sözcükten yararlanılarak daha iyi anlaşılacaksa o sözcüğe bkz. kısaltması ile bakılması salık verilmiştir. Anlamı tamamen aynı olan sözcükler ise = işaretiyle bağlanmıştır. Ayrıca sözlüğün yanlış kullanılmaması için s. 3'teki kısaltma listesini de dikkate almak yararlı olur.

A

a, sesli harf ile başlayan kelime önünde **ab e.** + Abl. den, dan
a-, sesli harf ve **h** önünde **an-** Gr. [yoksunluk] -sız
a., **aa.** T. bkz. arteria
aa kıs. R. = **ana** herbirinden
ab-, **c** ve **t** önünde **abs-** [uzatma, uzak durma]
abaxialis,-e [eksenden uzak] eksantrik
abbreviatura,-ae f. kısaltma
abbreviatus,-a,-um kısaltılmış
abdomen,-inis n. karın, abdomen
abdominalis,-e karın ile ilgili
abductio,-onis f. uzaklaştırma
abductor,-oris m. uzaklaştırıcı kas
aberratio,-onis f. sapma, inhiraf (sistematikte istisna)
abiens, abeuntis [uzaklaşan] B. nihayetlenen, son bulan, sonuçlanan
abies,-etis f. göknar, köknar
ablutio,-onis f. yıkama, yıkamak için kullanılan ilaçlı su
abnormis,-e anormal
abortivus,-a,-um çocuk düşürmeye neden olan
abortus,-us m. düşük (yavrunun yaşayabilecek hale gelmeden doğması)
abruptus,-a,-um [kırılıp ayrılmış] B. birdenbire biten
abs- bkz. ab-
abscessus,-us m. apse
absconditus,-a,-um saklanmış
absinthium,-i n. apsent (bir içki)
absolutus,-a,-um mutlak, absolu, salt
absorbens,-ntis absorbe edici
absorbens,-ntis n. absorbe edici ilaç
abstractus,-a,-um [bir yerden çekip alınmış] abstrakt

abusus,-us m. [kötüye kullanma] kötü alışkanlık
absyssinicus,-a,-um Habeşistan ile ilgili ac ve
acanth(o)- Gr. diken
acantha,-ae f. diken
acanthocarpus,-a,-um meyveleri dikenli olan
acaulescens,-ntis [gövdeyi teşkil etmeyen] B. gövdesiz
acaulis,-e B. gövdesiz
accisus,-a,-um (emarginat yaprağa kıyasla) girintisi akut (sivri); bkz. emarginatus
accretus,-a,-um [Gelişme sonucu yapışmış] yapışık, B. başka bir bitkiye yapışık ve onunla beraber büyüyen
accuratus,-a,-um dikkatli
acephalus,-a,-um başı olmayan, asefal
acer,-eris n. isfendan (bitki)
acer, acris, acre keskin, T. hâd
acerbus,-a,-um acı
acerosus,-a,-um iğne biçiminde (şerit şeklinde, uca doğru çok incelen, sert)
acervatus,-a,-um yığın biçiminde toplanmış
acervus,-i m. yığın
acetas,-atis m. asetat
acetosus,-a,-um (çok) sirkeli; ekşi
acetum,-i n. sirke
-aceus,-a,-um benzerlik ifade eder bkz. s. 30
achillea,-ae f. civanperçemi (bitki)
achlamydeus,-a,-um örtüsüz, (çiçeğin) kaliksi ve korollası bulunmayan, aklamideik

achylia, -ae f. mide usaresinin yokluğu
acicula, -ae f. [küçük iğne]
acicularis, -e küçük iğne şeklinde, küçük iğnemsî
aciculatus, -a, -um B. yüzeyi iğne ile çizilmiş gibi
acidum, -i n. asit
acidus, -a, -um ekşi
aconitum, -i n. kaplanboğan (bitki)
acrior, -ius (acer'den Comp.) daha keskin
acro- Gr. uç, uçlu, sivri
acrocarpus, -a, -um meyveleri sivri olan
akrodynia, -ae f. T. akrodinya, akrodini (el ve ayak parmak uçlarının ağrısı)
actinacanthus, -a, -um dikenleri ışınsal dizilmiş
actin(o)- Gr. ışın
actinomorphus, -a, -um ışınsal
acu- Gr. işitme
aculeatus, -a, -um B. Z. dikenli
acumen, -inis n. uç
acuminatus, -a, -um (akut yaprağa kıyasla) ucu uzamış ve sivrilmiş, uçlu; bkz. acutus
acus, -us f. iğne
acusticus, -a, -um işitmeye özgü
acutangulus, -a, -um köşeleri sivri olan
acutatus, -a, -um sivri uçlu
acutifolius, -a, -um sivri yapraklı
acutilobus, -a, -um lobları sivri olan
acutiusculus, -a, -um az sivri
acutus, -a, -um sivri, T. hâd, akut. B. sivri (yaprağın) kenarları hemen hemen düz ve 90 dereceden küçük bir açı meydana getirmiş
ad e. + Acc. -e kadar (azamî miktar; yer), yanın(d)a; için
ad¹ [yaklaşma, yakın durum], yanın(d)a, yakının(d)a
adamantinus, -a, -um çelik gibi sert; bkz. substantia
addere ilâve etmek, katmak
adductio, -onis f. yaklaştırma (vücutun orta eksenine yaklaştırma)

adductor, -oris m. yakınlaştırıcı
adelp- Gr. kardeş (bkz. monadelphus)
adenitis, -idis f. lenf bezlerinin (gudelerinin) iltihabı, adenit
aden(o)- Gr. salgı
adenophorus, -a, -um salgı taşıyan
adeps, **adipis** m. yağ
adhaerens, -ntis yapışıp kalan
adhaesivus, -a, -um yapışkan, yapışan
adhibere R. kullanmak
adiposus, -a, -um (çok) yağ içeren
aditus, -us m. giriş yeri, A. organın ağzı
adjecens, -ntis bitişik
adjantum, -i n. baldırıkkara (bitki)
adlatus, -a, -um getirilmiş
ad libitum R. isteği kadar
admirabilis, -e çok güzel, şayanı takdir
adnatus, -a, -um birşeyin yüzeyine yapışık
adonis, -idis m. f. kanavcıotu
adscendens, -ntis = ascendens
adstringens, -ntis daraltıcı, büzücü, bu-ruşturucu
adstringens, -ntis n. dokuların, küçük damarların ve bazı açıklıkların (orifislerin) büzülmesini sağlayan ilâç
adsurgens, -ntis yükselen
adulterinus, -a, -um [sahte] karışmış, tağ-şiş edilmiş, katıştırılmış
adultus, -a, -um olgunlaşmış
aduncus, -a, -um çengel şeklinde
adustus, -a, -um [hafif yanmış, kısmen yanmış]
advenire varmak
adventicius, -a, -um dışardan gelmiş, yabancı, normal dışı
adversus e. + Acc. -e karşı, -e doğru
adversus, -a, -um (belli) bir yere yönelmiş
aeg- Gr. keçi
aeger, **aegra**, **aegrum** hasta
aegrotus, -a, -um hasta
aegypti(a)cus, -a, -um Mısır ile ilgili
aem- Gr. kan; tk. anemi
aequalis, -e eşit, denk, aynı yaşta
aequator, -oris m. birşeyi iki eşit parçaya ayıran çizgi; ekvator

1) Bu önek kendisinden sonra gelen harfe göre değişir (bkz. s. 58).

aequatus,-a,-um düz, düzgün, B. (yaprağın) her iki yarısı da eşit
aequi- eşit
aequilobus,-a,-um lobları aynı büyüklükte olan
aequus,-a,-um eşit
aer, aeris m. hava
aer(o)¹- Gr. hava
aereus,-a,-um¹ [hava içeren] B. havada bulunan
aerobius,-a,-um¹ [aero-, bi-] havada yaşayan, aerop
aerophobia,-ae f.¹ aerofobi (havadan, hava akımlarından korkma)
aeruginosus,-a,-um bakır pası renginde, koyu yeşil
aerugo,-inis f. bakır pası
Aesculapius,-i m. Asclepius'un Latince ismi, Eskülap
aestas,-atis f. yaz
aestivalis,-e yaz ile ilgili, yazın yetişen veya çiçek açan
aestivatio,-onis f. çiçek tomurcuğunda kaliks ve korollanın durumu
aestivus,-a,-um = aestivalis
aether,-eris m. eter
aethereus,-a,-um eter içeren
aethiop(ic)us,-a,-um abyssinicus
aetiologia,-ae f. [neden bilgisi, sebep bilgisi] etiyoloji
-aeus,-a,-um yer gösterir; bkz. 49
afer, afra, afrum Afrika ile ilgili
affectus,-a,-um müteessir, etkilenmiş
affinis,-e [yanında bulunan] yakın, ilgili
affixus,-a,-um yapış(tırıl)mış
africanus,-a,-um = afer
afrodisiacum,-i n. = aphrodisiacum
afrodisiacus,-a,-um = aphrodisiacus
agavoides,-is B. agave (bir bitki)'ye benzer
ager, agri m. tarla
agglomeratus,-a,-um birleşmiş, yığılmış
aggregatus,-a,-um toplanmış, toplu vaziyette
agitare R. çalkalamak

agnatus,-a,-um aynı familyaya bağlı
agnus,-i m. kuzu
ag(og)- Gr. getirmek, götürmek, sevketmek; tk. pedagog, kolagog
agora- Gr. meydan, alan
agoraphobia,-ae f. açık yer(ler)den, alan(lar)dan korkma
agr(o)- Gr. 1. tarla; toprak 2. vahşi (ehli olmaya), yabancı
agrarius,-a,-um = agrestis
agrestis,-e tarla ile ilgili
agricultura,-ae f. ziraat, tarım
agrio- Gr. yabancı, yabancı
ai- Gr. daima
aiti(o)- Gr. sebep; tk. etiyoloji, neden
Ajax, Ajacis m. Homeros'un İlyada'sında bir kahraman
ala-ae f. kanat
alaris,-e kanat ile ilgili, kanat şeklinde; † = axillaris
alatus,-a,-um kanatlı
albescens,-ntis beyazımsı
alb(i/o)- beyaz
albicans,-ntis = albescens
albidus,-a,-um beyazımsı, beyaza bakan
albifrons,-ndis yaprakları beyaz olan
albulus,-a,-um beyazımsı
albumen,-inis n. yumurta akı, albümin
albuminatus,-a,-um albüminli
albus,-a,-um beyaz
alcohol,-olis n. (m.) alkol
alcoholatum,-i n. alkola, alkoolat (Gal. alkol ile distile edilerek hazırlanan preparat)
algeriensis,-e Cezayir ile ilgili
-alg,-algia Gr. ağrı
algor,-oris m. soğuk hissi, üşüme hissi, ürperti
alibi z. başka yerde
alienus,-a,-um yabancı
alimentarius,-a,-um gıda, besi, besle(n)-me ile ilgili
alimentum,-i n. gıda
aliquot R. birkaç

1) ae harfleri bu sözcükte iki hece olarak okunur.

alius, alia, aliud başka
allatus,-a,-um [ad-, latus : bir yere getirilmiş] yakınlaş(tırıl)mış
allo- Gr. başka
allotropicus,-a,-um besinini başka organizmalardan sağlayan
alnus,-i f kızılğaç
aloe,-es f. sarısabır (bitki)
aloeticus,-a,-um aloe içeren
aloides,-is aloe'ye benzer
alpestris,-e Alpler'de yetişen
alpigenus,-a,-um = alpestris
alter, altera, alterum ikisinden biri
alternans,-ntis almaşık olarak dizilmiş
alternatim z. almaşık olarak
alternativus,-a,-um B. (tomurcukta) yapraklar iki sıra üzerine dizilmiş (iç ve dış), ve iç sıradaki yapraklardan iki tanesinin birbirine komşu olan yarımaları, dıştaki bir yaprak tarafından örtülmüş olan
alternatus,-a,-um = alternus
alternifolius,-a,-um yaprakları almaşık durumda olan
alternus,-a,-um alternan, almaşık
althaea,-ae f. hatmi (bitki)
altus,-a,-um yüksek
alumen,-inis n. şap
aluminium,-i n. alüminyum (Al)
aluta,-ae f. sepilenmiş hayvan derisi
alutaceus,-a,-um [sepilenmiş deri sarısı] beyaza bakan sarı
alveolaris,-e alveol ile ilgili
alveolatus,-a,-um [küçük oyuklu] B. bal peteği şeklinde oyulmuş
alveolus,-i m. küçük oyuk, A. alveol
alveus,-i m. oyuk
alypum,-i n. [Gr. a-, lyp- : ağrısız] globularia (bitki)'nin eski ismi
a. m. = ante meridiem (bkz. meridies)
Amanus,-i m. Cgr. Hatay çevresi
amarellus,-a,-um (bir)az acı
amarus,-a,-um acı, kekre
amax(o)- Gr. vasıta, araç
ambi- iki, çift
ambiguus,-a,-um şüpheli, kuşkulu
ambilateralis,-e her iki tarafı ile ilgili
ambivalens,-ntis iki değerli

ambo (m., n.), ambae f. her iki
ambra,-ae f. Ak amber [kaşalot balıklarından (*Physeter macrocephalus*) elde edilen bir madde]
amellus,-i n. bugün *Aster amellus* denilen bitki, İtalya'nın Mellus deresinin kenarında yetiştiği için
amentiflorus,-a,-um tırtıl çiçekli
amentum,-i n. B. tırtıl, kedicik
americanus,-a,-um Amerika'da yetişen, Amerika'ya ait
ammoniatum,-a,-um amonyaklı
ammonium,-i n. amonyum
amnion,-i n. A. fetusu kaplıyan zar
amoeba,-ae f. amip
amoenus,-a,-um hoş, latif
amorphus,-a,-um şekilsiz, amorf
amphi- Gr. etrafında, etrafta; çift, iki; tk. anfiteatr
amphiarthrosis,-is f. A. yarı oynak
amphibius,-a,-um karada ve suda yaşayan
amphicarpus,-a,-um iki çeşit meyvası olan
amphigenus,-a,-um birşeyin bütün çevresinde gelişmiş
amphitropus,-a,-um [etrafında dönmüş]
amphoter- Gr. her ikisinde(n) de
amplexicaulis,-e (yaprakta), laminanın tabanı göveyi sarar biçimde
amplifolius,-a,-um geniş yapraklı
amplus,-a,-um geniş, büyük
ampulla,-ae f. B. A. Gal. ampul
ampullaris,-e A. ampul ile ilgili
amputatio,-onis f. A. amputasyon
amygdala,-ae f. B. badem, A. amigdal, bademcik
amygdalinus,-a,-um bademe benzer, badem ile ilgili
amygdaloideus,-a,-um badem'e benzer
amygdalus,-i f. badem ağacı
amylaceus,-a,-um nişasta içeren
amylum,-i n. nişasta
an- Gr. bkz. a-
ana bkz. aa
ana- Gr. yukarıda, yukarıya
anaemia,-ae f. [Gr. an-, aem-] anemi, kansızlık
anaerobius,-a,-um havasız (oksijensiz) yerde yaşayan, anaerop

anaestheticum,-i n. duyu giderici ilâç, anestetik ilâç
anaestheticus,-a,-um duyu (his) giderici, uyuşturucu, anestetik
analectus,-a,-um Gr. toplanmış
analepticum,-i n. uyarıcı (stimülan) ilâç
analepticus,-a,-um güç ve canlılık verici, öz. solunum ve dolaşım sistemi merkezlerini uyarıcı (stimülan)
analgeticum,-i n. ağrı dindirici ilâç
analgeticus,-a,-um ağrı dindirici
analıs,-e anus ile ilgili
analysis,-is f. analiz, tahlil
anamnesıs,-ıs f. bir olayın oluş hikâyesi, T. hastalığın hikâyesi, anamnez
anastomosis,-ıs f. B. damarların birbirine değdikleri yerde birleşmesi, B. ağızlaşma, anastomoz
anastomotıcus,-a,-um anastomoz ile ilgili
anatomia,-ae f. anatomi (canlı varlığın yapısını araştıran ilim), teşrih
anatropus,-a,-um [yukarıya dönmüş] B. ovül funikulus'a nazaran 180 derece aşağıya dönmüş
anceps,-cipıtıs iki taşlı, B. öz. her iki tarafı veya kenarı keskin
anchi- Gr. yakın
anchylosıs,-ıs f. T. eklemin yapışıklık veya bünye değışmesi neticesi hareketsiz hale gelmesi
ancyra,-ae f. Ankara'nın Roma devrindeki ismi
ancon(a)eus,-i m. dirsek kası
andr(os)- Gr. erkek, insan, B. öz. stamen
androecum,-i n. [Gr. andr-, oic-: erkek organların evi] erkek organların topluluğu; cf. gynoeceum
androphobia,-ae f. erkeklerden korku, androfobi
androsaemum,-i n. [Gr. andros-, aem-: (insan) kan(ı) renginde]
anemo- Gr. rüzgâr
anemogamus,-a,-um rüzgârla tozlaşan, anemogan
anemophilus,-a,-um rüzgârı seven, anemofil

aneurysma,-atıs n. T. arterlerin bölgesel genişlemesi
anfractuosus,-a,-um = spiralis
ang(e)io- Gr. [kap] A. damar
angelica,-ae f. melekotu (bitki)
angina,-ae f. anjin
angio- Gr. dar
angiologia,-ae f. damar bilimi
angioma,-atıs n. damarın selim tümörü
angiospermus,-a,-um tohumları kapalı olan
angiotıcus,-a,-um † damar(lar) ile ilgili
anguilla,-ae f. yılan balığı
anguineus,-a,-um yılan'a benzer
anguis,-is m. f. yılan
angularis,-e köşeli
angulatus,-a,-um köşeli
angulosus,-a,-um (çok) köşeli
angulus,-i m. köşe, açı
angustatus,-a,-um daralmış
angustus,-a,-um dar
anhidricus,-a,-um susuz (suyu bitmiş), anhidr(ik), anhidrit
anhidrosis,-ıs f. su içermeme hali
anima,-ae f. ruh
animal,-alıs n. hayvan
animalıs,-e hayvandan gelen, hayvana ait, hayvansal
animus,-i m. ruh, akıl
anisatus,-a,-um anason içeren, anason gibi kokan
anisum,-i anason
annexus,-a,-um [ad-, nexus: bir yere bağlanmış] B. = adnatus
annulatus,-a,-um = anulatus
annulus,-i m. = anulus
annis,-i m. sene, yıl
annuus,-a,-um bir yıllık, her sene çıkan
anopheles,-ıs m. anofel, sivrisinek
anorexia,-ae f. iştahsızlık
ansa,-ae f. A. halka, kangal
anser,-erıs m. kaz
ante e. + Acc. -den evvel; **ante meridiem** bkz. meridies
ante- önceden, ön
antea z. daha önce
antebrachium,-i n. önkol

antecedens,-ntis [daha önce geçen]; tk. antesedan
antemeticum,-i antemetik ilaç
antemeticus,-a,-um kusmayı önleyici, antemetik
anterior,-ius Comp. daha önde bulunan
anterolateralis,-e önde ve yanda bulunan
antherlix,-icis m. [karşı kıvrım] A. (kulakta) anteliks
anthelmint(h)icum,-i n. solucan ilacı
anthelmint(h)icus,-a,-um barsak solucanlarına karşı kullanılan, vermifüj, vermisid
anther(at)- Gr. 1. = antho- 2. infloresans, çiçek durumu
antherma,-atis n. infloresans, çiçek durumu
antherium,-i n. = inflorescentia
anthera,-ae f. B. anter
anth(o)- Gr. çiçek; tk. antoloji bkz. anthologia
anthologia,-ae f. [G. antho-, log-: çiçek topluluğu] «çiçek demeti», antoloji
anthracinus,-a,-um kömüre benzer, kömür gibi siyah (biraz maviye bakan)
anthrax,-acis m. kömür, T. 1 = carbunculus 2. şarbon hastalığı
anthrop(o)- Gr. insan
anthropologia,-ae f. [insan bilimi] antropoloji
anthropomorphus,-a,-um insan şeklinde olan
anthropophobia,-ae gf. insanlardan, cemiyetten korku
-anthus,-a,-um .... çiçekli; bkz. s. 36
anti- Gr. karşı; tk. antipati
antianthracticus,-a,-um şarbon hastalığına karşı kullanılan
antiarthriticum,-i n. artrit ilacı, artritite kullanılan ilaç
antiarthriticus,-a,-um artrite (eklem iltihabına) karşı kullanılan, ant-artritik
antiasthmaticum,-i n. astım ilacı, astımda kullanılan ilaç

antiasthmaticus,-a,-um nefes darlığına (astıma) karşı kullanılan
antibioticum,-i n. antibiyotik ilaç
antibioticus,-a,-um antibiyotik (mikroorganizmaların üremesine engel olan)
antice z. önde
anticoagulans,-ntis kanın pıhtılaşmasını önliyen, antikoagulan
anticoagulans,-ntis n. antikoagulan ilaç
anticonvulsivum,-i n. konvülsiyona karşı kullanılan ilaç
anticonvulsivus,-a,-um konvülsiyona karşı kullanılan
anticus,-a,-um = introrsus
antidiarrhoicum,-i n. ishal (diyare) ilacı, diyarede kullanılan ilaç
antidiarrhoicus,-a,-um diyare'ye (ishale) karşı kullanılan, antidiyareik
antidiphthericum,-i n. difteriye karşı kullanılan ilaç
antidiphthericus,-a,-um difteriye karşı kullanılan, antidifterik
antidotum,-i n. panzehir, antidot
antidysentericum,-i n. dizanteri ilacı, dizanteride kullanılan ilaç
antidysentericus,-a,-um dizanteriye karşı kullanılan
antiepilepticum,-i n. epilepsi ilacı, epilepside kullanılan ilaç
antiepilepticus,-a,-um epilepsiye (sara'ya) karşı kullanılan
antifebrile,-is n. ateş düşürücü ilaç
antifebrilis,-e ateşe karşı kullanılan, ateş düşürücü
antihemorrhoidalis,-e basura karşı kullanılan
antihidroticum,-i n. terlemeyi önleyici ilaç
antihidroticus,-a,-um ter kesici, terlemeyi önleyici
antimalaricum,-i n. sıtma'ya karşı kullanılan ilaç, sıtma ilacı
antimalaricus,-a,-um sıtma'ya karşı kullanılan
antimonium,-i n. antimon, antimuan (Sb)
antimycoticum,-i n. mantar hastalıklarına karşı kullanılan ilaç

antimycoticus,-a,-um mantarlara karşı kullanılan, mantar hastalıklarına karşı kullanılan

antinephriticum,-i n. nefrit ilacı, nefritte kullanılan ilaç

antinephriticus,-a,-um böbrek iltihabına (nefrit'e) karşı kullanılan

antineuralgicum,-i n. nevralsi ilacı, nevralside kullanılan ilaç

antineuralgicus,-a,-um sinir ağrısına karşı kullanılan, antinevraljik

antiophidicus,-a,-um yılan zehirine karşı kullanılan, antiofidik

antiparasiticum,-i n. parazit ilacı

antiparasiticus,-a,-um parazitlere karşı kullanılan

antiphlogisticum,-i n. iltihabı azaltan ilaç

antiphlogisticus,-a,-um iltihaba karşı kullanılan, antiflojistik

antipyreticum,-i n. ateş düşürücü ilaç

antipyreticus,-a,-um ateşe karşı kullanılan, ateş düşürücü, antipiretik

antiquus,-a,-um antik, antik zamanlarda yaşayan (geçmiş bir zamana özgü)

antirachiticum,-i n. raşitizm, ilacı

antirachiticus,-a,-um raşitizme karşı kullanılan

antirheumaticum,-i n. romatizma ilacı

antirheumaticus,-a,-um romatizmaya karşı kullanılan

antiscarlasticus,-a,-um kızıl hastalığına karşı kullanılan

antiscrophulosus,-a,-um antiskrofüloz, sıracaya karşı kullanılan

antisepticum,-i n. antiseptik ilaç

antisepticus,-a,-um patojen mikroorganizmaların gelişmesini önleyici, antiseptik

antisiphyliticum,-i n. frengi ilacı, frengiye karşı kullanılan ilaç

antisiphyliticus,-a,-um frengiye karşı kullanılan

antispasmodicum,-i n. spazm çözücü ilaç

antispasmodicus,-a,-um spazma karşı kullanılan, spazm çözücü

Antitaurus,-i m. Gülek Boğazı'nın doğusunda Toros dağları'nın devamı

antitetanicus,-a,-um tetanoz'a karşı kullanılan

antitropus,-a,-um [karşı yöne dönmüş]

antrum,-i n. [mağara] A. 1. özellikle kemikli çepere olan ve hemen hemen tamamıyla kapanmış boşluk 2. midenin pilora en yakın kısmı

anularis-e halka biçiminde

anulatus,-a,-um (küçük) halka şeklinde, (küçük) halka(lar) taşıyan

anulus,-i m. [küçük halka] A. B. halka, yüzük şeklinde oluşum

anuria,-ae f. idrar çıkaramama, anüri

anus,-i m. [halka] A. anus

-anus,-a,-um durum ve ilgi gösterir; bkz. s. 30 ve 49

aorta,-ae f. aort

aorticus,-a,-um aort ile ilgili

aortitis,-idis f. aort iltihabı

aparine [Gr. apairo = almak, tutup çekmek; *Galium aparine*'nin (turmanıcı yoğurtotunun) eski ismi]

aperativus,-a,-um müshil laksatif

aperiens,-ntis [açan] laksatif, (en hafif) dışkı kıvamını yumuşatıcı müshil

aperiens,-ntis n. laksatif ilaç

aperire açmak

aperitivus,-a,-um [açan] iştah açısı, aperitif

apertura,-ae f. delik, açıklık

apertus,-a,-um açık

apex,-icis m. A. B. uç, tepe

aphonia,-ae f. sesin çıkmaz oluşu

aphrodisiacum,-i n. cinsel duyguları kamçılayan ilaç, afrodiyak

aphrodisiacus,-a,-um cinsel duyguları kamçılayan, afrodiyak

Aphrodite,-es f. Afrodite, Grek dininde güzellik ve aşk ilâhesi

aphthae,-arum f. T. aft, ateşli seyreden ve ağızda olan inflamasyonlu hastalık

aphyllus,-a,-um yapraksız

apicalis,-e B. uçta bulunan

apicula,-ae f., apiculum,-i n. ince, sivri uç
apiculatus,-a,-um ince uçlu, B. birdenbire küçük bir uçla biten, apikulat
apiculus,-i m. [küçük ince uç]
apis,-is f. arı
apivorus,-a,-um [arıları yiyen]
apo- Gr. [ayrılma ifade eder]
apocarpus,-a,-um B. karpelleri serbest (ayrı) olan, apokarp
apocrinus,-a,-um salgılayan, ifraz eden
apoptetalus,-a,-um B. petalleri serbest (ayrı) olan, apopetal
apophysis,-is f. bir çeşit kemik çıkıntısı, apofiz
apoplexia,-ae f. T. apopleksi, bir beyin damarının tıkanması veya kanamasına bağlı olarak ve beyin hücrelerinin beslenememesi sonucu birden bilinç kaybı ve beyindeki sinirlerin zararlanma derecesine göre felç hali
apostema,-atis n. apse
apparatus,-us m. cihaz, aparey, aygıt
appendicitis,-idis f. apendiks iltihabı, apandisit
appendix,-icis f. [ad-, pendere] katkı, ek, ilave (Örn. kitabın sonunda), A. organ eki, öz. apendiks (kör bağırsak)
appositus,-a,-um [ad-, positus: yanına konmuş] yanyana bulunan
aptus,-a,-um uygun
apud e. + Acc. yanında
aqua,-ae f. su
aquaeductus,-us m. [su kemeri] A. kanal, boru
aquaticus,-a,-um suyu seven, suda yetişen
aqueus,-a,-um sudan yapılmış, sulu
aquifolius,-a,-um [acus, folium] yaprakları batıcı olan
aquila,-ae f. kartal
aquosus,-a,-um (çok) sulu
arabicus,-a,-um Arabistan'da bulunan, Arabistan'da yaşayan
arachis,-idis f. yerfıstığı (bitki)
arachn- Gr. örümcek

arachnoides,-is örümceğe veya örümcek ağına benzer
arachnoideus,-a,-um = arachnoides
araneosus,-a,-um örümcek ağlarıyla dolu
araneus,-i m. örümcek
arbitrium,-i n. karar, hüküm
arbor,-oris f. ağaç
arborescens,-ntis ağacimsı, ağaçsı
arboreus,-a,-um ağaç şeklinde
arbuscula,-ae f. [küçük ağaç]
arbustum,-i n. çalı, funda
arbustus,-a,-um çalı şeklinde
arcanum,-i n. sır
arche- Gr. eski
archi- Gr. en mühim
arcticus,-a,-um arktik
arct(o)- Gr. ayı; kuzey
arctostaphylos [Gr. arcto-, staphyl-] ayı üzümü (bitki)
arcuatus,-a,-um ark şeklinde, yay şeklinde
arcus,-us m. ark, yay, kavis
arduus,-a,-um dik yokuşlu, sarp
arena,-ae f. kum
arenarius,-a,-um [kum ile ilgili] kumlu toprakta yetişen
arenosus,-a,-um kumlu
argentatus,-a,-um gümüş ile örtülü, gümüşe benzer, gümüş, gümüş renginde
argenteus,-a,-um = argentinus
argentinus,-a,-um gümüş renginde
argentum,-i n. gümüş (Ag)
argilla,-ae f. balçık, kil
argo- Gr. beyaz
argureus,-a,-um = argentatus
arhythmia,-ae f. T. kalbin çalışmasındaki düzensizlik, aritmi
aridus,-a,-um kuru
arillus,-i m. B. bazı tohumları saran etli zar
arista,-ae f. B. kılçık (arista genellikle bir costa'nın devamıdır ve bazan apeks'in aşağısında lamina'dan ayrılır)
aristatus,-a,-um kılçıklı (değişik uzunlukta, düz, sert ve batıcı bir uç ile birdenbire biten) kılçık taşıyan, B. aristalı

arithm(o)- Gr. sayı, rakam; tk. aritmetik

-arius,-a,-um ilgi gösterir, bkz. s. 31

arma,-orum n. silâhlar

armenia,-ae f. (Türkiye sınırları içindeki kısmı) Kars - Erzurum -Tunceli - Elazığ - Diyarbakır-Siirt - Bitlis - Van bölgesi

armeniacus,-a,-um 1. kayısı rengi, biraz kırmızıya bakan sarı 2. eski Armenia'da yetişen

arnica,-ae f. dağ tütünü (bitki)

aromaticus,-a,-um aromatik, aromalı, güzel kokulu, ıtrî

arrectio,-onis f. dikleştirme

arrector,-oris m. dik durduran kas, örn. **musculus arrector pilorum** kulları dikleştiren kas

arrectus,-a,-um [ad-, rectus] dik, yatık olmayan, bir eksenle 30 dereceden küçük açı oluşturan

arrhizus,-a,-um köksüz

ars, artis f. sanat

arsenas,-atis m. arsenat, arseniat

arsenicus,-a,-um arsenik içeren

arsenis,-itis m. arsenit

arsenum,-i n. arsenik (As)

arteria,-ae f. atardamar, arter, kalpten kanı gönderen damar; T. a. = arteria N. Sg. , aa. = arteriae N. Pl.

arteriola,-ae f. T. arteriyol, küçük ince arter

arteriosus,-a,-um T. arterce zengin

arteriovenosus,-a,-um T. arter ile ven arasında bulunan

arthritis,-idis f. eklem iltihabı, artrit

arthr(o)- Gr. eklem, mafsâl, oynak

arthrodia,-ae f. çok az ve yüzeyleri birbiri üzerinde kayarak oynayan eklem

arthrodynia,-ae f. eklem ağrısı artrodini

arthrologia,-ae f. eklem bilimi, artroloji

arthropathia,-ae f. eklem hastalığı

articulatio,-onis f. oynak, eklem

articulatus,-a,-um [eklemlerle birleşmiş]

articulus,-i m. diyartroz, oynak, eklem

artificialis,-e sunî, yapma, yapay

artus,-us m. mafsâl, eklem

arundinaceus,-a,-um saza, kamışa benzer

arundo,-inis f. saz, kamış

arvensis,-e tarlalarda bulunan

arvum,-i n. ağaçsız, bakımlı ve tarıma elverişli toprak; tarla

ascendens,-ntis B. K. yükselen

ascites,-ae f. T. bazı hastalıklar dolayısıyla periton boşluğundan sıvı toplanması hali, asit

asclepiadeus,-a,-um *Asclepias* bitkisine benzer

asclepias,-adis f. [eskiden hekimlikte kullanıldığı için; bkz. *Asclepius*] bir bitki adı

Asclepius,-i m. Eskülap, Yunan mitolojisinde bir şifa tanrısı; bkz. *Aesculapius*

ascorbicus,-a,-um K. askorbik

asepalus,-a,-um sepalsız

asepsis,-is f. mikroorganizmalardan tamamen kurtarılmış durum

asiaticus,-a,-um Asya'da yetişen

aspectus,-us, m. görünüş, aspekt

asper, aspera, asperum sert, kaba, B. düz olmayan, pürüzlü

aspergillus,-i m. bir çeşit fırça

aspergilliformis,-e B. fırça şeklinde

asperulus,-a,-um biraz sert, biraz kaba

asphyxia,-ae f. oksijen yokluğundan ileri gelen boğulma, nefes kesilmesi, asfiksi

aspidiodes,-is eğrelituna benzer

aspidium,-i n. eğrelitotu

assimilatio,-onis f. [Ad-, similis: benzer hale gelme ve getirme] B. özümleme, Z. hazım yoluyla aldığı besini kendi cismine benzetme, asimilasyon

assurgens,-ntis B. = ascendens

asterias Gr. Z. deniz yıldızı

ast(e)r(o)- Gr. yıldız

asthenia,-ae f. [Gr. a-, sthen-] kuvvetsizlik

asthma,-atis n. astım

astragalus,-i m. f. geven (bitki)

astrapophobia,-ae f. yıldırımdan korkma
astriectus,-a,-um sertleşmiş
astrologia,-ae f. [yıldız bilimi] münecimlik ilmi, astroloji
astronomia,-ae f. yıldız bilimi, astronomi
ataxiophobia,-ae f. [Gr. a-,taxi-, phob-] düzensizlikten korkma
ater, atra, atrum siyah
athl(o)- sporcuların yarışması; tk. dekatlon
-aticus,-a,-um yetiştirme yerini gösterir; bkz. s. 31
atratu,-a,-um siyahımsı, siyaha bakan
atricapillus,-a,-um siyah saçlı
atro- koyu
atrophia,-ae f. beslenme bozukluğu dolayısıyla bir veya birçok organın hacim ve ağırlık bakımından küçülmesi
atropina,-ae f., atropinum,-i m. atropin
attenuatus,-a,-um [ad-, tenuis: ince hale dönmüş] gittikçe daralan; basit, basitleşen
-atus,-a,-um benzerlik, ihtiva etme, özgü olmayı gösterir; bkz. s. 31
aucuparius,-a,-um [avis, capere] kuş tutmak ile ilgili
audax,-acis cüretli
audire işitmek
auditus,-us m. işitme duygusu
aurantiacus,-a,-um portakal kırmızısı
aurantium,-i n. portakal
auratus,-a,-um [altuni] sarı; altın benekli, yaldızlanmış
aureus,-a,-um altın sarısı rengine
auricula,-ae f. kulakçık
auricularis,-e kulakçık şeklinde, kulak kepçesi şeklinde, kulak kepçesi ile ilgili
auriculatus,-a,-um B. kulakçıklı (tabanda iki küçük yuvarlak lop taşıyan)

auris,-is f. kulak
aurum,-i n. altın (Au), altın para
auster,-austri m. güneyden esen rüzgâr, güney rüzgârı
austerus,-a,-um buruk, mayhoş, sek
australiensis,-e Avustralya'da yetişen, Avustralya'ya ait
australis,-e güneyde bulunan
austriacus,-a,-um Avusturya ile ilgili, Avusturya'da yetişen
aut veyahut
autem fakat
auto- Gr. kendi kendine; tk. otomobil
autonomia,-ae [kendi kendine kanun hazırlama] muhtariyet, özerklik, otonomi
autophobia,-ae f. kendi kendinden, benliğinden korkma
autotrophus,-a,-um kendi kendini besleyen
autumnalis,-e sonbahar ile ilgili, sonbaharda çiçek açan
autumnus,-i m. sonbahar
auxilium,-i n. yardım
avena,-ae f. yulaf (bitki)
aversus,-a,-um diğer yana dönmüş
Avicenna,-ae m. İbnisina, filozof
avicula,-ae f. küçük kuş
avicularis,-e [küçük kuş ile ilgili] B. kuş yemi olarak kullanılan
avis,-is f. kuş
axialis,-e eksen ile ilgili, ekseninde bulunan
axilla,-ae f. A. koltuk, B. yaprak koltuğu
axillaris,-e A. koltuğa ait, koltuk altına ait, B. yaprak koltuğunda oturan
axis,-is f. Geom A. B. Z. eksen
azureus,-a,-um [gök mavisi] açık parlak mavi
azygos s. [Gr. a-, zyg-] çift durumda olmayan, tek

B

babylonicus,-a,-um Babil çevresinde yetişen
bacca,-ae f. B. üzümü meyva
baccatus,-a,-um üzümü meyva taşıyan, dokusu üzümünkü gibi etli ve sulu olan
bacillaris,-e çubuk biçiminde
bacillum,-i n. küçük değnek, çubuk
bacillus,-i m. basil (çubuk şeklinde bakteri), Gal. devaî kalem (T.K.), kalem şeklinde preparat
bactericidus,-a,-um bakteri öldürücü
bacterium,-i n. bakteri
badius,-a,-um biraz kırmızıya bakan kahverengi
balaena,-ae f. balina
balcanicus,-a,-um Balkan'larda yetişen, Balkan yarımadasında yetişen
balneum,-i n. banyo (tedavi amacıyla hazırlanan ilaçlı su)
balsamicus,-a,-um balsam içeren
balsamum,-i n. balsam
barba,-ae f. sakal
barbadensis,-e Batı Hint adalarından Barbados'ta yetişen
barbarus,-a,-um yabancı
barbatus,-a,-um [sakallı] uzun yumuşak tüylerle kaplı, B. yüzeyin bazı noktalarında uzun tüy demetleri taşıyan
barbitalum,-i n. K. barbitol, veronal
barbula,-ae f. sakalcık; **barbula hirci** = hirci, **barbula tragi** = tragi
barbulatus,-a,-um [sakalcıklı]
barium,-i n. baryum (Ba)
basalis,-e A. B. tabanda bulunan
basilaris,-e taban (temel) ile ilgili, tabanda bulunan
basilicus,-a,-um [krala ait] bkz. vena
basis,-is f. [temel] taban, K. baz
bechicus,-a,-um öksürük ile ilgili
belladonna,-ae f. güzelavratotu; belladonna
bellus,-a,-um güzel

bene [bonus sıfatından zarf] iyice, iyi bir şekilde
benedictus,-a,-um [takdis olunmuş] şifa kudretine sahip
benignus,-a,-um selim, iyi tabiatlı
benzinum,-i n. benzin
benzoas,-atis m. benzoat
benzoatus,-a,-um benzoe içeren, benzoik asit içeren
benzoe,-es f. benzoe (bir cins reçine)
benzolum,-i n. benzol, benzen
berberis,-idis f. kadın tuzluğu (bitki)
betula,-ae f. huş ağacı
betulinus,-a,-um huş ağacına benzer
betulus,-a,-um = betulinus
bi- 1. Lat. bkz. bis- 2. Gr. bkz. bio-
bialatus,-a,-um iki kanatlı
bibere içmek
bibulus,-a,-um bkz. charta
bicalicatus,-a,-um iki kaliksi olan
biceps, bicipitis iki başlı
bicolor,-oris iki renkli
biconjugatus,-a,-um ikinci derecedeki petiollerin herbiri bir çift yaprakçık ile biten
bicornis,-e iki boynuzlu
bicornutus,-a,-um = bicornis,-e
bicostatus,-a,-um B. = binervis,-e
bicrenatus,-a,-um (yaprağın kenarındaki oymaların herbiri yine oymalı, ikinci derecede de krenat)
bicuspidatus,-a,-um iki tane sivri ucu olan
bidens,-ntis iki dişli
bidentatus,-a,-um (yaprağın kenarındaki dişlerin kendisi de dişli, ikinci derecede de dişli)
bidestillatus,-a,-um iki kez distillenmiş
biduum,-i n. iki günlük süre
biduus,-a,-um iki günlük
biennis,-e iki senelik
biennium,-i n. iki senelik süre
bifacialis,-e [iki yüzlü] B. (yaprakta) iki yüzü birbirinden farklı olan (=dorsiventralis)

bifariam z. iki sıra halinde (aynı şekilde trifariam v.s. yapılır)
bifarius,-a,-um = distichus
bifer,-a,-um senede iki defa çiçeklenen veya meyva veren
bifidus,-a,-um hemen hemen yüzeyin yarısına kadar ikiye bölünmüş, iki çatallı; bkz. fissus
biflorus,-a,-um (basit yaprağın sapının) ucunda, aynı noktadan iki yaprak (çık) çıkan
bifolius,-a,-um iki yapraklı
biformis,-e iki şekli olan
bifurcatus,-a,-um = bifurcus
bifurcus,-a,-um iki defa çatallanmış, çift çatallı
bigeminatus,-a,-um B. = biconjugatus, T. ikili
bigeminus,-a,-um çift, iki misli
bijugus,-a,-um (pennat yaprağın) sapı iki çift yaprakçık taşıyan (trijugus v.s. aynı şekilde yapılır)
bilabiatu,-a,-um iki dudaklı
bilateralis,-e iki yanda bulunan, iki taraflı
bilis,-is f. safra
bilobatus,-a,-um = bilobus
bilobus,-a,-um iki loblu
bilocularis,-e iki gözlü
bimestris,-e [bi-, mensis] iki ay yaşayan, iki ay çiçek taşıyan
binatus,-a,-um = bifoliatus
binervatus,-a,-um iki damarlı, çift damarlı
binervis,-e = binervatus
bini,-ae,-a ikişer
bi(ont)- Gr. hayat, canlı, tk. biyoloji
biologia,-ae f. [hayat bilgisi] biyoloji
bipartitus,-a,-um iki parçaya ayrılmış
bipennis,-e çift tüysü
bipennatus,-a,-um [ikinci derecede de pennat] pennat yaprağın yaprakları da pennat (aynı şekilde tripennatus v.s. yapılır)
bipunctatus,-a,-um çift noktalı
biradiatus,-a,-um iki ışıklı
bis iki defa
bi(s)- iki, çift, iki defa, B. öz. ikinci derecede de

biserialis,-e iki sıra üzerine dizilmiş (aynı şekilde triserialis v.s. yapılır)
biseriatus,-a,-um = biserialis
biserratus,-a,-um ikinci derecede de serrat (cf. serratus)
bisexualis,-e erkek ve dişi organlara sahip, hermafrodit, hünsa, erselik, erdişi
bismuthum,-i n. bizmut (Bi)
bispinosus,-a,-um iki dikenli
bistorsus,-a,-um iki defa çevrilmiş
bisulphis,-itis m. bisülfid
biternatus,-a,-um [ikinci derecede de ternat] ternat yaprağın yaprakçıkları da ternat (aynı şekilde triternatus v. s. yapılır)
bithynia,-ae f. Bursa - İzmit - Bolu - Zonguldak arasındaki bölge
bithynicus,-a,-um Bithynia'da yetişen
bitumen,-inis n. bitüm, sakız, zift
bituminosus,-a,-um bitümce zengin
bivalens,-ntis K. iki değerli
bivalvis,-e iki kapaklı
bivittatus,-a,-um iki şeritli
blandus,-a,-um hoş
blattaria,-ae f. [*Blatta orientalis* = hamam böceği: hamam böceği ile ilgili bitki v.s.]
blepharadenitis,-idis f. gözkapasının ve dolayısıyla bezlerinin iltihabı
blepharitis,-idis f. gözkapasının iltihabı
bol- Gr. atmak
bol. bkz. bolus
boletus,-i m. bir cins mantar
bolus,-i f. kil
bolus,-i m., R. kıs. bol. büyük hap, bol
bonus,-a,-um iyi
boras,-atis m. borat
borax,-acis f. boraks, sodyum borat
borealis,-e kuzeyde bulunan, kuzey ile ilgili
boricus,-a,-um bor içeren, borlu, borik
borum,-i n. bor
bos, bovis m. f. sığır
botanicus,-a,-um botanik ile ilgili
botryoides,-is üzüm salkımına benzer

botulus,-i m. sucuk
brachi- kol
brachialis,-e kol ile ilgili; B. kol (bkz. brachium) uzunluğunda olan
brachiatus,-a,-um dalları dekusat (bkz. decussatus) ve yayılmış (açık) olan
brachio- = brachi-
brachiocephalicus,-a,-um kol ve baş ile ilgili
brachium,-i n. kol; B. kol uzunluğu, ortalama 65 cm.
brachy- Gr. kısa
brachyacanthus,-a,-um kısa dikenli
brachycarpus,-a,-um meyveleri kısa olan
brachycephalus,-a,-um [Gr. brachy-, cephal-] kısa başlı, brakisefal
brachyphyllus,-a,-um kısa yapraklı
bractea,-ae f. brakte, çiçek sapının tabanında bulunan yaprakçık
bracteatus,-a,-um brakteli
bracteola,-ae f. brakteol
bracteosus,-a,-um çok brakteye sahip, çok brakteli; brakteye benzer
brady- Gr. yavaş
bradycardia,-ae f. [kalbin yavaş hareketi] bradikardi, kalp ritminin normalden yavaş oluşu
bradygenesis,-is f. yavaşla(tıl)mış gelişme
brasiliensis,-e Brezilya'da yetişen, Brezilya'ya ait
bregma,-atis n. kafatasının alın ve yan kemikleri arasına kalan eklem noktası
brevirostris,-e kısa gagalı
brevis,-e kısa
britannicus,-a,-um Büyük Britanya'da yetişen

bromatum,-i n. bromat
bromatus,-a,-um brom içeren, bromlu, hidrobromik asit ihtiva eden
bromidum,-i n. bromür
bromoformium,-i n. bromoform
bromum,-i n. brom (Br)
bronchialis,-e nefes borusu ile ilgili
bronchitis,-idis f. bronş iltihabı
bronchus,-i m. bronş, nefes borusu, akciğer borusu
bruma,-ae f. kış
brumalis,-e kışın bulunan, kış ile ilgili
brun(n)eus,-a,-um kahverengi
bucca,-ae f. yanak
buccalis,-e 1. yanak ile ilgili 2. (= oralis) ağız ile ilgili
bucinator,-oris m. [boru çalan] A. yanak adalesi, üfürücü kas
bulbiformis,-e soğan (bulb) şeklinde
bulboideus,-a,-um bulbus'a benzer, soğana benzer
bulbosus,-a,-um çok bulb(us)lu, bulb taşıyan; bulba benzer
bulbulosus,-a,-um ufak bulb'lu (soğanlı)
bulbus,-i m. toprak altında bulunan soğan, A. bulbus (beynin kısmı)
bulla,-ae f. A. B. bül, kabarcık
bulliens,-ntis kaynayan, kaynar
-bundus,-a,-um bir işi yapanı gösterir; bkz. s. 33
bursa,-ae f. çanta
butyraceus,-a,-um tereyağına benzer
butyrum,-i n. tereyağ
buxus,-i m. şimşir (bitki)
byzantinus,-a,-um İstanbul bölgesinde yetişen
Byzantium,-i n. İstanbul (eski Bizans)

C

Ca. T. (= carcinoma) kanser
ca. bkz. circa
cacao,-onis m., cacao çm. kakao
cadaver,-eris n. ceset, kadavra

cadere düşmek
cadmium,-i n. kadmiyum (Cd)
caducus,-a,-um erken düşen, zamansız düşen, düşücü

caecalis,-e kör bağırsak (apendiks,bkz. appendix) ile ilgili
caecum,-i n. kör bağırsak, apendiks, çekum
caecus,-a,-um kör
caedere kesmek
caelestis,-e gökten gelen, gök mavisii
caelum,-i n. gök, hava
caeruleus,-a,-um gök mavisii
caesius,-a,-um gri mavi
caespes,-itis m. çimen, çim, B. küme, demet
caespitosus,-a,-um çim gibi sık dizi'miş
caeteri,-ae,-a = ceteri,-ae,-a
c(a)eterum z. bundan başka, ayrıca
caffeina,-ae f. kafein
calaber, calabra, calabrum İtalya'nın Kalabrya yarımadasında yetişen
calaminum,-i n. kalamın, içinde az miktarda demir oksit bulunan çinko oksit
calamus,-i m. kamış, boru; yazı kalemi
calcanearis,-e topuk kemiği ile ilgili
calcaneus,-i m. topuk kemiği
calcar,-aris n. mahmuz
calcareus,-a,-um kireçli, kireç gibi beyaz, B. kireçli toprakta yetişen
calcaria,-ae f. kireç
calcarinus,-a,-um mahmuz ile ilgili
calceiformis,-e ayakkabı biçiminde
calceolarius,-a,-um (küçük) ayakkabı veya terliğe benzer
calceolus,-i m. küçük ayakkabı, küçük terlik
calceus,-i m. ayakkabı, terlik
calcicus,-a,-um kireç içeren
calcinosis,-is f. T. yaygın kireç birikmesi, kalsinoz
calcitrata,-ae f. ayak tuzağı, ayak kapanı
calcium,-i n. kalsiyum (Ca)
calefactus,-a,-um ısınmış
calidus,-a,-um ılık; tk. kalori
callosus,-a,-um nasırlı
callus,-i m. 1. nasır 2. T. kallus (kırıldıktan sonra meydana gelen kemik dokusu) 3. B. zedeleme sonunda

meydana gelen ince cidarlı, parenkimatik doku
calomel, calomellis n. cıva klorür, merkürklorür, kalomel
calor,-oris m. ısı
calvaria,-ae f. kafatası
calvus,-a,-um saçsız, kılsız, tüysüz
calx, calcis f. 1. kireç 2. topuk
calycinus,-a,-um kaliks'e benzer
calyculus,-i m. küçük kaliks, kalikül
calyptra,-ae f. [takke] B. kaliptra, yüksük, örn. kökün genç ucunu saran yüksük şeklinde bir kılıf
calyx,-ycis m. kaliks, çanak
cambium,-i n. B. kambiyum, kök ve ve gövdede ikinci büyümeyi sağlayan doku, büyütken doku
camelus,-i m. deve
campanula,-ae f. küçük çan, B. çançiçeği
campanulatus,-a,-um çan biçiminde
campester, campestris, campestre tarlalarda yetişen
camphora,-ae f. kâfur
camphoratus,-a,-um Gal. kâfurlu, B. kâfur gibi kokulu, kâfura benzer
campylacanthus,-a,-um eğik dikenli
campyl(o)- eğik, eğilmiş
campylopodus,-a,-um ayağı eğilmiş, bükülmüş
campylotropus,-a,-um B. ovül kıvrılmış ve mikropil hilum'a yaklaşmış, kampilotrop
canadensis,-e Kanada'da yetişen
canaliculatus,-a,-um küçük kanala sahip; boyuna oluklu
canaliculus,-i m. küçük kanal
canalis,-is m. kanal
cancellatus,-a,-um B. parankiması (bkz. parenchyma B.) yok olmuş, yalnız damarları kalmış ve bunlar ağzlaşarak bir çeşit ağ meydana getirmiş
cancer,-eris m. kanser, T. karsinom
cancerophobia,-ae f. = carcinomatophobia
candidus,-a,-um parlak beyaz
canescens,-ntis grimsi
caniater, caniatra, caniatrum gri, siyah

caninus,-a,-um [köpeğe özgü] B. sık sık rastlanan
caninus,-i m. köpek dişi (insanda)
canis,-is m. f. köpek
cannabinus,-a,-um kenevire benzer
cannabis,-is f. kenevir (bitki)
cantharidatus,-a,-um kantarid içeren
cantharis,-idis f. kuduz böceği, kantarid
canthus,-i m. göz kapağı birleştiği (göz kapaklarının birleştiği yer), gözün köşesi
canus,-a,-um grimsi beyaz
capax,-acis [içine alan, alabilen] geniş
capere yakalamak, tutmak, almak
capillaris,-e saça benzer, saç gibi ince
capillatus,-a,-um saçlı
capillosus,-a,-um çok saçlı, B. çok kıllı
capillus,-i m. saç teli
capitatus,-a,-um baş şeklinde
capitulatus,-a,-um başçık şeklinde
capitulum,-i n. başçık
Cappadocia,-ae f. Sivas'ın güney kısmı - Yozgat'ın güney kısmı - Kırşehir - Niğde - Malatya'yı içine alan bölge
cappadocicus,-a,-um Cappadocia'da yetişen
capra,-ae f. keçi
caprifolium,-i n. [keçiler tarafından yendiği için]
capsicum,-i n. kırmızı biber (bitki)
capsula,-ae f. A. B. Gal. kapsül
capsularis,-e kapsül ile ilgili
caput, capitis n. baş, A. kemiğin başı, B. bazı mantarların peridiyumu (bkz. peridium)
carbasus,-i f. gazlı bez, gaz
carbo,-onis m. kömür
carbonas,-atis m. karbonat
carboneum,-i n. karbon (C)
carbunculus,-i m. kömür gibi siyah renkli tehlikeli kan çıbanı, şirpençe, atraks (bkz. anthrax)
carcinoma,-atis n. T. kısı. Ca. kanser, habis (kötü tabiatlı) ur, karsinom
carcinomatophobia,-ae f. kanserden korkma

cardia,-ae f. A. mide ağzı, kardiya
cardiacum,-i kalp ilacı
cardiacus,-a,-um 1. kalp şeklinde, kalp ile ilgili, kalpte kullanılan 2. mide ağzı ile ilgili
cardinalis,-e (en) önemli, bellibaşlı, kardinal
card(io)- Gr. kalp
cardiographia,-ae f. [Gr. cardio-, graph-: kalbin yazısı] kalp hareketlerini gösteren çizgi, kardiyografi
cardiophobia,-ae f. kalp hastalığından korkma
cardiotonicum,-i n. miyokardı (kalp adalesini) kuvvetlendirici ilaç
cardiotonicus,-a,-um miyokardı kuvvetlendiren
carditis,-idis f. kalp iltihabı
carduchus,-i m. Kürt
cardunculus,-i m. [küçük carduus]
carduus,-i m. devedikeni (bitki)
Caria,-ae f. Muğla-Aydın çevresi
caricus,-a,-um Caria'da yetişen
caries,-ei f. çürüme, öz. diş çürümesi
carina,-ae f. [gemi omurgası] A. ortasında çıkıntılı bir sırt taşıyan yapı, B. omurga şeklindeki kısım, «kayık»
carinatus,-a,-um omurga şeklinde
carminativum,-i n. karminatif ilaç
carminativus,-a,-um karminatif, mide ve barsaklarda gazların oluşumunu önleyici ya da mevcut olanları absorbe ederek giderici
carminatus,-a,-um lâl renginde
carneus,-a,-um et rengi, açık kırmızı
carnivorus,-a,-um et yiyen
carnosus,-a,-um etli, etsi dokulu
caro,-carnis f. et
caroticus,-a,-um carotis ile ilgili
carotis,-idis f. karotis (baş kanını aort'a götüren en önemli atardamar)
carp- Gr. meyve
carpellum,-i n. B. karpel, meyva yaprağı
carpicus,-a,-um el bileği ile ilgili
carpinus,-i f. gürgen ağacı
carpus,-i m. el bileği

cartilagineus,-a,-um kıkırdağımsı
cartilagosus,-a,-um çok kıkırdaklı
cartilago,-inis f. kıkırdak
Carum carvi [Ar. karviya = kimyon]
 kimyon (bitki)
caruncula,-ae f. [etçik] küçük etsi
 çıkıntı
carus,-a,-um sevgili
caryophyllatus,-a,-um karanfile benzer;
Eugenia caryophyllata ağacının
 çiçek tomurcukları karanfil adı
 altında drog ve baharat olarak
 kullanılır.
caryophyllus bkz. dianthus, caryophylla-
 tus
castanea,-ae f. kestane (bitki)
castaneus,-a,-um kestane rengi
castor,-oris m. kunduz
castus,-a,-um iffetli
casus,-us m. [düşme] T. vak'a; (gra-
 merde) hal
cat(a)- Gr. aşağıya, aşağıda
cataclitum,-i n. yastık
catarius,-a,-um [catus,-i m. erkek kedi]
 kedilere tesirli
catena,-ae f. zincir
cathar- Gr. temiz
catharsis,-is f. [temizleme] 1. psiki-
 yatriye Freud'un tedavi metodu.
 2. ishal 3. ıslah
catharticum,-i n. müshil ilaç
catharticus,-a,-um [temizleyici] gen. müs-
 hil; † kan temizleyici
catheter,-eris m. idrar yolu, damar içi
 veya başka bir boşluğu muayene
 veya tedavi maksadıyla kullanılan
 sonda, kateter
caucasicus,-a,-um Kafkas dağlarında
 yetişen
cauda,-ae f. kuyruk
caudalis,-e 1. kuyruk veya ona benzeyen
 anatomik yapı ile ilgili 2. alt (iki
 ayaklılar için), arka (dört ayak-
 lılar için)
caudatus,-a,-um kuyruklu
caudicula,-ae f. [kuyrukçuk] B. po-
 linyum'a bağlı sapçık (bkz. pol-
 linium)

cauliflorus,-a,-um çiçekleri gövdede otu-
 ran
caulinus,-a,-um B. gövdede bulunan,
 gövdeye özgülü
caulis,-is m. B. gövde
causa,-ae f. neden
causticus,-a,-um kostik, yakıcı
cautus,-a,-um dikkatli
cavere dikkatli olmak, bir şeyden çekin-
 mek
cavernosus,-a,-um çok sayıda boşluk
 içeren
cavitas,-atis f. boşluk
cavum,-i n. A. kavite, boşluk
cavus,-a,-um kovuk, oyuk, içinde bir
 boşluk bulunan
cedrus,-i f. sedir ağacı
celer, celeris, celere çabuk, hızlı
cellula,-ae f. hücre
cena,-ae f. yemek, yemek zamanı
centaureum,-i n., **centaurium,-i** n. (bkz.
 centum, aurum)
centesimus,-a,-um yüzüncü
cent(i)- yüz. B. çok
centifolius,-a,-um çok yapraklı
centr- Gr. 1. diken, B. mahmuz 2. mer-
 kez, orta; tk. santral
centralis,-e ortada bulunan
centranthus,-a,-um çiçekleri mahmuzlu
centrum,-i n. merkez, orta noktası
centum yüz
cepa,-ae f. soğan
cephal(o)- Gr. baş
cephaloideus,-a,-um başa benzer
-ceps,-cipitis -başlı
cera,-ae f. balmumu
ceraceus,-a,-um = cereus
cerasum,-i n. kiraz meyvesi
cerasus,-i f. (*Prunus cerasus*) kiraz ağacı
cer(ato)- Gr. boynuz
ceratonia,-ae f. keçi boynuzu (bitki)
ceratum,-i n. Gal. çera (balmumu, yağ,
 parafin ve benzerlerinden hazırlan-
 an preparat)
ceratus,-a,-um mumlu; bkz. charta
ceraunophobia,-ae f. yıldırımdan, gök
 gürlemesinden korkma
cerealis,-e hububat veren, hububat ile
 ilgili

cerebellaris,-e cerebellum ile ilgili
cerebellum,-i n. beyincik
cerebralis,-e beyin ile ilgili
cerebrum,-i n. beyin; bkz. commotio
cerefolius,-a,-um yaprakları mumla kaplanmış gibi
cereiformis,-e mum şeklinde
cereolus,-i m. [küçük mum] † Gal. kalem şeklinde preparat
cereus,-a,-um balmumundan yapılmış, balmumu içeren ; renk veya koku bakımından balmumuna benzer
cereus,-i m. mum
cerifer,-fera,-ferum mum taşıyan
cerinus,-a,-um balmumu renginde, balmumu sarısı
cerium,-i n. seryum(Ce)
certus,-a,-um emin, sağlam
cerumen,-inis, n. kulak kiri
cervicalis,-e boyun ile ilgili
cervicula,-ae f. boyuncuk
cervinus,-a,-um geyiğe ait , geyik renğinde
cervix,-icis f. A. boyun
cervus,-i m. geyik
cessatio,-onis f. kesilme, durma, fasıla, ara
cetaceum,-i n. balıknefsi, kaşalot balığının (*Physeter macrocephalus*) kafa boşluklarında bulunan yağlı maddenin temizlenmiş şekli
ceteri,-ae,-a diğerleri, etc. = et cetera [ve diğerleri] ve saire
ceylanicus,-a,-um Seylan adasında yetişen
cf. bkz. conferre
chalaza,-ae f. B. bir ovülde nusellus'un (bkz. nucellus) tabanı, kalaza, şalaza
Chalcedon,-onis f. eski çağdaki İstanbul'un Kadıköy yakasının ismi
chalcedonicus,-a,-um Chalcedon çevresinde yetişen
chamae- Gr. alçak, basık
chamaecerasus,-a,-um küçük kiraz ağacı gibi
chamaedrys s. alçak ve meşeye benzer (yapraklı)
chamaepitys s. alçak *Pinus* gibi

chamomilla,-ae f., *Matricaria chamomilla* (mayıs papatyası)'nın drog olarak kullanılan çiçeği
charta,-ae f. kâğıt; ~ **bibula** sünger kâğıdı; ; ~ **cerata** mumlu kâğıt; ~ **densata** mukavva; ~ **exploratoria** turnsol kâğıdı ; ~ **stannata** kurşun kâğıdı
chartaceus,-a,-um kâğıda benzer
chartophyllus,-a,-um yaprakları kâğıt gibi olan
chas- Gr. bölünme
ch(e)ilo- Gr. dudak
chiasma,-atis m. A. çaprazlama
chili(o)- Gr. bin
china,-ae f. kınakına (bitki)
chinensis,-e Çin'de yetişen, Çin'e özgü
chinina,-ae f., **chininum,-i** n. kinin
chirurgia,-ae f. [Gr. chir- = el, urg- = yapmak] cerrahlık, operatörlük
chirurgus,-i m. cerrah, operatör
chlamyd- Gr. [bir çeşit manto] (cf. dichlamydeus)
chloras,-atis m. klorat
chloratum,-i n. klorat
chloratus,-a,-um klor içeren, hidroklorik asit içeren
chloridum,-i n. klorür
chlor(o)- Gr. yeşil
chloroform(i)um,-i n. klorofom
chlorophyllum,-i n. bitkilere yeşil renk veren madde, klorofil
chlorum,-i n. klor (Cl)
choana,-ae f. koana, burnun arka boşluğu
chol- Gr. safra
cholagogum,-i n. safra salgısını artıran ilâç
cholagogus,-a,-um safra salgısını (ifrazını) artıran
cholangitis,-idis f. safra yollarının iltihabı
choledochus,-a,-um [safra ihtiva eden] koledok, **ductus choledochus** bkz. ductus
cholera,-ae f. kolera (pirinç suyu renginde ishalle seyreden bağırsak hastalığı)

chondritis,-idis f. kıkırdak iltihabı
chondrus,-i m. bir çeşit kırmızı alg
chorditis,-idis f. ses tellerinin iltihabı
chori- Gr. ayrı, ayrılmış, serbest
choripetalus,-a,-um petalleri serbest olan, koripetal
choriphyllus,-a,-um yaprakları serbest olan
chorisepalus,-a,-um sepalleri serbest olan, korisepal
chrom(ato)- Gr. renk
chromas,-atis m. kromat
chromatophorus,-a,-um renk taşıyan, kromatofor
chromium,-i n. krom (Cr)
chromosoma,-atis n. [renk taşıyan cisim] kromozom
chron(o)- Gr. vakit; tk. sinkronizasyon, senkronize, kronik
chronicus,-a,-um T. müzmin, kronik, süreğen
chronometer,-metri m. [vakit ölçer] kronometre
chrys(o)- Gr. altın
chrysanthemum,-i n. [Gr. chrys-, anthem-: altın renginde çiçek] kriptantem (bitki)
chrysogonus,-a,-um altın köşeli
chylus,-i m. bağırsak lenfası, şilüs
chymus,-i m. mideden bağırsağa geçen ve kısmen sindirilmiş (hazmolanmış) yarı sıvı besin, kimus
cibus,-i m. yemek, yiyecek
cicatrix,-icis f. T. yara nişanı (izi), nedbe
ciconia,-ae f. leylek
-cid- öldürücü; örn. bactericidus
ciliaris,-e kirpikler ile ilgili
ciliatus,-a,-um kirpikli
Cilicia,-ae f. Ermenek - Amanos dağlarına kadar Adana ovası çevresi
cilicicus,-a,-um Cilicia'da yetişen
cilium,-i n. A. B. kirpik
cimex,-icis m. tahtakurusu
cinchona,-ae f. kınakına (bitki)
cineraceus,-a,-um kül rengine bakan
cinereus,-a,-um kül rengi
cingulum,-i n. A. kemer, kuşak

cinis,-eris m. kül
cinnamomeus,-a,-um tarçın renginde (sarı ve kırmızıyla karışmış parlak kahverengi)
cinnamomum,-i n. tarçın
circa, kıs. **ca.** 1. z. takriben, etrafta 2. e. + Acc. etraftan, takriben, yaklaşık olarak
circinalis,-e = circinatus
circin(n)atus,-a,-um zemberek, spiral şeklinde
circoides,-is halkaya benzer
circularis,-e daire biçiminde, yuvarlak
circulus,-i m. (küçük) daire
circum e. + Acc. etrafta, etrafında
circum- etrafta, etrafında
circumanalis,-e anus'un etrafında bulunan
cirrh- Gr. sarı
cirrhosis,-is f. T. siroz, bir organın yağlı dejenerasyonu
cirrus,-i m. (yanlıklıkla cirrus yerine kullanılır)
cirrosus,-a,-um († cirrhosus)
 1. yaprağın tepesi esnek, iplik şeklinde ve helisel uzantı (sülük) ile biten 2. (pennat yaprağın sapı) bir sülük ile biten
cirrus,-i m. kıvrım, iplik şeklindeki oluşum, saçak, B. sülük; tek hücrelilerde dokunma organı ödevi gören kalın bir kirpik
cito z. çabuk
citras,-atis m. sitrat
citrellus,-a,-um sarımsı
citreus,-a,-um = citrinus
citrinus,-a,-um (açık) limon sarısı
citriodorus,-a,-um limon kokulu
citrus,-i f. limon ağacı
clad(o)- Gr. dal
clare z. (renk terimlerinde) açık
clarus,-a,-um parlak, açık; ünlü
classis,-is f. sınıf
claustrophobia,-ae f. kapalı yerlerden korkma
clausus,-a,-um kapatılmış
clava,-ae f. topuz
clavatus,-a,-um topuz şeklinde

clavicula,-ae f. A. köprücük kemiği, B. (küçük) sülük
clavicularis,-e köprücük kemiği ile ilgili
claviformis,-e topuz şeklinde
clavis,-is f. [anahtar] (sistematikte) tayin anahtarı; B. sülük
clavus,-i m. [çivi] nasır
cllematis,-idis f. akasma (bitki)
clepto- Gr. çalma
cleptomania,-ae f. çalma tutkusu, çalma alışkanlığı, kleptomani
clinoideus,-a,-um [yatağa benzer]
clinopodium [Gr. cline = yatak; podium = ayakçık]
clithrophobia,-ae f. = claustrophobia
clipeatus,-a,-um kalkan biçiminde
clipeus,-i m. kalkan (silah)
clymenus,-a,-um B. tırmanan
clypeatus,-a,-um = clipeatus
coacervatus,-a,-um = aggregatus
coadnatus,-a,-um = cohaerens
coetaneus,-a,-um aynı yaşta, aynı zamanda mevcut olan
coagulans,-ntis pıhtılaştırıcı
coagulatio,-onis f. pıhtılaşma
coagululum,-i n. pıhtı
coalitus,-a,-um = cohaerens
cocaina,-ae f., cocaineum,-i n. kokain
coccineus,-a,-um = carminatus
coccus,-i m. 1. yumurta kabuğu 2. ceviz vs. kabuğu 3. böcek kozası 4. yuvarlak bakteri
cochlea,-ae f. [salyangoz] A. koklea, içkulağın salyangoz biçimindeki bölümü
cochlear(e)-is n. kaşık, kaşık dolusu
cochleariformis,-e kaşık şeklinde
cochlearis,-e 1. kaşık şeklinde 2. koklea ile ilgili; vida şeklinde, A. koklea ile ilgili, salyangoza benzer, B. kaşık şeklinde; çiçek tomurcuğunda diğerlerini saran dış petal kaşık şeklinde
cochleatim z. tek tek kaşık halinde, kaşık kaşık
cochleatus,-a,-um salyangoz şeklinde
codeina,-ae f., codeinum,-i n. kodein

coeliacus,-a,-um karın boşluğu ile ilgili
coeruleus,-a,-um = caeruleus
coffeinum,-i n. kafein
cohaerens,-ntis yapışık (genellikle benzer kısımlarda)
coitophobia,-ae f. cinsel ilişkiden korkma
coitus,-us m. çiftleşme
colchicum,-i n. çiğdem (bitki)
colica,-ae f. kolik, sancı
colitis,-idis f. kalın bağırsağın iltihabı
collapsus,-us m. kollaps (damar içindeki kanın yetersiz hissedilmesine bağlı ve bilinç kaybıyla beraber görülen halsizlik ve baygınlık)
collateralis,-e [yanları beraber olan] yanyana bulunan; yan(lar)da bulunan
collega,-ae m. f. meslektaş
collempastrum,-i n. kauçuk yakısı
colliculus,-i m. tepelik
collis,-is m. tepe
collodium,-i n. kolodyum
colloidalis,-e koloidal
colloquium,-i n. görüşme
collum,-i n. A. B. boyun
collunarium,-i n. burun banyosu
collutorium,-i n. gargara, kolutuar
collyrium,-i n. göz banyosu, kolir
colon,-i n. A. kolon (kalın bağırsak)
colophonium,-i n. kolofan
color,-oris m. renk
-color,-coloris -renkli
coloratus,-a,-um renkli, boyanmış
columba,-ae f. güvercin
columbarius,-a,-um güvercine benzer
columella,-ae f. [küçük sütun]
columna,-ae f. sütun, kolon
coma,-ae f. [yele, bir tutam saç] B. bir tohumun ucundaki tüy topluluğu
coma,-atis n. bilinç kaybı, koma
comatus,-a,-um yeledi
commilito,-onis m. [cum-, miles] arkadaş, öz. aynı zamanda ve aynı fakülte veya Üniversitede öğrenim yapan öğrenci

commiscere karıştırmak
commissura,-ae f. B. birleşme (bağlanma) yeri, dikiş, A. birleşek
commotio,-onis f. sarsıntı, sarsılma; ~ **cerebri** beyin sarsılması; ~ **retinae** retina'nın sarsılması
communicans,-ntis birleştirici
communis,-e müşterek; adi
commutatus,-a,-um değiştirilmiş
comosus,-a,-um B. [bir tutam saç şeklinde]
compactus,-a,-um tıkız
comparare mukayese etmek, karşılaştırmak
complures,-a birkaç
compositus,-a,-um Gal. kıs. **comp.** [yan yana konmuş] birleşik, B. değişik bölümleri veya dallanmaları olan
compressus,-a,-um boyuna basık
conamen,-inis n. deneme
concavus,-a,-um içbükey, konkav
concentratus,-a,-um kesif, yoğun, konsantr, derişik
concha,-ae f. [midye, istiridye] kulak kepçesi çukuru veya burundaki kıvrımlı kemikler gibi deniz minaresine benzer biçimde oluşum
conchiflorus,-a,-um çiçekleri midye şeklinde
concisus,-a,-um kesilmiş, kesilerek parçalanmış
concussus,-a,-um çalkalanmış, çalkalanarak karıştırılmış
condensus,-a,-um sık, kesif, yoğun
conditio,-onis f. şart
condylus,-i m. A. bir kemiğin ucundaki yuvarlak eklem yüzü, kondil
confectio,-onis f. şeker veya bal ile hazırlanan ilaç
conferre bir araya getirmek; karşılaştırmak; cf. kıs. = **confer** karşılaştırmak
confertus,-a,-um [bir araya getirilmiş] birbirine çok yaklaşmış
confluens,-ntis (akarak bir yerde birleşen)
congerere bir yere getirmek, yığın haline getirmek

congestus,-a,-um bir yere getirilmiş, yığın haline getirilmiş
conglomeratus,-a,-um = **glomeratus**
conicus,-a,-um koni biçiminde
conium,-i n. baldıran (bitki)
conjugalis,-e evlilik ile ilgili
conjugatus,-a,-um 1. (pennat yaprağın) sapı bir çift yaprakçık taşıyan 2. = **bifoliat**
conjunctiva,-ae f. bağdoku, öz. göz küresinin ön kısmı ile göz kapaklarının iç yüzünü kaplayan mukoz tabaka, konjonktif
conjunctivalis,-e konjonktif ile ilgili
conjunctivitis,-idis f. konjonktif iltihabı
connatus,-a,-um [beraber doğmuş, doğuştan yapışık] B. konnat (yapraklar karşılıklı ve tabanda birleşmiş)
connectivum,-i n. anterin iki tekasını (bkz. theca) birleştiren doku
connivens,-ntis (tedricen) birbirine yaklaşan, toplanan
conoideus,-a,-um koniye benzer
consensus,-us m. oybirliği, A. organların uyumlu işemesi
consilium,-i n. konsültasyon (birkaç hekimin birlikte karar vermek üzere toplanması)
consolidus,-a,-um [içinde boşluk olmayan] sağlam, dayanıklı
consperegere serpmek, ekmek, saçmak
constipatio,-onis f. kabızlık
constrictio,-onis f. daraltma
constrictor,-oris m. daraltıcı
constringens,-ntis daraltıcı, büzücü
constringere daraltmak, büzmek
consuetudo,-inis f. alışkanlık
contactus,-a,-um değinmiş
contactus,-us m. temas, dokunum, dokunma; (elektrikte) devrenin kapanması, kontak
contagiosus,-a,-um bulaşık
contentus,-a,-um memnun
contiguus,-a,-um birbirine değen
continuus,-a,-um devamlı, sürekli
contortus,-a,-um döndürülmüş, vida gibi burulmuş

contra e. + Acc. -e karşı
contractilis,-e kasılabilen, kasıcı
contractus,-a,-um çekilmiş, kasılmış
contusus,-a,-um döğülmüş, ezilmiş
conus,-i m. Geom. koni, A. koni şeklinde oluşum, B. kozalak
convallaria,-ae f. inci çiçeği
convallariodes,-is convallaria'ya benzer
conventus,-us m. toplantı
convexus,-a,-um dışbükey, konveks
convolutus,-a,-um tomar haline getirilmiş, biri tamamıyla diğerinin içine kıvrılmış
convulsio,-onis f. T. santral etkili ve istem dışı adale kasılması ve çirpınma; tk. konvülsiyon, istem dışı çirpınma
copaiva,-ae f. kopahu (bir cins oleoresin)
copia,-ae f. miktar
copiosus,-a,-um bol (miktarla mevcut), mebzul
coquere kaynatmak
cor, cordis n. kalp, yürek
coracideus,-a,-um kargaya benzer, karga gagasına benzer
coracinus,-a,-um kuzgunî siyah, parlak siyah
corallinus,-a,-um mercana benzer, mercan kırmızısı, koray
corax,-acis m. karga
cordatus,-a,-um kalp şeklinde, yüreksi
cordiformis,-e = cordatus
coriaceus,-a,-um derimsi
coriarius,-a,-um sepilme ile ilgili
corium,-i n. sepilenmiş deri, A. deri, derma
cormus,-i m. B. zarımsı yapraklarla çevrilmiş, etli, dik bir toprakaltı gövdesi; gövde yumrusu, kormus
cornea,-ae f. gözde saydam tabaka, kornea
cornealis,-e kornea ile ilgili
corneus,-a,-um boynuz gibi, boynuzsu; bkz. stratum
corniculatus,-a,-um küçük boynuz taşıyan

corniculum,-i n. küçük boynuz
corniger,-a,-um boynuz taşıyan
cornu,-us n. boynuz
cornutus,-a,-um boynuz taşıyan
corolla,-ae f. [taç] B. korolla (çiçekte petallerden oluşan tabaka)
corollaceus,-a,-um korollaya benzer
corollatus,-a,-um korolla'ya sahip, korolla şeklinde
corollinus,-a,-um = corollaceus
corona,-ae f. [taç] B. korolladaki (bkz. corolla) bazı ekler, A. öz. dişin diş etlerinden çıkan kısmı, diş kronu, diş kapağı
coronalis,-e taç ile ilgili
coronans,-ntis bir şeyin üstünde bulunan, B. apekte bulunan
coronarius,-a,-um taç veya çelenk şeklinde; daire biçiminde dizilmiş
coronatus,-a,-um corona'ya sahip
coronopus [Gr. corone = karga, pus = ayak]
corpus,-oris n. vücut, cisim
corpuseulum,-i n. [küçük cisim] korpuskül
corr. bkz. corrigere
corrigens,-ntis [yanyana koyarak düzene sokan] düzelter, öz. koku ve tad düzeltici, korijan
corrigere düzeltmek; **corr.** kıs. 1. = **correctum** düzeltilmiş 2. = **correx** düzelttim
corrugator,-oris m. kırıştırıcı
cortex,-icis A. B. kabuk, korteks, örtü, A. öz. beynin dış zarı
corticalis,-e korteks ile ilgili
corticatus,-a,-um dış dokusu içtekinden daha sert olan; kabuklu
corticosus,-a,-um kalın kabuklu
corvus,-i m. karga
corymbus,-i m. [uç; çiçek demeti] B. koremb, yalancı şemsiye
cosme(to)- Gr. tanzim etmek, düzeltmek, süslemek
cosmetologia,-ae f. [süsleme bilimi] kosmetoloji
cosmo- Gr. düzen; (Allah tarafından düzenlenmiş) evren; süs, güzel

cosmologia,-ae f. [evren bilimi] kosmoloji
cosmophyllus,-a,-um güzel yapraklı
costa,-ae, f. A. kaburga, B. bitkilerde kaburgaya benzer kısım
costalis,-e kaburga ile ilgili
costatus,-a,-um B. = uninervis
cot(t)idie z. R. hergün, günde
cotula,-ae f. [taşık, çanakçık]
cotyl- Gr. oyuk, kap
cotyledon,-onis f. B. bitki taslağında yaprakçık
cotylus,-a,-um kap şeklinde
coxa,-ae f. [kalça] A. kalça kemiği, koksa
coxitis,-idis f. kalça kemiği (koksa) iltihabı
crampus,-i m. T. kas krampı
cranialis,-e kafa ile ilgili
cranium,-i n. kafa iskeleti
cras z. yarın
crassitudo,-inis f. kalınlık
crassiusculus,-a,-um biraz etli
crassus,-a,-um semiz, şişman, B. etli
crataegus,-i f. alıç (bitki)
creber, crebra, crebrum sık, bol miktarda mevcut
cremor,-oris m. † hayvansal ve bitkisel maddelerden elde edilen bulamaç
crena,-ae f. kertik, çentik, B. oyma
crenatus,-a,-um kertikli, B. oymalı, konveks dişli
crenula,-ae f. küçük kertik, küçük çentik, küçük oyma
crenulatus,-a,-um B. ince oymalı, küçük oymalı
Creta,-ae f. Girit adası
creta,-ae f. tebeşir
cretaceus,-a,-um tebeşire benzer, tebeşir gibi beyaz
creticus,-a,-um Girit'te yetişen
cribriformis,-e süzgeç şeklinde
cribrum,-i n. süzgeç
crinalis,-e saç ile ilgili, saça benzer
crinis,-is m. saç
crinitus,-a,-um B. = barbatus

crisis,-is f. kriz
crispus,-a,-um buruşuk, kıvrıkcık
crista,-ae f. A. B. ibik
crystallinus,-a,-um kristal şeklinde
crystallisatus,-a,-um kristallenmiş
crystallus,-i m. kristal, billür
cristatus,-a,-um ibik şeklinde
criterium,-i n. kıstas, kriter, T. araz, semptom, hastalık belirtisi
croceus,-a,-um safran rengi
crocus,-i m. safran (bitki)
cruciatus,-a,-um haç şeklinde
crucifer,-fera,-ferum haç taşıyan
cruciformis,-e haç biçiminde
crudus,-a,-um çiğ, işlenmemiş, ham
cruralis,-e bacak ile ilgili
crus, cruris n. bacak
crux, crucis f. haç
cryptanthus,-a,-um çiçekleri saklı olan
crypt(o)- Gr. saklı, saklanmış
cryptogamus,-a,-um B. üreme organları saklı olan, kriptogam
crystallus,-i m. = cristallus
cton- Gr. öldürme
cubare yatmak
cubeba,-ae f. kübaba (*Piper cubeba* bitkisinin drog olarak kullanılan meyvaları)
cubitus,-i m. dirsek
cuboideus,-a,-um küpe benzer
cubus,-i m. Geom. küp
cucullatus,-a,-um kukuleteli
culex, culicis m. sivrisinek
culpa,-ae f. suç, kabahat
cum e. + Abl. ile; (beraber) yanyana
cum-¹ birbirine yaklaşma, beraber, yanyana
cumulus,-i m. yığın, höyük
cuneatus,-a,-um = cuneiformis
cuneiformis,-e [kama şeklinde] B. köşeleri yuvarlak ters üçgen şeklinde
cuneoides,-is kamaya benzer
cuneus,-i m. kama
cupreatus,-a,-um bakır renginde
cupressus,-i f. servi (bitki)

1) Bu öneğin sadece türevleri kullanılır bkz. s. 59

cupreus,-a,-um = cupreatus
cuprum,-i n. bakır (Cu)
cupula,-ae f. [kubbe] B. kadeh, kupula, A. kupula, tepe
cupularis,-e cupula ile ilgili
cupulifer,-fera,-ferum B. kupula (bkz. cupula) taşıyan
cura,-ae f. endişe, tasa, ihtimam, özen
curatio,-onis f. hekimsel kıyafet
curtus,-a,-um kısa
curvatus,-a,-um eğri, eğrilmiş
curv(i)- eğik
curvispinus,-a,-um diken(ler)i eğik olan
cuspidatus,-a,-um [cirit şeklinde] 1. azar azar daralarak sivri uçla biten 2. B. yaprağın tepesi sert uzantılı
cuspis,-idis m. cirit
custos,-odis m. bekçi
cutaneus,-a,-um deri ile ilgili
cutis,-is f. deri
cyaneus,-a,-um [peygamber çiçeği gibi mavi]
cyathus,-i m. bardak
cycl(o)- Gr. daire; tk. siklon, bisiklet
cyclophyllus,-a,-um daire biçiminde yapraklı
cyclus,-i m. Geom. daire; siklik devir
cydonia,-ae f. ayva (bitki)
cygnus,-i m. = cygnus

cygnus,-i m. kuğu
cylindricus,-a,-um silindrik
cyma,-atis n. B. yalancı şemsiye
cymbiformis,-e sandal şeklinde
cyminum,-i n. [kimyon bitkisinin eski ismi] (Ar. kamoun, İbr. kammon)
cymosus,-a,-um yalancı şemsiyeye benzer
cyn(o)- Gr. köpek
cynoglossum [Gr. cyn(o)-, gloss-: köpek dili gibi]
cynophobia,-ae f. köpekten korkma
cypariss- Gr. sedir
cypridophobia,-ae f. [«Cypris» Afrodit'in bir ismi] 1. = coitophobia 2. = venereophobia
Cyprus,-i f. Kıbrıs
cysticus,-a,-um kese ile ilgili
cystis,-is f. A. kese, T. kist (sıvı, gaz veya yarı katı madde içeren anormal kese)
cystitis,-idis f. idrar kesesi (mesane) iltihabı
cystoma,-atis n. T. kistli tümör (kistlerden yapılmış bir neoplazma)
cyto- Gr. hücre
cytologia,-ae f. hücre bilimi, sitoloji
cytoplasma,-atis n. sitoplazma, hücre zarı

D

dactylifer,-fera,-ferum [parmak taşıyan] B. hurma taşıyan
dactyl(o)- Gr. parmak; tk. daktiloskopi
d(a)emon(o)- Gr. cin, şeytan
damascenus,-a,-um Şam yakınlarında yetişen
Damascus,-i f. Şam
daphnoides,-is dafne'ye (mezeryon'a) benzer
dare vermek
davisanus,-a,-um Davis'e (bir botanikçi) ait

de-, sesli harf önünde **des-** [aşağıya doğru hareket; ayrılma]
deaurare yaldızlamak
debilis,-e zayıf, takatsız, güçsüz
debilitas,-atis f. takatsızlık, güçsüzlük
debitus,-a,-um gerekli, uygun
dec(a)- Gr. on
decandrus,-a,-um on stamenli
decapsulatio,-onis f. bir kapsülün teşekkülü
decathlon,-i n. on çeşit oyundan oluşan spor yarışması, dekatlon

decem(-) on
decemplex,-plicis on misli
decidere düşmek
deciduus,-a,-um B. olgunlaşma tamamlandıktan sonra düşen, düşücü
deciduus,-i m. süt dişi
decies on defa
decimus,-a,-um onuncu
decipiens,-ntis aldatan, aldatıcı
declinatus,-a,-um aşağıya doğru eğilmiş
declive,-is n. yamaç
declivis,-e eğik, meyilli
decoctum,-i n., R. kıs. **decoct.** Gal. dekoksiyon
decoloratus,-a,-um rengi giderilmiş
decompositus,-a,-um B. compositus'a kıyasla, bölümler veya dallanmalar bileşik
decorticated,-a,-um kabuğu çıkarılmış
decrescens,-ntis azalan; bkz. **decrescen-**te(r) **pinnatus**
decubitus,-us m. uzun süre yatmaktan meydana gelen yara
decumbens,-ntis yatıcı, sürünücü ve ucu yükselen
decurrens,-ntis [aşağıya koşan] B. (örn. lamina'nın tabanı) dekurent, gövdeye yapışık olarak aşağıya doğru uzanmış, aşağıya inen (uzanan)
decursivus,-a,-um = **decurrens**
decursus,-us m. seyir (örn. hastalığın seyri)
decussatus,-a,-um haç biçiminde dizilmiş, B. karşılıklı-çapraz, dekusat
defaecatio,-onis f. defekasyon, dışkı yapma
deferens,-ntis aşağıya götüren; bkz. **ductus**
deflexus,-a,-um = **declinatus**
defluvium,-i n. [aşağıya akma] saçların (ve kılların) dökülmesi
degener,-eris orijininden uzaklaşmış, dejenere
degeneratio,-onis f. soysuzlaşma, yozlaşma, dejenerasyon
dehiscens,-ntis açılan, yarılan
dehiscencia,-ae f. açılma
dein(de) z. sonradan

dejectio,-onis f. [aşağıya atma] T.
 1. mental depresyon, melankoli
 2. = **defaecatio**
deliquescent,-ntis [eriyen buz gibi yayılan] B. yan dallar öyle gelişmiş ve bölünmüş ki ana eksen kaybolmuş
delirium,-i n. bilinç kaybı
deltatus,-a,-um delta (bkz. **deltoides**) şeklinde, deldat, deltamsı, eşkenar üçgen şeklinde
deltoides,-is 1. Grekçe'deki Δ (delta = "D") harfine benzer, üçgene benzer. 2. geometrideki deltoid şeklinde
deltoides,-a,-um = **deltoides**
dementia,-ae f. demans, bunama; ~ **praecox** [erken bunama] † = **hebephrenia**
demersus,-a,-um = **submersus**
demulcens,-ntis [yumuşatıcı] (öz. mukozaların tahrişini (iritasyonunu) önleyici veya giderici
demulcens,-ntis n. (mukozanın) tahrişini önleyici veya giderici ilaç
demum z. nihayet, sonunda
denaturatus,-a,-um denatüre edilmiş, doğal halini kaybetmiş
dendr(o) - Gr. ağaç
dendroides,-a,-um ağaca benzeyen, tepede birkaç dala ayrılarak ağacın tepesine benzemiş
dens, dentis m. diş; ~ **caninus** = caninus (isim); ~ **incisivus** = incisivus, ~ **molaris** = molaris
densatus,-a,-um [sık olmuş] bkz. **charta densus,-a,-um** sık, kesif, yoğun
dentalis,-e A. diş(ler) ile ilgili
dentatus,-a,-um dişli
denticulatus,-a,-um küçük dişli
denticulus,-i m. dişçik
dentifricium,-i n. diş temizleyici madde
dentifricius,-a,-um dişleri temizlemek amacıyla kullanılan
dentitio,-onis f. (çocukta) süt dişlerinin dişetiden çıkması
denudatus,-a,-um [çıplak olmuş]

deodorans,-ntis koku giderici
deontologia,-ae f. [Gr. deonta = gerekli olanlar] ödev bilimi, deontoloji
dep. bkz. depuratus
depauperatus,-a,-um [fakirleşmiş] az gelişmiş
dependens,-ntis sarkık
depilatorium,-i n. kıl düşürücü ; tk. depilasyon
depressio,-onis f. depresyon, ruhsal ve bedensel baskı ile husule gelen düşkünlük
depressor,-oris m. fonksiyonu baskı ile engelliyen ya da geciktiren şey
depressus,-a,-um 1. dikey olarak basılmış 2. kısa ve enine gelişmiş
depurativus,-a,-um temizleyici, † kan temizleyici
depuratus,-a,-um R. kıs. **dep.** temizlenmiş
deresinatus,-a,-um reçinesi çıkarılmış
derivatio,-onis f. türeme
derivatum,-i n. türev
derma,-atis n. deri
dermaticum,-i n. deri hastalıklarında kullanılan ilaç
dermaticus,-a,-um deri ile ilgili, öz. deri hastalıklarına karşı kullanılan
dermatitis,-idis f. deri iltihabı
derm(ato)- Gr. deri
dermatologia,-ae f. deri bilimi, dermatoloji
dermatosiophobia,-ae f. deri hastalıklarının korkma
des- bkz. de-
descendens,-ntis B. K. inen
descensus,-us m. aşağıya inme
describere tarif etmek, tanımlamak; **describit** tarif eder; **descripsi** tarif ettim; **descripsit** tarif etti
descriptio,-onis f. B. bitki tanımı (tanımı)
desenzymatus,-a,-um [enzimi ayrılmış] fermenti tahrip edilmiş
desertus,-a,-um terk edilmiş, bırakılmış

desinfectio,-onis f. enfeksiyon yapan mikroorganizmalardan kurtar(ıl)ma
desinficiens,-ntis s. dezenfektan, patojen mikroorganizmaları öldürücü
desinficiens,-ntis n. dezenfektan ilaç
destillatus,-a,-um destillenmiş, damıtılmış
det. bkz. determinare
detergens,-ntis deterjan, temizleyici
detergens,-ntis n. temizleyici ilaç
deterior,-ius Comp. kalitesi daha düşük olan
determinare tayin etmek, teşhis etmek;
det. = **determinavit** tayin veya teşhis etti
detrinatus,-a,-um kalitesi en düşük olan
detruncatus,-a,-um kütük gibi kesilmiş vaziyette, detrunkat
deuto- K. çift, ikinci
deviatio,-onis f. yolundan sapma
dexter, detxt(e)ra, dext(e)rum sağ tarafta olan
dextrinum,-i n. desktrin
dextrodeviatio,-onis f. yolundan sağa sapma
dextrorsus,-a,-um soldan sağa doğru dönen
di- Gr. iki (defa), çift
dia- Gr. birinden; arada ; -den geçerek
diabetes,-is m. şeker hastalığı
diabeticus,-a,-um şeker hastalığıyla ilgili
diacanthus,-a,-um iki dikenli
diachylos (m.f),-on(n.) Gr. çok sıvı içeren
diadelphus,-a,-um [iki kardeşe sahip]
 B. diadelf, stamenleri iki grup halinde toplanmış
diadematus,-a,-um süslü
diaeta,-ae f. perhiz, diyet
diagnosis,-is f. teşhis, diagnoz
dialypetalus,-a,-um ayrı petalli, petalleri ayrı olan
dialysatus,-a,-um diyalize edilmiş
dialysepalus,-a,-um ayrı sepalli, sepalleri ayrı olan
dialysis,-is f. [dia-,lys-] diyaliz (yarı geçirgen bir zardan geçirerek ayırma)

diameter,-metri m. çap
diandrus,-a,-um [iki erkekli] iki stamenli
diantherus,-a,-um iki anterli
dianthus,-a,-um iki çiçekli, çift çiçekli;
Dianthus caryophyllus karanfil çiçeği
diaphanus,-a,-um Gr. şeffaf, saydam
diaphoresis,-is f. terleme, ter ifrazı, diyaforez
diaphoreticum,-i n. terletici, ter artırıcı ilaç
diaphoreticus,-a,-um terlemeyi kamçılayan, terletici, diyaforetik
diaphragma,-atis n. [Gr. dia-,phragm-] diyafram
diaphysis,-is f. kemik gövdesi, diyafiz
diarrhoe,-es f. ishal
diarthrosis,-is f. bir oynak (eklem) çeşidi: arasında kıkırdak bulunmayan kemik eklemi, tamoynak (eklem), di(y)artroz
dicarpus,-a,-um iki meyveli
dichasium,-i n. B. terminal çiçeğin altında ve karşılıklı olan iki dalı aynı şekilde gelişmiş infloresans, dikasium
dichlamydeus,-a,-um [iki örtülü] B. hem kaliks hem de korallası olan (çiçek)
dicho- Gr. çift, iki
dichotomus,-a,-um [ikiye kesilmiş] B. ikiye ayrılmış, (dal ve damarlar) daima ve birçok defalar ikiye ayrılmış, dikotom
diclinus,-a,-um [iki yataklı] B. tek eşeyli, erkek ve dişi organları ayrı çiçeklerde olan
dicotyledoneus,-a,-um iki kotiledonlu, çift çenekli, dikotil
dictus,-a,-um söylenmiş, emredilmiş
didigitato-pinnatus,-a,-um her iki tarafında yaprakçıklar bulunan ikinci derecedeki petioller çift çift esas petiolun ucunda toplanmış (aynı şekilde tridigitato-pinnatus v.s. yapılır)
didym- Gr. [ikiz] çift
didynamus,-a,-um [çift kuvvetli] B. erkek organları ikiye ikiye aynı olan

dies, diei m. gün; **diebus alternis R.** her ikinci gün, iki günde bir
differe farklı olmak; **differt** farklıdır
difficilis,-e zor
diffusus,-a,-um dağılmış, dağıtılmış, yayılmış
digerere sindirmek, hazmetmek
digestio,-onis f. sindirim
digestivum,-i n. sindirim kolaylaştırıcı, hazmettirici ilaç, dijestif
digestivus,-a,-um sindirim ile ilgili
digestorius,-a,-um sindirim (sindirme) ile ilgili
digitalis,-e parmak ile ilgili, B. parmak (bkz. digitus) uzunluğunda olan
digitalis,-is f. yüksükotu (bitki)
digitatus,-a,-um [parmaklı] B. (palmatus'a kıyasla) loblar daha az ve dar
digitus,-i m. parmak; B. parmak uzunluğu, ortalama 8 cm.
digynus,-a,-um B. iki pistilli
dilatans,-ntis genişletici (s.)
dilatate genişletmek
dilatatio,-onis f. genişletme
dilatator,-oris i. dilatasyon yapıcı, genişletici kas
dilatatus,-a,-um genişletilmiş
diligens,-ntis itinalı, özenli
dilutus,-a,-um sulandırılmış, dilüe, seyreltilmiş
dimidiatus,-a,-um [yarıya bölünmüş] yarım, B. yarısı gelişmiş
dimidium,-i n. yarı
dimidius,-a,-um yarım
dimorphus,-a,-um iki şekilli
dioecus,-a,-um = dioicus
dioicus,-a,-um [iki evli] B. iki evcikli, dioik
dipetalus,-a,-um iki petalli
diphyllus,-a,-um iki yapraklı
diplo- Gr. çift, iki misli
diploe,-es f. kafa kemiklerinin iki lamina (kutbu) arasındaki süngerimsi doku
diploicus,-a,-um diploe ile ilgili
diploideus,-a,-um çift, diploid; bkz. -ploideus

diplophasis,-is f. [gelişmenin ikili fazı]
diplofaz, bir canlının gelişmesinde
nukleus'un diploid olduğu faz
diploaxis,-is f. [iki sıra halindeki dizgi]
dipterus,-a,-um [Gr. pter-] iki kanatlı
directio,-onis f. istikamet, yön; emir;
directione propria, R. kıs. D.P.
[özel emire göre] tarif üzere
di(s)- [biribirinden hareket; fark; o-
lumsuzluk]
disc(i)- Gr. yuvarlak levha, disk
disciformis,-e disk şeklinde
discipulus,-i m. öğrenci
disc(o)- = disci-
discoglossus,-a,-um dili disk şeklinde
olan
discoidalis,-e = disciformis
discoides,-is = disciformis
discoideus,-a,-um = disciformis
discolor,-oris alaca, çeşitli renkli; öz.
(yaprığın) iki yüzü değişik renk-
te olan
discophorus,-a,-um [yuvarlak levha taşı-
yan]
discretus,-a,-um ayrılmış
discus,-i m. [kalın, yuvarlak levha]
disk, B. tabla, disk
dispar,-paris eşit olmayan
dispermus,-a,-um iki tohumlu
dispersio,-onis f. yayılma
dispnea,-ae f. = dyspnoe
dissectio,-onis f. diseke etme, açıklama
(teşrih)
dissectus,-a,-um kesilmiş, yarılmış
disseminatus,-a,-um yaygın, yayılmış
(ekilerek yayılmış)
dissimilatio,-onis f. farklı hale gelme,
disimilasyon
dissimilis,-e birbirinden değişik
distachys s. iki başaklı
distalis,-e merkezden uzak durumda olan
(karşıtı: proximalis)
distans,-ntis seyrek, birbirinden uzak
durumda
distichus,-a,-um iki (karşılıklı) sıra üze-
rine dizilmiş (sıralanmış), distik
distinctus,-a,-um ayrı, değişik, fark edi-
lebilen, belli

distorsio,-onis f. burkulma
ditio,-onis f. bölge, mıntıka; **dit. medit.** =
ditio mediterranea Akdeniz böl-
gesi
diu z. uzun bir süre
diuresis,-is f. idrar salgısı, diürez
diureticum,-i n. diüretik (idrar söktürü-
cü) ilaç
diureticus,-a,-um idrar söktürücü, diüre-
tik, müdrir
diurnus,-a,-um [dies] bir günlük; çiçek-
leri bir gün yaşayan; gündüz çi-
çek açan, gündüz rastlanan
diutius z. Comp. daha uzun bir süre
divaricatus,-a,-um düzensiz olarak sap-
mış, dağılık
divergens,-ntis birbirinden uzaklaşan
diverticulum,-i n. [yol sapması] A. diver-
tikül (anatomik bir oluşumla ba-
ğıntısı olan ve bir çıkmaz şek-
linde biten anormal boşluk)
dives, divitis zengin
dividere bölmek
divisio,-onis f. bölüm
divulsio,-onis f. yırtılma
doctor,-oris m., kıs. Dr. doktor; ~
juris, kıs. Dr. jur. hukuk doktoru;
~ **medicinae, kıs. Dr. med.** tıp
doktoru; ~ **pharmaciae, kıs. Dr.**
pharm. eczacılık doktoru; ~ **phi-
losophiae, kıs. Dr. phil.** felsefe
doktoru; ~ **rerum naturalium,**
kıs. **Dr. rer. nat.** [tıbbi şeylerin
doktoru] fen doktoru; ~ **scien-
tiarum naturalium, kıs. Dr. sc. nat.**
tabii ilimler doktoru; ~ **theolo-
giae, kıs. Dr. theol.** din bilimi
doktoru
dodeca Gr. oniki
dolabratus,-a,-um iki ucu sivri kazma
şeklinde
dolabriformis,-e = dolabratus
dolicho- Gr. uzunca
dolichocephalus,-a,-um uzun kafalı, do-
likosefal
dolor,-oris m. ağrı
domesticus,-a,-um [ev ile ilgili] B.
bahçede yetiştirilen, bostan bit-

encephalicus,-a,-um beyin ile ilgili
encephalon,-i n. beyin
encephalum,-i n. = encephalon
endemius,-a,-um yerli
endivia,-ae f. [Gr. end(on) = içinde;
 Lat. via: yollarda yetiştiği için
 (?)]
endo- Gr. iç
endocarditis,-idis f. kalp içzarının iltihabı
endocardium,-i n. kalbin içzarı, endo-
 kard
endocarpium,-i n. B. meyve kabuğunun
 iç tabakası, endokarp
endodermis,-itis f. B. A. içderi, endoder-
 mis, endoderma
endolympha,-ae f. iç kulak zarının
 labyrinthus'un içindeki sıvı, iç-
 lenfa, endolenfa
endometricus,-a,-um uterus'un içindeki
 doku ile ilgili
endothelium,-i n. A. seroz boşlukları, kan
 damarları ve lenf yollarının iç
 yüzündeki yassı hücre tabakası,
 endotel
endothoracicus,-a,-um toraks'ın (göğüs
 kafesinin) içinde olan
enema,-atis n. lavman
enervis,-e B. damarsız
enne(a)- Gr. dokuz
enormis,-e normalden büyük, çok bü-
 yük
ensifer,-fera,-ferum kılıç taşıyan
ensifolius,-a,-um yaprakları kılıç bi-
 çiminde
ensiformis,-e kılıç şeklinde (oldukça
 düz, tepesi sivri)
-ensis,-e yer gösterir; bkz. s. 49
ensis,-is m. kılıç
entemo- Gr. böcek
entemogamus,-a,-um B. polenleri böcek-
 ler tarafından taşınarak tozlaşan,
 entemogam
enter(o)- iç; iç organ
entericus,-a,-um iç organlar ile ilgili
enteritis,-idis (ince) bağırsak iltihabı
enuresis,-is f. irade dışı işeme; **enuresis**
nocturna gece işemesi
-enus,-a,-um yer gösterir; bkz. s. 49

epenchyma,-atis n. beyin boşluğunun
 içini döşiyen hücre tabakası
epi- Gr. bkz. epi-
ephedra,-ae f. denizüzümü (bitki)
ephelis,-idis f. çil
ephemerus,-a,-um bir günlük
epi- sesli harf ve h önünde **eph-** Gr.
 üst (ünde)
epicalyx,-ycis m. B. kaliks'in üstünde
 bulunan tabaka
epicarpium,-i n. = exocarpium
epicranius,-a,-um kafaüstü
epidermicus,-a,-um üstderi tabakasıyla
 ilgili
epidermis,-idis f. A. B. üstderi, epidermis,
 epiderma
epig(a)eus,-a,-um toprağın (hemen) üs-
 tünde bulunan
epigastricus,-a,-um karın ya da mide
 üstünde bulunan
epigastrium,-i n. karının iki kaburga
 kavsi arasında kalan bölgesi, epi-
 gastr
epiglotticus,-a,-um epiglot ile ilgili
epiglottis,-idis f. dilin kökünde bulunan
 ve yutkunma sırasında nefes bo-
 rusunu kapatan yassı kıkırdak,
 epiglot
epigynus,-a,-um B. ovaryumun üstünde
 bulunan
epilepsia,-ae f. epilepsi, sara illeti
epiphyllus,-a,-um yaprak üstünde bulu-
 nan veya yetişen
epiphysis,-is f. uzun kemiklerin ucu,
 epifiz
epiphyticus,-a,-um başka bitkiler üye-
 rinde yaşayan fakat parazit ol-
 mayan, epifit
epiploon,-i n. bağırsakları tutan askı,
 epiplon
epistropheus,-i m. [döndüren] ikinci
 boyun omuru
epithelium,-i n. vücudun bütün serbest
 yüzeylerini kaplayan damarsız hü-
 cre tabakası, epitel
epithymus,-a,-um kekik bitkisi üstünde
 yetişen
equisetum,-i n. atkuyruğu (bitki)

equus,-i m. at
 erectio,-onis f. dik durum
 erectus,-a,-um (dim)dik, dikduran
 erem(io)- Gr. yalnız
 ereuth(o)- = erythro-
 ereuthophobia,-ae f. yüzünün kızarmasından korkma
 ergasiophobia,-ae f. işten korkma; ameliyattan korkma
 erinaceus,-a,-um [kirpiye benzer]
 erinaceus,-i m. kirpi
 erosio,-onis f. Cğr. aşınma
 erostris,-e gagasız
 erodus,-a,-um B. kenarı düzensiz girintili çıkıntılı
 erot(o)- Gr. fizik anlamıyla aşk
 erotophobia,-ae f. fizik anlamıyla aşktan, cinsî sevgiden korkma
 erratum,-i n. hata, yanlışlık
 eructatio,-onis f. geçirme
 eruthro- = erythro-
 erythema,-atis n. eritem, kızartı
 erythematosus,-a,-um eritem ile ilgili
 erythro- Gr. kırmızı
 erythrocytus,-i m. kandaki alyuvar, eritrosit
 erythrophyllus,-a,-um kırmızı yapraklı
 esculentus,-a,-um = edulis
 esse imek; est -dir; sunt -dirler; sit olsun
 essentia,-ae f. esans (uçucu yağ)
 est bkz. esse
 esuries,-ei f. iştah
 et ve; et - et hem - hemde
 etc. bkz. ceteri
 etesi- Gr. sene
 ethmoides,-is kalbura benzer
 etiam z. da (de), ayrıca
 eu- Gr. iyi
 eucalyptus,-i f. ökalıptus (bitki)
 eucephalus,-a,-um başı iyi gelişmiş
 euphorbia,-ae f. sütleğen (bitki)
 Europa,-ae f. Avrupa
 europaeus,-a,-um Avrupa'da yetişen
 -eus,-a,-um renk, şekil ve kalite bakımından benzerlik veya kullanılan materyeli belirtir; bkz. s. 33
 eventratio,-onis f. karın boşluğundaki organların bir delik veya yırtıktan

dışarı çıkması, fırlaması, eventrasyon
 ex e. + Abl. bkz. e
 ex- bkz. e-
 exacerbatio,-onis f. hastalığın yeniden alevlenmesi, eksaserebasyon
 exaltatus,-a,-um yüksek (olmuş), yükseltilmiş
 exanthema,-atis n. yaygın deri döküntüsü
 examaratus,-a,-um acılığı giderilmiş
 exasperatus,-a,-um sert noktalardan dolayı pürüzlü
 excellens,-ntis kendini belirten
 excelsus,-a,-um yüksek
 excitans,-ntis T.=stimulans
 excorticatus,-a,-um kabuğu çıkarılmış
 excretum,-i n. çıkartı, ifrazat, salgı
 excurrens,-ntis [dışarıya koşan] B. ana eksen uzamış
 exemplum,-i n. misal; **exempli gratia**, kıs. e. g. örneğin
 exertus,-a,-um = exsertus
 exiguus,-a,-um çok küçük, küçücük
 exitus,-us m. ölüm, eksitüs
 exo- Gr. dış(arıya, -arıda)
 exocarpium,-i n. B. meyva kabuğunun dış kısmı, eksokarp
 exoleatus,-a,-um yağı çıkarılmış
 exorrhizus,-a,-um kökleri dışarıda olan
 exothermus,-a,-um [ısıyı dışarıya veren] ısı verici, eksoterm
 expectorans,-ntis [göğüs temizleyici] balgam söktürücü, ekspektoran
 expectorans,-ntis n. ekspektoran ilaç
 expectoratio,-onis f. göğsün (akciğerin) temizlenmesi
 expeditio,-onis f. R. teslim etme
 experimentum,-i n. deney, tecrübe
 explere doldurmak
 explorare araştırma yapmak
 exploratorius,-a,-um araştırma yapmak ile ilgili
 expressus,-a,-um suyu çıkarılmış
 ex(s)ertus,-a,-um çevresindekilerden daha uzun veya yüksek, açıkta kalan
 exsicans,-ntis kurutucu
 exsiccatu,-a,-um tamamen kurutulmuş

expiratio,-onis f. nefes verme
extendere yaymak, genişletmek, uzatmak
extensor,-oris m. ekstansiyon yapıcı kas
extensus,-a,-um uzatılmış
extentio,-onis f. [uzatma]
exterior,-ius Comp. (daha) dışta bulunan
externum,-i n. dışarıdan (haricen) kullanılacak ilâç
externus,-a,-um dış, dışarda bulunan, dışarıda kullanılan

extra e. + Acc. -in dışında
extra- dışarıda, dışarıya
extractio,-onis f. tüketme
extractum,-i n. [dışarıya çekilmiş] ekstre, hulâsa
extraordinarius,-a,-um [kural dışı olan]
extremitas,-atis f. kol, bacak, kanat yüzgeç gibi organ
extrorsus,-a,-um [extr-, versus] dışarıya dönmüş, dışarıya bakan, dışarıya doğru
exulceratio,-onis f. ülserin oluşması

F

facere yapmak; **fac** yap, **fiant** yapılınsınlar, **fiat** yapılınsın, **fit** yapılır
facialis,-e yüz ile ilgili
facies,-ei f. yüz, surat, çehre; yüzey
facilis,-e kolay
factitius,-a,-um [yapılmış] yapay, artifisyel
factus,-a,-um yapılmış
facultas,-atis f. imkân, olanak
faenum,-i n. = foenum
faex, faecis f. maya
fagus,-i f. kaynağacı
falcatus,-a,-um = falciformis
falciformis,-e orak şeklinde, oraksı
fallax,-acis aldatıcı
falsinervis,-e B. yalancı damarlı, iletim dokusu bulunmayan ve fakat damar görünüşünde yapılı
falsus,-a,-um yanlış, yalancı
falx, falcis orak
fames,-is f. açlık
familia,-ae f. aile, B. Z. familya
farfara,-ae f. [far = kepek, un;-fara = -fera: unla kaplanmış gibi]
-fariam z. bkz. bifariam
farina,-ae f. un
farinosus,-a,-um [çok unlu] B. un ile kaplanmış gibi

fascia,-ae f. sargı, şerit, kolan, A. fasya, (örn. adaleleri) örten tabaka;
fascia bulbi göz küresini örten zar
fascialis,-e demet haline gelmiş
fasciarius,-a,-um şerit şeklinde (dar ve çok uzun)
fasciatus,-a,-um = fascialis
fasciculatus,-a,-um demet (çık) şeklinde
fasciculus,-i m. demetçik
fasciola,-ae f. küçük şerit
fascis,-is m. demet
fastidium,-i n. nefret
fastigium,-i n. [çatı tepesi]
fauces, faucium f. A. boğaz (ağız boşluğu ile yemek borusu arasındaki bölüm) B. çiçeklerin boğazı
fauna,-ae f. bir bölgeye veya kıt'aya ait hayvanların tümü
faux, faucis f. † boğaz
favosus,-a,-um = alveolatus
favus,-i m. kellik, kel hastalığı
febrilis,-e ateşli, ateş ile ilgili
febris,-is f. (hastada) ateş, hararet
fecundus,-a,-um verimli
fel, fellis n. öd, safra
felix,-icis mutlu
felleus,-a,-um safra ile ilgili

femina,-ae f. [bayan] dişi
femininus,-a,-um dişi
femoralis,-e uyluk kemiği ile ilgili
femur,-oris n. A. uyluk kemiği
fenum,-i n.=foenum
fere z. hemen hemen, takriben
-fer(us),-fera,-ferum taşıyan, getiren;
 bkz. s. 37
ferox,-ocis yabani, vahşi
ferratus,-a,-um demir içeren
ferrugineus,-a,-um pas rengi
ferrugo,-inis f. pas
ferrum,-i n. demir (Fe)
fertilis,-e verimli, fertil
fertilitas,-atis f. verimlilik
fervens,-ntis (kor halinde) sıcak
fervere, kor halinde olmak
fetalis,-e fetus (embriyon, cenin) ile ilgili
fetus,-us m. embriyon (cenin)
fiat, fiant bkz. *facere*
fibra,-ae f. lif
fibrinus,-a,-um ateş ile ilgili, ateşe karşı kullanılan
fibrosus,-a,-um dokusu çok lifli
fibula,-ae f. A. fibula, kamaş kemik (bacak iskeletinin bir kemiği)
-ficatio,-onis f. yapılma, gelişme, örn. bkz. *ossificatio*
fictile,-is n. † toprak vazo
ficus,-i f. incir ağacı
-ficus,-a,-um yapan
-fidus,-a,-um bkz. *fissus*
figura,-ae f. endam, şekil, Geom. cisim
filamentum,-i n. [tel, lif] B. filament, stamenin sap kısmı
filamentosus,-a,-um [(çok) lifli veya filamentli] filamentlerden veya liflerden meydana gelmiş; ipliksi
filiformis,-e iplik şeklinde
filipendula,-ae f. [filum, pendulus: sarkık lifli]
filtrare süzmek
filtrum,-i n. süzgeç, filtre
filum,-i n. lif
fimbria,-ae f. saçak
fimbriatus,-a,-um saçaklı

finis,-is m. hudut, hedef, son
firmus,-a,-um sert, sağlam
fissura,-ae f. yarık
fissus,-a,-um [çatlamış] B. (yaprığın) çatlakları yaklaşık olarak ortaya kadar uzanan; bileşik sıfatlarda «-fidus,-a,-um» kullanılır, örn. *pennatifidus, palmatifidus*
fistula,-ae f. [boru] T. fistül (normalde bulunmayan ve vücut içindeki cehalet veya salgıyı başka bir yere akıtan kanal), B. iki ucu kapalı boru
fistulosus,-a,-um boru şeklinde
fit bkz. *facere*
fixus,-a,-um takılmış, sabit
flabellatus,-a,-um yelpaze biçiminde, yelpazemsi
flabellum,-i n. A. B. yelpaze
flaccidus,-a,-um soluk
flagellatus,-a,-um kamçılı
flagellatum,-i n. Z. kamçılı
flagellum,-i n. A. B. kamçı, kamçı şeklinde uzantı
flamma,-ae f. alev
flammeus,-a,-um ateş kırmızısı
flammula,-ae f. küçük alev
flavescens,-ntis sarımsı
flavidus,-a,-um = *flavus*
flavus,-a,-um sarı, sarımsak
flexibilis,-e [dönebilen, bükülebilen] B. esnek
flexio,-onis f. kendi üstüne bükülme,
flexor,-oris m. fleksiyon yapan, bükücü, katlıyan kas
flexuosus,-a,-um çok zikzaklı
flexura,-ae f. [eğilme yeri] A. dirsek
flexus,-us m. bükülme (öz. eklem için)
flora,-ae f. flora, bir bölgede yetişen bitkiler
floralis,-e çiçeğe ait
Florentia,-ae f. Floransa
florentinus,-a,-um Floransa yakınlarında yetişen
floribundus,-a,-um çiçeklenen
floridus,-a,-um çok çiçekli
-florus,-a,-um .... çiçekli; bkz. s. 36

flos, floris m. çiçek
flosculum,-i n. küçük çiçek
fluere akmak
fluidextractum,-i n. [sıvı ekstre] mayi hulâsa, T. K. seyyal hulâsa
fluidus,-a,-um sıvı, mayi (katı olmayan)
fluitans,-ntis akan suyun içinde duran
-fluus,-a,-um [akan]
focus,-i m. [ocak] Fiz. T. odak, fokus (T. hastalığın çıktığı yer)
foeniculum,-i n. rezene (bitki)
foenum,-i n. kuru ot
foetidus,-a,-um fena kokulu
foetor,-oris m. fena koku
foliaceus,-a,-um yaprağa benzer
foliaris,-e yaprak ile ilgili; yapraksı, yaprağa benzer; yaprağa sokulmuş veya eklenmiş
foliatus,-a,-um yapraklı, yaprak taşıyan
-foliatus,-a,-um bkz. bifoliatus, trifoliatus
foliolum,-i n. yaprakçık
foliosus,-a,-um (çok) yapraklı
folium,-i n. B. yaprak, Gal. varak (incecik madenî yaprak)
-folius,-a,-um ... -yapraklı; bkz. s. 35
folliculitis,-idis f. folikül iltihabı
folliculus,-i n. A B. folikül (B. bir karpelden yapılmış ve karpelin dikişi boyunca açılan meyva), T. çok küçük iç ve dış salgı bezi ve kesesi
fomentatio,-onis f. tedavi amacıyla sıcak bir sıvı ile ıslatılmış pansumanın uygulandığı
fomentum,-i n. pansuman
fomes, fomitis m. kav
fons, fontis m. memba, kaynak
fonticulus,-i m. A. bingıldak, fontanel
foramen,-inis n. delik
foraminifer,-fera,-ferum [delik taşıyan] delikli
foraminosus,-a,-um çok delikli
forma,-ae f. şekil, biçim
formatio,-onis f. şekil verme, şekillendirme
formica,-ae f. karınca
formicatio,-onis f. vücutta karıncalanma

-formis,-e ... şekilli, -e benzer; bkz. s. 43.
formula,-ae f. formül
fornicatus,-a,-um kubbeli
fornix,-icis m. kubbe, A. formiks, çıkmaz
fortis,-e cesur, kuvvetli
fortitudo,-inis f. cesaret
fossa,-ae f. [hendek] A. kemik üzerinde girinti halinde çukur, fossa
fossula,-ae f. A. küçük fossa
fovea,-ae f. çukur
foveatus,-a,-um çukurlu
foveola,-ae f. küçük çukur
fractio,-onis f. kırılma; (matematikte) kesir
fractura,-ae f. kırık, fraktür
fractus,-a,-um kırılmış
frag- kırma, kıran
fragaria,-ae f. çilek (bitki)
fragariodes,-is çilek bitkisine benzer
fragilis,-e kırılabilir, kırılır, gevrek
fragmentum,-i n. [bir şeyden kırılıp ayrılan parça] kısım, fragman
fragrans,-ntis güzel kokulu
frangere kırmak
fraxinus,-i f. dışbudak (bitki)
frenulum,-i n. [gemcik] A. sabit yerden hareketli yere doğru geçen bir mukoza zarı, frenulum
frenum,-i n. gem
fremitus,-us m. hırıltı, fremisman
frequens,-ntis sık sık olan; tk. frekans
fricare ovmak, oğmak
frictio,-onis f. friksiyon
frigidus,-a,-um soğuk
frigor (frigus),-oris m. soğuk
frondosus,-a,-um yaprak taşıyan, yapraklı, yaprak dolu
frons, frondis f. ağacın yaprakları
frons, frontis f. alın
frontalis,-e 1. alın ile ilgili 2. vücutun ön kısmı ile ilgili
fructifer,-fera,-ferum meyva taşıyan
fructus,-us m. meyva
frugilegus,-a,-um meyveleri toplayan
frustum,-i n. parça
frutescens,-ntis çalimsı

frutex,-icis m. çalı, funda, ağaççık
fruticans,-ntis çalimsı
fruticosus,-a,-um çalı, funda şeklinde
fuchsia,-ae f. küpe çiçeği (bitki)
fuga,-ae f. kaçış
fugax,-acis [kaçmaya eğilimli, kaçabilir,
 kaçan] B. çok çabuk ölen, düşen
 veya bozulan
fulgineus,-a,-um is karası
fulgor,-oris m. şimşek
fulgur,-oris n. = fulgor
fuligo,-inis f. is
fumans,-ntis gaz, buhar, duman çıkar-
 tan, dumanlı
fumaria,-ae f. şahtere (bitki)
fumeus,-a,-um = fumosus
fumigatio,-onis f. (dezenfektan) buhar
 veya dumanlara maruz bırakma
fumosus,-a,-um duman rengi(nde)
fumus,-i m. duman
funda,-ae f. sapan

fundiformis,-e sapan şeklinde
fundus,-i m. dip
fungicidus,-a,-um mantar öldürücü
fungiformis,-e mantar şeklinde
fungus,-i m. mantar
funiculus,-i m. [ipçik] A. (sinir sis-
 teminde, spermatik kordonda, gö-
 bek kordonunda) küçük ipsi bir
 oluşum, B. ovülü plasentaya bağ-
 liyan sap, funikulus
funus,-eris n. ip
furcatus,-a,-um çatal şeklinde
furor,-oris m. hiddet
furunculus,-i m. kan çıbanı (cf. carbuncu-
 lus)
furfur, furfuris m. kepek
fuscatus,-a,-um kahverengi
fuscus,-a,-um = fuscatus
fusiformis,-e iğ şeklinde
fuscus,-a,-um dökülmüş
fuscus,-i m. iğ

G

gae(o)- Gr. dünya, toprak; tk. coğrafya,
 jeoloji
galact(o)- Gr. süt
Galatia,-ae f. Ankara ve dolayları
galaticus,-a,-um Galatia'da yetişen
galeobdolon [Gr. gale- = gelincik (hay-
 van), kedi; bdolos = fena koku:
 toz haline getirilmiş yaprakları
 fena koku çıkartan]
galla,-ae f. mazi
Gallia,-ae f. Fransa
gallicus,-a,-um Fransa'da yetişen, Fran-
 sa'ya özgü
gallus,-i m. horoz
gam(o)- Gr. [evlenme] birleşme (cf.
 anemogamus); birleşik, bitişik (cf.
 gamopetalus)
gamopetalus,-a,-um = sympetalus
gamophobia,-ae f. evlilikten korkma

ganglion,-i n. gangliyon: 1. sinir hü-
 celerinin meydana getirdiği bir çeşit
 topluluk 2. lenf düğümü
gangliosus,-a,-um çok gangliyon taşı-
 yan
garganicus,-a,-um İtalya'nın Apulya böl-
 gesindeki Garganus dağlarında
 yetişen
gargarisma,-atis n. gargara ilacı
gaster, gastris f. mide (nadiren karın)
gast(e)r(o)- Gr. mide
gastricus,-a,-um mide ile ilgili
gastritis,-idis f. [mide iltihabı] mide
 bozukluğu, gastrit
gastrointestinalis,-e mide ve bağırsak-
 larla ilgili
gaudium,-i n. sevinç
geaster, geastri m. yeryıldızı (bitki)
gelatina,-ae f., gelatinum,-i n. jelatin

gelatinosus,-a,-um jelatinimsi, doku ve görünüş bakımından jelatine benzeyen
gelidus,-a,-um soğuk
gelu,-us n. buz tutması, don
geminatus,-a,-um çift
gemellus,-a,-um çift; ikizlerden biri olan
gemma,-ae f. konca, dal tomurcuğu
gemmifer,-fera,-ferum konca, dal tomurcuğu taşıyan
gen- Gr. gelişme; cins, aile, menşee
genesis,-is f. gelişme
genetica,-orum n. [gelişme ile ilgili olan bilimler] genetik
geniculatum z. diz şeklinde kıvrılmış tarzda, eklemli biçimde
geniculatus,-a,-um diz şeklinde kıvrılmış, eklemli
genitalis,-e cinsiyet organları ile ilgili
genitofemoralis,-e cinsiyet organları ve uyluk ile ilgili
genitoinguinalis,-e cinsiyet organları ve kasık ile ilgili
gentiana,-ae f. centiyane (bitki)
genu,-us n. diz
genuinus,-a,-um hakiki, gerçek
genus,-eris n. cins, nevi, (sistematikte) cins
ge(o)- Gr. = gaeo-
geographia,-ae f. [dünya tarifi] coğrafya
geologia,-ae f. [dünya bilimi] jeoloji
geometria,-ae f. [toprak ölçme bilimi geometri]¹
gephyr(o)- Gr. köprü
-ger,-gera,-gerum taşıyan, getiren, bkz. s. 37
geranium,-i n. turnagagası (bitki)
gerere getirmek, çıkarmak
geriatria,-ae f. [ger- = ihtiyar(lık) jatr-] ihtiyarlık hastalıkları bilimi
Germania,-ae f. Almanya
germanicus,-a,-um Almanya'da yetişen, Almanya'ya özgü
gibberosus,-a,-um = gibbosus
gibbosus,-a,-um şişkinleşmiş, kambur şeklinde tümsekli

gibbus,-a,-um = gibbosus
giganteus,-a,-um dev gibi büyük
gigant(o)- Gr. dev
gilvus,-a,-um koyu grimsi sarı
gingiva,-ae f. dişeti
gingivalis,-e dişetleri ile ilgili
gingivitis,-idis f. dişeti iltihabı
ginglymus,-i m. A. reze eklem, ginglymus
glabella,-ae f. A. kaş arası, glabella
glaber, glabra, glabrum [saçları dökülmüş] kılız, tüsüz, çıplak
glacialis,-e buz ile ilgili, buza benzer, buzlu
glacies,-ei f. buz
gladius,-a,-um kılıç şeklinde
gladiolus,-i m. [küçük kılıç] glayol (bitki)
gladius,-i m. kılıç
glandula,-ae f. B. salgı tüyü, A. bez, guddu
glandularis,-e guddu ile ilgili
glandulosus,-a,-um guddeler ile dolu, (çok) guddeli
glans, glandis f. B. palamut
glaucescens,-ntis mavimsi
glaucoma,-atis n. göziçi tansiyonunun yüksek olmasından ileri gelen hastalık, glokom
glaucus,-a,-um gri yeşil, çam gibi yeşil; (dokunulmamış meyva gibi) dummanlı tabakayla kaplı
globifer,-fera,-ferum [küre taşıyan]
globosus,-a,-um küre şeklinde
globularia,-ae f. [çiçekleri küçük küre şeklinde olan] türbit (bitki)
globulifer,-fera,-ferum [küçük küre taşıyan]
globulus,-i m. A. B. küçük küremsi cisim; **globulus vaginalis** Gal. = ovulum
globus,-i m. küre
glochidiatus,-a,-um [sakallarla donatılmış] B. sakal gibi tüylerle örtülü
glomeratus,-a,-um yumak şeklinde, yumaklaşmış

1) İlk defa arazi ölçmede kullanılmıştır.

glomerulosus,-a,-um yumakçıklı
glomerulum,-i n., glomerulus,-i m. [yumakçık] T. böbreklerin süzme fonksiyonu yapan damar yumakçığı, glomerül, B. bir involukrumla beraber kapitulum yıldızları
glomiformis,-e yumak biçiminde
glomus,-eris n. yumak
gloria,-ae f. ün
gloriosus,-a,-um ünlü
gloss(o)- Gr. dil
glossopharyngeus,-a,-um dil ve farenks ile ilgili
glossopodium,-i n. [dil şeklinde yaprak tabanı]
glott(o)- Gr. = glosso-
glotticus,-a,-um dil ile ilgili
gluconas,-atis m. glukonat
gluma,-ae f. graminelerde zarımsı brakte (bkz. bractea)
glumella,-ae f. graminelerde, spikula ekseninde, çiçekle beraber bulunan brakteol
glutaeus,-i m. kabaet, but
glutinosus,-a,-um zamklı, zamklı bir salgı ile örtülü
glycerinatus,-a,-um gliserin içeren
glycerinum,-i n. gliserin
glyc(o)- Gr. tatlı
glycophyllus,-a,-um tatlı yapraklı
glycosis,-is f. tatlı şeker, glikoz
glycy- Gr. = glyco-
glycyrrhiza,-ae f. [Gr. glycy-, rhiz-] meyan (bitki)
gomphosis,-is f. kakılmış eklem, gomfoz (örn. dişin alveol içindeki durumu)
gon- Gr. köşe; tk. poligon
gossypifolius,-a,-um yaprakları pamukgunki gibi
gossypium,-i n. B. Gal. pamuk
gracilis,-e narin, zarif
gradatim z. R. azar azar, tedricen
graecus,-a,-um Yunan, Yunanistan'da yetişen

gramen,-inis n. gramine
graminosus,-a,-um çok otlı
gramma,-atis n. gram
grandis,-e büyük
granifer,-fera,-ferum tane taşıyan
granularis,-e granüle şeklinde
granulatio,-onis f. granülasyon
granulatum,-i n. granül(den oluşan madde), çok küçük tanecik şeklinde madde
granulatus,-a,-um = granularis
granulosus,-a,-um (çok) granüllü
granulum,-i n. [tanecik] granül
granum,-i n. tane
graph-,graphia Gr. yazma, yazı, tarif, anlatma; tk. grafik, grafoloji
graphologia,-ae f. [yazı bilimi] grafoloji
gratis z. bedava
gratus,-a,-um minnettar; hoş
gravedo,-inis f. nezle
graveolens,-ntis çok kokulu
gravida,-ae f. gebe kadın; **gravida I.** = primigravida; **garvida II.** = secundigravida
graviditas,-atis f. gebelik, gravidite
gravidus,-a,-um gebe
gravis,-e ağır
gravitas,-atis f. ağırlık
grex, gregis m. sürü, küme, B. tür veya hibrid grubu
griseus,-a,-um gri
grossularius,-a,-um ham incire benzer
grossulus,-i m. ham incir
grossus,-a,-um kaba, hantal
gubernaculum,-i n. [yöneten şey, gemi dümeni]
gummi n. çm. zambak
gummosus,-a,-um zambak içeren, zamklı
gustatorius,-a,-um tada yardımcı, tat verici
gustus,-us m. tat duygusu
gutta,-ae f. damla R. kıs. gtt. damlalar
guttatim z. R. damla damla, damla halinde
guttur,-uris n. boğaz, gırtlak
gymn(o)- Gr. çıplak; tk. jimnastik'

1) Eski Yunanistan ve Roma'da kültürafizik mayosuz yapılandı.

gymnophobia,-ae f. çıplaklıktan korkma
gymnospermus,-a,-um tohumları açıkta olan
gynaeceum,-i n. ginekeum, çiçeğin dişi organlarının topluluğu; cf. androceum
gyn(aeco)- Gr. kadın; B. pistil
gynaecologia,-ae f. [kadın bilimi] kadın

hastalıkları bilimi, ginekoloji, jinekoloji

gynaecologicus,-a,-um kadın hastalıkları ile ilgili

gynaephobia,-ae f. kadın(lar)dan korkma

gynoecium,-i n. = gynaeceum

gypseus,-a,-um alçı gibi beyaz

gyratus,-a,-um = circinnatus

H

hab. bkz. habitare
habere sahip olmak
habitare ikâmet etmek, oturmak; **hab., habitat** [oturuyor] (bitkinin yetiştiği yeri gösteriyor)
habitus,-us m. vücudun dış görünüşü
hadro- Gr. kaba, kuvvetli
hadrocentricus,-a,-um [kuvvetli kısmı ortada bulunan] B. ksilemi ortada bulunan
haematicus,-a,-um T. kan ile ilgili
haematiticus,-a,-um kan kırmızısı
haem(ato)- Gr. = aem-
haematoma,-atis n. [kan kesmesi] damarın vücut içinde kopması nedeniyle meydana gelen kan toplanması
haematophobia,-ae f. kandan korkma
haematuria,-ae f. idrarda kan bulunması, hematüri
haem(o)- Gr. = aem-
haemocatharticus,-a,-um † kan temizleyici
haemophilia,-ae f. [kanamayı sevme] kanın pıhtılaşmaması (anneden gelen ve erkek çocukta görülen ve kan pıhtılaşma faktörü noksanlığından dolayı kanın durması), hemofili
haemophthalmus,-i m. gözde kanama, gözün kanlanması

haemorrhagia,-ae f. [Gr. haemorrhag-] kanama, hemoraji

haemorrhoidalis,-e kalın bağırsak ile ilgili

haemorrhoides,-um m. basur, hemoroid

haemostaticum,-i n. hemostatik ilaç

haemostaticus,-a,-um kan(ama) dindirici, hemostatik

Haemus,-i m. Balkan dağları

haerere asılı bulunmak

halensis,-e Halep yakınlarında yetişen

Halicarnasus,-i f. Bodrum

halimifolius,-a,-um yaprakları karapazının gibi

halimus,-i m. karapazının (bir bitki) eski ismi

hallux,-ucis m. ayak başparmağı

hama- Gr. aynı zamanda, beraber

hamamelis,-idis f. cadıfındığı, hamamelis (bitki)

hamatus,-a,-um çengel şeklinde

hamulus,-a,-um A. çengelcik

hamus,-i m. çengel, kanca, olta

hapax z. Gr. bir defa

hapaxanthus,-a,-um bir tek defa çiçeklenen; cf. monocarpus

haplo- Gr. tek, basit

haploideus,-a,-um tek, haploid; bkz. -ploideus

haplophysis,-is f. [gelişmenin tekli fazı] haplofaz, bir canlının gelişmesinde nukleus'un haploid olduğu faz

hasta,-ae f. cirit
hastatus,-a,-um cirit ucu şeklinde, yaprağın tabanındaki loplardan birden genişleyerek orta eksenden uzaklaşmış
haustorium,-i n. emeç, emici kök
hastrum,-i n. kalın bağırsağın boğumu
haustus,-us m. [yudum] içilecek ilaç
hebdomada,-ae f. hafta
hebephrenia,-ae f. [gençlikte bunama] şizofreninin bir şekli
hebeticus,-a,-um erginlik ile ilgili
hec(a)to(n)- Gr. yüz(sayı); tk. hektolitreye
hedera,-ae f. sarmaşık (bitki)
hederaceus,-a,-um sarmaşığa benzer
helianthus,-i m. [güneş çiçeği] ay çiçeği
helic(o)- Gr. salyangoz, helezon şekli; tk. helisel
heli(o)- Gr. güneş
helioscopius,-a,-um güneşe bakan
helium,-i n. helyum (He)
helix,-icis helisel
helleborus,-i m. noelgülü (bitki)
hellebrifolius,-a,-um yaprakları noelgülü'nünkü gibi
helmins, helminthis f. bir cins solucan; cf. anthelminthicum
helminthiasis,-is f. barsaklarda parazit bulunmasından dolayı hastalıklı hal, bağırsak kurtları hastalığı
helmintho- Gr. solucan
Helvetia,-ae f. İsviçre
helveticus,-a,-um İsviçre'de yetişen, İsviçre'ye ait
hemer- Gr. gün
hemeralopia,-ae f. [gündüz görme] gece körlüğü
hemeranthus,-a,-um gündüz çiçek açan
hemi- Gr. yarım; tk. hemiselüloz
hemigrania,-ae f. yarım baş ağrısı, migren, ekseriyetle başın bir tarafında sürekli ve şiddetli baş ağrısı
hemisphaera,-ae f. yarımküre, hemisfer
hemisphaericus,-a,-um yarımküre şeklinde
hemisphaerium,-i n. beynin yarım kürelerinden biri

hepar,-atis n. karaciğer
hepaticus,-a,-um karaciğer ile ilgili [karaciğer renginde] çok az sarıya bakan kahverengi
hepatitis,-idis f. karaciğer iltihabı
hept(a)- Gr. yedi
heptagonus,-a,-um yedi köşeli
heptapetalus,-a,-um yedi petalli
Heracles,-is m. Herkül
heracleum,-i n. [Herkül'e ait; Herkül tarafından tedavi amacıyla kullanılan bitki]
herba,-ae f. ot (otsu bitkinin topraküstü kısmı)
herbaceus,-a,-um otsu, zarımsı yapraklar gibi ince, yeşil ve hücreli
herbarium,-i n. kurutulmuş bitki koleksiyonu
Hercules,-is m. = Heracles
heri z. R. dün
hermaphroditus,-a,-um erdişi, hermafrodit
Hermes,-is m. Grek dininde ticaret ilâhi ve ilâhların habercisi
Hermus,-i m. Gediz nehri
hernia,-ae f. fitik, herni
heter(o)- Gr. diğer, çeşitli, farklı [örn. heteromorphus: çeşitli şekilli]
heterocarpus,-a,-um çeşitli meyvalı
heterogenus,-a,-um [menşei farklı] farklı, heterogen
heterolepis Gr. s. [çeşitli pullu]
heteromorphus,-a,-um farklı şekilli, çeşitli şekilli
heterophyllus,-a,-um çeşitli yapraklı, farklı yapraklı
hex(a)- Gr. altı; tk. heksan (altı karbonlu hidrokarbür)
hexagonus,-a,-um altı köşeli
hexandrus,-a,-um altı erkek organı olan, altı stamenli, heksandr
hiatus,-us m. adaleler arası yarık, çatlak (örn. doğumda bazı adalelerin birbirinden ayrılması)
hibernus,-a,-um kış ile ilgili
hibridus,-a,-um = hybridus
hydr(o)- Gr. ter
hidroticum,-i n. = diaphoreticum

illustris,-e [ışığın içinde bulunan] göz kamaştırıcı, göze çarpan; meşhur
im- bkz. in-
imago,-inis f. resim
imbecillus,-a,-um takatsız, kuvvetsiz, güçsüz
imber, imbris m. şiddetli yağmur
imberbis,-e [in-, barba: sakalsız] B. tüysüz
imbrex,-icis m. kiremit
imbricatus,-a,-um kiremit şeklinde dizili
immaturus,-a,-um olgunlaşmamış, olmamış, ham
immersus,-a,-um (içine) batırılmış
immobilis,-e kımıldanamaz, kımıldatılmaz; hareketsiz
immortalis,-e ölmez, ölümsüz
immutatus,-a,-um değişmemiş
imparipinnatus,-a,-um (pennat yaprak sapı) tek bir yaprakçık veya bir sülük ile biten
imperfectus,-a,-um tamamlanmamış
impetigo,-inis f. kaşıntılı kızarıklık
impetus,-us m. hücum
impiger, impigra, impigrum çalışkan
impressio,-onis f. başka bir oluşumun, bir kemik veya organın yüzeyinde meydana getirdiği çukur
imprimis z. her şeyden önce, özellikle
impurus,-a,-um temiz olmayan
imus,-a,-um en altta bulunan
in e. + Acc. içine
in e. + Abl. -de (yer), içinde (yer,vakit)
in-, 1 önünde il-, b, p, m. önünde im-, r önünde ir- 1. içe doğru hareket, içerisinde olma 2. -siz (yoksunluk), olumsuzluk (= Gr. a-, an-)
inaequalis,-e [eşit olmayan] B. (yaprığın) iki tarafı eşit olmayan
incanus,-a,-um grimsi beyaz; çok kısa ve sık tüylerle örtülü
incarnatus,-a,-um et renginde; etlenmiş, etrafında et gelişmiş
incisivus,-a,-um kesen, kesici
incisivus,-i m. kesici diş
incisura,-ae f. A. çentik
incisus,-a,-um derin kesik(ler)le (düzenli) bölünmüş

inclinatio,-onis f. eğilim
inclinatus,-a,-um eğilmiş
includens,-ntis saran
inclusus,-a,-um kapatılmış, sarılmış, mahsur kalmış
incompletus,-a,-um tam olmayan, tamamlanmamış
incretum,-i n. bir guddenin ya da başka organın, kan içine salgıladığı madde, iç salgı
incultus,-a,-um işlenmemiş, tımar edilmemiş (örn. bir arazi)
incus, incudis f. örs
indehiscens,-ntis açılmayan, yarılmayan
index,-icis m. 1. indeks (kitabın içindekiler); 2. indis, örn. kırılma indisi
India,-ae f. Hindistan
indicans,-ntis gösteren
indicatio,-onis f. hastalıkta uygun tedavi şeklini gösterme
indicus,-a,-um Hindistan'da yetişen, Hindistan'a özgü, Hint
indirectus,-a,-um [direkt olmayan] dolaylı, indirekt
individuum,-i n. [in-, dividere: bölünemeyen] fert, birey
indoctus,-a,-um okumamış
indoles,-is f. hüner, istidat, yetenek
indumentum,-i n. B. bitkiyi kaplayan her türlü (örtü tüyü, salgı tüyü, mumlu tabaka gibi) örtü
indusium,-i n. [peçe] B. eğrelti otunda spor kümelerini örten ince zar, örtü
industria,-ae f. gayret
inedia,-ae f. aç kalma, oruç
ineptus,-a,-um [in-, aptus] uygun olmayan
inermis,-e [in-, arma] silâhsız, B. diken-siz
inertia,-ae f. bir organın veya kasın işlemez hale gelmiş olması, örn. inertia uteri
infans,-ntis m. f. çocuk
infantilis,-e çocuğa özgü, çocuğa uygun
infectio,-onis f. bulaşma, enfeksiyon
infectorius,-a,-um boya veren, boyacı tarafından kullanılan

inferior,-ius Comp. (daha) altta bulunan

inferus,-a,-um altta, aşağıda bulunan

inficere bulaştırmak, zehirlemek

infirmus,-a,-um en altta bulunan

infirmas,-atis f. takatsızlık, güçsüzlük

infirmus,-a,-um takatsız, zayıf, güçsüz

inflammatio,-onis f. iltihap

inflatus,-a,-um [hava ile] şişmiş

inflexus,-a,-um (birdenbire) içeriye doğru dönmüş

inflorescentia,-ae f. çiçek durumu, infloresans

influenza,-ae f. grip

informis,-e biçimsiz, şekilsiz

infra e. + Acc. -in altında, -den az

infra- altta; tk. infraruj (dalga boyu kırmızının altında olan)

infraclavicularis,-e köprücük kemiğinin altında bulunan

infractus,-a,-um B. = inflexus

infranodalis,-e bir nodus'un altında bulunan

infraorbitalis,-e göz çukurunun altında bulunan

infrascapularis,-e kürek kemiğinin altında bulunan

infrasternalis,-e sternum'un altında bulunan, bkz. sternum

infratemporalis,-e şakağın altında bulunan

infundibularis,-e huni şeklinde

infundibuliformis,-e = infundibularis

infundibulum,-i n. huni

infusum,-i n., R. kıs. **inf.** infüzyon

ingens,-ntis iri, cesim

inguen, inguinis n. kasık

inguinalis,-e kasık ile ilgili

inhalatio,-onis f. inhalasyon (nefes yoluyla ilaç alma)

inhibere [engel olmak] inhibe etmek, yavaşlatmak

inhibitio,-onis f. frenleme, inhibisyon, tesirini azaltma

initium,-i, n. başlangıç

injectabile,-is n. enjektabl (enjekte edilen) ilaç

injectabilis,-e enjekte edilebilen

injectio,-onis f., R. kıs. **inj.**, **inject.** enjeksiyon

injecere [içeriye atmak] şırınga etmek, enjekte etmek

innatus,-a,-um 1. irsi, yaradılıştan var olan 2. bir şeyin ucuna yapışık

inodorus,-a,-um kokusuz

insanabilis,-e tedavi edilemez

insecticidum,-i n. böcek öldürücü ilaç, insektisit

insecticidus,-a,-um böcek öldüren

inseminatio,-onis f. 1. tohumlama 2. yapay tohumlama 3. bir spermium'un, ovum'un içine girmesi

insertus,-a,-um içeriye sokulmuş

insipidus,-a,-um tatsız, tadı olmayan

insiticius,-a,-um (meyva ağaçlarında) aşılınmış

insomnia,-ae f. uykusuzluk

inspiratio,-onis f. nefes alma

inspissatio,-onis f. yoğunlaştırılma

inspissatus,-a,-um yoğunlaştırılmış

insufflatio,-onis f. yapay solunum

insula,-ae f. ada

insulina,-ae f., **insulinum,-i** n. ensülin (insülin)

insuper z. bundan başka

integer, integra, integrum tam

integumentum,-i n. A. vücudu örten lifli bir doku, B. ovülün dış örtüsü

inter e. + Acc. -in arasın(d)a

inter- arası

interclavicularis,-e köprücük kemikleri arasında bulunan

intercostalis,-e kaburgalar arasında bulunan

interdictus,-a,-um yasaklanmış, yasak edilmiş

interdum z. bazan

interior,-ius Comp. (daha) içte bulunan

interlobaris,-e loplarda bulunan

intermedius,-a,-um arada bulunan, ortada bulunan

internationalis,-e milletlerarası, uluslararası

internum,-i n. içeriden (dahilen) kullanılan; içerde bulunan

interradicularis,-e kökler arasında bulunan

Matricaria chamamilla bkz. chamomilla
matronalis,-e yaşlı hanımla ilgili
maturitas,-atis f. olgunluk
maturus,-a,-um olgun
matutinus,-a,-um sabah ile ilgili, sabah-
 leyin görünen, B. öğleden evvel
 çiçek açan
maurus,-i m. berberî (kuzey Afrika
 Arabî)
mays, maydis, f. mısır bitkisinden
 (*Zea mays*) elde edilen bir drog
 (*Stylus Maydis*)
maxilla,-ae f. üst çene
maxillaris,-e üst çeneye ait
maximus,-a,-um (magnus'tan Sup.) en
 büyük
meatus,-us m. A. yol
medialis,-e vücudun orta çizgisine yakın
 bulunan
madianus,-a,-um ortada bulunan, A. göv-
 denin tam ortasından ve önden
 arkaya dikey olarak geçen plân
 ile ilgili
medicamentum,-i n. ilaç
medicatus,-a,-um ilaç içeren, tıbbî
medicine,-ae f. 1. tıp, hekimlik 2. ilaç
medicinalis,-e tıpta kullanılan, tıbbî
medicus,-a,-um tıbbî
medicus,-i m. hekim, doktor
mediocris,-e orta büyüklükte, orta ka-
 litede
mediterraneus,-a,-um Akdeniz ile ilgili
medius,-a,-um ortada bulunan, orta
medulla,-ae f. ilik ; **medulla spinalis** o-
 murilik
medullaris,-e ilik ile ilgili, ilik yapısında
 olan
medusa,-ae f. Z. denizanası, medusa
 (hayvan)
meg(a)- Gr = macro-; tk. megafon
megal(o)- Gr. = macro-
megalomania,-ae f. büyüklük tutkusu
megalophyllus,-a,-um büyük yapraklı
megalopsia,-ae f. normalden büyük gör-
 me
megastigmus,-a,-um stigmatı büyük
mei- Gr. Comp. (daha) küçük, daha az

meiacanthus,-a,-um küçük dikenli
meifolius,-a,-um [daha küçük yapraklı]
 küçük yapraklı
meiosis,-is f. [küçülme] Z. bölünerek
 çoğalma, meyozis
mel, mellis n. bal
mela- Gr. siyah
mela-leucus,-a,-um siyah-beyaz
melancholia,-ae f. [safranın siyah oluşu]
 T. mantal depresyon, melankoli
melandinaceus,-a,-um yel değirmenin
 kolunun şekli
melaninum,-i n. siyah veya koyu kah-
 verengi pigment
mela(no)- Gr. = mela-
melanospermus,-a,-um tohumları siyah
 olan
melior,-ius (bonus'tan Comp.) daha iyi
melissa,-ae f. [Gr. arı] oğulotu, melisa
 (bitki)
melit(o)- Gr. bal
mellificus,-a,-um bal yapıcı
mellit(us)-a,-um ballı, bal gibi tatlı
melo,-onis m. [Gr. mel- = elma] ka-
 vun
meloniformis,-e kavun biçiminde
membrana,-ae f. A. B. zar, membran
membranaceus,-a,-um zarımsı, ince ve
 yarı geçirgen dokulu
memoria,-ae f. hafıza, bellek
meninges,-um f. beyin ve omurilik boş-
 luklarını döşeyen zarlar
meningicus,-a,-um meninks ile ilgili bkz.
 meninx
meningitis,-idis f. beyin zarı ve omurilik
 zarı iltihabı
meningoencephalitis,-idis f. beyin ve
 beyin zarlarının iltihabı, menen-
 goansefalit
meninx,-ingis f. beyin ve omurilik zarı,
 meninks
meniscus,-i m. [küçük ay] A. bazı
 eklemlerde bulunan ay şeklinde
 kırıldak levha
mens, mentis f. akıl
menses,-(i)um m. aybaşı (ginekolojide)
mensis,-is m. ay
menstrualis,-e ay ile ilgili; aybaşı ile
 ilgili

- hasta,-ae f.** cirit
hastatus,-a,-um cirit ucu şeklinde, yaprağın tabanındaki loplardan birden genişleyerek orta eksenden uzaklaşmış
haustorium,-i n. emeç, emici kök
hastrum,-i n. kalın bağırsağın boğumu
haustus,-us m. [yudum] içilecek ilaç
hebdomada,-ae f. hafta
hebephrenia,-ae f. [gençlikte bunama] şizofreninin bir şekli
hebeticus,-a,-um erginlik ile ilgili
hec(a)to(n)- Gr. yüz(sayı); tk. hektolitreye
hedera,-ae f. sarmaşık (bitki)
hederaceus,-a,-um sarmaşığa benzer
helianthus,-i m. [güneş çiçeği] ay çiçeği
helic(o)- Gr. salyangoz, helezon şekli; tk. helisel
heli(o)- Gr. güneş
helioscopius,-a,-um güneşe bakan
helium,-i n. helyum (He)
helix,-icis helisel
helleborus,-i m. noelgülü (bitki)
hellebrifolius,-a,-um yaprakları noelgülü'nünkü gibi
helmins, helminthis f. bir cins solucan; cf. anthelminthicum
helminthiasis,-is f. barsaklarda parazit bulunmasından dolayı hastalıklı hal, bağırsak kurtları hastalığı
helmintho- Gr. solucan
Helvetia,-ae f. İsviçre
helveticus,-a,-um İsviçre'de yetişen, İsviçre'ye ait
hemer- Gr. gün
hemeralopia,-ae f. [gündüz görme] gece körlüğü
hemeranthus,-a,-um gündüz çiçek açan
hemi- Gr. yarım; tk. hemiselüloz
hemicrania,-ae f. yarım baş ağrısı, migren, ekseriyetle başın bir tarafında sürekli ve şiddetli baş ağrısı
hemisphaera,-ae f. yarımküre, hemisfer
hemisphaericus,-a,-um yarımküre şeklinde
hemisphaerium,-i n. beynin yarım kürelerinden biri
hepar,-atis n. karaciğer
hepaticus,-a,-um karaciğer ile ilgili [karaciğer renginde] çok az sarıya bakan kahverengi
hepatitis,-idis f. karaciğer iltihabı
hept(a)- Gr. yedi
heptagonus,-a,-um yedi köşeli
heptapetalus,-a,-um yedi petalli
Heracles,-is m. Herkül
heracleum,-i n. [Herkül'e ait; Herkül tarafından tedavi amacıyla kullanılan bitki]
herba,-ae f. ot (otsu bitkinin topraküstü kısmı)
herbaceus,-a,-um otsu, zarımsı yapraklar gibi ince, yeşil ve hücreli
herbarium,-i n. kurutulmuş bitki koleksiyonu
Hercules,-is m. = Heracles
heri z. R. dün
hermaphroditus,-a,-um erdişi, hermafrodit
Hermes,-is m. Grek dininde ticaret ilâhi ve ilâhların habercisi
Hermus,-i m. Gediz nehri
hernia,-ae f. fıtık, herni
heter(o)- Gr. diğer, çeşitli, farklı [örn. heteromorphus: çeşitli şekilli]
heterocarpus,-a,-um çeşitli meyvalı
heterogenus,-a,-um [menşei farklı] farklı, heterogen
heterolepis Gr. s. [çeşitli pullu]
heteromorphus,-a,-um farklı şekilli, çeşitli şekilli
heterophyllus,-a,-um çeşitli yapraklı, farklı yapraklı
hex(a)- Gr. altı; tk. heksan (altı karbonlu hidrokarbür)
hexagonus,-a,-um altı köşeli
hexandrus,-a,-um altı erkek organı olan, altı stamenli, heksandr
hiatus,-us m. adaleler arası yarık, çatlak (örn. doğumda bazı adalelerin birbirinden ayrılması)
hibernus,-a,-um kış ile ilgili
hibridus,-a,-um = hybridus
hidr(o)- Gr. ter
hidroticum,-i n. = diaphoreticum

hidroticus,-a,-um = diaphoreticus
hiemalis,-e kış ile ilgili, kışın çiçek açan
hiems, hiemis f. kış
hiero- Gr. kutsal
hilum,-i z. [göbek] B. hilum (funiculus-un ovül ile birleştiği yer; nişastanın oluşum merkezi)
hinc z. buradan; **hinc inde** buradan da oradan da, her taraftan
hippo- Gr. at; tk. hipodrom
hippocampus,-i m. Z. denizaygırı, A. beynin bir kısmı
hippocastanum,-i n. atkestanesi (bitki)
hippopotamus,-i m. su aygırı, hippopotam
hirci,-orum m. (= barbula hirci) A. koltuk(altı) kılları
hircus,-i m. keçinin erkeği
hirsutus,-a,-um kılları sert ve dik, fakat baticı değil
hirtus,-a,-um kısa kıllı, kılları kısa sert
hirudo,-inis f. Z. sülük
Hispania,-ae f. İspanya
hispanicus,-a,-um İspanya'ya ait, İspanya'da yetişen, bulunan
hispidus,-a,-um (domuz kılı gibi) kılları uzun-sert ve bazan baticı
hist(o)- Gr. doku
histologia,-ae f. doku bilimi, histoloji
histolysis,-is f. doku erimesi, histoliz
histolyticus,-a,-um doku eritici
hodie z. bugün
holo- Gr. tam; tk. holozit
holocrinus,-a,-um [tamamiyle ayıran]
holosericeus,-a,-um B. ince ipeksi tüylerle kaplanmış
homo,-inis m. insan
homocellularis,-e benzer hücreli, eş-hücreli
homogenus,-a,-um kökeni aynı olan, homogen, homojen
homo(io)- Gr. benzer, eşit, aynı
homologus,-a,-um eş anlamda, eşit, homolog
homotropus,-a,-um [aynı yöne dönmüş]
hoplo- Gr. silâh
hora,-ae f. saat; vakit
hordeolum,-i n. T. (gözde) arpacık, blepharitis'in (bkz. blepharitis) bir şekli

hordeum,-i n. arpa (bitki)
horizontalis,-e yatay
hortensis,-e bahçelerde yetişen
hortus,-i m. bahçe
hostis,-is m. düşman
humanus,-a,-um insan ile ilgili
humeralis,-e pazı kemiği ile ilgili
humerus,-i m. pazı kemiği
humidus,-a,-um rutubetli
humifusus,-a,-um = procumbens
humilis,-e alçak
(h)umor,-oris m. rutubet
hyalinus,-a,-um cam gibi renksiz ve şeffaf (geçirgen)
hybridus,-a,-um çaprazlamayla meydana gelmiş, melez, hibrit
hydrargyrum,-i n. civa (Hg)
hydrastis,-is f. hidrastis (bitki)
hydratus,-a,-um K. su içeren
hydr(o)- Gr. su
hydrogenatus,-a,-um hidrojenlenmiş
hydrogenium,-i n. hidrojen (H)
hydrolysis,-is f. [eriterek birbirinden ayırma] su ile ayırma, hidroliz
hydrogamus,-a,-um B. polenleri su aracılığıyla taşınarak tozlaşan
hydrophilus,-a,-um suyu seven, hidrofil
hydrophobia,-ae f. sudan korkma
hydrophobus,-a,-um sudan çekinen
hydrops,-opis m. dokuda veya bedenin her hangi bir boşluğunda su toplanması; **hydrops peritonei** = ascites
hygr(o)- Gr. yaş, ıslak, nem(li)
hygrophilus,-a,-um [rutubeti seven] rutubetli yerde yaşayan
hygrophobia,-ae f. rutubetten, ıslaklıktan korkma
hygroscopicus,-a,-um [neme bakan] nem çekici, nemlenen
hymen,-inis n. kızlık zarı
hyoscyamus,-i m. banotu
hyparterialis,-e arterin altında bulunan
hyper- Gr. üst(ünde), (normalden) fazla tk. hiperbol
hyperemesis,-is f. aşırı derecede kusma
hypericum,-i n. binbirdelikotu
hypertonicus,-a,-um yüksek basınçlı, osmotik

hypertrophia,-ae f. T. hipertrofi: 1. tümöral olmayan aşırı büyüme 2. doku elemanlarının sayıca değil boyca büyümesi 3. artan fonksiyona bir cevap olarak bazı organların büyümesi

hyph- Gr. = hypo-

hypn(o) - Gr. uyku; tk. ipnotizma

hypnoticum,-i n. uyku ilâcı

hypnoticus,-a,-um uyku ile ilgili, uyutucu

hyp(o)- sesli harf önünde **hyph-** Gr. alt (ında), aşağı; (normalden) az; tk. hipotansiyon, hipotonik

hypocholia,-ae f. mide usaresi salgısının noksanlığı, hipokoli

hypochondrium,-i n. epigastrium'un yanında bulunan üstkarın bölgesi, geğrek, hipokondr(iyum)

hypocotyledon,-onis f. [kotiledon altında bulunan] bitki taslığında sapçık

hypodermicus,-a,-um altderi tabakası ile ilgili

hypogaeus,-a,-um = subterraneus

hypogastricus,-a,-um midenin altında bulunan

hypogastrium,-i n. alt karın, karnın en alt bölgesi, hipogastr(iyum)

hypoglossus,-a,-um dilin altında bulunan

hypogynus,-a,-um B. ovaryumun altında bulunan

hypoleucus,-a,-um alt tarafı beyaz

hypophosphis,-itis m. hipofosfit

hypophysis,-is f. hipofiz (beynin tabanında bulunan ve hayat için en önemli fonksiyonlara etkili salgıları düzenleyen bez)

hypopithys s. Gr. Pinus (çam) altında yetişen

hyposmia,-ae f. koku alma duyusunun azalması

hypotrophia,-ae f. bazı hücre ve dokuların beslenme yetersizliği sonucu fonksiyonunu ve gelişimini kaybetmesi, hipotrofi

hypsiphobia,-ae f. yükseklikten korkma

-iacus,-a,-um yer gösterir bkz. s. 49
ibi z. orada

ibidem z. aynı yerde

ichthy(o)- Gr. balık

-icius,-a,-um bir eylemin sonucunu ifade eder; bkz. s. 33

Iconium,-i n. Konya ve çevresi

icterus,-i m. sarılık (hastalık)

ictus,-us m. felç

-icus,-a,-um ilgi ifade eder; bkz. s. 33 ve 49

-id- Gr. resim, şekil, biçim

-ides,-is = -ideus

i. e. bkz. id est

id est, kıs. i.e. yani

-ideus,-a,-um Gr. benzerlik ifade eder; bkz. s. 36

idio- özel, has, hususi

idoneus,-a,-um uygun

-idus,-a,-um bir hali ifade eder; bkz. s. 34

ignavia,-ae f. meşgalesizlik, işsizlik, tembellik

igneus,-a,-um = flammeus

ignis,-is m. ateş

ignotus,-a,-um bilinmeyen, meçhul

il- bkz. in-

ile, **ilis n.** böğür

ileum,-i n. ince bağırsağın alt kısmı

ileus,-u m. bağırsak boğulması, düğüm-
lenmesi

illegitimus,-a,-um [in-, lex] yasaya uymayan, kanunun aksine olan

illico z. R. hemen

illuſtris,-e [iſığın içinde bulunan] göz kamaſtıran, göze çarpan; meſhur
im- bkz. in-
imago,-inis f. reſim
imbecillus,-a,-um takatsız, kuvvetsiz, güçsüz
imber, imbris m. ſiddetli yağmur
imberbis,-e [in-, barba: sakalsız] B. tüysüz
imbrex,-icis m. kiremit
imbricatus,-a,-um kiremit ſeklinde dizili
immaturus,-a,-um olgunlaſmamıſ, olmamıſ, ham
immersus,-a,-um (içine) batırılmıſ
immobilis,-e kımıldanamaz, kımıldatılmaz; hareketsiz
immortalis,-e ölmez, ölümsüz
immutatus,-a,-um deęiſmemiſ
imparipinnatus,-a,-um (pennat yaprak sapı) tek bir yaprakçık veya bir sülük ile biten
imperfectus,-a,-um tamamlanmamıſ
impetigo,-inis f. kaſıntılı kızarıklık
impetus,-us m. hücum
impiger, impigra, impigrum çalıſkan
impressio,-onis f. baſka bir oluſumun, bir kemik veya organın yüzeyinde meydana getirdiği çukur
imprimis z. her ſeyden önce, özellikle
impurus,-a,-um temiz olmayan
imus,-a,-um en alta bulunan
in e. + Acc. içine
in e. + Abl. -de (yer), içinde (yer,vakit)
in-, 1 önünde il-, b, p, m. önünde im-, r önünde ir- 1. içe doğru hareket, içerisinde olma 2. -siz (yoksunluk), olumsuzluk (= Gr. a-, an-)
inaequalis,-e [eſit olmıyan] B. (yaprağın) iki tarafı eſit olmayan
incanus,-a,-um grimsi beyaz; çok kısa ve sık tüylerle örtülü
incarnatus,-a,-um et renginde; etlenmiſ, etrafında et geliſmiſ
incisivus,-a,-um kesen, kesici
incisivus,-i m. kesici diſ
incisura,-ae f. A. çentik
incisus,-a,-um derin kesik(ler)le (düzenli) bölünmüſ

inclinatio,-onis f. eğilim
inclinatus,-a,-um eğilmiſ
includens,-ntis saran
inclusus,-a,-um kapatılmıſ, sarılmıſ, mahsur kalmıſ
incompletus,-a,-um tam olmayan, tamamlanmamıſ
incretum,-i n. bir guddenin ya da baſka organın, kan içine salgıladığı madde, iç salgı
incultus,-a,-um iſlenmemiſ, tımar edilmemiſ (örn. bir arazi)
incus, incudis f. örs
indehiscens,-ntis açılmıyan, yarılmıyan
index,-icis m. 1. indeks (kitabın içindekiler); 2. indis, örn. kırılma indisi
India,-ae f. Hindistan
indicans,-ntis gösteren
indicatio,-onis f. hastalıkta uygun tedavi ſeklini gösterme
indicus,-a,-um Hindistan'da yetiſen, Hindistan'a özgü, Hint
indirectus,-a,-um [direkt olmayan] dolaylı, indirekt
individuum,-i n. [in-, dividere: bölünemeyen] fert, birey
indoctus,-a,-um okumamıſ
indoles,-is f. hüner, istidat, yetenek
indumentum,-i n. B. bitkiyi kaplıyan her türlü (örtü tüyü, salgı tüyü, mumlu tabaka gibi) örtü
indusium,-i n. [peçe] B. eğrelti otunda spor kümelerini örten ince zar, örtü
industria,-ae f. gayret
inedia,-ae f. aç kalma, oruç
ineptus,-a,-um [in-, aptus] uygun olmayan
inermis,-e [in-, arma] silâhsız, B. diken-siz
inertia,-ae f. bir organın veya kasın iſlemez hale gelmiſ olması, örn. inertia uteri
infans,-ntis m. f. çocuk
infantilis,-e çocuğa özgü, çocuğa uygun
infectio,-onis f. bulaſma, enfeksiyon
infectorius,-a,-um boya veren, boyacı tarafından kullanılan

inferior,-ius Comp. (daha) altta bulunan

inferus,-a,-um altta, aşağıda bulunan

inficere bulaştırmak, zehirlemek

infimus,-a,-um en altta bulunan

infirmas,-atis f. takatsızlık, güçsüzlük

infirmus,-a,-um takatsız, zayıf, güçsüz

inflammatio,-onis f. iltihap

inflatus,-a,-um [hava ile] şişmiş

inflexus,-a,-um (birdenbire) içeriye doğru dönmüş

inflorescentia,-ae f. çiçek durumu, infloresans

influenza,-ae f. grip

informis,-e biçimsiz, şekilsiz

infra e. + Acc. -in altında, -den az

infra- altta; tk. infraruj (dalga boyu kırmızının altında olan)

infraclavicularis,-e köprücük kemiğinin altında bulunan

infractus,-a,-um B. = inflexus

infrnodalis,-e bir nodus'un altında bulunan

infraorbitalis,-e göz çukurunun altında bulunan

infrascapularis,-e kürek kemiğinin altında bulunan

infrasternalis,-e sternum'un altında bulunan, bkz. sternum

infratemporalis,-e şakağın altında bulunan

infundibularis,-e huni şeklinde

infundibuliformis,-e = infundibularis

infundibulum,-i n. huni

infusum,-i n., R. kıs. **inf.** infüsyon

ingens,-ntis iri, cesim

inguen, inguinis n. kasık

inguinalis,-e kasık ile ilgili

inhalatio,-onis f. inhalasyon (nefes yoluyla ilaç alma)

inhibere [engel olmak] inhibe etmek, yavaşlatmak

inhibitio,-onis f. frenleme, inhibisyon, tesirini azaltma

initium,-i, n. başlangıç

injectabile,-is n. enjektabl (enjekte edilen) ilaç

injectabilis,-e enjekte edilebilen

injectio,-onis f., R. kıs. **inj.**, **inject.** enjeksiyon

injjicere [içeriye atmak] şırınga etmek, enjekte etmek

innatus,-a,-um 1. irsi, yaradılıştan var olan 2. bir şeyin ucuna yapışık

inodorus,-a,-um kokusuz

insanabilis,-e tedavi edilemez

insecticidum,-i n. böcek öldürücü ilaç, insektisit

insecticidus,-a,-um böcek öldüren

inseminatio,-onis f. 1. tohumlama 2. yapay tohumlama 3. bir spermium'un, ovum'un içine girmesi

insertus,-a,-um içeriye sokulmuş

insipidus,-a,-um tatsız, tadı olmayan

insiticius,-a,-um (meyva ağaçlarında) aşılantmış

insomnia,-ae f. uykusuzluk

inspiratio,-onis f. nefes alma

inspissatio,-onis f. yoğunlaştırılma

inspissatus,-a,-um yoğunlaştırılmış

insufflatio,-onis f. yapay solunum

insula,-ae f. ada

insulina,-ae f., **insulinum,-i** n. ensülin (insülin)

insuper z. bundan başka

integer, integra, integrum tam

integumentum,-i n. A. vücudu örten lifli bir doku, B. ovülün dış örtüsü

inter e. + Acc. -in arası(n)d(a)

inter- arası

interclavicularis,-e köprücük kemikleri arasında bulunan

intercostalis,-e kaburgalar arasında bulunan

interdictus,-a,-um yasaklanmış, yasak edilmiş

interdum z. bazan

interior,-ius Comp. (daha) içte bulunan

interlobaris,-e loplarda bulunan

intermedius,-a,-um arada bulunan, ortada bulunan

internationalis,-e milletlerarası, uluslararası

internum,-i n. içeriden (dahilen) kullanılan; içerde bulunan

interradicularis,-e kökler arasında bulunan

interruptio-onis f. inkıta, kesilme, arası kesilme
interruptus,-a,-um fasıla verilmiş, arası kesilmiş; bkz. interrupte pinnatus
interstitium,-i n. aralık, mesafe
intervallum,-i n. aralık
interventricularis,-e ventriküller arasında bulunan
intestinalis,-e bağırsak kanalına özgü
intestinum,-i n. bağırsak; **intestinum jejunum** = jejunum
intestinus,-a,-um bir şeyin içinde bulunan, iç
intra e. + Acc. içinde, esnasında
intra- içeri(de); tk. intravenöz
intraalveolaris,-e alveoller içinde bulunan
intramolecularis,-e molekül içinde
intramuscularis,-e adale içine
intricatus,-a,-um birbiriyle çok karışmış
intr(o)- içeriye doğru
introcurvus,-a,-um = inflexus
introflexus,-a,-um = inflexus
introitus,-a,-um giriş (yeri)
intromissio,-onis f. [içeriye sokma]
introrsus,-a,-um [intro-, versus] içeriye doğru, içeriye dönmüş, içe bakan
intus z. iç taraf(t)a
-inus,-a,-um ilgi veya hal; benzerlik veya şekil ifade eder bkz. s. 34 ve 49
inversus,-a,-um ters
involuteum,-i n. çiçek durumunda ikinci derecede bir yer işgal eden bir involukrum, involusel
involutum,-i n. aynı noçus'ta çevrel olarak dizilmiş braktelerin oluşturduğu halka, involukrum
involutus,-a,-um (her iki) kenarı içe doğru kıvrılmış
Ionia,-ae f. Gediz nehri ile Bodrum arasında - İzmir - Söke çevresi

ionius,-a,-um Ionia'da yetişen
ir- bkz. in-
ira,-ae f. öfke
iracundus,-a,-um kızgın, öfkeli
iridicus,-a,-um gözün iris'i ile ilgili
iridiodes,-is İris'e (süsençeğine) benzer
iris,-idis f. A. iris (gözde pigment tabakası), B. iris, süsen (bitki)
iritis,-idis f. iris iltihabı
irradiatio,-onis f. [bir şeyin içerisine doğru ışın gönderme]
irregularis,-e kural dışı, kurala aykırı, düzensiz
irritans,-ntis tahriş edici, muharriş, iritan (dalama yapan)
irritatio,-onis f. tahriş, dalama
Isauria,-ae f. Pisidia ile Cilicia arasında kalan (Beyşehir'den Alanya'ya doğru uzanan) alan
isauricus,-a,-um Isauria'da yetişen
islandicus,-a,-um İslanda'da yetişen
iso- Gr. eşit
isodiametricus,-a,-um çapları eşit olan
isomerus,-a,-um [Gr. iso-, mer-] kısımları eşit olan, izomer
isothermus,-a,-um eşit sıcaklıkta olan
isthmicus,-a,-um isthmus ile ilgili
isthmus,-i m [Cgr. berzah, kıstak] A. iki organın arasındaki dar boğum veya boğaz
ita şöyle
iter, itineris n. yol
iterare R. tekrarlamak (tekrar vermek)
iterum z. tekrar
-itius,-a,-um bir eylemin sonucunu ifade eder; bkz. s. 33
-itis,-itidis f. iltihap; örn. **aortitis** aort iltihabı; **appendicitis** apendisk iltihabı
-ius,-a,-um yer gösterir; bkz. s. 49

J

jalapa,-ae f. calapa (bitki)
jam z. daha, henüz
jatr(o)- Gr. hekim, doktor; tk. psikiyatri

jatrogenia,-ae f. bir hastada tedavi sonucu meydana gelen anormal durum

jatrorrhiza, -ae f. [hekimin kökü] bir bitki adı
jecus, -oris n. karaciğer
jejunalis, -e jejunum ile ilgili
jejunitis, -idis f. jejunum iltihabı
jejunum, -i n. duodenum'dan sonra gelen ince bağırsağın ikinci kısmı
jejunus, -a, -um aç karnına
jentaculum, -i n. kahvaltı
jodatium, -i n. iyodat
jodatus, -a, -um iyodat içeren, hidroiyodik asit içeren
jodium, -i n. iyodür
jodoformium, -i n. iyodoform
jodum, -i iyot (I)
Jonia = Ionia
jonius = ionius

juba, -ae f. yele
jubatus, -a, -um yeleli
jucundus, -a, -um hoş
juglans, -ndis f. ceviz (bitki)
jugum, -i n. [boyunduruk] A. organ kabartısı, B. bir tek petiyol'a bağlı yaprakçık çiftçi
juncus, -i m. saz, hasır
juniperus, -i f. ardıç (bitki)
jus, **juris** n. hukuk
justitia, -ae f. adalet
juvans, -ntis yardımcı
juvare yardım etmek
juvenis, -is m. delikanlı
juxta e. + Acc. -e yakın, -in hemen yanında

K

kali n. çm. potas
kalinus, -a, -um potas içeren, **sapo kalinus** potas sabunu
kalium, -i n. potasyum (K)
kardiographia, -ae f. = cardiographia
karduchus, -i m. = carduchus
keratitis, -idis f. kornea iltihabı (bkz. cornea)

klimakterium, -i n. hormonal fonksiyonların yetersizliği ile meydana gelen dengesizlik, örn. kadında adet kesilmesi, klimakter
klyisma, -atis n. lavman
kolpitis, -idis f. vajen iltihabı

L

labellum, -i n [küçük dudak] B. dudak (dudak şeklinde petal)
labialis, -e A. dudak ile ilgili, B. dudağa benzer
labiatus, -a, -um dudaklı
labium, -i n. A. dudak, kenar, B. dudak
labor, -oris m. iş
labrum, -i n. = labium
labyrinthus, -i m. dehliz, labirent (yolların çokluğu ve karışıklığı sebe-

biyle içinden kolayca çıkılamıyan yer), A. iç kulağın bir kısmı
lac, **lactis**, n. süt
lacerta, -ae f. kertenkele
lacertus, -i m. [kol]
lacer(us), **lacera**, **lacerum** [yırtılmış] derin kesiklerle düzensiz bölünmüş
lacinia, -ae f. saçak şeklinde lob
laciniatus, -a, -um düzensiz derin kesilmiş ve lobları dar ve sivri uçlu olan

lacrima,-ae f. gözyaşı
lacrimalis,-e gözyaşı ve gözyaşı bezi ile ilgili
lacrimans,-ntis gözyaşı döken
lacrimiformis,-e † gözyaşı şeklinde
lactans,-ntis emziren
lactas,-atis m. laktat
lactatio,-onis f. 1. süt salgısı 2. emzirme 3. emzirme süresi
lacteus,-a,-um süt beyazı
lactifer,-fera,-ferum süt taşıyan
lacuna,-ae f. A. B. delik, boşluk, A. damarların, adalelerin geçit yeri, **lacuna vasorum** (bkz. vas) damarların geçit yeri, lakün
lacus,-us m. göl
lacustris,-e göllerde yetişen
laesio,-onis f. sakatlık, lezyon
laesus,-a,-um sakat
laetus,-a,-um neşeli, şen
laevis,-e kaygan
laevus,-a,-um sol
lagna,-ae f. şişe
lagoena,-ae f. = lagena
lambdoides,-is Grekçe'deki Λ (lambda = "L") şeklinde
lamella,-ae f. varak, yaprak, tabaka, pul
lamina,-ae f. yaprak ayası
laminaria,-ae f. laminarya (bitki)
lana,-ae f. yün
lanatus,-a,-um yünlü, B. yüne benzeyen uzun, sık, kıvrıkcık, keçe gibi tüylerle örtülü
lanceolatus,-a,-um B. her iki uçta çok daralan, elips şeklinde, mızrak şeklinde, mızraksı, lanseolat
languor,-oris m. kuvvetsizlik, baygınlık
laniger,-gera,-gerum yün taşıyan
lanolinum,-i n. lanolin
lanosus,-a,-um yünlü
lanugo,-inis f. örülmüş yün görünüşlü bir tabaka
lapideus,-a,-um taştan yapılmış; taşlarda yetişen; taş gibi sert
lapidosus,-a,-um çok taşlı; taş gibi sert
lapis,-idis m. taş
lapsus,-us m. [kayıp düşme] düşme

larix,-icis f. melez (bitki)
laryngeus,-a,-um = laryngicus
layngicus,-a,-um ırtlak ile ilgili
laryngitis,-idis f. larenks iltihabı
larynx,-yngis m. ırtlak, larenks
lassitudo,-inis f. bitkinlik hali
late z. genişçe
lateralis,-e yanda bulunan
latex,-icis m. bitkilerde süt görünüşünde özsu
latus,-a,-um 1. (ferre'den partisip) getirilmiş, götürülmüş, taşınmış 2. geniş
latus,-eris n. yan, taraf
laureolus,-a,-um küçük defne ağacı'na benzer
laureus,-a,-um defne ağacına benzer
laurus,-i f. defne ağacı
lavandula,-ae f. lavanta (çiçeği)
laxans,-ntis [gevşetici] = aperiens,-ntis
laxans,-ntis n. = aperiens,-ntis n.
laxare gevşetmek
laxiflorus,-a,-um çiçekleri gevşek olan, seyrek çiçekli
laxus,-a,-um gevşek; bir çok bitkide özü meydana getiren yumuşak dokulu gibi; geniş, seyrek
lectus,-i m. yatak
leg. bkz. legere
legere toplamak; okumak; **leg., legit** [topladı] (bitkiyi tophyanı gösteriyor)
legumen,-inis n. B. legumen (bir karpelden yapılmış olup hem orta damar hem karpelin dikişi boyunca açılan meyva)
lemnna,-atis n. zar
lemniscus,-i m. [şerit] T. yaşlı insanların gözünde görülen, iris tabakasının etrafındaki beyaz halka
leniens,-ntis [yumuşatıcı] tahriş ve ağrı giderici, yumuşatıcı
leniens,-ntis n. tahriş ve ağrı giderici ilaç, yumuşatıcı ilaç
lenis,-e yumuşak
lens,-lentis f. Fiz. mercek, A. göz merceği
lenticula,-ae f. ufak mercek

- lenticulae,-arum** f. çiller
lenticularis,-e her iki tarafı konveks, ufak lens (mercek) şeklinde, öz. göz merceği ile ilgili
lentiscus,-a,-um [yumuşak ve yapışan vaziyette]
lentus,-a,-um yavaş, dayanıklı, esnek, yoğun, yapışkan
leo,-onis m. arslan
leont(o)- Gr. arslan
lepid,-lepis Gr. pul
lepra,-ae f. cüzzam, lepra
leprophobia,-ae f. cüzzamdan korkma
lept(o)- Gr. ince
leptomeninx,-ingis f. ince beyin zarı
leptophyllus,-a,-um yaprağı ince olan
lepus,-oris m. tavşan
letalis,-e ölüm ile ilgili, öldürücü
leucaemia,-ae f. [beyaz kanlılık] lösemi
leucanthus,-a,-um beyaz çiçekli
leuc(o)- Gr. beyaz; tk. lökosit
leucocytus,-i m. kandaki akyuvar, lökosit
levator,-oris m. kaldırıcı kas
levis,-e 1. hafif 2. = laevis
lex, legis f. kanun
libanoticus,-a,-um Lübnan'da yetişen
liber, libera, liberum serbest, özgür
liber, libri m. kitap
liberare serbest hale getirmek
liberatus,-a,-um serbest hale getirilmiş
libido,-inis f. [istek] T. cinsel istek
lichen, lichenis m. liken (bitki)
lien, lienis m. dalak
linealis,-e dalak ile ilgili
ligamentum,-i n. şerit, bağ
ligneus,-a,-um = lignosus
lignosus,-a,-um odun dokulu; odunsu
lignum,-i n. odun
ligula,-ae f. gramine yaprağında dil şeklinde çıkıntı
ligulatus,-a,-um şerit şeklinde (B. dar, uzunluğu linearis ile fasciarius arası), ligulat
lilacinus,-a,-um leylak rengi
lilium,-i n. zambak (bitki)
limbatus,-a,-um B. kenarlı, kenarları farklı renkte olan
limbus,-i m. B. yuvarlak bir yüzeyin kenarı
limen,-inis n. A. eşik
limes,-itis m. hudut, sınır
linaria,-ae f. nevrüzotu (bitki)
linctus,-us m. † çocuk hekimliğinde yararlanarak alınmak amacıyla çocuğun dudaklarına sürülen sıvı ilâç şekli
linea,-ae f. [çizgi] (ölçü birimi) İngiliz sistemine göre 2. 1167 mm, Fransız sistemine göre 2.325 mm.
linearis,-e A. çizgi şeklinde, B. şerit şeklinde, şeritsi (dar, kısa, karşılıklı kenarları paralel); linea uzunluğunda
lineatus,-a,-um çizgili
lingua,-ae f. 1. dil (ağız içindeki organ) 2. dil tarzında çıkıntı 3. lisan, dil
lingualis,-e dil ile ilgili
lingula,-ae f. dilcik
liniflorus,-a,-um çiçekleri keteninki gibi olan
linimentum,-i n., R. kıs. lin. Gal. liniment
linum,-i n. keten (bitki)
liquefactus,-a,-um sıvılaştırılmış
liquidus,-a,-um sıvı, likid (su gibi)
liquiritia,-ae f. meyan, buyan, piyan (bitki)
liquor,-oris m. mayi, likör, gen, çözelti, T. K. mahlül
lithargyrum,-i n. litarj, mürdesenk, kurşun oksit, plumbum oxydatum
lith(o)- Gr. taş; tk. neolitik (yeni taş devri)
lithium,-i n. lityum (Li)
lithophagus,-a,-um [Gr. litho-, phag-: taş yiyen]
litrum,-i n. litre
littera,-ae f. harf; **litterae,-arum** öz. edebiyat
litus,-oris n. sahil, kıyı
lividus,-a,-um = plumbeus
lobaris,-e lob ile ilgili
lobatus,-a,-um loblu
lobelia,-ae f. lobelya (bitki)
lobulus,-i m. küçük lob
lobus,-i m. A. bir organın yuvarlakça parçalarından herbiri, B. lop (lob)

locomotivus,-a,-um hareket ile ilgili
loculicidus,-a,-um [loculus, caedere] B. karpelleri sırtından açılan
loculus,-i m. [küçük yer] küçük boşluk, B. ovaryumun veya karpellerin gözlerinin her biri
locus,-i m. yer
log- Gr. kelime konuşma(k), toplama(k); tk. filoloji, monolog, dia-log, antoloji (bkz. anthologia)
-logia Gr. talimat, bilim; tk. jeoloji
lomentum,-i n. her bölümünde bir tohum bulunan kuru meyva
longi- uzun
longibracteatus,-a,-um brakteleri uzun olan
longiflorus,-a,-um uzun çiçekli
longifolius,-a,-um uzun yapraklı
longitudinalis,-e uzunluğuna, boyuna
longitudo,-inis f. uzunluk
longus,-a,-um uzun
lotio,-onis f. [yıkama] losyon
lotus,-a,-um yıkanmış
lucidus,-a,-um parlayan
lucius,-i m. turna balığı
ludus,-i m. oyun
lumbago,-inis f. lumbago, romatizmal bel adalesi ağrısı
lumbricalis,-e solucana benzer
lumbricoides,-is = lumbricalis
lumbus,-i m. bel
lumen,-inis n. [ışık] B. bitki hücresinin merkezindeki boşluk, A. boru şeklinde olan bir organın boşluğu
luminosus,-a,-um parlak
luna,-ae f. ay
lunatus,-a,-um ay biçiminde
lunulatus,-a,-um küçük ay şeklinde
lupulinus,-a,-um şerbetçiotu'na (*Humulus lupulus*) benzer

lupus,-i m. Z. kurt (köpekgillerden), T. 1. deri tüberkülozu (1. vulgaris) 2. etioloji ve tedavisi tam bilinmeyen kollajen doku hastalığı
luscinia,-ae f. bülbül
luteolus,-a,-um açık sarı, sarımsı
lutescens,-ntis = luteolus
luteus,-a,-um sarı
lux, lucis f. ışık
luxatio,-onis f. çıkık, lüksasyon
Lycaonia,-ae f. Konya ve dolayları
lycaonicus,-a,-um Lycaonia'da yetişen
Lycia,-ae f. Fethiye ile Antalya arasında kalan yarımada
lycius,-a,-um Lycia'da yetişen
Lydia,-ae f. Manisa - Eşme çevresi
lydius,-a,-um Lydia'da yetişen
lyco- Gr. kurt (köpekgillerden)
lycoctonus,-a,-um [Gr. lyco-, cton.: kurdu öldüren]; *Aconitum lycoctonum* kurtboğan bitkisi
lycopodium,-i n. [Gr. lyco-, pod-]
lympha,-ae f. lenf
lymphaceus,-a,-um lenf ile ilgili, lenfatik
lymphaticus,-a,-um lenfa(lar) ile ilgili, lenfatik
lymphonodus,-i m. lenf düğümü
ly(o)- Gr. çöz(ün) me
lyophilus,-a,-um çözünmeye hevesli; tk. liyofil
lyp- Gr. ağrı, ıstırap
lyratus,-a,-um her iki kenarda tabana doğru gittikçe küçülen birkaç körfez bulunan
lys- Gr. = lyo-; tk. hidroliz
lyssa,-ae f. kuduz hastalığı
lyssophobia,-ae f. kuduzdan korkma
lyt- Gr. = lyo-

M

m. bkz. musculus
macer, macera, macerum zayıf , cılız
macerare masere etmek

maceratio,-onis f. Gal. maserasyon (alkol veya suyla bitkilerden bazı maddelerin çıkartılması)

machina,-ae f. makine, alet, cihaz
macies,-ei f. zayıflık
macis, macidis f. küçük hindistancevizi'nin arillus'u; bkz. arillus
macr(o)- Gr. büyük
macrocarpus,-a,-um büyük meyveli
macrocephalus,-a,-um büyük başlı
macrodontus,-a,-um büyük dişli
macrolepis Gr. s. büyük pullu
macropodus,-a,-um büyük ayaklı
macula,-ae f. (büyük) leke, benek
maculatus,-a,-um lekeli, benekli
maculosus,-a,-um çok lekeli, çok benekli
madescens,-ntis akan
magis z. daha çok, daha büyük ölçüde
magister, magistris m. [usta, öğretmen]
magistratus,-us m. memur, makam
magnesia,-ae f. magnezyum oksit
magnesium,-i n. magnezyum (Mg)
magnitudo,-inis f. büyüklük
magnus,-a,-um büyük
majalis,-e mayıs ayında çiçek açan
major,-jus (magnus'tan Comp.) daha büyük
majusculus,-a,-um oldukça büyük
mala,-ae f. yanak
malaria,-ae f. sıtma hastalığı
malaris,-e yanak ile ilgili
maledicus,-a,-um tahkir eden
malignus,-a,-um habis, kötü tabiatlı; malin, vahim
malleus,-i m. [çekiç] A. kulakta çekiç kemiği
maltum,-i n. malt
malus,-a,-um fena
malva,-ae f. ebegümeçi (bitki)
mamilla,-ae f. [memecik] meme başı
mamillaris,-e A. memebaşına ait, B. memebaşı şeklinde çıkıntı
mamillatus,-a,-um B. = mamillaris
mamillosus,-a,-um memebaşına benzer çıkıntılara sahip, çok papilli
mamma,-ae f. meme
mammalis,-e dişinin memesine ait
mammosus,-a,-um memeye benzer, memelere benzer çıkıntılı, (büyük) memeli
mandibula,-ae f. alt çene

mandibularis,-e altçeneye ait
mane z. R. sabah, sabahleyin
manganeseum,-i n. = manganum
manganum,-i n. mangan(ez) (Mn)
mania,-ae f. aşırı sinirlilik, düşüncelerin çabuklukla geçişi, heyecan ve dikkatin sabit tutulamayışı eşliğinde ruhsal düzensizlik, tutku, örn. **megalomania** büyüklük tutkusu
manifestus,-a,-um belli
manna,-ae f. kudret helvası
manubrium,-i n. [sap]
manus,-us f. el
mare, maris n. deniz
margarita,-ae f. inci
margaritifera,-fera,-ferum inci taşıyan
marginalis,-e kenarda bulunan
margo,-inis f. kenar
marianus,-a,-um Meryemana'ya ait
marinus,-a,-um deniz ile ilgili, denizde yaşayan, denizden gelen
maritimus,-a,-um denizde veya deniz kenarında bulunan, denize ait
marmor,-oris n. mermer
marmoratus,-a,-um (mermer gibi)
B. değişik renkte damarları olan
mas, maris m. hayvanın veya bitkinin erkeği, erkek
masculus,-a,-um erkek, eril
masculus,-a,-um = masculinus
massa,-ae f. külçe, yığın, kütle, topak
masseter,-eris m. çiğneme kası, maseter
massetericus,-a,-um çiğneme kası ile ilgili
masticatio,-onis f. çiğneme
masticatorius,-a,-um çiğnemekte yardımcı, çiğneme ile ilgili
mastiche,-es f. sakız
mastitis,-idis f. meme iltihabı
mast(o)- Gr. memebaşı, meme
mastoides,-is memebaşına benzer, meme(başı) şeklinde
mastoideus,-a,-um = mastoides
mater, matris f. anne; **dura mater** = pachymeninx
materia,-ae f. madde
materies,-ei f. madde
maternus,-a,-um anne ile ilgili

Matricaria chamamilla bkz. chamomilla
matronalis,-e yaşlı hanımla ilgili
maturnitas,-atis f. olgunluk
maturus,-a,-um olgun
matutinus,-a,-um sabah ile ilgili, sabah-
 leyin görünen, B. öğleden evvel
 çiçek açan
maurus,-i m. berberi (kuzey Afrika
 Arabi)
mays, maydis, f. mısır bitkisinden
 (*Zea mays*) elde edilen bir drog
 (*Stylus Maydis*)
maxilla,-ae f. üst çene
maxillaris,-e üst çeneye ait
maximus,-a,-um (magnus'tan Sup.) en
 büyük
meatus,-us m. A. yol
medialis,-e vücudun orta çizgisine yakın
 bulunan
madianus,-a,-um ortada bulunan, A. göv-
 denin tam ortasından ve önden
 arkaya dikey olarak geçen plân
 ile ilgili
medicamentum,-i n. ilaç
medicatus,-a,-um ilaç içeren, tıbbi
medicine,-ae f. 1. tıp, hekimlik 2. ilaç
medicinalis,-e tıpta kullanılan, tıbbi
medicus,-a,-um tıbbi
medicus,-i m. hekim, doktor
mediocris,-e orta büyüklükte, orta ka-
 litede
mediterraneus,-a,-um Akdeniz ile ilgili
medius,-a,-um ortada bulunan, orta
medulla,-ae f. ilik ; **medulla spinalis** o-
 murilik
medullaris,-e ilik ile ilgili, ilik yapısında
 olan
medusa,-ae f. Z. denizanası, medusa
 (hayvan)
meg(a)- Gr = macro-; tk. megafon
megal(o)- Gr. = macro-
megalomania,-ae f. büyüklük tutkusu
megalophyllus,-a,-um büyük yapraklı
megalopsia,-ae f. normalden büyük gör-
 me
megastigmus,-a,-um stıgması büyük
mei- Gr. Comp. (daha) küçük, daha az

meiacanthus,-a,-um küçük dikenli
meifolius,-a,-um [daha küçük yapraklı]
 küçük yapraklı
meiosis,-is f. [küçülme] Z. bölünerek
 çoğalma, meyozis
mel, mellis n. bal
mela- Gr. siyah
mela-leucus,-a,-um siyah-beyaz
melancholia,-ae f. [safranın siyah oluşu]
 T. mantal depresyon, melankoli
melandinaceus,-a,-um yel değirmenin
 kolunun şekli
melaninum,-i n. siyah veya koyu kah-
 verengi pigment
mela(no)- Gr. = mela-
melanospermus,-a,-um tohumları siyah
 olan
mellior,-ius (bonus'tan Comp.) daha iyi
melissa,-ae f. [Gr. arı] oğulotu, melisa
 (bitki)
melit(o)- Gr. bal
mellificus,-a,-um bal yapıcı
mellitrus,-a,-um ballı, bal gibi tatlı
melo,-onis m. [Gr. mel- = elma] ka-
 vun
meloniformis,-e kavun biçiminde
membrana,-ae f. A. B. zar, membran
membranaceus,-a,-um zarımsı, ince ve
 yarı geçirgen dokulu
memoria,-ae f. hafıza, bellek
meninges,-um f. beyin ve omurilik boş-
 luklarını döşeyen zarlar
meningicus,-a,-um meninks ile ilgili bkz.
 meninx
meningitis,-idis f. beyin zarı ve omurilik
 zarı iltihabı
meningoencephalitis,-idis f. beyin ve
 beyin zarlarının iltihabı, menen-
 goansefalit
meninx,-ingis f. beyin ve omurilik zarı,
 meninks
meniscus,-i m. [küçük ay] A. bazı
 eklemlerde bulunan ay şeklinde
 kırkırdak levha
mens, mentis f. akıl
menses,-(i)um m. aybaşı (ginekolojide)
mensis,-is m. ay
menstrualis,-e ay ile ilgili; aybaşı ile
 ilgili

menstruatio,-onis f. âdet, aybaşı
mensura,-ae f. ölçü
mentalis,-e 1. [mentum,-i n.] çene ile ilgili 2. [mens, mentis f.] akıl ile ilgili
mentha,-ae f. nane (bitki)
mentholum,-i n. mentol, mantol
mentum,-i n. [çene] A. çeneucu
mercator,-oris m. tüccar
meridianus,-a,-um öğle ile ilgili
meridies,-ei m. öğle; **ante meridiem**, kıs. a.m. öğleden evvel; **post meridiem**, kıs. p.m. öğleden sonra; **meridie** öğleyin, öğle vakti
mer(o)- Gr. bölüm, kısım; tk. izomer, polimerizasyon
mesencephalon,-i n. orta beyin, mesencefal
mesentericus,-a,-um mesenterium ile ilgili
mesenterium,-i n. bağırsakları karın duvarına bağliyan zar, ince bağırsak askısı, mesanter
mes(o)- Gr. ortada bulunan
mesocarpium,-i n. meyva kabuğunun orta kısmı, mezokarp
meta- Gr. sonradan, arkada; değişik, değişme; sırada, ortada, arası
metabolisma,-atis n. [değişik şekle sokma] canlı organizmada vukubulan, yıkıcı ve yapıcı kimyasal değişiklik, metabolizma
metacarpus,-i m. eltarayı
metallucus,-a,-um madensel, maden gibi parliyan
metamorphosis,-is f. [değişik şekil alma] metamorfoz
metaphasis,-is f. bir canlının gelişmesinde ikinci, faz, arafaz, metafaz
metaphysica,-orum n. [fizik ötesi] metafizik
metastasis,-is f. [başka yere yerleşme] metastaz
metatarsus,-i m. ayak tarağı
metazoon,-i n. [daha sonra yaşıyan]
meteorismus,-i m. mide ve bağırsak içinde fazla gaz, meteorizm, gaz
met(e)r- Gr. ölçme, ölçü; tk. termometre, geometri (bkz. geometria)

metritis,-idis f. uterus iltihabı
metus,-us m. korku
meus,-a,-um benim (ki)
mexicanus,-a,-um Meksika'da yetişen, Meksika'ya ait
miasma,-atis n. † hastalığa neden olan madde
micranthus,-a,-um [Gr. micr-, anth-] küçük çiçekli
micr(o)- Gr. küçük
microbium,-i n. [küçük canlı] mikrop
microcarpus,-a,-um küçük meyveli
microorganisma,-atis n. [küçük canlı] mikroorganizma
microphyllus,-a,-um Gr. ufak yapraklı
microspermus,-a,-um küçük tohumlu
mictio-onis f. idrarın çıkarılması
miles, militis m. asker
miliaceus,-a,-um darı'ya benzer
milium,-i n. darı'nın eski ismi
mille(-) bin, B. çok
millefolius,-a,-um [bin yapraklı] B. çok yapraklı
millesimus,-a,-um bininci
minimus,-a,-um (parvus'tan Sup.) en küçük
minium,-i n. K. kırmızı kurşun oksit, minyum
minor,-us (parvus'tan Comp.) daha küçük
minus z. daha az; **plus minus** bkz. plus
minutus,-a,-um çok küçük
miosis,-is f. pupilla'nın daralması, miyozis
miscere karıştırmak
miser cordia,-ae f. merhamet
missio,-onis f. gönderme
mistura,-ae f. = mixtura
mitella,-ae f. a kol askısı
mitis,-e mutedil, ılıman, hafif, Gal. dilüe, seyreltik
mitra,-ae f. baş sargısı
mittere göndermek
mixtum,-i n. karışım
mixtura,-ae f. karışım, karışık ilaç
mixtus,-a,-um karıştırılmış
mm. bkz. musculus
mobilis,-e kımıldanabilen, kımıldatılabilen; tk. otomobil

modulus,-i m. ölçü
modus,-i m. ölçü
molaris,-is m. azı dişi
moles,-is f. yük
molimen,-inis n. ıstırap, rahatsızlık
mollis,-e yumuşak
mollities,-ei f. yumuşama
mollugo [mollis'ten türetilmiş] çm. yumuşakça
molluscus,-a,-um yumuşak
monadelphus,-a,-um [tek kardeşli] monadelf, stamenlerin filamentleri bir tek tüp halinde birleşmiş
monandrus,-a,-um B. tek stamenli
monanthus,-a,-um tek çiçekli
moniliformis,-e gerdanlık şeklinde, tesbih biçiminde
mon(o)- Gr. bir, tek; tk. monolog [bkz. log-]
monocarpus,-a,-um bir tek defa meyva veren ve sonra ölen; cf. hapaxanthus
monocephalus,-a,-um tek başlı
monochasium,-i n. B. dallanması alternan ve birer dalı daima ana eksen durumunda olan infloresans, monokazyum
monochlamydeus,-a,-um tek örtülü, B. çiçekte yalnız kaliks veya yalnız korolla bulunan, monoklamideik
monochromus,-a,-um tek renkli
monoclinus,-a,-um [tek yataklı] B. erdişi
monocotyledoneus,-a,-um tek kotiledonlu, tek çenekli, monokotil
monogynus,-a,-um tek pistilli
monoicus,-a,-um [tek evli] B. tek evcikli, monoik
monopetalus,-a,-um tek petalli
monophobia,-ae yalnızlıktan korkma
monophyllus,-a,-um tek yapraklı
monosepalus,-a,-um tek sepalli
monospermus,-a,-um tek tohumlu
monostachys tek başaklı
monostichus,-a,-um tek sıra üzerine dizilmiş
mons,-montis m. dağ
montanus,-a,-um dağlarda bulunan

monticolus,-a,-um dağda yaşayan, dağda yetişen
monticulus,-i m. dağcık
mora,-ae f. gecikme; tereddüt, bekleme; sine mora R. beklemeksizin, tereddüt etmeden
morbili,-orum m. kızamık hastalığı
morbis,-i m. hastalık
morio,-onis m. [soyтары, maskara]
morph- Gr. şekil
morphina,-ae f., morphinum,-i n. morfin
morphologia,-ae f. [şekil bilimi] morfoloji
mors, mortis f. ölüm
morsus,-us m. ısırma
mortalis,-e ölümlü, fani, ölümle ilgili
morus,-i f. dut ağacı
mos,moris m. örf, adet, tarz; more dicto R. söylendiği (emredilmiş) tarzda
moschatus,-a,-um misk gibi kokan
motus,-us m. hareket
mox z. yakında, az sonra, kısa bir zaman içinde
mucilaginosus,-a,-um müsilağ içeren, müsilağlı
mucilago,-inis f. B. müsilağ (bitkilerdeki etken maddelerden biri), Gal. müsilağ (bir çeşit gelenik preparat)
mucosa,-ae f. ağızdan rektuma kadar boşluğun yüzeyini örten ince, zarımsı tabaka, mukoza
mucosus,-a,-um sümüklü; mukoza ile ilgili
mucro,-onis m. sivri uç
mucronatus,-a,-um B. mukronat, ortada küçük ve sivri bir dişi olan
mucus,-i m. müküs, sümüksü sıvı
muliebris,-e dişi
mulier, mulieris f. hanım
multangulus,-a,-um çok köşeli
mult(i)- çok
multi,-ae,-a çok
multibulbosus,-a,-um çok yumrulu
multicapsularis,-e çok kapsüllü
multicaulis,-e B. çok gövdeli
multiceps,-cipitis B. çok başlıklı, çok kapitulumlu (bkz. capitulum)

multicolor,-oris çok renkli
multidigitato,-pinnatus bkz. didigitato-
 pinnatus
multifidus,-a,-um B. hemen hemen yü-
 zeyin yarısına kadar ve çok par-
 çaya bölünmüş (yarılmış)
multiflorus,-a,-um çok çiçekli
multifolius,-a,-um çok yapraklı
multiformis,-e çok şekilli
multijugus,-a,-um bkz. bijugus
multilobus,-a,-um çok loblu
multilocularis,-e B. çok gözlü; bkz. lo-
 culus
multinervis,-e çok damarlı
multipartitus,-a,-um çok parçaya ayrılmış
multipetalus,-a,-um çok petalli
multipinnatus,-a,-um bkz. bipinnatus
multiplex,-plicis çok misli
multiserialis,-e çok sıralı
multiternatus,-a,-um bkz. biternatus
multitudo,-inis f. çokluk, kalabalık
multivalvis,-e çok kapaklı
multus,-a,-um çok
mundare temizlemek
mundatus,-a,-um [temizlenmiş] meyva
 kabuğu çıkarılmış
mundities,-ei f. temizlik
mundus,-a,-um temiz
mundus,-i m. dünya
muralis,-e duvarda yetişen
murarius,-a,-um = muralis
murinus,-a,-um [fare renginde] kır-
 mızıya bakan gri
murus,-i m. duvar
mus, muris m. fare
muscularis,-e kas ile ilgili

musculus,-i m. [küçük fare] A. kas;
 m. = musculus N. sg.; mm. =
 musculi N. pl.
mutare değiştirmek
mutatio,-onis f. [değişme] B. mutasyon,
 kalıtım faktörlerinin değişmesi,
 T. erkek çocukta ses kalınlaşması
muticus,-a,-um B. uçta uzantısı bulun-
 mayan, dikensiz, kılıksız
mutilatio,-onis f. sakat etme, kötürüm
 etme
my- Gr. 1. Göz kırpa 2. = myo-
myalgia,-ae f. kas ağrısı
mydriasis,-is f. pupilla'nın genişlemesi
myel(o) - Gr. ilik
myi- Gr. sinek
myiodes,-is s. sineğe benzer
my(o)- Gr. [fare] kas
myocarditis,-idis f. kalp adalesi iltihabı
myocardium,-i n. kalp kasi, miyokard
myologia,-ae f. kas bilimi, miyoloji
myometrium,-i n. uterus'un kas tabakası
myopia,-ae f. [gözün kırılması] uzağı
 iyi görememe, miyopi
myops, myopis [gözlerini kırpan] miyop
myos- Gr. = myo-
myosis,-is f. (yanlışlıkla miosis yerine
 kullanılır)
myositis,-idis f. kas iltihabı
myring- Gr. kulak, zarı, timpan zarı
myringa,-ae f. kulak zarı, timpan zarı,
 timpanum
myringitis,-idis f. kulak zarı iltihabı
myrrha,-ae f. müra
myrtus,-i m. mersin (bitki)
Mysia,-ae f. Çanakkale-Balıkesir bölgesi
mysicus,-a,-um Mysia'da yetişen

N

n. bkz. nervus
naevus,-i m. ben
nanus,-a,-um çok küçük, cüce gibi kü-
 çük, bodur
napiformis,-e [şalgam şeklinde] B. ba-

sık küre biçiminde
narcosis,-is f. narkoz
narcoticus,-a,-um uyuşturucu, bayıltıcı,
 narkotik
naris,-is f. burun deliği

nasalis,-e burun ile ilgili
nasus,-i m. burun
nasutus,-a,-um burun taşıyan
natans,-ntis [yüzen] suyun yüzeyinde duran
natare yüzmek
natio,-onis f. millet
natrium,-i n. sodyum (Na)
natura,-ae f. tabiat, yaratılış, doğal özellik
naturalis,-e doğa ile ilgili, doğal
natus,-a,-um doğmuş
nausea,-ae f. nozea (bulantı ve bulantı hissi)
navicula,-ae f. küçük sandal, küçük gemi
navicularis,-e (küçük) sandal şeklinde
navis,-is f. sandal, gemi
Neapolis,-is f. Napoli
neapolitanus,-a,-um Napoli yakınlarında yetişen
nebula,-ae f. [küçük bulut, sis] Gal. püs-kürtülen (yağlı) ilaç, T. gözün korneasında (bkz. cornea) bir bulanıklık
necessarius,-a,-um gerekli
necro- Gr. ölü
necrophilia,-ae ölülerden hoşlanma, cinsel arzusunu ölümler üzerinde tatmin etme
necrophobia,-ae f. cesetten korkma
nectar,-aris n. [mitolojide ilâhların içeceği] B. bazı yaprak veya çiçeklerde, özel bezler tarafından salgılanan tatlı madde, balözü, nektar
nectariferus,-a,-um nektar taşıyan, balözü salgılayan
nectarium,-i n. balözü salgılayan gütte (bez), nektaryum
nectere bağlamak
neglectus,-a,-um ihmal edilmiş
nemoralis,-e orman ve korularda yetişen
nemorosus,-a,-um = nemoralis
nemus,-oris n. ormancık, koru
neo- Gr. yeni, taze, körpe
neonatus,-a,-um yeni doğmuş
neotypus,-a,-um [yeni tipten olan] neotip

nephritis,-idis f. böbrek iltihabı, nefrit
nephros,-i m. böbrek
nervatus,-a,-um B. damarlı
nervinus,-a,-um sinirler ile ilgili
-nervius,-a,-um -sinirli
nervosus,-a,-um B. çok damarlı; damarları çıkık, T. çok sinire sahip; sinir(ler) ile ilgili
nervus,-i m. A. sinir, B. yaprak damarı; A. n. = nervus
nes(o)- Gr. ada
neuralgia,-ae f. Gr. [sinir ağrısı] nöralji, nevralsi
neurilemma,-atis n. sinir zarı
neuritis,-idis f. sinir iltihabı, nevrit
neur(o)- Gr. sinir
neuroglia,-ae f. sinir lifleri arasındaki doku
neurologia,-ae f. sinir bilimi, nöroloji
neurosis,-is f. T. nevroz, nöroz (bir çeşit sinir hastalığı)
neutralis,-e nötr(al), tarafsız
nexus,-a,-um [nectere'den partisip] bağlanmış
niccolum,-i n. nikel (Ni)
nicotiana,-ae f. tütün (bitki)
nidus,-i m. yuva
nigella,-ae f. çörekotu
niger, nigra, nigrum siyah (biraz griye bakan)
nigricans,-ntis siyaha bakan
nihil hiç bir şey
nisi değil ise, yok ise
nitens,-ntis parlıyan
nitidus,-a,-um parlak, düz ve cilalı
nitras,-atis m. nitrat
nitricus,-a,-um azotlu, nitrik
nitrogenium,-i n. nitrojen, azot (N)
nivalis,-e kar ile ilgili
niveus,-a,-um kar beyazı
nix, nivis f. kar
nobilis,-e asil, soylu
noctiflorus,-a,-um geceleyin çiçek açan
noctu z. geceleyin
nocturnus,-a,-um gece ile ilgili, yalnız bir gece devam eden
nodiflorus,-a,-um çiçekleri düğümlerde bulunan
nodosus,-a,-um (çok) düğümlü

nodulus,-i m. düğümcük
nodus,-i n. düğüm, B. gövde üzerinde yaprakların bağlandığı veya dalların çıktığı yer.
noli tangere dokunma !
nom- Gr. yasa ; tk. astronomi
nomen,-inis n. isim
non değil
nonagesimus,-a,-um doksanıncı
nonaginta doksan
nongenti,-ae,-a dokuzyüz
nonus,-a,-um dokuzuncu
normalis,-e düzenli
noso- Gr. hastalık
nosoconium,-i n. hastane
nosophobia,-ae f. hastalıklardan korkma
nostrer, nostra, nostrum bizim(ki)
nota,-ae f. işaret, benek, (yazıda) not
notatus,-a,-um benekli
notus,-a,-um bilinmiş, tanınmış
novem dokuz
novies dokuz defa
novus,-a,-um yeni
nox, noctis f. gece; R. **media nocte** [gece yarısında] gece yarısı
noxa,-ae f. [zarar] hastalık nedeni

noxia,-ae f. = noxa
noxius,-a,-um zararlı
nubecula,-ae f. [küçük bulut]
nubes,-is f. bulut
nucellus,-im. [küçük nux] B. ovülde embriyon kesesini taşıyan bir kısım
nucha,-ae f. ense
nuchalis,-e ense ile ilgili
nuclearis,-e nukleus ile ilgili
nucleus,-i m. A. B. nukleus, çekirdek
nudus,-a,-um çıplak
nullinervis,-e = enervis
nullus,-a,-um hiç kimse, hiç (bir şey)
numerosus,-a,-um bol sayıda mevcut
numerus,-i m. rakam, sayı
nummularius,-a,-um madensel paraya benzer
nummus,-i m. madensel para
nunc z. şimdi
nutans,-ntis [başını eğen] B. aşağıya doğru eğilmiş
nutare başını eğmek
nutricius,-a,-um [besleme ile ilgili] besleyen, besleyici, gıda veren
nux, nucis f. ceviz, fındıksı meyva, nuks
nyct(o)- Gr. gece
nyctophobia,-ae f. geceden korkma

0

ob e. + Acc. -den dolayı
ob-, c önünde oc-, f önünde of-, p önünde op- ters; aşağıya; karşı
obcordatus,-a,-um ters kalp şeklinde
obdeltatus,-a,-um ters delta şeklinde; bkz. deltatus
obducere örtmek, kaplamak
obductus,-a,-um kaplanmış
obesitas,-atis f. şişmanlık
obliquus,-a,-um [eğik, eğri] B. (yaprak) iki tarafı hemen hemen eşit
oblongifolius,-a,-um oblong yapraklı
oblongus,-a,-um uzunca B. oblong, köşeleri yuvarlak dikdörtgen şeklinde

obovatus,-a,-um ters yumurta şeklinde, ters ovat, obovat
obscurus,-a,-um koyu renkli
obserere tohum ekmek, kaplamak
obsitus,-a,-um örtülü
obsoletus,-a,-um artık kullanılmayan, modası geçmiş
obstetricius,-a,-um doğumda yardımcı
obstetrix,-icis f. ebe
obstipatio,-onis f. [sıkışıklık] T. kabızlık
obstipus,-a,-um eğri
obturatorus,-a,-um tıkaç (tıpa) ile kapatılmış
obtusus,-a,-um küt, ucu az yuvarlak

oc- bkz. ob-
occasio,-onis f. fırsat
occidentalis,-e [ob-, cadere: güneşin batışı ile ilgili] batıda bulunan
occipitalis,-e artkafa ile ilgili
occiput,-itis n. artkafa, başın arkası
occlusio,-onis f. [kapatma] T. tıkanma
occlusus,-a,-um sarılmış, saklanmış, muhafaza edilmiş
occultus,-a,-um saklanmış, gizli
ochraceus,-a,-um toprak rengi, hâki, biraz kahverengine bakan sarı
oc(h)reus,-a,-um = ochraceus
oct(a)- Lat. Gr. sekiz
octandrus,-a,-um sekiz stamenli
octangulus,-a,-um sekiz köşeli
octavus,-a,-um sekizinci; tk. oktav
octies sekiz defa
octingenti,-ae,-a sekizyüz
octo(-) Lat. Gr. sekiz
octogesimus,-a,-um sekseninci
octoginta seksen
oculentum,-i n. göze sürülecek pomat
oculus,-i m. göz
odon(to)- Gr. diş
odontologia,-ae f. [diş bilimi] odonto-
 loji
odor,-oris m. koku
odoratus,-a,-um güzel kokulu
-odorus,-a,-um -kokulu
oec(o)- Gr. ev; tk. ekonomi
oedema-atis n. ödem; vücutta (dokularda) su toplanması
oesophagicus,-a,-um yemek borusu ile ilgili
oesophagus,-i m. [Gr. oiso- = getirme, götürme; phag-] yemek borusu
oestrifer,-fera,-ferum [oestrus = atsineği sığır sineği: at veya sığır sineği taşıyan]
 of- bkz. ob-
offerre [bir kimsenin karşısına çıkarmak, götürmek] sunmak
officina,-ae f. [iş odası] eczane
officinalis,-e eczanede kullanılan, ilaç kodeksinde kayıtlı
officium,-i n. vazife
oic(o)- (modern kelimelerde bazan eco-) Gr. = oeco-

olea,-ae f. zeytin (bitki)
oleaceus,-a,-um yağa benzer, yağlı
oleaginosus,-a,-um yağlı, yağ veren
oleas,-atis m. oleat
olens,-ntis kokan, kokulu
oleosus,-a,-um yağlı
oleraceus,-a,-um sebzeyle benzer, sebze olarak yetiştirilen
olere kokmak
oleum,-i n. yağ, (uçucu olduğu zaman) esans
olfactorius,-a,-um koku almada yardımcı
olfactus,-us m. koku duygusu
oliganthus,-a,-um az çiçekli
olig(o)- Gr. az; tk. oligosakarit
oligocarpus,-a,-um az meyvalı
oligosporus,-a,-um az sporlu
oliguria,-ae f. idrar çıkarmanın azalması
olitor,-oris m. sebze yetiştirici
olitorius,-a,-um sebze olarak kullanılabilen
oliva,-ae f. zeytin; A. zeytin biçiminde oluşum
olivaceus,-a,-um zeytinî, zeytin yeşili
olivaris,-e zeytin ile ilgili
olus,-eris n. sebze
olusatrum,-i n. [olus, ater: sebze olarak kullanılan ve yaprakları hemen hemen siyah olan]
omentalis,-e omentum ile ilgili
omentum,-i n. mideden diğer karın organlarına geçen tek ya da iki katlı karın zarı, peritoneum'un bir kısmı
ommatō- Gr. göz
omnino z. tamamıyla
omnis,-e herbir, hepsi, bütün
onom(ato)- Gr. isim; tk. taksonomi, anonim
ontogenesis,-is f. bir bireyin gelişme ve büyüme dizisi, ontogenez
ontogeneticus,-a,-um ontogenez ile ilgili
onus, oneris n. yük
oo- Gr. yumurta
oogenesis,-is f. yumurtanın gelişmesi
oolemma,-atis n. yumurtayı saran zar
oophoron,-i n. A. B. ovaryum, yumurtalık

oophorus,-a,-um yumurta taşıyan
op- 1. Gr. görme; göz 2. Lat. bkz. ob-
opacus,-a,-um mat, donuk, opak, say-
dam olmayan
operatio,-onis f. ameliyat
operculum,-i n. [kapatan kısım] Z.
balığın solungacı
ophid(io)- Gr. yılan
ophthalm(o)- Gr. göz
ophthalmicum,-i n. göz ilacı, gözde kul-
lanılan ilaç
ophthalmicus,-a,-um göz ile ilgili, göz
hekimliğine dair, gözde kullanılan,
göz hastalıklarını iyileştirici
ophthalmologia,-ae f. göz bilimi, oftal-
moloji
opiatus,-a,-um afyon içeren
opinio,-onis f. kanı, görüş
opistho- Gr. arkada
opium,-i n. afyon
oppositum,-i n., kıs. **opp.** zıt, karşıt
oppositus,-a,-um karşı karşıya bulunan
oppressio,-onis f. sıkıntı duygusu, sı-
kışma, nefes tutulması, daralma
duygusu
opticus,-a,-um görme ile ilgili; tk. op-
tik
optimus,-a,-um (bonus'tan Sup.) en iyi
opus,-eris n. eser (meydana getirilen
değerli şey)
opusculum,-i n. küçük eser
ora,-ae f. kenar
oralis,-e ağız ile ilgili
orbicularis,-e daire biçiminde, yuvar-
lak
orbiculatus,-a,-um dairemsi, tamamen
yuvarlak şekilde
orbiculus,-i m. küçük daire
orbis,-is m. daire
orbíta,-ae f. göz çukuru
orbitalis,-e göz çukuru ile ilgili
orchiodes,-is orkis'e benzer, orkide'ye
benzer
orchis,-idis f. salep (bitki), orkide
orchitis,-idis f. testis iltihabı
ordinarius,-a,-um normal, adf
ordo,-inis m. [sıra] (sistematikte) ta-
kım

organon,-i n., organum,-i n. organ
orientalis,-e doğuda bulunan
orificium,-i n. A. açıklık, vücuttaki delik
veya yarık, orifis, B. spor vs.'nin
çıktığı açıklık
origanifolius,-a,-um yaprakları mercan-
köşke benzer
origanum,-i n. mercanköşk (bitki)
origo,-inis f. asıl, menşe, köken
-orius,-a,-um bir eylem ile ilgiyi gös-
terir; bkz. s. 34
ornith(o)- Gr. kuş
ornithogamus,-a,-um kuşların yardımıyla
tozlaşan
ornus,-a,-um [dağlarda yetişen veya
süslü]
orth(o)- Gr. düz, doğru, dik; tk. or-
tografi
orthodontia,-ae f. [dişleri düzene koy-
ma] ortodonti
orthopedia,-ae f. [ayağın düzeltilmesi]
ortopedi
orthotropus,-a,-um aynı (düz) yöne dön-
müş, B. ovülde, mikropil ve hilum
karşılıklı kutuplarda olan
ortus,-a,-um [doğmuş] bir şeyden çı-
kan veya olagen
oryza,-ae f. pirinç (bitki)
os, oris n. ağız
os, ossis, n. kemik; **os sacrum** = sac-
rum
oscillatorius,-a,-um = versatilis
osculum,-i n. [küçük ağız]
osseus,-a,-um kemiksi
ossiculum,-i n. kemikçik
ossificatio,-onis f. kemikleşme
osteo- Gr. kemik
osteologia,-ae f. kemik bilimi, osteo-
loji
ostitis,-idis f. kemik iltihabı
ostium,-i n. T. ağız, delik, giriş
-osus,-a,-um gen. bolluk, çokluk ve bir
şeyce zenginliği ifade eder; bkz.
s. 34
ot- Gr. kulak; tk. mikroti (kulak kep-
çesinin doğuştan küçük oluşu)
oticus,-a,-um kulak ile ilgili
otitis,-idis f. kulak iltihabı

otologicum,-i n. kulağa uygulanacak ilaç, kulak ilâcı
otologicus,-a,-um kulakta kullanılan
ovalifolius,-a,-um oval yapraklı
ovalis,-e yumurta şeklinde, oval
ovarius,-a,-um ovaryum ile ilgili
ovarium,-i n. A. B. yumurtalık, over, ovaryum (dişi üreme hücrelerini veren organ)
ovatus,-a,-um ovat, yumurtanın boyuna kesiti şeklinde
ovifer,-fera,-ferum yumurta taşıyan
ovilis,-e koyundan gelen
ovinus,-a,-um koyun ile ilgili, koyuna uygun, koyuna özgü

ovis,-is f. koyun
ovoideus,-a,-um yumurtaya benzer
ovulum,-i n. B. ovül, tohum taslağı, Gal. ovül, vajinal olarak kullanılan preparat
ovum,-i n. yumurta
oxy- Gr. keskin, batıcı
oxyacanthus,-a,-um sivri dikenli
oxydatus,-a,-um oksitlenmiş
oxydum,-i n. oksit; **oxydum ferri** demir oksit
oxygenium,-i n. oksijen (O)
oxymel,-mellis n. Gal. içinde bal çözülmüş sirkeli preparat
oxyphyllus,-a,-um sivri yapraklı

P

pabulum,-i n. yem
pachy- Gr. şişman
pachymeninx,-ingis f. beyin ve omurilik boşluklarını döşiyen zarlardan kalın olanı (= dura mater)
Padus,-i m. İtalya'daki Po nehri
paediatrics,-ae f. çocuk hekimliği, pediatri
p(a)ed(io)- Gr. çocuk, kukla; tk. pedagoğ
paediophobia,-ae f. bebeklerden, kuklalarından korkma
pala,-ae f. kürek
palaeo- Gr. eski
Palaestina,-ae f. Filistin
palatinus,-a,-um damakta bulunan
palatum,-i n. damak
palatus,-a,-um kürek şeklinde
palea,-ae f. gramine çiçeğinde brakteol
paleaceus,-a,-um küçük, dik, zarımsı pullarla kaplı
palidosus,-a,-um bataklıkta yetişen
pallidus,-a,-um sararmış, benzi atmış; soluk
pallium,-i n. [bir cins manto] beyin kabağı, palyum

pallor,-oris m. solgunluk, beniz sarılığı; matlık
palma,-ae f. el ayası
palmaris,-e el ayası ile ilgili
palmatum,-a,-um el şeklinde (genellikle beş loblu ve loblarının orta damarları bir noktada birleşen yapıya verilen sıfat)
palpebra,-ae f. üst göz kapağı
palpebralis,-e üst göz kapağı ile ilgili
palpitatio,-onis f. çarpıntı
paludosus,-a,-um bataklıkta yetişen
palus,-udis f. bataklık
palustris,-e bataklıkta yetişen
Pamphylia,-ae f. Antalya - Alanya bölgesi
pamphylicus,-a,-um Pamphylia'da yetişen
pampinus,-i m. tırmanan bitkilerde tutunma filizi
pancreas,-atis n. pankreas
pancreaticus,-a,-um pankreas ile ilgili
panduratus,-a,-um keman şeklinde ve her iki yanı derin körfezli
panduriformis,-e = panduratus

panicula,-ae f. B. bileşik salkım
paniculatus,-a,-um bileşik salkım şek-
 linde
panis,-is m. ekmek
pan(to)- Gr. hep, tam, bütün; tk.
 panteon [bkz. theo-: bütün ilâh-
 ların tapınağı]
pantropicus,-a,-um [her yöne dönen]
 pantropik
papaver,-eris n. haşhaş
Paphlagonia,-ae f. doğuda Kızılırma-
 ğa kadar Gere-de-Kastamonu çevresinde
paphlagonicus,-a,-um Paphlagonia'da
 yetişen
papilio,-onis m. kelebek
papilla,-ae f. [memebaşı] A. B. papil,
 siğil
papillaris,-e papil ve (öz. B.) siğil ile
 ilgili
papillosus,-a,-um (çok) papilli veya si-
 ğilli
pappus,-i n. B. papus (şemsiye biçimin-
 de kıllar)
papula,-ae f. papül, (deride görülen içi
 su dolu kese şeklinde kabarcık)
papyraceus,-a,-um 1. papirus bitkisine
 benzer, papirus bitkisinden elde
 edilmiş 2. kâğıt gibi ve opak
papyrifer,-a,-um [[kâğıt veren] kâğıt
 imalinde yardımcı
papyrus,-i m. Eski Mısır'da, papirüs
 denilen yazı malzemesinin elde
 edildiği bitki (*Cyperus papyrus*);
 kâğıt
par, paris eşit
-par- bkz. -parus
par(a)- Gr. boyunca, yanında, yakın;
 tk. paralel
parabolicus,-a,-um parabol şeklinde, B.
 şekli ovat ile elips arası, tepesi
 obtus
paracolicus,-a,-um colon'un yanında bu-
 lunan; bkz. colon
paracolpium,-i n. vajenin etrafını saran
 doku
paracorolla,-ae f. [korolla'nın yanında
 bulunan kısım] korollanın eki,
 parakorolla

paracystium,-i n. idrar kesesinin etra-
 fını saran doku
paraduodenalis,-e duodenum'nun yanın-
 da bulunan
parallelus,-a,-um Gr. [birbirinin yanın-
 da] paralel
parare hazırlamak
paratus,-a,-um hazır(lanmış)
parce z. az, nadiren
pardus,-i m. pars, leopar
parenchyma,-atis n. A. belirli bir fonk-
 siyon gösteren doku kısmı veya
 hücreler grubu, B. ince çeperli ve
 birbirinden farklı olmayan izo-
 diametrik hücreler, parankima
parentes,-um m. ebeveyn
paries, parietis m. duvar, A. Fiz. cidar,
 çeper
parietalis,-e duvar, cidar ile ilgili
paripinnatus,-a,-um (pennat yaprağın
 sapı) bir çift yaprakçık ile biten
parotidicus,-a,-um parotis ile ilgili
parotis,-idis f. kulakaltı tükürük bezi,
 parotis
parotitis,-idis f. parotis iltihabı
pars, partis f. kısım
parthenius,-a,-um [parthenos Gr. =
 virgo] kadın hastalıklarında kul-
 lanılan
partim z. kısmen
partitus,-a,-um [bölünmüş] B. hemen he-
 men tabana kadar yarılmış
partus,-us m. doğum
parulis,-idis f. [ulis Gr. = dişeti] dişeti
 apsisi
parureterius,-a,-um üreter'in yanında bu-
 lunan; bkz. ureter
-parus,-a,-um doğuran
parvus,-a,-um küçük
parvulus,-a,-um çok küçük, küçücük
passerinus,-a,-um [passer = serçe] ser-
 çe ile ilgili
pasta,-ae f. pat, hamur, macun, T.K.
 pasta
pastillus,-i m. † pastil
pastor,-oris m. çoban
patella,-ae f. dizkapağı kemiği
patellaris,-e dizkapağı ile ilgili

patelliformis,-e dizkapağı şeklinde
patens,-ntis [açık bulunan] yayvan,
yayılmış
pater, patris m. baba
path(o)- Gr. kötü etki altında bulunma,
zarar görme, ıstırap çekme, has-
ta(lık); tk. psikopat = ruhen
hasta olan kimse
pathologia,-ae f. [hastalık bilimi]
patoloji
patientia,-ae f. sabır
patria,-ae f. vatan
patulus,-a,-um yayık
pauci,-ae,-a az, az miktarda mevcut
pauci- az
paucidentatus,-a,-um az dişli
pauciflorus,-a,-um az çiçekli
paucifolius,-a,-um az yapraklı
paucispinus,-a,-um az dikenli
paucus,-a,-um az, az miktarda mevcut
paulum, z. az, biraz
pauper,-eris fakir, yoksul
pauxillum,-i n. biraz
pavo,-onis m. tavus kuşu
pavoninus,-a,-um [tavus kuşu ile ilgili]
alaca, çok renkli; tavus kuşundaki
gibi mavi renkli
pavor,-oris m. korku
pax, pacis f. barış
pecten,-inis m. [tarak] A. tarak
pectinatus,-a,-um tarak biçimine
pectoralis,-e göğüs ile ilgili, göğüs tara-
fından bulunan, göğüs için yapılan
pectus,-oris n. göğüs
peculiaris,-e özel
pecunia,-ae f. para
pedalis,-e ayak (bkz. pes 2.) uzunluğun-
da
pedatus,-a,-um [ayaklı] B. palmatus'a
kıyasla, en alttaki iki lop tekrar
küçük loplara ayrılmış; bkz. pal-
matus
pedicellatus,-a,-um pedicellus'a sahip,
pedicellus'ta bulunan
pedicellus,-i m. sapçık, öz. infloresans-
taki bir çiçeğin sapı
pediculus,-i m. Z. bit, B. = pedicellus
pediformis,-e ayak şeklinde

peduncularis,-e pedunculus ile ilgili
pedunculatus,-a,-um saplı
pedunculus,-i m. çiçek durumunun, çi-
çeğin veya meyvanın sapı, pedon-
kul, A. sap
pejor,-jus (malus'tan Comp.) daha fena
pel- bkz. per-
pelargonium,-i n. sardunya (bitki)
pelecanus,-i m. kaşıkçı kuşu
pellucidus,-a,-um [per-, lux: ışığı ge-
çiren] şeffaf, saydam
peltatus,-a,-um [kalkanlı] kalkan şek-
linde, kalkana benzer, B. yaprak
sapı yaprağın ortasında veya
ortasına yakın bir yere bağlı
peltum,-i n. kalkan
pelvinus,-a,-um pelvis ile ilgili
pelvis,-is f. leğen (kalça içi boşluğu)
pelvis, havsala
pendens,-ntis = dependens
pendere asılı blunmak
pendulinus,-a,-um = pendulus
pendulus,-a,-um (uzunca ve) sarkık
penicillatus,-a,-um fırça şeklinde
penicillinum,-i n. penisilin
penicillus,-i m. fırça
peninsula,-ae f. yarımada
penis,-is m. karnış, erkek üreme or-
ganı, penis
penna,-ae f. tüy
pennatus,-a,-um = pinnatus
pent(a)- Gr. beş; tk. pentan
pentagonus,-a,-um beş köşeli
pentagynus,-a,-um beş pistilli
pentandrus,-a,-um beş stamenli
pentanthus,-a,-um beş çiçekli
pentapetalus,-a,-um beş petalli
pentaphyllus,-a,-um beş yapraklı
pentapterus,-a,-um beş kanatlı
pentasepalus,-a,-um beş sepalli
pentaspermus,-a,-um beş tohumlu
pentastachys s. beş başaklı
pentastichus,-a,-um beş sıra üzerine di-
zilmiş
pente Gr. beş
peps- sindirime
pepsina,-ae f., pepsinum,-i n. pepsin
per e. + Acc. sırasında, -den geçerek

per-, I önünde **pel-** 1. arasından, -den geçerek 2. çok 3. sonuna kadar, tamamen

peractus,-a,-um [sonuna kadar yapılmış] bitmiş, bitirilmiş, tamamlanmış

perbrevis,-e çok kısa

percalefactus,-a,-um çok ısınmış

peregrinus,-a,-um yabancı

perennans,-ntis = **perennis,-e**

perennis,-e çok senelik

perfectus,-a,-um [= **peractus**] tamamlanmış

perfoliatus,-a,-um (yaprak) laminası gövde tarafından delinmiş

perforatio,-inis f. delme, delinme

perforatus,-a,-um delinmiş, çok delikli

pergamenus,-a,-um Bergama ile ilgili, Bergama yakınlarında yetişen; parşömene (yazı için hazırlanmış hayvan derisine) benzer

Pergamum,-i n. Bergama

pergere devam etmek

peri- Gr. etrafta, etrafında; tk. periskop

periarterialis,-e arterin etrafında bulunan

pericardium,-i n. kalp dış zarı, perikard

pericarpium,-i n. perikarp, meyva kabuğu

pericranium,-i n. kafatasının perios-teum'u (kemik dışzarı)

periculosus,-a,-um tehlikeli

peridium,-i n. [dolap] bir çok mantarın sporoforlarını saran dış duvar

perigynus,-a,-um B. [ovaryumun etrafında bulunan] perigin, respetakulumu (bkz. receptaculum) çukur, ovaryumu serbest ve üst durumlu olan

perinaeum,-i n. A. apışarısı

perinde z. aynı şekilde

periodontium,-i n. diş kökü zarı

periosteum,-i n. kemik dışzarı, periyost

periphericus,-a,-um çevresel, periferik

peritoneum,-i n. karın zarı, periton

perliquidus,-a,-um akıcı (alkol, eter gibi)

permanens,-ntis kalıcı, devam eden, devamlı, sürekli

permeabilis,-e geçirgen

pernitias,-ei f. mahvolma

peronaeus,-a,-um perone ile ilgili

perone,-es f. kamış kemik, fibula

peroralis,-e ağız yoluyla alınan

perpendicularis,-e = **verticalis**

perpetuus,-a,-um devamlı, sürekli

persistens,-ntis B. kalıcı

personatus,-a,-um maskeli

pertussis,-is f. boğmaca

pertusus,-a,-um B. yüzeyinde düzensiz boşluklar bulunan

peruvianus,-a,-um Peru'da yetişen Peru'ya özgü

pes,pedis m. 1. ayak 2. İngiliz ölçü sistemine göre 30.5 cm; Fransız sistemine göre 32.5 cm.

pess- = **peps-**

pessimus,-a,-um (malus'tan Sup.) en fena

pestis,-is f. veba

petaloideus,-a,-um petale benzer

petalum,-i n. B. petal, taç yaprağı (korollayı oluşturan yapraklardan biri)

petiolaris,-e saplı, petiyol üzerine oturmuş

petiolatus,-a,-um saplı

petiolus,-i m. sap, yaprak sapı, petiyol

petrosus,-a,-um kayamsı, kayalı

phaeo- Gr. kahverengi, esmer

phaeophyceae,-arum f. esmer yosunlar

phaeus,-a,-um koyu renkli

phag,- Gr. yemek; tk. polifaji

phalanx,-angis f. parmak kemiği

phallus,-i m. = penis

phaneranthus,-a,-um çiçekleri açıkta bulunan

phaner(o)- Gr. görünebilen, görünür

phanerogamus,-a,-um açık tohumlu, fanerogam

pharmacia,-ae f. eczacılık

pharmaco- Gr. ilaç, ecza

pharmacologia,-ae f. [ecza bilimi] farmakoloji

pharmacophobia,-ae f. ilaçlardan korkma

pharmacopoea,-ae f. ilaç kodeksi

pharyngicus,-a,-um farenks ile ilgili
pharyngitis,-idis f. farenks iltihabı
pharynx,-yngis m. yutak, farenks
phaseolus,-i m. fasulya (bitki)
phenacetinum,-i n. fenasetin, organik bir madde
pheng(o)- Gr. ışık
phengophobia,-ae f. güneş ışığından, ışıktan korkma
phenolum,-i n. fenol
phiala,-ae f. şişe
phil(o)- Gr. sevmek, dost; tk. filoloji
philologia,-ae f. [kelimeleri sevmek] filoloji
philosophia,-ae f. [bilgeliliği sevmek] felsefe; tk. filozof
philtrum,-i n. 1. = filtrum 2. burun altı oluğu
phleb- Gr. damar, ven (toplardamar)
phlebitis,-idis f. ven iltihabı, flebit
phlegmona,-ae f. bağ dokusunun rahatlanmış olması, flegmon
phloio- Gr. [kabuk] B. iç kabuk; tk. floem
phlomoides,-is [phlomis = Kudüs adaçayı, halk arasında şalba, çalba denilen tüylü bir bitki] phlomis'e benzer
phlox, phlogis f. [alev] Kuzey Amerika'da yetişen ateş çiçeği
phob- Gr. korkma, korku
phobia,-ae f. mantıklı olmayan veya hastalık derecesinde her türlü korku veya ürkeklik, fobi; bkz. aero-, agora-, amaxo-, andro-, anemo-, anthropo-, astrapo-, ataxio-, auto-, cancro-, cardio-, carcino-mato-, cerauno-, clastro-, clepto-, clithro-, coito-, cyprido-, dermatosio-, electro-, emeto-, ergasio-, ereutho-, eroto-, gamo-, helmintho-, h(a)emato-, h(a)emo-, hydro-, hygro-, lepro-, lysso-, mono-, necro-, noso-, nycto-, odonto-, p(a)edio-, pharmaco-, phengo-, phomo-, photo-, pht-hisio-, pono-, pyro-, scabio-, tap-ho-, thalasso-, thanato-, thermo-

toxico-, triscaideca-, venereo-, xeno-, zoo-, v. s.

phoca,-ae f. fok balığı
Phoenica,-ae f. Finike
phoeniceus,-a,-um = purpureus
phoenicius,-a,-um Finike'de yetişen
phon(o)- Gr. ses, gürültü; tk. telefon (bkz. tele-), megafon, fonetik
phonophobia,-ae f. gürültülü bir şekilde ya da yüksek sesle konuşmaktan korkma
-phor- Gr. taşıyan; tk. fosfor
phos- Gr. ışık
phosphas,-atis m. fosfat
phosphis,-itis m. fosfit
phosphorus,-i m. [ışık taşıyan] fosfor
phot(o)- Gr. = phos-; tk. fotoğraf
photophobia,-ae f. ışıktan korkma
phragm- Gr. çit, perde; tk. diyafram [ayıran perde]
phragmites,-is s. çit ve perde yapmakta kullanılan
phren- Gr. akıl; tk. şizofreni ([akıl bölünmesi] erken bunama denen akıl hatalığı)
phrenes, phrenum f. diyafram
Phrygia,-ae f. Denizli - Uşak - Kütahya - Eskişehir - Afyon çevresi
phrygius,-a,-um Phrygia'da yetişen
phthisiophobia,-ae f. tüberkülozdan korkma
phthisis,-is f. verem, tüberküloz
phy- Gr. gelişme
phyll- Gr. yaprak; tk. klorofil
phyllocladum,-i n. B. yaprak görevi yapan ve laminaya benzer şekilde genişlemiş ve yassılaştırmış olan kısa sürgün, filloklat
phyllophorus,-a,-um yaprak taşıyan
-phyllus,-a,-um . . . . yapraklı; bkz. s. 35
phylum,-i n. sistematikte birlik
phys(a)- Gr. kese
physi(o)- Gr. tabiat; tk. fizik
physiologia,-ae f. canlıların normal fonksiyonlarını inceleyen ilim, fizyoloji
physiologicus,-a,-um fizyoloji ile ilgili, fizyolojik

physodes,-is keseye benzer
phyt- Gr. bitki; tk. fitopatoloji
picea,-ae f. lâdin (bitki)
piceus,-a,-um katran renginde, kahve-
 rengine bakan siyah
picro- Gr. acı
pictus,-a,-um boyanmış
pigmentum,-i n. [boya] pigment (his-
 toloji ve botanikte) boyar madde
pila,-ae f. top
pilifer,-fera,-ferum kıl taşıyan, B. (yap-
 rağın) tepesi çok ince zayıf bir
 uçla biten
pilosellus,-a,-um küçük kıl taşıyan
pilosus,-a,-um B. kısa, ince, zayıf tüy-
 lerle örtülü
pilula,-ae f. [küçük top] hap, pilül
pilum,-i n. mızraklı kargı; (eczacılıkta)
 havaneli
pilus,-i m. kıl
pimenta,-ae f. Hint biberi (bitki)
pinealis,-e A. çam kozalağına benzer
pinus,-a,-um pinus'a (çama) benzer
pinguiculus,-a,-um oldukça yağlı
pinguis,-e (sabit) yağlı
pinnatus,-a,-um tüylü, tüy şeklinde, B.
 (yaprak sapının) her iki tarafında
 basit yaprakçıklar bulunan, pen-
 nat; alternatif **pinnatus** (pennat
 yaprakta) yaprakçıkları yaprak
 sapı üzerinde alması olarak dizil-
 miş olan; **decescente(r) pinnatus**
 (pennat yaprakta) yaprağın taba-
 nından tepesine doğru yaprak-
 çıkların büyüklüğü azalan; **in-**
terrupte pinnatus (pennat yap-
 rakta) yaprakçıklar bir büyük
 bir küçük olmak üzere alması ola-
 rak sıralanmış; bkz. **digitato-**
pinnatus, **didigitato-** **pinnatus**, **bi-**
pinnatus vs.
pinoides,-is = pineus
pinus,-i f. çam ağacı
piper,-eris n. biber (bitki ve baharat)
piperitus,-a,-um bibere benzer
piriformis,-e armut biçiminde
pirum,-i n. armut (meyva)
pirus,-i f. armut ağacı

piscis,-is m. balık
Pisidia,-ae f. güneyde Toroslara kadar
 Burdur - Isparta çevresi
pisidicus,-a,-um Pisidia'da yetişen
pistillum,-i n. 1. havaneli 2. B. pistil (gi-
 nekeumu teşkil eden organların
 her biri, bkz. **gynaecium**)
pituita,-ae f. balgam, A. pitüit bezi
-pit(ys) Gr. çam
pix, picis f. katran
placenta,-ae f. A. plasenta (fetüsü ana
 rahmine bağliyan özel bir yapı),
 (ginekolojide) son , B. tohum tas-
 laklarının ovaryum içinde bağlan-
 dığı doku, plasenta
plaga,-ae f. vuruş, kaza
planta,-ae f. B. bitki, A. ayak tabanı
plantagineus,-a,-um sinirliota benzer
plantago,-inis f. sinirliot
plantare bitki dikmek
plantaris,-e ayak tabanı ile ilgili
planum,-i n. düzlem
planus,-a,-um yassı, düz
plasma,-atis n. plazma, bazı dokuların
 (kan, adele) bileşimine giren sıvı
 kısım; kan plazması (kanın kırmızı
 ve beyaz kürecikleri, mineral
 tuzları proteidleri, kolesterolin ve
 lipidleri taşıyan sıvı kısmı)
platinum,-i n. platin
platy- Gr. yassı; tk. platform
platypetalus,-a,-um petalleri yassı olan
platyphyllus,-a,-um yaprakları yassı olan
platyspermus,-a,-um tohumları yassı olan
plebs, plebis f. avam
pl(e)io-Gr.[daha çok] birkaç, çok sayıda
pleiochasium,-i n. B. dalları vertisillat
 (bkz. **verticillatus**) uçtaki çiçeğin
 altındaki vertisillat dalları da ay-
 nı şekilde gelişmiş çiçek durumu,
 pleyokasyum
pleiopetalus,-a,-um çok petalli
pleiophyllus,-a,-um çok yapraklı
pleiosepalus,-a,-um çok sepalli
pleiospermus,-a,-um çok tohumlu
plenus,-a,-um dolu
pleura,-ae f. göğüs kafesinin iç yüzü ile
 akciğerlerin üzerini örten zar,
 plevra

pleuralis,-e plevra ile ilgili
pleuritis,-idis f. plevra iltihabı (çoğunlukla tüberkülotik), zatülcenp, plörezi
-plex,-plicis -misli, -katlı
plexus,-us m. A. sinir, ağrı
plica,-ae f. kıvrım, pli
plicatus,-a,-um paralel ve birkaç pli halinde katlanmış
plietesialis,-e [Gr. pleio-, etesi-] birkaç sene geliştikten sonra bir defa çiçek açan ve meyvadan sonra hemen ölen
Plinius,-i m. Romalı yazar (M. S. I. yüzyıl)
-ploideus,-a,-um sitolojide (bkz. cytologia) geçen ve kromozom sayısı ile ilgili bir ek, cf. haploideus, diploideus
pluma,-ae f. kuş tüyü
plumbago,-inis f. grafit madeni
plumbeus,-a,-um kurşunî, maviye yakıngri
plumbum,-i n. kurşun (Pb); **plumbum oxydatum** bkz. lithargyrum
plumosus,-a,-um (çok) tüylü
plumula,-ae f. [tüycük] B. 1. bitki taslağında gövdeyi meydana getirecek olan tomurcuk 2. gövdenin vegetasyon noktası
plures,-a (multi'den Comp.) daha çok
plurimi,-ae,-a (multi'den Sup.) en çok
plus, z. daha çok; **plus minus** az çok
pluvialis,-e yağmur ile ilgili
p. m. = post meridiem (bkz. meridies)
pneum(ato)- Gr. nefes; tk. pnömoni, dispne
pneumaticus,-a,-um solunum ile ilgili
pneumonia,-ae f. akciğer iltihabı, zatürrie, pnömoni
pneumothorax,-acis m. dahilen akciğerlerin yırtılmasıyla veya haricen enjeksiyonla plevra boşluğuna hava veya gaz gitmesi, pnömotoraks
pno- Gr. = pneumat-
pod- Gr. ayak; tk. antipod
podagra,-ae f. [Gr. pod-, agra = bağ, köstek: ayak kösteği] T. ayak

başparmağında damla hastalığı, nikris

podagrarius,-a,-um nikriste kullanılan
podalgia,-ae f. ayak ağrısı
poet- Gr. yapan, meydana getiren
poeta,-ae f. şair
poet(ic)- Gr. yapıcı
polio- Gr. gri
poliosis,-is f. saçların ağarması, beyazlaşması
pollen,-inis n. B. çiçek tozu, polen
pollex,-icis m. 1. el başparmağı 2. takriben 2.54 cm (başparmağının ilk boğumunun uzunluğu)
pollicaris,-e pollex (bkz.) uzunluğunda
pollinatio,-onis f. tozlaşma
pollinium,-i n. kütle halinde birleşmiş polen taneleri, polinyum
poly- Gr. çok
polyacanthus,-a,-um çok dikenli
polyadelphus,-a,-um [çok kardeşli] B. stamenlerin filamentleri üç veya daha çok demet halinde birleşmiş
polyandrus,-a,-um B. çok stamenli
polyanthes,-a,-um birkaç tane infloresans'ı olan
polyanthus,-a,-um çok çiçekli
polycarpus,-a,-um birkaç defa meyva verebilen
polycarpus,-a,-um çok meyvaya sahip
polycaulis,-e B. çok gövdeli
polycephalus,-a,-um çok başlı, B. çok kapitulumlu; bkz. capitulum
polychasium,-i n. [Gr. poly-, chas-] çok defa bölünmüş çiçek durumu
polycladus,-a,-um çok dallı
polycotyledoneus,-a,-um B. çok kotiledonlu
polydactylus,-a,-um çok parmaklı
polyedrus,-a,-um Geom. çok yüzlü
polygamus,-a,-um B. poligam, hem tek eşeyli hem de hermafrodit çiçekleri bir arada taşıyan
polygonus,-a,-um çok köşeli; tk. poligon
polygynus,-a,-um çok pistilli
polymerus,-a,-um çok kısımlı, K. yapısında esas molekülü çok defa tekrarlanan; tk. polimerizasyon

polymorphus,-a,-um çok şekilli
polypetalus,-a,-um çok petalli
polyphagia,-ae f. hastanın çok yemek yemesi, polifaji
polyphyllus,-a,-um çok yapraklı
polypodium,-i n. [podio- Gr. = ayak-çık]
polyporus,-a,-um çok delikli
polyrrhizus,-a,-um çok köklü
polysepalus,-a,-um çok sepalli
polyspermus,-a,-um çok tohumlu
polysporus,-a,-um çok spor taşıyan
polystachys s. çok başaklı
polystichus,-a,-um çok sıralı
polystilus,-a,-um B. çok stiluslu
polyuria,-ae f. atılan idrar miktarının artması, poliüri
polyvalvis,-e çok kapaklı
pomifer,-fera,-ferum ağaç meyvası taşıyan
pomum,-i n. ağaç meyvası
ponderosus,-a,-um ağır
pondus,-eris n. ağırlık
ponere koymak
pono- Gr. çaba; yorgunluk
pons, pontis m. köprü, A. pons, beyin ile bulbus (soğancık) arasında bulunan santral sinir sistemi parçası
pont- Gr. deniz. öz. Karadeniz
ponticus,-a,-um 1. Karadeniz ile ilgili 2. eski Pontus'ta yetişen
Pontus,-i m. Bartın - İnebolu arası ile Sinop - Samsun - Amasya - Tokat - Yozgat'ın kuzey kısmı - Erzincan - Gümüşhane'yi içine alan ve Çoruh nehrine kadar uzanan bölge
poples,-itis m. dizin arkasındaki çukur
popliteus,-a,-um poples ile ilgili
populus,-i f. kavak (bitki)
populus,-i m. halk, toplum
porphyreus,-a,-um kırmızıya bakan kah-verengi
porta,-ae f. kapı, A. bazı organların giriş yeri
portio,-onis f. [bölüm, kısım]
porus,-i m. delik

positio,-onis f. durum
positus,-a,-um [ponere'den partisip] konmuş
posse yapabilmek
post e. + Acc. -den sonra; **post meridiem** bkz. meridies
posterior,-ius Comp. daha sonra, daha arkada bulunan
posticus,-a,-um 1. arka tarafta bulunan 2. = extrorsus
postis,-is m. direk
postremus,-a,-um Sup. en son, en arkada bulunan
postridie z. R. ertesı gün
potabilis,-e içilir
potamo- Gr. dere
potare içmek
potassium,-i n. potasyum, kalium (K)
potens,-ntis kudretli
potentia,-ae f. kudret
potestas,-atis f. kudret
potio,-onis f. [içme] posyon (Gal. gen. şeker içeren ilaçlı su)
potus,-us m. içilecek şey
prae- evvel, önce; önde
praeceptum,-i n. emir, talimat
praecipitare çöktürmek, çökmek
praecipitatio,-onis f. çöktürme, çökme
praecipitatus,-a,-um çöktürülmüş
praecox,-ocis vaktinden erken çıkan, gelişen, olgunlaşan, vuku bulan
prae floratio,-onis f. = aestivatio
praemorsus,-a,-um [ön tarafı ısırılmış] B. (trunkat yaprağa kıyasla) kesik ucu düzensiz girintili çıkıntılı
praeparatum,-i n. [önceden hazırlanmış madde] preparat
praeparatus,-a,-um hazırlanmış
praepatellaris,-e dizkapağı önünde bulunan
praeputium,-i n. sünnet derisi
praepyloricus,-a,-um pilor önünde bulunan; bkz. pylorus
praescriptio,-onis f. reçete
praescriptum,-i n. reçete
praeter e. + Acc. -den başka, dışında
prassinus,-a,-um çimen yeşili
pratensis,-e çayırlarda yetişen

pratum,-i n. çayır
pridie z. önceki gün
primigravida,-ae f., **gravida**. I. ilk defa gebe kalan kadın
primipara,-ae f. ilk defa doğuran kadın
primula,-ae f. çuhaçiçeği
primus,-a,-um ilk, birinci
principalis,-e en mühim, en önemli
prisma,-atis n. Geom. prizma, menşur
pristinus,-a,-um eski
prius z. önceden
pro e. + Abl. için, olarak kullanılan
pro- dışarıya, öne doğru, önüne; önce
proangiosperma,-atis n. angiospermelerin bir fosil şekli
probabiliter z. muhtemelen, olası
procambium,-i n. B. primer floem ve primer ksilemi meydana getiren meristematik doku
procerus,-a,-um = elatus
processus,-us m. çıkıntı
procumbens,-ntis [öne yatık] yere yatık, yerde sürünücü
productus,-a,-um uzanmış
professor,-oris m. profesör
profundus,-a,-um derin
projectio,-onis f. [öne atma]
prolapsus,-us m. [öne kayma] T. öne, dışarıya kayma (örn. **prolapsus ani**, uteri anus veya uterusun dışarıya kayması)
prolongatus,-a,-um uzatılmış
prominentia,-ae f. çıkıntı
promptus,-a,-um hazır
pronatio,-onis f. dönme, öz. el bileğinin içe dönmesi
pronator,-oris m. döndüren kas, öz. el bileğini içe döndüren kas
pronus,-a,-um üst yüzü aşağıya dönmüş şekilde yatık
prope e. + Acc. -e yakın
prophasis,-is f. mitoz bölünmenin ilk evresi, profaz
prophylacticum,-i n. profilaktik ilaç
prophylacticus,-a,-um önleyici, profilaktik
Propontis,-idis f. Marmara denizi
propositus,-a,-um öne konmuş, öne sürülmüş

proprius,-a,-um ait, özel, özgü
propter e. + Acc. -den dolayı
prorumpens,-ntis dışarıya çıkan
pros- Gr. -e doğru; yanın(d)a, yakın, üstelik, ön (taraf)ta bulunan)
prosencephalon,-i n. ön beyin, prosansefal
prostata,-ae f. prostat (mesanenin altında ve erkeklerde bulunan bir guddе)
prostaticus,-a,-um prostat ile ilgili
prostatitis,-idis f. prostat iltihabı
protho- Gr. = proto-
prostratus,-a,-um yatık
proteincus,-a,-um protein içeren
prot(o)- Gr. ilk, birinci; ön tarafta, ön (d)e; ileri
protogynus,-a,-um dişi çiçekleri erkek çiçeklerinden evvel olgunlaşan
protophloema,-atis n. B. primer yapıda floemin gelişen ilk hücreleri
protoplasma,-atis n. hücrenin sitoplazma, çekirdek ve plastidlerden oluşan canlı kısmı
protractus,-a,-um uzatılmış
protuberantia,-ae f. A. kabartı
pro usu externo, R. kıs. **pro us. ex.** dışarıdan kullanılmak üzere
proximalis,-e merkeze yakın durumda olan (karşıtı distalis)
proximus,-a,-um en yakın
prudens,-ntis zeki
pruina,-ae f. kırığı
pruinosis,-a,-um kırığı düşmüş gibi
prurigo,-inis f. kaşıntılı deri hastalığı, kuru kaşıntı
pruritus,-us m. kaşıntı
pseudanthus,-a,-um [yalancı çiçek]
pseud(o)- Gr. yalancı, yanlış, taklit, benzer; tk. psödoparenkima
pseudoparenchyma,-atis n. [yalancı parenkima]
psych(o)- Gr. ruh; tk. psikopat (bkz. patho-), psikanaliz, psikiyatri
psychologia,-ae f. ruhbilimi, psikoloji
psychro- Gr. soğuk
psyllium [Gr. psil - = çıplak]
ptarmicus,-a,-um aksırtıcı
ptarmus,-i m. aksırma

pteroctarpus,-a,-um meyvesi kanatlı
pter(ygo)- Gr. kanat
pterygoides,-is kanada benzer
ptialismus,-i m. tükürük salgısının artması
ptosis,-is f. [düşme] örn. gözkapığının düşmesi
pubens,-ntis ince tüylenen, ince tüylü
puberulus,-a,-um ince tüylü
pubes,-is f. tüy, A. yetişkinlerde kıllarla kaplanan hipogastrik bölge, B. gövde ve yaprakları örten ince tüyler
pubes, puberis bülüğa ermiş
pubescens,-ntis ince tüylenen, ince tüylü, B. çok kısa, zayıf, sık tüylerle kaplı
pubiger,-gera,-gerum tüy taşıyan
pudendalis,-e edep yeri ile ilgili
pudendum,-i n. edep yeri
pudor,-oris m. utanma, ayıp
puella,-ae f. kız
puer,-i m. oğlan
pueritia,-ae f. çocukluk zamanı
puerpera,-ae f. lohusa
puerperium,-i n. loğusalık (loğusanın doğumdan sonraki yatakta kalma günleri)
pugna,-ae f. savaş
pulcher, pulchra, pulchrum güzel
pulchritudo,-inis f. güzellik
pulex,-icis m. pire
pullus,-a,-um kuzgunî siyah
pulmo,-onis m. akciğer
pulmonalis,-e akciğer ile ilgili
pulmonaria,-ae f. ciğerotu
pulmonariodes,-is ciğerotuna benzer
pulpa,-ae f. B. etli mezokarp, A. bir organın yumuşak kısmı, pulpa, Gal. lâpa, bulamaç; **pulpa dentis** dişin yumuşak iç kısmı
pulpitis,-idis f. diş pulpasının iltihabı
pulposus,-a,-um [çok pulpa içeren] pulpa şeklinde, etli
pulsus,-us m. nabız
pultiformis,-e ezme, macun, lâpa şeklinde
pulveratus,-a,-um pulverize edilmiş, toz haline getirilmiş

pulverulentus,-a,-um ince bir toz tabakası ile kaplanmış gibi
pulvinar,-aris n. yastık
pulvinatus,-a,-um yastık biçiminde
pulvis,-eris m. toz
pumex,-icis m. sünger taşı
pumilus,-a,-um = nanus
punctatus,-a,-um noktalı
punctum,-i n. nokta
pungens,-ntis [batıcı] (yaprığın) tepesi azar azar keskin bir uç halinde biten
pupilla,-ae f. [bebek] gözbebeği
pupillaris,-e gözbebeği ile ilgili
purgans,-ntis purgatif (dışkı yapma (defekasyon) sayısını arttıran ve dışkıyı sulandıran, müshil özelliğinde olan)
purgans,-ntis n. purgatif ilaç
purgatio,-onis f. temizleme
purpura,-ae f. [eski Finike'de erguvanî boya çıkarılan bir sümüklü böcek]
purpurascens,-ntis erguvanimsi
purpuratus,-a,-um = purpureus
purpureus,-a,-um erguvanî
purus,-a,-um temiz, saf, sade
pus, puris n. cerahat
pusillus,-a,-um çok küçük
pustula,-ae f. püstül (derinin altında ce rahat ile dolu kabarcık)
puteus,-a,-um çürümüş
putorius,-a,-um fena kokulu
pyncanthus,-a,-um sık çiçekli
pync(o)- Gr. sık, kesif, yoğun
pyncometer,-metri m. yoğunluk (kesafet) ölçen, alet, piknometre
pyelitis,-idis f. böbrek kaliksının ve pelvisinin iltihabı
pygmeus,-a,-um = nanus
pylorus,-i m. mide kapısı, pilor
pyramidalis,-e piramit şeklinde
pyrenaicus,-a,-um Pirene'lerde yetişen, Pirene'lerle ilgili
pyrifer,-fera,-ferum armut taşıyan
pyrifolius,-a,-um yaprakları elma ve armut ağacınınakilere benzer

pyr(o)- Gr. ateş; tk. pirofer (bkz. sphaer-)
pyrolignosus,-a,-um [Gr. pyr-, Lat. lignum] ateş yardımıyla odundan elde edilmiş
pyromania,-ae f. yangın çıkarma tutkusu, piromani

pyrophobia,-ae f. ateşten, yangından korkma
pyrum,-i n. = pirum
pyxidium,-i n [kutucuk] B. kapaklı kapsula, piksidyum
pyxis,-idis f. Gr. kutu, öz. hap kutusu

Q

quadragesimus,-a,-um kırkinci
quadragesima kırk
quadrangularis,-e dört köşeli
quadratus,-a,-um kare şeklinde
quadr(i)- dört; bi- ve tri- örnekleri ile yapılan kelimelere benzer sözcükler, quadr- öneki ile de yapılır.
quadricolor,-oris dört renkli
quadricostatus,-a,-um B. dört damarlı
quadridentalis,-e dört dişli
quadridentatus-pinnatus bkz. didigitato-pinnatus
quadrifolius,-a,-um dört yapraklı
quadringenti,-ae,-a dört yüz
quadru- = quadri-
quadrupes,-pedis dört ayaklı
quadruplex,-plicis dört misli, dört katı
quantitas,-atis f. miktar
quantum ne kadar; **quantum satis (est), quantum sufficiat, quantum sufficit, R.** kıs. q. s. yeteri kadar
quantus,-a,-um ne kadar, ne kadar büyük

quartus,-a,-um dördüncü
quassia,-ae f. aciağaç (bitki)
quater dört kez
quat(t)uor dört
quattuordecim öndört
-que ve
quercus-us f. meşe (bitki)
quercinus,-a,-um meşe'ye benzer
quies, quietis f. sükûnet
quindecim onbeş
quingenti,-ae,-a beş yüz
quinina,-ae f., quininum,-i n. kinin
quingentesimus,-a,-um ellinci
quingenta elli
quinque beş
quinq(u)e- beş; bi-, tri- ve quadr- örnekleriyle yapılan kelimelere benzer sözcükler quinq(u)e- önekiyle de yapılır
quinquies beş defa
quintus,-a,-um beşinci
quotidie z. = cottidie
q.s. bkz. quantum

R

rabies,-ei f. kuduz hastalığı
racemosus,-a,-um rasem şeklinde
racemus,-i m. B. salkım, rasemus
rachitis,-idis f. raşitizm

radialis,-e merkezden çevreye doğru, ışınsal
radians,-ntis ışınsal
radicalis,-e B. kökten çıkan

radicans,-ntis kök meydana getiren
radicatus,-a,-um köklü
radiciger,-gera,-gerum kök taşıyan
radicula,-ae f. kökçük
radicularis,-e [kökçük ile ilgili]
radiculatus,-a,-um küçük köklü
radium,-i n. radyum (Ra)
radius,-i m. ışın, Geom. yarıçap, B. Umbelliferae familyasında şemsiyenin (bkz. umbella) bir kısmı; Compositae familyasının kapitulumunda (bkz. capitulum) dışta bulunan dilsî çiçek
radix,-icis f. kök
raffinatus,-a,-um rafine edilmiş, temizlenmiş
ramealis,-e dal ile ilgili
ramentaceus,-a,-um B. tomurcuğu pul ile örtülmüş, tomurcuğu pullara sahip
ramentum,-i n. B. tomurcuk üstünde (tomurcukta) pul
rameus,-a,-um = ramealis
ramifer,-fera,-ferum dal taşıyan
ramosus,-a,-um (çok) dallı
ramus,-i m. A. B. dal
rana,-ae f. kurbağa
rapa,-ae f. küçük şalgam, kolza
raphaninus,-a,-um turp gibi
raphid(o)-,raphis Gr. iğne
rapunculus,-i m. ufak kolza
rarus,-a,-um seyrek, nadir, ender
raucedo,-inis f. sesin kısık olması, ses kısıklığı
raucitas,-atis f. = raucedo
re- geri(ye) arkasına; tekrar
recens,-ntis taze, yeni, körpe
receptaculum,-i n. [kap, depo] B. çiçek tablası, reseptakulum
recessus,-us m. girinti
recipere almak; **recipe**, R. kıs. **rp.**, **Rp.** al
reclinatus,-a,-um geriye eğilmiş; B. (yaprak) sapa doğru dönmüş
rectalis,-e rektum ile ilgili; bgz. rectum
rectificatus,-a,-um [düzeltilmiş] temizlenmiş
rectum,-i n. rektum (kalın bağırsağın son bölümü)

rectus,-a,-um doğru, düz
recurvatus,-a,-um = reflexus
recurvus,-a,-um bkz. reflexus
referre (geri) getirmek veya götürmek,
retuli (geri) getirdim veya götürdüm
reflexio,-onis f. yansıma
reflexus,-a,-um geriye doğru eğilmiş
refractio,-onis f. ışığın kırılması
refractus,-a,-um = reflexus
refrigerans,-ntis serinletici, dinlendirici
refrigerare serinletmek
regalis,-e [krala ait] B. çok güzel, fevkalade, olağanüstü
regio,-onis f. Cğr. A. bölge
regnum,-i n. [krallık]
regularis,-e kurala uygun, düzenli
reinfectio,-onis f. yeniden bulaşma
relapsus,-us m. [geriye kayma] (iyileşmeden sonra) hastalığın tekrarı, nüküs
relaxatio,-onis f. gevşeme
remedium,-i n. † ilaç
remotus,-a,-um uzak, ayrı, geriye çekilmiş
ren, renis m. böbrek
renalis,-e A. böbrek ile ilgili, B. böbrek şeklinde
reniformis,-e böbrek şeklinde
repandus,-a,-um B. girinti ve çıkıntıları yayık
repens,-ntis sürünen
repentinus,-a,-um anı, birdenbire
repere sürünmek
repetere tekrarlamak
reptans,-ntis sürünücü
res, rei f. şey; **Dr. rer. nat.** bkz. doctor
residuum,-i n. geri kalan kısım, kalıntı, bakiye, artık
resina,-ae f. reçine
resinifer,-fera,-ferum reçine taşıyan
resorcinum,-i n. rezorsin, organik bir madde.
respirare nefes almak
respiratorius,-a,-um nefes alma (hareketi) ile ilgili
restis,-is f. ip
resupinatus,-a,-um sırtta dönmüş

rete,-is n. ağ
retentio,-onis f. [geri tutma] T. geride tut(ul)ma (örn. idrarın dışarı çıkmayıp içeride kalması)
reticularis,-e (küçük) ağ ile ilgili, ağ şeklinde
reticulatus,-a,-um küçük ağ şeklinde
reticulum,-i n. küçük ağ, ağcık
retina,-ae f. (gözde) ağ tabaka, retina
retinaculum,-i n. polinyum (bkz. pollinium)'un sapının tabanında bulunan yapışkan bir levhacık
retinervis,-e B. ağimsı damarlı
retinitis,-idis f. retina iltihabı
retro- = re-
retrocurvus,-a,-um = reflexus
retroflexus,-a,-um = reflexus
retroperitonealis,-e karın zarının arkasında bulunan
retrorsus,-a,-um [retro-, versus] geriye dönmüş
retuli bkz. referre
retusus,-a,-um ortada kısaca girik
revolutus,-a,-um her iki kenarı dışa doğru kıvrılmış
rex, regis m. kral
rhabdo- Gr. sopa
rhach(it)- Gr. omurga
rhag- Gr. kırmak
r(h)aphe,-es f. dikiş
rhe- Gr. akma
rheum,-i n. ravend (bitki)
rheuma,-atis n. [akma] romatizma; eklem iltihabı, = rhuma
rhin- Gr. burun
rhinitis,-idis f. burunun (mikrop sebebiyle) iltihaplanması
rhinoceros unicornis [Gr. rhin-, cer-] gergedan
rhinologicum,-i n. buruna uygulanacak ilaç
rhinologicus,-a,-um burun hekimliği ile ilgili, burunda kullanılan
rhiz(o)- Gr. kök
rhizoma,-atis n. köksap, toprakaltı bölgesi, rizom
rhizopoda,-orum n. [kök ayaklılar] Z. Protozoa'ların en ilkel sınıfı

rho- Gr. = rhe-
rhodo- Gr. gül (rengi), kırmızı
rhododendron,-i n. [gül ağacı] orman gülü (bitki)
rhodophyceae,-arum f. kırmızı yosunlar
rhombus,-a,-um Geom. eşkenar dörtgen (baklava) şeklinde, rombik
rhombicus,-a,-um = rhombus
rhomboides,-is = rhombus
rhomboideus,-a,-um = rhombus
rhombus,-i m. eşkenar dörtgen (baklava şekli)
rhus, rhois f. sumak, somak (bitki)
ricinus,-i f. hintyağı ağacı
ridere gülmek
ridibundus,-a,-um gülen
rigidus,-a,-um = sert
rigor,-oris m. sertlik, katılık; **rigor mortis** ölüm sertliği, cesedin katılması
rima,-ae f. yarık, çatlak, aralık
risorius,-a,-um gülme ile ilgili, gülmekte yardımcı, güldürücü
risus,-us m. gülme, gülmeye benzer yüz fadesi
rivalis,-e dereye veya dere kenarında yaşayan
rivus,-i m. dere
roborans,-ntis kuvvetlendirici
roborans,-ntis n. kuvvetlendirici ilaç
robur,-oris n. kuvvet
romanus,-a,-um Roma'lı; Roma ve çevresinde yetişen
rosa,-ae f. gül (bitki)
rosaceus,-a,-um güle benzer; pembe
roseus,-a,-um [gül rengi] gül pembesi
rosmarinus,-i m. biberiye (bitki)
rostellatus,-a,-um küçük gagalı, B. (yaprığın) ucu azar azar sert, uzun ve hafifçe eğri bir uzantı ile biten
rostratus,-a,-um gaga şeklinde
rostrum,-i n. gaga
rota,-ae f. tekerlek
rotatio,-onis f. rotasyon yapma (eklemde dönme)
rotator,-oris m. rotasyon yapan, döndüren kas, çevirici kas
rotatus,-a,-um tekerlek şeklinde, yuvarlak

rotula,-ae f. [küçük makara] † diz kapağı; bir nevi pastil
rotundatus,-a,-um [yuvarlak olmuş, yuvarlaklaştırılmış] B. rotundat, yuvarlakça
rotundus,-a,-um yuvarlak, B. yuvarlağa yakın oblong
rp., Rp. bkz. recipere
rubellae,-arum f. kızamıkçık (kızamığa benzer bir çocuk hastalığı)
rubens,-ntis kırmızımsı
rubeolae,-arum f. kızamık
ruber, rubra, rubrum kırmızı
rubescens,-ntis = rubens
rubeus,-a,-um = rubens
rubicundus,-a,-um = rubidus
rubidus,-a,-um kıpkırmızı
rubiginosus,-a,-um = ferrugineus
rubor,-oris m. kızamıklık, kızılılık
ructus,-us m. geçirti, geçirme
rudens,-ntis m. ip

ruderalis,-e B. süprüntü ve çörcöp arasında yetişen
rudimentum,-i n. (örn. bir organın) dejenere olmuş kalıntı(sı)
rufescens,-ntis kırmızımsı
rufus,-a,-um doru, tilki rengi, kahverengine yakın kırmızı
rugae,-arum f. yüzde buruşukluk
rugosus,-a,-um kırışık, buruşuk
runcinatus,-a,-um B. runsinat, her iki kenarda loplar sivri ve lopların uçları yaprak tabanına doğru yönelmiş
rupes,-is f. kaya, yamaç
rupestre,-is n. taşlık bölge, taşlık arazi
rupestris,-e kayalarda yetişen
ruptura,-ae f. yırtık, ruptür
rus, ruris n. [şehir dışı bölgeler] kır
Russia,-ae f. Rusya
russicus,-a,-um Rusya'da yetişen, Rusya'ya özgü
rusticus,-a,-um kırdan yetişen
ruta,-ae f. sedefotu

S

sabinus,-a,-um Roma'nın güneyinde bulunan Sabinya bölgesinde yetişen
saccharatus,-a,-um şekerlenmiş
saccharinum,-i n. sakarin
saccharum,-i n. şeker kamışı, şeker
sacculus,-i m. torbacık, kesecik
saccus,-i m. torba, kese
sacer, sacra, sacrum kutsal, mübarek
sacralis,-e sakrum ile ilgili (bkz. sacrum)
sacrum,-i n. sağrı, kuyruk sokumu, sakrum; **os sacrum** kuyruk sokumu kemiği (beş sakral omurun kaynaşmasıyla meydana gelmiş kemik)
saepe z. ekseriya, çoğunlukla
saepes,-is f. çit
saeptum,-i n. = septum
saeta,-ae f. = seta

sagitta,-ae f. ok
sagittatus,-a,-um [ok şeklinde, okcu, okucu şeklinde] B. (yaprak tabanındaki) iki lop düz, genişlemiş uzamış, sagitat
sal, salis m. tuz
salacitas,-atis f. cinsel isteğin aşırı olması
salamandra,-ae f. semender
salicarius,-a,-um söğüt'e benzer
salicylas,-atis m. salisilat
salicylatus,-a,-um salisilat içeren
saliva,-ae f. tükürük, salya
salivantium,-i n. = sialagogum
salivaris,-e tükürük ile ilgili
salivatio,-onis f. aşırı tükürük salgısı
salivatorius,-a,-um tükürük ile ilgili
salix,-icis f. söğüt (bitki)
salpinx, salpingis f. boru

salsus,-a,-um tuzlu
saltem z. en az, hiç olmazsa
salvia,-ae f. adaçayı (bitki)
salvus,-a,-um sıhhatli, sağlıklı
sambucus,-i f. mürver (bitki)
sanctus,-a,-um mukaddes, kutsal
sanguineus,-a,-um kan kırmızısı, kah-verengine bakan kırmızı
sanguis,-inis m. kan
sanitas,-atis f. sıhhat, sağlık
santonina,-ae f., **santoninum,-i** n. santonin
sanus,-a,-um = salvus
saphenos [İbr. sâfin = saklayan]
sapiens,-ntis akıllı
sapientia,-ae f. bilgelik
sapo,-onis m. sabun
saponatus,-a,-um sabun içeren
sarc- Gr. et
sarcoma,-atis n. T. sarkom (mezaşim dokularından köken alan habis tümör), bir çeşit kanser
sartorius,-a,-um [terzi ile ilgili]
satitas,-atis f. tok olma
sat(is) z. yeteri kadar, kâfi miktarda; oldukça
sativus,-a,-um ekilen, yetiştirilen
saturatio,-onis f. doymuşluk
saturninus,-a,-um kurşun ile ilgili
saxatilis,-e kayalarda yetişen
saxifragus,-a,-um [saxum, frangere: kaya kıran]
saxum,-i n. kaya
scaber, scabra, scabrum keskin; düz olmayan, pürüzlü; sert, kısa, esnek olmayan çıkıntılarla kaplı
scabies,-ei f. uyuz
scabiophobia,-ae f. kaşınmaktan, uyuздan korkma
scabridus,-a,-um sertçe kısa çıkıntılarla az çok kaplanmış
scala,-ae f. [merdiven]
scalen(o)- Gr. eğri
scalenus,-a,-um üç kenarı da değişik olan üçgen şeklinde
scalpellum,-i n. bisturi, neşter, skalpel (operatörün teşrih bıçağı)
scandens,-ntis B. sarılarak yükselen

scaph(o)- Gr. sandal
scaphoides,-is sandal şeklinde
scaphoideus,-a,-um = scaphoides
scapula,-ae f. kürek kemiği, skapula
scapularis,-e kürek kemiği ile ilgili
scapus,-i m. B. skapus, gövdesiz bitkilerde çiçeğin veya çiçek durumunun sapı
scariosus,-a,-um kuruyarak buruşmuş, büzülmüş dokulu; kuru deri gibi pulsu dokuyla kaplı
scarlatina,-ae f. kızıl hastalığı
scatula,-ae f. kutu
sceleratus,-a,-um [deni, rezaletli] B. zehirli, zehirleyici
sceletum,-i n. iskelet
scep- Gr. = scop-
schistaceus,-a,-um arduvaz rengi
schiz(o)- Gr. yarma; tk. şizofreni (bkz. phren-)
schizocarpus,-a,-um meyvesi ayrılan
schoenocaulon,-i n. bitotu (bitki)
schoenoprasum,-i n. [schoeno- = saz, hasır; prasmus = sarmısak gibi bitkiler]
scientia,-ae f. bilim
scilla,-ae f. adasoğanı (bitki)
scissus,-a,-um yarılmış
sclareus,-a,-um al renkli
sclera,-ae f. gözakı, sklera
sclero- Gr. sert
sclerodermia,-ae f. [derinin sert oluşu] derinin sertleşmesi, kalınlaşması ve esnekliğini kaybetmesi ile beliren bir hastalık
sclerosis,-is f. T. kronik, iltinabî kökenli bir sertleşme
scop- Gr. bakmak; tk. mikroskop
scopae,-arum f. [süpürge]
scoparius,-a,-um fırça olarak kullanılabilen
scribere yazmak
scriptor,-oris m. yazar
scrobiculatus,-a,-um B. çok sayıda küçük çukurlu
scrophularia,-ae f. sıracaotu
scrophulosis,-is f. sıraca, skrofüloz (adenit tüberküloz); bkz. adenitis

scrotalis,-e skrotum ile ilgili
scrotum,-i n. husye torbası, skrotum
scrupulus,-i m. ufacık parça
scutatus,-a,-um kalkan şeklinde
scutelliformis,-e B. küçük kalkan şek-
 linde
scutum,-i n. kalkan
se- [ayrılma belirtir]
sebaceus,-a,-um içyağına benzer, iç-
 yağından yapılmış, içyağlı
sebifer,-fera,-ferum içyağı taşıyan, iç-
 yağlı
sebum,-i n. içyağı
secale,-is n. çavdar (bitki)
secedere ayrılmak
secretum,-i n. salgılanmış madde, salgı,
 sekret
secretus,-a,-um [ayrılmış] salgılanmış
sectio,-onis f. kesme, kesilmiş parça
sectus,-a,-um kesilmiş
secundiflorus,-a,-um (cf. secundus) çi-
 çekleri yalnız bir tarafta bulunan
secundigravida,-ae f. gravida II ikinci
 defa gebe kalan kadın
secundipara,-ae f. ikinci defa doğuran
 kadın
secundum e. + Acc. -e göre
secundus,-a,-um ikinci; izleyen; bütün
 kısımları dökerek aynı tarafta
 toplanmış
securis,-is f. balta
secus e. + Acc. boyunca
sed fakat
sedans,-ntis sedatif, teskin edici, müsek-
 kin, yatıştırıcı
sedativum,-i n. sinir yatıştırıcı ilâç, sedatif
sedativus,-a,-um sinir yatıştırıcı, teskin
 edici, nörosedatif
sedecim onaltı
sedere oturmak
sedile,-is n. sandalya
sedimentum,-i n. sediman, tortu
sedulus,-a,-um çalışkan
seges,-etis m. hububat tarlası
segmentum,-i n. [kesilmiş parça] A.
 B. bölüm, segment
segregatus,-a,-um [se-, grex: sürüden
 ayrılmış] ayrılmış

selectio,-onis f. [seçme]
sella,-ae f. [koltuk] A. eyer
semel bir kez
semen,-inis n. tohum
semi- yarım
semiapertus,-a,-um yarı açık
semicircularis,-e yarım daire biçiminde
semidecandrus,-a,-um beş stameli
semiglobosus,-a,-um yarım küre şeklinde
semihora,-ae f. yarım saat
semilitrum,-i n. yarım litre
semilunaris,-e yarım ay şeklinde
semilunatus,-a,-um = semilunaris
seminalis,-e tohum ile ilgili
seminifer,-fera,-ferum tohum taşıyan
semipollicaris,-e yarım pollex uzunlu-
 ğunda (bkz. pollex)
semireticulatus,-a,-um yarı ağımsı
semiteres,-itis kesiti yarımdaire şeklinde
 olan
semper z. daima, her zaman
semperflorens,-ntis daima çiçekli olan
sempervivus,-a,-um her zaman canlı
 olan, ölümsüz
senectus,-utis f. ihtiyarlık
senecens,-ntis yaşlanan
senex, senis m. ihtiyar adam
senilis,-e yaşlılıkta görülen, yaşlılık ile
 ilgili
senilitas,-atis f. ihtiyarlık
senium,-i n. = senilitas
senna,-ae f. sinameki
sensim z. tedricen, azar azar
sensitivus,-a,-um duygusal, sensitif
sensorium,-i n. duyguların tümü
sensorius,-a,-um duygulara yardımcı
sensus,-us m. duygu
sepalum,-i n. B. sepal, çanak yaprağı
 (kaliksi oluşturan yapraklardan
 biri)
separare ayırmak
sepes,-is f. = saepes
septalis,-e A. septum ile ilgili
septem(-) yedi
septemtrionalis,-e kuzeyde bulunan
septendecim onyedi
septicidalis,-e [septum = bölme; cae-
 dere = kesmek] B. karpellerin
 birleştiği yerden açılan

septicidus,-a,-um = septicidalis
septies yedi kez
septimana,-ae f. hafta
septimus,-a,-um yedinci
septingenti,-ae,-a yediyüz
septuagesimus,-a,-um yetmişinci
septuaginta yetmiş
septum,-i n. A. B. bölme
serialis,-e sıra halinde dizili
sericeus,-a,-um ipekli, uzun, düz ipek
 gibi tüylü, ipek gibi parlayan
sericum,-i n. ipek
series,-ei f. seri, sıra, dizi
sermo,-onis m. nutuk, söylev
sero z. geç
serosus,-a,-um serumca (bkz. serum) zen-
 gin, seröz
serotinus,-a,-um [geç (görünen)] sene
 sonuna doğru yetişen
serpens,-ntis yılankavî, yılan gibi kıvrıl-
 rılan
serpere sürünmek
serpyllum,-i n. [sürünücü]
serra,-ae f. testere
serratus,-a,-um testere dişli, B. dişlerin
 uçları apeks'e yönelmiş, serrat
serum,-i n. serum, fibrinsiz plazma suyu
sesamoides,-is susama benzer
sesamum,-i n. susam (bitki)
sescenti,-ae,-a altıyüz
sesqui- birbuçuk
sesquipedalis,-e birbuçuk pes uzunlu-
 ğunda (bkz. pes)
sessiliflorus,-a,-um çiçekleri sapsız olan
sessilis,-e oturan, B. sapsız
seta,-ae f. B. sert, kısa kıl
setaceus,-a,-um sert, kıssa kıla benzer
setosus,-a,-um sert kısa kıllar taşıyan;
 (yaprağın) tepesi azar azar çok
 ince ve sivri bir uç halinde biten
sex altı
sexagesimus,-a,-um altmışıncı
sexaginta altmış
sexies altı kez
sextus,-a,-um altıncı
si eğer; **si opus est** R. gerekirse
sial(o)- Gr. tükürük
sialagogum,-i n. tükürük salgısını uya-
 ran ilâç

sialagogus,-a,-um tükürük salgısını uya-
 rıcı ya da artırıcı
sialolithis,-idis f. tükürük bezinde taş
 oluşması
sialorrh(o)ea,-ae f. tükürük ifrazının
 artması
sibilans,-ntis ıslık çalar gibi
sibiricus,-a,-um Sibiry'a'da yetişen
siccare kurutmak
siccatus,-a,-um kurutulmuş
siccus,-a,-um kuru
signare etiketlemek
signatura,-ae f. 1. imza 2. etiket
signum,-i n. işaret
silex,-icis m. kuvars
silicium,-i n. silisyum
silicula,-ae f. küçük silikva (bkz. siliqua)
siliqua,-ae f. B. silikva (hardal tipi mey-
 va şekli)
silva,-ae f. orman
silvaticus,-a,-um ormanda yetişen
silvester, silvestris, silvestre = silva-
 ticus
similis,-e benzer
similitudo,-inis f. benzerlik
simplex,-icis bir katlı, yalınkat; sade,
 basit, B. hemen hemen bölünmemiş
 veya dallanmamış; **simplicissi-**
mus B. hiç bölünmemiş veya hiç
 dallanmamış
simul z. aynı zamanda, beraber
sinapis,-is f. hardal (bitki)
sinapisatus,-a,-um hardal içeren
sinciput, sincipitis n. önkafa, sinsiput
sine e. + Abl. -siz
sinensis,-e Çin'de yetişen
singularis,-e tek
singultus,-us m. hıçkırık
sinister, sinistra, sinistrum sol
sinistrorsus,-a,-um sağdan sola doğru
 dönen
sinuatus,-a,-um körfezli, B. (yaprağın
 kenarında) almaşık olarak derin
 girintili ve çıkıntılı
sinus,-us m. körfez, A. oyuk, boşluk
sinusitis,-idis f. sinus iltihabı, sinüzit
sirupus,-i m. = syrupus
sit bkz. esse

sitis,-is f. susama, susuzluk
situs,-us m. durum; **in situ** bulunduğu yerde
smaragdinus,-a,-um = prasinus
smilax,-acis f. saparna (bitki)
Smyrna,-ae f. İzmir'in eski ismi
smyrnaeus,-a,-um İzmir yakınlarında yetişen
sodium,-i n. sodyum (Na)
sol, solis m. güneş
solaris,-e güneş ile ilgili
solidus,-a,-um katı, sert
solitarius,-a,-um tek başına
solstitialis,-e yaz ile ilgili
solubilis,-e çözülebilen, çözünebilen
solum,-i n. dip
solum z. yalnız
solus,-a,-um yalnız, tek başına
solutio,-onis f. solüsyon, çözelti, eriyik
solvere eritmek, çözmek
soma,-atis n. vücut
som(ato)- Gr. vücut, cisim; tk. kromozom
somnifer,-fera,-ferum uyku getiren, uyutucu
somnium,-i n. rüya
somnolentia,-ae f. uyuklama, her zaman uykuya eğimli oluş
somnus,-i m. uyku
-sophia,-ae f. bilgelik (cf. philosophia)
sopor,-oris m. dalgınlık, derin uyku
soporificus,-a,-um derin uyku veren
sordēs,-is f. kir
sordidus,-a,-um kirli
soror,-oris f. kız kardeş
sorus,-i m. B. sporangiumların topluluğu
spadiceus,-a,-um 1. (hurma gibi) koyu kırmızımsı - kahverengi 2. spadiks şeklinde, spadiks taşıyan
spadix,-icis f. B. çomak, spadiks (ekseni kalın ve etli olan spica)
spano- Gr. az bulunur, nadir, ender
sparsus,-a,-um dağınık
spartium,-i n. katırtırnağı (bitki)
spasmus,-i m. [çekme; büzülme] T. düz kaslarda ve düz kaslı organlarda daralma
spatha,-ae f. B. bir infloresansın tabanında bulunan yaprakçık

spatiosus,-a,-um geniş
spatium,-i n. ara, aralık
spatulatus,-a,-um B. (yaprak) oblong, alt ucu çok fazla uzamış ve spatül şeklini almış, spatulat
species,-ei f. tür, Pl. Gal. enva (T. K.)
specimen,-inis n. numune, örnek
speciosus,-a,-um muhteşem, mükemmel
spectabilis,-e hoş görünümlü
spectare bakmak
sperma,-atis n. tohum, erkek üreme hücresi
spermatikus,-a,-um sperma ile ilgili
spermatitis,-idis f. T. sperma kanalı (ductus deferens) iltihabı
sperm(ato)- Gr. tohum
spermatogenesis,-is f. spermaların gelişmesi
spermatophyta,-orum n. tohumlu bitkiler
spermatozoon,-i n. erkek tohum hücresi
spes, spei f. umut, ümit
sphaeranthus,-a,-um çiçekleri küremsi olan
sphaericus,-a,-um küre ile ilgili, küremsi
sphaer(o)- Gr. küre
sphaerocarpus,-a,-um meyveleri küremsi olan
sphaeroides,-is küreye benzer
sphenoides,-is kamaya benzer
sphincter,-eris m. büzücü kas, sfinkter (vücuttaki bir boşluk veya kanalın ağzını büzmeğe yarayan kas)
spica,-ae f. başak
spicatus,-a,-um başak şeklinde
spiciger,-gera,-gerum başak taşıyan
spiculatus,-a,-um küçük başak şeklinde; ince, etli, dik çıkıntılarla kaplanmış
spina,-ae f. B. diken, A. dikensi çıkıntı
spinalis,-e diken şeklinde; omur ve omurga ile ilgili
spinatus,-a,-um dikenli
spinus,-a,-um (çok) dikenli; **processus spinosus** omurda dikensi çıkıntı
spinula,-ae f. dikencik
spinulosus,-a,-um çok dikencikli

spiralis,-e helezon şeklinde, helisel
spirillum,-i n. spiral (helezon) şeklinde bakteri
spirituosus,-a,-um (çok) alkol içeren
spiritus,-us m. 1. alkol 2. ruh
splanchnicus,-a,-um iç organ(lar)la ilgili, splanknik
splen, splenis m. dalak
splendens,-ntis parlıyan , parıltılı
splendidus,-a,-um = lumnosus
spondylitis,-idis f. omur iltihabı
spongia,-ae f. sünger
spongiosus,-a,-um süngerimsi
sporangium,-i n. sporangiyum, spor kesesi
spumans,-ntis köpüren, köpüklü
spurius,-a,-um B. yalancı
sputum,-i n. balgam
squama,-ae f. pul
squamalis,-e pul ile ilgili
squamatus,-a,-um pullu
squamella,-ae f. küçük pul, pulcuk
squamosus,-a,-um pullarla kaplanmış; pula benzer
squarrosus,-a,-um kabuklu, kepekli
ssp. bkz. subspecies
stachys Gr. başak
stamen,-inis n. B. stamen, erkek organ
staminodium,-i n. B. verimsiz stamen, staminod
stannatus,-a,-um bkz. charta
stannum,-i n. kalay (Sn)
stapes,-pedis m. özengi, A. iç kulak kemiklerinden biri (özengi kemiği)
staphyl(o)- Gr. üzüm salkımı
staphylococcus,-i m. üzüme benzer şekilde toplanmış bir çeşit bakteri, stafilokok
staphys Gr. üzüm
staphysagrius,-a,-um [Gr. staphys, agr-] karpeller veya meyvalar üzüm çekirdeği gibi şişkin karınlı
stat- Gr. dur(dur)ma; tk. statik
statim z. B. hemen
status,-us m. hal, vaziyet, durum
stearas,-atis m. stearat
stella,-ae f. yıldız

stellaris,-e yıldız şeklinde
stellatus,-a,-um yıldız biçiminde, yıldızlı; çevrel (B. parçalar verticillatus'a kıyasla dar)
stelliformis,-e yıldız şeklinde
sten(o)- Gr. dar; tk. stenografi
stenopetalus,-a,-um petalleri dar olan, dar petalli
stenophyllus,-a,-um dar yapraklı
sterilis,-e kısır, B. verimsiz, Gal. temiz
sterilisatio,-onis f. [kısırlatma] bütün canlı organizmaların ve sporların tahribi veya ortadan kaldırılması
sterilitas,-atis f. kısırılık, verimsizlik
sternalis,-e sternum ile ilgili
sternum,-i n. göğüs kemiği, sternum
sternutatio,-onis f. aksırma
sternutatorium,-i n. aksırtıcı ilaç
sternutatorius,-a,-um aksırtıcı
steth(o)- Gr. göğüs ; tk. stetoskop [göğüse bakmak üzere kullanılan alet]
sthen(o)- Gr. kuvvet; tk. nevrasteni
stibium,-i n. antimon, antimuan, (Sb)
stigma,-atis n. [işaret] A. B. başçık, stigma, Z. bir kamçılının (flagellatum'un) göz beneği
stilla,-ae f. damla
stillatim z. R. damla olarak
stimulans,-ntis uyarıcı, stimulan
stimulans,-ntis n. stimulan ilaç
stimulatio,-onis f. uyarma
stimulus,-i m. stimulus, uyarı, tembih
stipes, stipitis m. sap, öz. mantar veya yosunlarda talus'un (bkz. thallus) sapı
stipitatus,-a,-um B. pedonkul veya petiyolden değişik özel bir sapı olan
stipula,-ae f. B. yaprak tabanının iki yanında bulunan ekler, kulakçık, stipula
stoma,-atis n. [ağız] B. yapraklarda su ve hava alışverişini sağlayan hücre, gözenek, T. 1. (vücutta) küçük bir delik 2. iki boşluk ya da kanal arasındaki veya bunlarla vücut yüzeyi arasındaki açıklık (ağız)

stomachicum,-i n. iştah açıcı ve sindirim uyarıcı ilâç
stomachicus,-a,-um mide ile ilgili; sto-
 maşik, midevî; iştah açıcı ve sin-
 dirim uyarıcı
stomachus,-i m. mide
stomatitis,-idis f. ağız mukozasının il-
 tihabı
stom(ato)- Gr. ağız
stratum,-i n. tabaka; **stratum corneum**
 derinin ölü hücrelerinden mey-
 dana gelen dış tabakası
strenuus,-a,-um dayanıklı
streph,-strept(o)- Gr. dön(dür)me
streptus,-us m. gürültü
streptococcus,-i m. bir çeşit bakteri,
 streptokok
stria,-ae f. şerit, çizgi
striatus,-a,-um [şeritli] B. yüzeyi bo-
 yuna ince çizgili, A. çizgili
strictura,-ae f. daralma, dar yer
strictus,-a,-um dümdüz
strigosus,-a,-um basık, sert ve esnek
strobilus,-i m. = strobulus
strobulus,-i m. kozalak
stroma,-atis n. A. temel doku
strontium,-i m. stronsiyum (Sr)
stroph- = streph-
structura,-ae f. yapı, bünye
struma,-ae f. guatr
strumarius,-a,-um guatra benzer
strumitis,-idis f. guatr iltihabı
strumosus,-a,-um guatra sahip
strychnina,-ae f., **strychninum,-i** n. strik-
 nin
strychnos,-i f. kargabüken (bitki)
stylus,-i m. B. stilus, boyuncuk (dışı
 organın bir kısmı)
styrax,-acis f. sıgala
suaveolens,-ntis tatlı kokulu
suavis,-e tatlı
sub- c önünde **suc-**, f önünde **suf-**, g
 önünde **sug-** 1. altında, altta bu-
 lunan (örn. subterraneus) 2. he-
 men hemen (örn. subinteger);
 âdeta (örn. subramosus)
subacaulis,-e hemen hemen gövdesiz
subcaeruleus,-a,-um hemen hemen mavimsi

subclasis,-is f. (sistematikte) altsınıf
subclavius,-a,-um köprücük kemiğinin
 altında bulunan
subcordatus,-a,-um = B. hemen hemen
 kalp şeklinde
subcostalis,-e kaburganın altında bulu-
 nan
subcutaneus,-a,-um derinin altında bu-
 lunan
subdivisio,-onis f. (sistematikte) alt-
 bölüm
suber,-eris m. mantar (B. odunlu bit-
 kilerde kabuğun dış kısmı)
suberosus,-a,-um dokusu mantar görü-
 nüşünde olan
subfamilia,-ae f. (sistematikte) altfami-
 lya
subfuscus,-a,-um hemen hemen kah-
 verengi
subglobosus,-a,-um hemen hemen kü-
 remsi
subinde z. R. sık sık
subinteger, subintegra, subintegrum he-
 men hemen tam
subito z. aniden
subliber,-libera,-liberum hemen hemen
 serbest
sublimatus,-a,-um süblimleşmiş, süb-
 lime edilmiş
sublingualis,-e dilin altında bulunan
subliquidus,-a,-um kıvamlı (gliserin, bal
 gibi)
submersus,-a,-um suya gömülmüş, B.
 su altında yetişen
subordo,-inis f. (sistematikte) alttakım
subramosus,-a,-um âdeta dallanmış
subrotundus,-a,-um âdeta yuvarlak
subscriptio,-onis f. reçetede, doktorun
 eczacıya verdiği talimat (ilâcın
 hazırlanma, şekil ve alana iadesi
 hakkında)
subserratus,-a,-um az dişli, küçük dişli
subspecies,-ei f., kıs. **ssp.**, **subsp.** (sis-
 tematikte) alttür, subspesiyes
substantia,-ae f. madde, cevher, öz;
 ~ **adamantina** = enamelum;
 ~ **compacta** kemiğin tıkız ve gözeli
 olmayan tabakası; ~ **spongiosa** ke-
 miğin süngerimsi kısmı

subtendineus,-a,-um kirişin altında bulunan
subterraneus,-a,-um toprak altında bulunan
subtilis,-e ince
subula,-ae f. biz
subulatus,-a,-um biz şekline (şerit şeklinde, çok dar ve uca doğru çok incelen)
subulifer,-fera,-ferum biz şeklinde oluşum taşıyan
suc- bkz. sub-
successus,-us m. başarı
succinifer,-fera,-ferum kehribar taşıyan
succinum,-i n. kehribar
succosus,-a,-um usareli, özlü
succubus,-a,-um [sub-, cubare: altta yatan] B. (her yaprak üstteki tarafından kısmen örtülmüş)
succulens,-ntis etli
succulentus,-a,-um [usare taşıyan] B. etli, sukulent (dokusu çok hücreli ve sulu)
succus,-i m. usare, B. meyvanın suyu, T. öz. **succus gastricus** mide suyu
sucus,-i m. = succus
sudor,-oris m. ter
sudorifer(us),-fera,-ferum [ter getiren] terletici
suecicus,-a,-um İsveç ile ilgili
suf- bkz. sub-
sufficere kâfi gelmek, yetmek; **sufficit**, **sufficiat** bkz. quantum
suffocatio,-onis f. boğulma
suffrutescens,-ntis B. yarıçalı şeklinde olan
suffrutex,-icis m. yarıçalı
suffruticosus,-a,-um yarıçalı şeklinde
sug- bkz. sub-
suggestere [sub-, gerere: alttan çıkarmak] tahmin etmek
suicidium,-i n. intihar
suillus,-a,-um domuzdan gelen; **adeps suillus** domuz yağı
sulcatus,-a,-um B. (boyuna) oluklu, yivli
sulcus,-i m. B. oluk, yiv, A. oluk (sinir veya damarın geçtiği çukur yuva)

sulfas,-atis m. sülfat
sulfis,-itis m. sülfid
sulfur,-uris n. kükürt
sulfuratus,-a,-um kükürt içeren
sulfuricus,-a,-um sülfürik, kükürtlü
sulphur,-uris n. = sulfur (Anglo - Amerikan devletlerde)
sulphureus,-a,-um B. kükürt sarısı
sumere almak; **sumat**, R. kıs. **sum.** al-
sin; **sume**, R. kıs. **sum.** al
summitates,-um f. B. dal uçları
summus,-a,-um en üst
sunt bkz. esse
super e. + Acc. üstünde
super- üstte, üstünde
superbus,-a,-um gururlu, mağrur
supercilium,-i n. kaş
superficialis,-e yüzeyde bulunan, yüzeyel
superficies,-ei f. [super, facies] yüzey, satıh
superior,-ius Comp. (daha) üstte bulunan
superus,-a,-um daha üstte olan
supinator,-oris m. supinasyon yapan, yukarıya döndüren kas
supinatio,-onis f. supinasyon yapma (yukarıya dönme)
suppositorium,-i n. Gal. supozituar
suppuratio,-onis f. cerahatin oluşması
supra e. + Acc. üzerinde, üstünde
supra- = super-
supramarginalis,-e kenarın üstünde bulunan
suprapleuralis,-e plevranın üstünde bulunan
suprarenalis,-e böbreğin üstünde bulunan
supravesicalis,-e idrar kesesinin üstünde bulunan
supremus,-a,-um en üstte bulunan
sura,-ae f. baldır
suralis,-e baldır ile ilgili
surculus,-i m. B. sürgün, fidan
surdus,-a,-um sağır
sus, suis m. f. domuz
suspensio,-onis f. Gal. süspansiyon (sıvı içinde erimeden asılı durma)

suspensorius,-a,-um asmaya yarıyan
sustentaculum,-i n. [destek]
sutura,-ae f. B. dikiş yeri, sutur, T. yara kenalarını birleştiren dikiş, sütür, dikiş
syl-, sym-, syn- Gr. beraber, ortak; tk. sentez, simbiyoz, sinkronizasyon
sylvaticus,-a,-um = silvaticus
sym-, syn- beraberlik gösterir
symbiosis,-is f. [ortak yaşama] simbiyoz
sympathicus,-i m. sempatik sistem (organların vejetatif hayatını düzenliyen iki sinir sisteminden biri)
sympetalus,-a,-um petalleri bitişik
symphysis,-is f. yapışıklık, kemik yapışıklığı, simfiz

synanthus,-a,-um beraber çiçeklenen B. aynı zamanda yapraklanan ve çiçek açan
synarthrosis,-is f. oynamaz eklem, sinartroz
syndesmologia,-ae f. eklem bilimi, sindesmoloji
synopsis,-is f. özet, kısaltma, hulâsa, icmal
synovia,-ae f. eklem boşluklarında bulunan ve eklemlerin oynamasını kolaylaştıran sıvı
synthesis,-is f. sentez
syntheticus,-a,-um sentetik
Syria,-ae f. Suriye
syriacus,-a,-um Suriye'de yetişen, Suriye'ye özgü
syrupus,-i m. şurup
systema,-atis n. sistem

T

tabacum,-i n. *Nicotiana tabacum* isimli bitki yapraklarından hazırlanan (içilen) tütün
tabletta,-ae f. tablet
tabula,-ae f. yazma tahta, (hastanın yatağının üstünde) hasta tabelası, cetvel
tabuletta,-ae f. = tabletta
tachy- Gr. çabuk, hızlı
tachycardia,-ae f. [kalbin çabuk hareketi] kalp ritminin normalden hızlı oluşu, taşikardi
tachygenesis,-is f. çabuk gelişme
tactus,-us m. dokunma duygusu
taedium,-i n. nefret
taenia,-ae f. = tenia
taeniasis,-is f. barsakta tenya bulunmasından ötürü hastalıklı hal, tenya hastalığı
taeter, taetra, taetrum çirkin
talcum,-i n. talk
talis,-e böyle, şöyle, bu şekilde
talpa,-ae f. köstebek

talus,-i m. topuk kemiği, talus
tamarindus,-i f. demirhindi (bitki)
tamen z. ona rağmen
tandem z. sonunda, nihayet
tangere dokunmak
tannas,-atis m. tannat
tantus,-a,-um o kadar büyük
tapho- Gr. gömülme, mezar
taraxacum,-i n. karahindiba (bitki)
tardus,-a,-um hantal, ağır hareketli
tarsus,-i m. ayak bileği
tartarus,-i m. şarap tortusu
tartras,-atis m. tartrat
Tauria,-ae f. Kırım
taurus,-i m. boğa
Taurus,-i m. Toros dağları
tauto- Gr. aynı
tautomeria,-ae f. [bölümlerin aynı olması] K. totomeri
tax(i)-,-taxis sıra, düzen
tax(i)onomia,-ae f. [Gr. taxi-, onom-: isimlerin bir düzene göre sıralanması] taksonomi

taxus,-i f. porsuk ağacı
 tazetta,-ae f. [İt. fincancık]
 technicus,-a,-um fennî , teknik
 tectorius,-a,-um örtmeye yarıyan, ör-
 ten
 tectum,-i n. çatı
 tectus,-a,-um örtülmüş, kaplanmış
 tegmen,-inis n. örtü
 tegmentum,-i n. tohum örtüsü
 tela,-ae f. dokuma, A. örgü, doku; ~ de-
 purata hidrofıl gaz bezi
 tele- Gr. uzak; son; hedef; tk. teleskop,
 telepati = birbirinden uzak kal-
 dığı halde aynı etki altında
 bulunma, uzaduyum
 telencephalon,-i n. beynin uç (son)
 kısmı, telensefal
 Telephios s. [Telephos, Herkül'ün
 oğullarından biri, eski destanlarda
 bir kraldır] Telephos'a ait
 telm(ato)- Gr. bataklık
 temporalis,-e şakak ile ilgili
 temporarius,-a,-um [hava gibi] deği-
 şik
 tempus,-oris n. 1. şakak, 2. vakit, devir
 temulentus,-a,-um [sarhoş] sarhoş edi-
 ci, uyuşturucu, uyutucu
 temulus,-a,-um = temulentus
 tenax,-acis [tutucu] yapışkan, daya-
 nıklı
 tendineus,-a,-um kirişli, kirişi
 tendo,-inis m. kiriş
 tenebra,-ae f. güve
 tener, tenera, tenerum ince, narin
 tenia,-ae f. [şerit] Z. tenya, şerit
 tenuis,-e ince
 tepalum,-i n. B. tepal, perigon yaprağı
 tepidus,-a,-um ılık
 ter üç defa
 terebinthina,-ae f. terementi
 terere sürterek toz haline getirmek
 teres,-etis kesiti yuvarlak olan
 tergum,-i n. sırt
 tergus,-oris n. = tergum
 terminalis,-e uçta, sonda bulunan
 terminus,-i m. 1. [son] B. uç 2. terim
 ternatus,-a,-um B. 1. bir noktadan çık-
 mış üç yaprakçık taşıyan 2.

(yaprak sapının ucunda) aynı
 noktadan üç yaprakçık çıkan (cf.
 binatus)

ternus,-a,-um çevresel olarak üçlü dizil-
 miş
 terra,-ae f. toprak, yer
 terrester, terrestris, terrestre karada ye-
 tişen; toprak üstünde bulunan
 tertius,-a,-um üçüncü
 testa,-ae f. B. tohum kabuğu
 testicularis,-e testikül ile ilgili
 testiculatus,-a,-um testikül şeklinde
 testiculus,-i m. testis, testikül, erkeklik
 bezi, erbezi
 testis,-is m. = testiculus
 testudo,-inis f. kaplumbağa
 tetanus,-i m. tetanos
 tetr(a)- Gr. dört; tk. tetraedr
 tetradyamus,-a,-um [dört kuvveti] B.
 erkek organlardan ikisi kısa,
 dördü uzun
 tetragonolobus,-a,-um lobları dört kö-
 şeli
 tetragonus,-a,-um dört köşeli
 tetragynus,-a,-um dört pistilli
 tetrahit [Gr. tetra-, Lat. itus = tur (?):
 dört yaprağı aynı düzeyde bu-
 lunan]
 tetrandrus,-a,-um dört stamenli
 tetrapetalus,-a,-um dört petalli
 tetraphyllus,-a,-um dört kanatlı
 tetrapterus,-a,-um dört kanatlı
 tetraspermus,-a,-um dört tohumlu
 textilis,-e dokunmuş, örülmüş, dokuma
 için kullanılan
 textus,-a,-um dokunmuş
 thalamus,-i m. [yatak (odası)] B. çiçek
 tablası, A. talamus (orta beyinde
 bulunan, beynin en büyük çekir-
 deği)
 thalass(o)- Gr. deniz
 thalassophobia,-ae f. denizden korkma
 thallus,-i m. B. iletme demetleri oluş-
 mamış ve organ olarak farklılaş-
 mamış hücre topluluğu
 thanato- Gr. ölüm
 thanatophobia,-ae f. ölümden korkma,
 tanatofobi

thapsus,-a,-um sarı
theca,-ae f. [örtün, saran veya içine alan oluşum] B. anterin polen keselerini taşıyan kısmı; tk. diskotek
thelitis,-idis f. meme ucu iltihabı
thenaar,-aris n. el ayasının başparmak hizasındaki kabartısı, tenar
theo- Gr. ilâh, Allah, tanrı
theologia,-ae f. ilâhiyat, teoloji
therap(eu)- Gr. tedavi; tk. terapi
therapeuticus,-a,-um tedavi ile ilgili, terapötik
therapia,-ae f. tedavi; tk. fizikoterapi
therm(o)- Gr. sıcak(lık), ılık(lık); tk. termofor
thermometer,-metri m. sıcak ölçer, termometre
thermophobia,-ae f. sıcaktan korkma
thoracalis,-e toraks (göğüs kafesi) ile ilgili
thorax,-acis m. toraks (göğüs kafesi)
thorium,-i n. toryum (Th)
thrombosis,-is f. 1. tromboz, bir trombus (bkz. thrombus)'un oluşması 2. bir trombus'un varlığı
thrombus,-i m. T. kanın doku içinde pıhtılaşması veya damarı kısmen ya da hemen hemen tamamen kapatan tıkaç, trombus
thymolum,-i n. timol (organik bir madde)
thymus,-i m. B. kekik, A. timüs (akciğerlerin üstünde, tiroit bezinin altında ve çocuklarda bulunan, yaşlılarda küçülen bir iç salgı bezi)
tibia,-ae f. kaval kemiği, tıbya (bacak kemiklerinden dıştaki, öndeki)
tibialis,-e tıbya ile ilgili
tilia,-ae f. ihlamur (bitki)
timor,-orus m. korku
tinctor,-oris m. kumaş boyacı
tinctorius,-a,-um boya veren, kumaş boyamakta kullanılan
tinctura,-ae f. Gal. tentür
titanium,-i n. titan(yum) (Ti)
titabatio,-onis f. sendeleme

tmoleus,-a,-um Manisa ve Boz dağlarında yetişen
Tmolus,-i m. Manisa ve Boz dağları
tom- Gr. kesme, ayırma; tk. mikrotom, anatomi, atom
tomentosus,-a,-um (çok) keçeli
tomentum,-i n. keçe
ton- [gerilim] kuvvet
tonicum,-i n. kuvvetlendirici ilâç
tonicus,-a,-um kuvvetlendirici, tonik
tonsilla,-ae f. A. tonsil, bademcik, amigdala
tonsillaris,-e A. bademcik(ler) ile ilgili
tonus,-i m. [gerilmiş durum, gerilim] gerginlik hali
topo- Gr. yer
tormen,-inis n. ıstırap, Pl. gen. sancı
tormentum,-i n. sancı
torminalis,-e kolik dindirici
torsio,-onis f. [dön(dür)me]
tortus,-a,-um çevrilmiş, bükülmüş
torus,-i m. [yatak, yastık] 1. çiçek tablası 2. hücreler arasındaki kenarlı geçidin ortasında bulunan kalınlaşmış kısım, yastıkçık
tostus,-a,-um ateş yardımıyla kurutulmuş, kavrulmuş
tot o kadar çok
totus,-a,-um tam, bütün
tox(ico)- Gr. zehir
toxicophobia,-ae f. zehirlenmekten korkma
toxicum,-i n. zehir
toxicus,-a,-um zehirli
trabs, trabis f. direk
trabecula,-ae f. [küçük direk] A. uzantı
trachea,-ae f. A. trakea, nefes borusu B. trake, odun borusu
trachealis,-e A. nefes borusu ile ilgili B. trake ile ilgili
tractus,-us m. A. çizgi, şerit, demet, kordon
trag- Gr. erkek keçi
tragacantha,-ae f. kitre, kitre zamkı
tragi,-orum m. dış kulak yolundaki kıllar (= barbula tragi)
tragus,-i m. erkek keçi, A. kulak kepçesindeki çıkıntı

tranquillus,-a,-um sakin
trans- -den geçerek, karşı taraf(t)a, başka yere
transferre taşımak, nakletmek
transfusio,-onis f. [başka yere dökme] kan nakli, kan verme
transitivus,-a,-um [geç(ir)meye yarıyan]
transplantatio,-onis f. [bir bitkiyi başka bir yere dikme] transplantasyon (bir doku veya organı, aynı veya başka bir canlıya nakletme, ekleme)
transpositio,-onis f. [başka yerde bulundurma] A. şekil, durum değişmesi
transversalis-e enine
transversus,-a,-um kat'eden, enine
trapeziformis,-e yamuk şeklinde (yalnız karşılıklı iki kenarı paralel olan dörtgen şeklinde), levha şeklinde
trapez(o)- Gr. masa, levha, Geom. yamuk
trapezius,-a,-um = trapeziformis
trapezoides,-is = trapeziformis
trauma,-atis n. vurma yarası, yara
traum(ato)- Gr. yara
trecenti,-ae,-a üç yüz
tredecim onüç
tremor,-oris m. titreme
tremuius,-a,-um titrek
trepidus,-a,-um = tremulus
tres (m. f.), **tria** (n). üç (bkz. s. 51)
tri- Lat. Gr. üç, üç defa; tk. trigonometri
triacanthus,-a,-um üç dikenli
triadelphus,-a,-um [üç kardeşli] B. stamenlerin filamentleri üç grup halinde birleşmiş
trialatus,-a,-um üç kanatlı
triandrus,-a,-um üç stamenli
triangularis,-e üç köşeli, üçgen şeklinde
triangulum,-i n. üçgen
triangulus,-a,-um = triangularis
trianthus,-a,-um üç çiçekli
tribasicus,-a,-um üç bazlı
tribus,-us f. (sistematikte) bir birlik
triceps,-cipitis üç başlı
tricesimus,-a,-um otuzuncu

trichanthus,-a,-um kıl gibi çiçekli
trichinosis,-is f. trişin hastalığı
tri(cho)- Gr. üç
tricho- Gr. kıl, saç; tk. trişin
trichocarpus,-a,-um B. meyvası kıllarla kaplı
trichocephalus,-a,-um [başı kıllı] B. kapulum'ları kıllı; bkz. capitulum
trichocladus,-a,-um B. dalları kıllı
trichoideus,-a,-um kıla benzer
trichophorus,-a,-um kıl taşıyan
trichophyllus,-a,-um B. yaprakları kıllı olan
trichostylus,-a,-um stilus'u tüylü
trichotomus,-a,-um üç parçaya kesilmiş
tircolor,-oris üç renkli
tricornis,-e üç boynuzlu
tricuspidatus,-a,-um bkz. cuspidatus
tridactylites,-is [üç parmaklı]
tridentatus,-a,-um üç dişli
tridigitato-pinnatus,-a,-um cf. digitato-pinnatus; (basit yaprak sapının) ucunda aynı noktadan üç yaprakçık çıkan; quadrifolius, quinquefolius vs. aynı şekilde yapılır.
triduum,-i n. üç günlük süre
triduus,-a,-um üç günlük
triennis,-e üç senelik
triennium,-i n. üç senelik süre
trifariam z. bkz. bifariam
trifarius,-a,-um üç sıra üzerine dizilmiş
trifidus,-a,-um B. hemen hemen yüzeyin yarısına kadar üç parçaya ayrılmış; bkz. fissus
triflorus,-a,-um üç çiçekli
trifoliatus,-a,-um üç yapraklı
trifolium,-i n. [üç yapraklı] yonca
trifolius,-a,-um = trifoliatus
triformis,-e üç şekilde olan
trifurcatus,-a,-um üç kez çatallanmış
trifurcus,-a,-um üç çatallı
trigeminatus,-a,-um üç çift olarak
trigeminus,-a,-um üç misli, üç kez var olan
triginta otuz
trigonus,-a,-um üç köşeli

trigynus,-a,-um üç pistilli
trijugus,-a,-um bkz. bijugus
trilobatus,-a,-um üç loblu
trilobus,-a,-um = trilobatus
trilocularis,-e üç gözlü
trimestris,-e üç ay yaşayan (süren)
trimorphus,-a,-um üç şekilde
trinatus,-a,-um = trifolius
trinervus,-a,-um B. üç damarlı
trionithophorus,-a,-um B. taşıdığı üç
 çiçek kuş şeklinde olan
tripartitus,-a,-um üçe bölünmüş
tripetalus,-a,-um üç petalli
triphylus,-a,-um üç yapraklı
tripinnatus,-a,-um bkz. bipinnatus
triplex,-plicis üç misli, üç katı
triplo- Gr. üç misli, üç katı
tripterus,-a,-um üç kanatlı
triquetrus,-a,-um üç köşeli
triscaidecaphobia,-ae on üç kişi bir
 arada olmaktan korkma
trisepalus,-a,-um üç sepalli
triserialis,-e bkz. biserialis
trispermus,-a,-um üç tohumlu
tristichus,-a,-um üç sıra üzerine dizilmiş
trisulc(at)us,-a,-um üç oluklu
triternatus,-a,-um bkz. biternatus
triticeus,-a,-um buğday tanesine ben-
 zer
triticoideus,-a,-um buğdaya benzer
triticum,-i n. buğday (bitki)
trituration,-onis f. toz haline getirme,
 toz haline getirilmiş madde
trivalvis,-e üç kapaklı
trivialis,-e adı
trochiscus,-i m. [tekerlekçik] hap, tab-
 let, pastil
trochlea,-ae f. [makara]
trocho- Gr. tekerlek
trochoideus,-a,-um tekerleğe benzer
Troia,-ae f. = Troja
Troja,-ae f. Truva
trojanus,-a,-um eski Truva yakınlarında
 yetişen
trop- Gr. dönme; tk. fototropizma =
 ışığa yönelme
troph- Gr. besle(n)me; tk. hipotrofi
tropicus,-a,-um tropiklerde yetişen, tro-
 piklere özgü

truncatus,-a,-um [kesilmiş ağaç gövdesi
 (kütük) şeklinde] B. kesik küt
truncus,-i m. B. ağaç gövdesi, A. göv-
 de
tuba,-ae f. borozan
tubaeformis,-e borozan şeklinde
tubalis,-e tuba ile ilgili
tubarius,-a,-um = tubalis
tuber,-eris n. B. yumru, tüber, A. tüm-
 sek
tuberalis,-e A. tümsek ile ilgili
tuberculatus,-a,-um küçük çıkıntı veya
 sigillerle kaplı
tuberculosis,-is f. tüberküloz, verem
tuberculosus,-a,-um B. = tuberculatus
tuberculum,-i n. B. küçük yumru, yum-
 rucuk, A. küçük kabartı, tüm-
 sekçik, tüberkül
tuberositas,-atis f. pürüz
tuberosus,-a,-um (çok) yumrulu, yumru-
 lar taşıyan veya meydana getiren;
 yumruya benzer
tubiformis,-e boru şeklinde; borozan şek-
 linde
tubuliflorus,-a,-um çiçekleri küçük tüp
 şeklinde olan
tubulosus,-a,-um (küçük) tübe benzer
tubulus,-i m. A. küçük boru şeklinde
 yapı
tubus,-i m. [boru, kaval] B. tüp
tulipa,-ae f. lüle (bitki)
tumere şişmek
tumidus,-a,-um şişmiş
tumor,-oris m. şişme, tümör
tumulus,-i m. Cgr. A. B. tepelik
tunica,-ae f. [gömlek] A. doku taba-
 kası B. çeşitli zar
turbinalis,-e kıvrık, helisel kıvrılmış
turbিনatus,-a,-um (ters) koni şeklinde
turbo,-onis m. kasırga
Turcia,-ae f. Türkiye
turcicus,-a,-um Türkiye ile ilgili, Tür-
 kiye'de yetişen
turio,-onis m. yeni açılmış tomurcuk
turris,-is m. kule
tussilago,-inis f. öksürükotu, deveta-
 banı (bitki)
tussis,-is f. öksürük

tutus,-a,-um sağlam
tympanicus,-a,-um kulakzarı ile ilgili
tympanum,-i n. [davul] A. timpan, kulak zarı
typhomania,-ae f. T. şiddetli mani (bkz. mania) belirtileriyle birlikte görülen ve koma ile sonuçlanan bir çeşit meningoensefalit
typhl(o)- Gr. kör
typhlitis,-idis f. kör barsağın iltihabı

typho- Gr. buhar
typhus,-i m. 1. **typhus exanthematicus** [Gr. exanthein = çiçeklenmek] tifüs, lekeli humma; 2. **typhus abdominalis** tifo, kara humma (bir bağırsak hastalığı)
typ(o)- Gr. cins, çeşit, tip
typologia,-ae f. [tipler bilimi] tipoloji
typus,-i m. [örnek] tip

U

ubi nerede
ulceratio,-onis f. ülser; ülserleşme
ulcus,-eris n. ülser, mukoza (bkz. mucosa) tabakasında oyulma sonucu oluşan yara
ule,-es f. yara izi, nedbe
uliginosus,-a,-um bataklıkta yetişen
uligo,-inis f. toprağın nemi; bataklık
ulmaricus,-a,-um karaağaç'a benzer
ulmarius,-a,-um = ulmaricus
ulmus,-i f. karaağaç
ulna,-ae f. dirsek kemiği
ultimus,-a,-um son (s.)
umbella,-ae f. şemsiye
umbellatus,-a,-um [şemsiye şeklinde] B. infloresansı şemsiye şeklinde olan
umbellifer,-fera,-ferum şemsiye taşıyan
umbellula,-ae f. küçük şemsiye
umbilicatus,-a,-um [göbekli] B. = pel-tatus
umbilicus,-i m. göbek
umbo,-onis m. [göbek; kalkanın ortasındaki kabarık yer]
umbra,-ae f. gölge
umbrosus,-a,-um çok gölgeli
umerus,-i m. = humerus
umor,-oris m. = humor
uncia,-ae f. B. = pollex
uncialis,-e B. = pollicaris

uncinatus,-a,-um çengelli, (yaprağın) ucu birdenbire geriye kıvrılmış
unctio,-onis f. yağ ve merhem sürülmesi
uncus,-i m. A. B. kanca, çengel biçimindeki yapı, öz. hippocampus'un çengel şeklindeki kısmı (uncus hippocampus; bkz. hippocampus)
unda,-ae f. dalga
undatus,-a,-um dalgalı
undecim onbir
undecimus,-a,-um onbirinci
undeviginti ondokuz
undula,-ae f. küçük dalga
undulatus,-a,-um [küçük dalgalı] B. yüzeyi düz değil, almaşık olarak konveks ve konkav
unedo [Plinius'a göre: (meyvanın tadı kötü olduğu için) «yalnız bir tane yenir»]
unguentum,-i n. pomat, merhem
unguicularis,-e (küçük) tırnak biçiminde, tırnaksı
unguiculus,-i m. küçük tırnak, B. küçük tırnak gibi çıkıntı
unguis,-is m. tırnak, tırnaksı oluşum, A. 1. tırnak 2. tırnağa benzer küçük bir kafa kemiği
unicapsularis,-e bir kapsüllü
unicolor,-oris tek renkli

unicornis,-e tek boynuzlu
unidentatus,-a,-um tek dişli
uniflorus,-a,-um tek çiçekli
unifolius,-a,-um tek yapraklı
uniformis,-e tek şekilli
uniglumis,-e tek glumalı; bkz. gluma
unijugatus,-a,-um = conjugatus
unijugus,-a,-um 1. = bifolius 2. = conjugatus
unilabiatus,-a,-um tek dudaklı
unilateralis,-e tek tarafta bulunan
unilobatus,-a,-um tek loblu
unilocularis,-e tek gözlü
uninervis,-e B. tek damarlı
uniserialis,-e tek sıralı
unisexualis,-e tek cinsli
univalvis,-e B. tek kapaklı
univalvus,-a,-um = univalvis
universalis,-e umumî, genel
univittatus,-a,-um tek şeritli
unus,-a,-um bir (tek) (bkz. s. 51)
uraemia,-ae f. üremi (üre'nin kanda yükselmesi)
uralensis,-e Ural dağlarında yetişen
uranium,-i n. uranyum (U)
urbanus,-a,-um şehirlere özgü, şehir(ler)-de yetişen, bulunan
urbicus,-a,-um = urbanus
urbs, urbis f. şehir
urceolatus,-a,-um testi şeklinde
urceolus,-i m. küçük testi
urea,-ae f. üre
urens,-ntis [yanan] B. ısırıcı; dokunulduğunda muharriş bir su çıkaran ve esnek olmayan sivri tüylerle kaplı
ureter,-eris n. üreter, böbrekten idrar kesesine (bkz. vesica) kadar idrar yolu

uretericus,-a,-um üreter ile ilgili
urethra,-ae f. üretra, idrar kesesinden sonra idrar yolu
urethralis,-e üretra ile ilgili
urethritis,-idis f. üretra iltihabı
urgens,-ntis âcil, ivedili
urina,-ae f. idrar, ürün
urinalis,-e idrar ile ilgili
urinarius,-a,-um = urinalis
urogenitalis,-e cinsiyet ve idrar organları ile ilgili
urologicus,-a,-um idrar yollarına dair
urophobia,-ae f. uygun olmayan zamanda işemeden korkma
uropoeticus,-a,-um idrar yapıcı
ursinus,-a,-um ayı ile ilgili, aylara uygun veya özgü
ursus,-i m. ayı
urtica,-ae f. ısırganotu
urticaria,-ae f. kurdeşen, ürtiker
usque ad -e kadar
ustus,-a,-um yanmış
usurpare kullanmak
usus,-us m. kullanılış, örf, adet; **usus externus**, R. kıs. **us. ex**, [dışardaki kullanılış] dışarıdan (haricen) kullanılan
ut 1. nasıl 2. için, öyleki (amaç gösteren cümlede)
uterinus,-a,-um uterus'a ait, uterusunda bulunan
uterus,-i m. rahim, uterus, döl yatağı
utilis,-e faydalı yararlı, fayda ile kullanılabilen
utilitas,-atis f. fayda, yarar, menfaat
utriculus,-i m. [kırbaçık]
uva,-ae f. üzüm
uvula,-ae f. [üzümcük] A. küçük dil şeklinde oluşum

V

vacca,-ae f. inek
vaccinum,-i n. aşı, aşı maddesi
vacuus,-a,-um boş
vagina,-ae f. B. kın, vagina, A. vajen

vaginalis,-e vajen ile ilgili
vaginans,-ntis B. (örn. gramine yapraklarında) sapı kın gibi saran, kın, oluşturan

tomurcuğunda petallerin hepsi bayrakçık tarafından sarılmış

virulens,-ntis aktif, etkin, etkili, virülan
virus,-i n. [(fena kokan) zehir] virüs

unicornis,-e tek boynuzlu
unidentatus,-a,-um tek dişli
uniflorus,-a,-um tek çiçekli
unifolius,-a,-um tek yapraklı
uniformis,-e tek şekilli
uniglumis,-e tek glumalı; bkz. gluma
unijugatus,-a,-um = conjugatus
unijugus,-a,-um 1. = bifolius 2. = conjugatus
unilabiatus,-a,-um tek dudaklı
unilateralis,-e tek tarafta bulunan
unilobatus,-a,-um tek loblu
unilocularis,-e tek gözlü
uninervis,-e B. tek damarlı
uniserialis,-e tek sıralı
unisexualis,-e tek cinsli
univalvis,-e B. tek kapaklı
univalvus,-a,-um = univalvis
universalis,-e umumî, genel
univittatus,-a,-um tek şeritli
unus,-a,-um bir (tek) (bkz. s. 51)
uraemia,-ae f. üremi (üre'nin kanda yükselmesi)
uralensis,-e Ural dağlarında yetişen
uranium,-i n. uranyum (U)
urbanus,-a,-um şehirlere özgü, şehir(ler)-de yetişen, bulunan
urbicus,-a,-um = urbanus
urbs, urbis f. şehir
urceolatus,-a,-um testi şeklinde
urceolus,-i m. küçük testi
urea,-ae f. üre
urens,-ntis [yanan] B. ısırıcı; dokunulduğunda muharriş bir su çıkaran ve esnek olmayan sivri tüylerle kaplı
ureter,-eris n. üreter, böbrekten idrar kesesine (bkz. vesica) kadar idrar yolu

uretericus,-a,-um üreter ile ilgili
urethra,-ae f. üretra, idrar kesesinden sonra idrar yolu
urethralis,-e üretra ile ilgili
urethritis,-idis f. üretra iltihabı
urgens,-ntis âcil, ivedili
urina,-ae f. idrar, ürün
urinalis,-e idrar ile ilgili
urinarius,-a,-um = urinalis
urogenitalis,-e cinsiyet ve idrar organları ile ilgili
urologicus,-a,-um idrar yollarına dair
urophobia,-ae f. uygun olmayan zamanda işemeden korkma
uropoeticus,-a,-um idrar yapıcı
ursinus,-a,-um ayı ile ilgili, aylara uygun veya özgü
ursus,-i m. ayı
urtica,-ae f. ısırğanotu
urticaria,-ae f. kurdeşen, ürtiker
usque ad -e kadar
ustus,-a,-um yanmış
usurpare kullanmak
usus,-us m. kullanılış, örf, adet; **usus externus**, R. kıs. **us. ex**, [dışardaki kullanılış] dışarıdan (haricen) kullanılan
ut 1. nasıl 2. için, öyleki (amaç gösteren cümlede)
uterinus,-a,-um uterus'a ait, uterusda bulunan
uterus,-i m. rahim, uterus, döl yatağı
utilis,-e faydalı yararlı, fayda ile kullanılabilen
utilitas,-atis f. fayda, yarar, menfaat
utriculus,-i m. [kırbaçık]
uva,-ae f. üzüm
uvula,-ae f. [üzümcük] A. küçük dil şeklinde oluşum

V

vacca,-ae f. inek
vaccinum,-i n. aşı, aşı maddesi
vacuus,-a,-um boş
vagina,-ae f. B. kın, vagina, A. vajen

vaginalis,-e vajen ile ilgili
vaginans,-ntis B. (örn. gramine yapraklarında) sapı kın gibi saran, kın, oluşturan

vaginatus,-a,-um kınlı
vagus,-a,-um [seri, sebatsız] B. belli bir yönü olmayan
vagus,-i m. A. onuncu kafa çifti (pnö-mogastrik sinir), vagus siniri
vaginervus,-a,-um B. düzensiz damarlı
valens,-ntis kuvvetli
valeriana,-ae f. kediotu bitkisi (valer-yan)
valetudo,-inis f. sıhhat, sağlık
vallecula,-ae f. [vadıcık]
vallis,-is f. vadi, dere
valva,-ae f. [kapı] B. kapak, valf
valvaris,-e kapak ile ilgili
valvatus,-a,-um 1. kapaklı, valflı 2. (yaprakların) ancak kenarlar(i) bir-birine değen
valvula,-ae f. [küçük kapı] A. küçük kapak şeklinde oluşum valvül
vanadium,-i n. vanadyum (V)
vanilla,-ae f. vanilya (bitki)
vapor,-oris m. buhar
var. bkz. varietas
variabilis,-e [değişebilen] çeşitli
varicella,-ae f. T. suçiçeği hastalığı
varices,-um f. bkz. varix
variegatus,-a,-um çeşitli renklerde be-nekli, alaca
varietas,-atis f., kıs. var. çeşitlilik B. varyete
variola,-ae f. T. çiçek hastalığı
varius,-a,-um çeşitli
varix,-icis f. (gen. Pl. varices kullanılır) toplardamar genişlemesi, varis
vas, vasis n. [kap] A. B. damar
vascularis,-e [küçük kap ile ilgili] A. damarla ilgili, B. saksı, şeklinde
vasculosus,-a,-um çok damarlı
vaselinum,-i n. vazelin
vasodilatatorius,-a,-um T. damar geniş-letici (ve sonuç olarak tansiyon düşürücü)
vastus,-a,-um iri; تنها, ıssız
vegetabilis,-e nebati, bitkisel, bir bitki ile ilgili
vegetalis,-e bitkisel
vehemens,-ntis şiddetli
vehiculum,-i n. vasita , araç

vel veyahut, ya da
velle istemek
velox,-ocis süratli, hızlı
velum,-i n. [yelken] B. perde gibi bölme zarı, (mantarda) peçe, A. **ve-lum palatinum** yumuşak damak
velutinus,-a,-um kadife tüylü
vena,-ae f. toplardamar, karadamar, ven;
vena basilica kol venası
venalis,-e piyasada bulunan, ticarî, ti-carette bulunan
venenatus,-a,-um zehirli
venenosus,-a,-um = venenatus
venenum,-i n. zehir
venereophobia,-ae f. zührevî hastalıklar-dan korkma
venosus,-a,-um [çok damarlı] B. yan dallar tekrar bölünmüş, A. ven ile ilgili, venleri çok olan
venter,-tris m. karın
ventralis,-e karın ve karın organları ile ilgili, karın tarafında bulunan
ventriculus,-i m. [karıncık] 1. mide (örn. **ulcus ventriculi** mide ülseri) 2. kalpteki alt boşluklardan biri 3. beyindeki küçük boşluklardan biri
ventus,-i m. rüzgâr
venula,-ae f. küçük ven
Venus,-eris f. Roma devrinde güzellik ve aşk ilâhesi; Grekçe ismi: Aphrodite
ver, veris n. ilkbahar
veratrum,-i n. çöpleme (bitki)
verbascum,-i n. sığır kuyruğu (bitki)
verbum,-i n. söz, kelime, sözcük; (gra-merde) fiil
verecundus,-a,-um utangaç, çekingen
verisimilis,-e muhtemel, olası
vermicularis,-e solucana benzer
vermiculus,-i m. küçük solucan
vermiformis,-e solucan şeklinde olan
vermis,-is m. solucan
vernalis,-e ilkbahar ile ilgili, ilkbaharda çiçek açan
vernatio,-onis f. tomurcukta yaprakların durumu
vernicosus,-a,-um vernik gibi parlıyan, vernikli gibi parlak

vernix,-icis f. vernik, A. fetüsün, cildini örten yağlı tabaka
verruca,-ae f. T. siğil, B. siğil biçiminde çıkıntı
verrucosus,-a,-um siğillerle (siğilimsi çıkıntılarla) kaplı
versatilis,-e [dönebilen] B. versatil (örn. filament anterin sırtına hafifçe bağlı olduğundan hareketli)
versicolor,-oris şanjanlı
versus e. + Acc. (bir yere) doğru
versus,-a,-um dönmüş
vertebra,-ae f. omur
vertebralis,-e omur ile ilgili
vertebratus,-a,-um B. (yaprakta) aralıklı olarak daralmalar ve her daralmadan sonra kulak şeklinde çıkıntılar gösteren
vertere döndürmek
vertex,-icis m. (kafada), tepe
verticalis,-e bir doğru veya düzleme göre dik, dikey
verticillatus,-a,-um çevrel
vertigo,-inis f. [vertere] baş dönmesi
verus,-a,-um doğru gerçek, doğal
vescus,-a,-um zayıf
vesica,-ae f. (her çeşit) kese, A. torba, kese, öz. idrar kesesi; **vesica fellis** safra kesesi
vesicalis,-e kese (öz. idrar kesesi) ile ilgili
vesicarius,-a,-um havayla şişmiş, keseler ile dolu
vesicula,-ae f. kesecik
vesiculosus,-a,-um küçük keseler ile dolu
vesper, vesperi m. akşam
vespere R. akşam üzeri
vespertinus,-a,-um akşama özgü, akşamleyin görünen
vestibulum,-i n. A. dehliz
vestigium,-i n. iz
vestmentum,-i n. elbise
vestis,-is f. = vestimentum
veterinarius,-a,-um baytarlık ile ilgili
veterinarius,-i m. veteriner, baytar
vetus,-eris s. ihtiyar
vetustus,-a,-um ihtiyar, eski
vexillaris,-e 1. bayrak şeklinde 2. çiçek tomurcuğunda petallerin hepsi bayrakçık tarafından sarılmış

vexillum,-i n. B. bayrakçık
via,-ae f. yol
vibrio,-onis f. virgül şeklinde bakteri
vibrissae,-arum f. burun kılları
viburnum,-i n. kartopu (bitki)
vicies yirmi kez
vicus,-i m. köy
videlicet (kıs. viz. yalnız İngilizce'de kullanılır) yani
videri görünmek; **vide(n)tur** görünüyor(lar)
vigil,-ilis dikkatli, gözü açık
viginti yirmi
villi,-orum m. ince uzun kıllar
villosus,-a,-um uzun, ince, yumuşak tüylerle örtülü, ipek gibi tüylü
vimen,-inis n. ince uzun dal, öz söğüt dalı
viminalis,-e dalları uzun, silindirik şeklinde olan
vincere yenmek
vincetoxicus,-a,-um zehir tesirini giderici
vinicolor,-oris şarap renginde (koyu kırmızı)
vinifer,-fera,-ferum [şarap taşıyan]
vinolentus,-a,-um sarhoş ; şarap içeren
vinosus,-a,-um (çok) şarap içeren B. = vinicolor
vinum,-i n. şarap
viola,-ae f. menekşe
violaceus,-a,-um menekşe renginde
vipera,-ae f. yılan
vir, viri m. erkek
vires bkz. vis
virescens,-ntis yeşilimsi
virga,-ae f. ince, uzun çubuk
virgatus,-a,-um çubuk gibi ince ve uzun, çubuk şeklinde
virgo,-inis f. evlenmemiş kız, genç bakire
viridis,-e yeşil
virilis,-e erkek (s.)
virosus,-a,-um [zehirli] fena kokan, usaresi veya salgısı zehirli olan; virüs içeren
virulens,-ntis aktif, etkin, etkili, virülan
virus,-i n. [(fena kokan) zehir] virüs

vis f. (Acc. vim, Abl. vi; diğer Sg. halleri kullanılmaz; Pl. vires, virum vs., kuvvet
viscera,-um n. iç organlar
visceralis,-e iç organlar ile ilgili
viscidus,-a,-um zamlı, yapışkan
viscosus,-a,-um = viscidus
viscum,-i n. ökseotu
visus,-us m. görme, görme yeteneği, görme duygusu
vita,-ae f. hayat
vitaceus,-a,-um asmaya benzer
vitalba,-ae f. [bkz. vitis, albus]
vitamina,-ae f. vitamin
vitellinus,-a,-um yumurta sarısı rengi, kırmızıya bakan sarı
vitellus,-i m. yumurta sarısı
viticella,-ae f. küçük bağ
vitiligo,-inis f. pigmenti bozulmuş, pigmentsiz kalmış deri bölgesi
vitis,-is f. bir asma (bitki) türü
vitium,-i n. hata, yanlış
vitreus,-a,-um camdan yapılmış, cama benzer
vitrum,-i n. cam, camdan yapılmış kap;
in vitro [cam kapta]
vitta,-ae f. şerit
vitulinus,-a,-um danaya benzer
viviparus,-a,-um doğuran
vivus,-a,-um canlı; **in vivo** [canlıda]

vix z. hemen hemen, ancak, hemen hemen değil
viz. bkz. videlicet
vocabulum,-i n. söz, kelime, sözcük
vocalis,-e sesi olan
vola,-ae f. [iç bükey yüzey] el ayası, ayak tabanı
volaris,-e el ayası veya ayak tabanı ile ilgili
volatilis,-e uçan, uçucu, gaz haline gelen
volubilis,-e sarılıcı
volumen,-inis n. hacim
voluptas,-atis f. eğlence
vomer,-eris m. [sapan demiri] A. (burunda) sapan kemiği
vomitio,-onis f. kusma
vomitivus,-a,-um kusturucu
vomitorius,-a,-um kusturucu; kusan
vomitus,-us m. kusma, kusmuk; ~ **gravidarum** gebelik kusması; ~ **marinus** deniz tutması
-vorus,-a,-um yiyen; cf. **carnivorus**
vox, vocis f. ses, terim
vulgaris,-e adi
vulgus,-i n. halk, avam
vulnerarius,-a,-um [yara ile ilgili] öz. yara kapatıcı
vulneratus,-a,-um yaralanmış
vulnus,-eris n. yara
vulpes,-is f. tilki
vulva,-ae f. vulva, dişide genital organ

X

xantho- Gr. sarı
xeno- Gr. yabancı
xiph(o)- Gr. kılıç
xylo- odun; tk. ksilofon, ksilem

xylo- odun; tk. ksilofon, ksilem
xylosis,-is f. odun şekeri, ksiloz
xylosteus,-a,-um odunu kemik gibi sert olan
xyph(o)- Gr. xipho-

Y

yucca,-ae f. avize ağacı (bitki)

**A. Ü. Eczacılık Fak.
Kütüphanesi**

Z

zincum,-i n. çinko (Zn)
zingiber,-eris n. zencefil
zona,-ae f. kuşak
zonalis,-e kuşak şeklinde
zonatus,-a,-um kuşaklı
zo(o)- Gr. canlı, hayvan
zoologia,-ae f. [hayvan bilimi] zooloji
zoophagus,-a,-um [hayvan yiyen] et
yiyen

zoophobia,-ae f. hayvanlardan korkma,
zoofobi
zoothetapia,-ae f. [hayvan tedavisi]
zootetapi
zyg(o)- Gr. [boyunduruk] B. iki eşit
parça ile ilgili
zygomorphus,-a,-um [iki eşit parça ha-
linde bulunan] bir eksene göre
simetrik olan, zigomorf

